

Coll. 3.

DUNÁNINNEI KAT. KERÜLET.

A
KEGYESRENDIEK VEZETÉSE ALATT ÁLLÓ
SZEGEDI VÁROSI RÓM. KAT. DUGONICS
ANDRÁS GIMNÁZIUM

ÉVKÖNYVE

AZ 1939/40. ISKOLAI ÉVRŐL.

KÖZZÉTESZI:
Dr. KARL JÁNOS
IGAZGATÓ.

SZEGED, 1940.

JUHÁSZ ISTVÁN KÖNYVNYOMDÁJA SZEGEDEN, GRÓF KLEBELSBERG-TÉR 4.
1940.

I.

1920—1940.

A világháborúban történt, Mark Kerr angol tengernagy szokta elmesélni: A monarchia egyik cirkálója több angol halászhajóval találkozott. Ezeket a békés foglalkozásra készült hajókat most hadi szolgálatra osztották be, így mindegyiknek volt egy-egy ágyúja, de mi ez hadihajóval szemben. Az angol azonban olyan a tengeren, mint a magyar huszár a szárazon: csak a *volt* ellenségeit szokta megszámolni a csata után. Az angol csapat élhajója is egyetlen ágyúját azonnal ellenfelére irányította és megnyitotta a harcot. S a hadihajón furcsa dolog történt. Egy kivételével az összes ágyúcsövek a magasba emelkedtek, s míg ezek lövedékei messze a halászhajó felett szálltak el, magára a hajóra a cirkáló is csak egyetlen ágyúból tüzelt.

Hogy mi lett a harc eredménye, mellékes. De fontos az, hogy míg más harctereken más népek foggal, körömmel tépték egymást, a kéklő Adrián két hajó bemutatta, hogyan találkoznak egymással nemes ellenfelek, hogyan harcol az angol gentleman és a magyar úr. Mert a hadihajó parancsnoka egy magyar ember volt: Horthy Miklós.

Talpig katona, magyar katona, honvéd! Aki éppen azért, mert csak a hazáját védi, mert csak a támadást akarja elhárítani, nem törekszik az ellenség megsemmisítésére, nem rabol és nem kegyetlenkedik, csak győzni akar, nem letiporni. Mikor csata után kezét fogott a fogoly ellenféllel, tiszta szemén, nyílt homlokán az is megérezhette, hogy egy olyan nép fiával áll szemközt, amelynél a harcot virtus és férfibecsület irányítják és nem hiéna-erkölcsök.

És nem egyetlen ellenfele beszél el róla ilyen eseteket. De bármennyire az ősmundák viking-erényei lobogtak is fel benne újult tüzzel, idegen nemcsak akkor, de még később sem, egy veszített háború utáni zűrzavarban sem merte volna gondolni, hogy a letiport Magyarországot ezt a férfiút fogja maga fölé emelni. Ki is gondolt volna arra, hogy egy tengerész, a vizek szerelmesét állítsa annak az országnak az élére, melynek csak a Balaton maradt meg tengerül; hogy katonát tegyen kormányzóvá, mikor egész Európa örült a polgári életformák visszatérésének, s mikor a zsákmányt őrző sanda szomszédok a magyarsággal még a katona szót is szerették volna elfelejteni; hogy egy hithű protestánst küldjön annak az országnak királyi palotájába, hol a lakosság többsége büszke öntudattal vallja hazáját Regnum Marianum-nak.

De az ő gondolataik nem a mi gondolataink. Fél száz milliós

népek megengedhetik maguknak azt a fényűzést, hogy az emberi élet minden apró vonatkozására szakemberek légióját tartsák készenlétben. A 9—10 milliós Csonkamagyarország ezt húsz évvel ezelőtt sem tehetette, és ma sem teheti. Ami nálunk hiányzik számban, azt minőségben kell pótolnunk. Senki nem igényelhet közülünk egy hivatást, egy posztot magának, bárhová küldik őrájára, mindenütt meg kell állnia a helyét. De ezt csak mi tudjuk és ehhez csak mi értünk, idegenek nem. Horthy Miklós is ezért lett Magyarország kormányzója; nem mert tengerész volt vagy szárazföldi ember, katona vagy polgár, katolikus vagy protestáns, hanem mert magyar volt, férfi volt és legkülönb volt közöttünk.

S húsz év története igazolta, hogy ez a magyar észjárásra valló választás nem volt félresikerült. Az ő kormányzása alatt csináltunk tengert a Dunából a Duna-tengerjáró hajók megteremtésével, de az ő kormányzása alatt lálja meg a Vereckei-hágó is biciklistáinkat, lovas Árpád apánk modern ivadékait. Ő volt a vezérünk mikor egy hosszú háború veszteségeit pótolva építettünk iskolákat és lakóházakat, gyárat, pályaudvarokat és hűtőházakat, és ő volt akkor is, mikor Igló felett egy rossz szomszédnak kellett megmutatni, hogy ütni is tudunk. A húsz év alatt sokszor látták őt a Kálvin-téri református templom meszelt falai, de ebbe a húsz évbe esik bele az az idő is, mikor egy pár napra itt dobogott a katolikus világegyház szíve az Eucharisztikus Világkongresszuson. Benne magyarok választották ki maguk közül a legkülönb magyart, azért tudja sorba valóra váltani legütkösebb álmainkat.

Közülünk való, a mienk egészen, a vére lüktetése, az esze járása, a magyar nép felé forduló szeretete.

Nem a Riviérára jár teniszezni, mint más királyok, s nem hasítja luxusjachton a napnyugtától aranyló tengereket, mint az amerikai elnök. A Tisza-síkon van otthon és ott pihen, ahol Attila és ezer év magyarjai; lát ültet, gőzekét próbál, csikót nevel; hajnalban lovon járja be a gazdaságát, mert szerelmese a földjének, mint mindenki, aki ebből nőtt ki, és ide lesz visszatérendő.

Úgy nézi a körötte örvénylő, kavargó, vad európai életet, mint az ősi magyar. Még pár év előtt is a cseh propaganda szinte hetenként röpítette fel egy-egy új, gyógyíthatatlan betegség nevét vele kapcsolatban. És ő nem bocsátott ki hivatalos és félhivatalos cáfolatokat, ahogy másult szokás. Mosolygott a mi vérünk, a mi temperamentumunk fölényes nyugalmaival. S míg északi szomszédaink vágyálmaikban őt temették, 70 évének gondjaival a vállán is vágta az erdőket, és vágta az erdőket, és vágta az erdőket úgy, hogy katonatiszti kísérete is alig bírt a nyomában maradni. Azóta a propaganda-iroda kapui csöndben becsukódtak, de a Kormányzó Úr hátsólova ma is büszkén hordozza gazdáját.

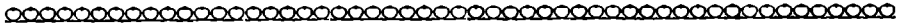
A ködös Albion udvari bemutatóin órákon át vonulnak el szó nélkül a világrészek kincseiben pompázó uralkodó előtt a kiválasztott boldog előkelők. Messzi Szovjetországban millió és millió embernek kellett éhenhalnia, mert kis vagyunkájukat, egyéni életüket nem akarták feláldozni az embertelen állam minden egyénit elnyelő, minden szépet kipusztító hatalmának. Kenderesen ezalatt kétszobás, konyhás, kamrás, különálló cselédházak épültek, az aratóbálakat a

főméltóságú asszony nyitotta meg az aratógazdával, s Magyarország Kormányzója sorba megtáncoltatta az arató, marokszedő hevesi menyecskéket.

Vannak idők, mikor a nemzet lelke aludni látszik, és vannak, mikor éig csap a lángja. Vannak, mikor megritkulnak a nehéz léptű, kevés beszédű, igaz magyarok, és vannak, mikor egy-egy arcból Zrínyi, Rákóczi, Széchenyi döbbenetes nagyságú lelkét látjuk ránk meredni. Húsz év fordulóján ezzel az önludattal nézünk Kormányzó Urunk arcképére, és csöndes áhítattal odairjuk az aljára egy másik nagy magyar szavait:

És ha leszakad az ég is,
Marad magyar mégis, mégis,
Ósi, szép és rémületlen.

(Ady.)

II.

A Horváth Cyrill Önképzőkör (Olvasó Társaság) története.

1840—1940.

Írta: Dr. Diósi Géza.

Bevezetés.

„Oh milly műveltség szelleme terjedez
Kedves hazánknak térin, a századok
Homályba burkolt éjjelének
Fátyola szétrepedez egünkről . . .”
(Óda 1840-ből, az Olvasó
Társaság megnyitásakor.)

A magyarság életének örökké dicsőséges és nevezetes ideje lesz történelmünkben az 1825—1848-ig terjedő, u. n. reformkor. Valami csodálatos lelkesedés, mámor szállta meg a jobbérzésű magyarokat, kik a megingott nemzeti lét alapjának megszilárdítására lázas tevékenységgel kezdtek dolgozni minden működési téren, politikában, társadalomban és irodalomban egyaránt.

Ilyen viszonyok között alakultak hazánkban — főleg Széchenyi buzdításaira — a különböző egyesületek, melyek az új időknek új életét öntötték társadalmi életünkbe s fölkarolták a nemzeti művelődés ügyét.

Az általános lelkesedés azonban nemcsak a hazafias érzésű polgárság körében terjedt el, hanem az új időknek új dala behatolt az iskola falai közé is. Az ifjúság, mely minden korban lelkesedett a nemzeti eszmékért, az újításokért, most is nagy nekilendüléssel vállalta a kezdeményezést. Ezt az újítást pedig nem találhatta meg másban, mint olyan irányú társaságok megalapításában, melyekben anyanyelvének művelése közben saját szellemiségét kifejlesztheti, hogy azt később hazája javára minél eredményesebben értékesíthesse.

Így keletkeztek hazánkban a különböző önképző-irodalmi-társaságok, melyek azt a célt szolgálták, hogy a fiatalság a kornak megfelelő általános műveltségében mindinkább előrehaladva, a megindított nemzeti mozgalomból is kivegye részét. Ennek külső nyilvánulására időnkint „nyilvános üléseket” tartanak az egyes iskolák növendékei, melyekben több kérdést vitatnak meg s „egyszersmind gyakorolják magukat a szónoklás művészetében is.”

Ezek a nyilvános fellépések, az u. n. „defendálások” a szegedi piarista iskolában is szokásosak voltak, csak hogy a magyar nyelv használatának tilalma következtében a diákok szereplései latin nyelven történtek. 1838-tól kezdve azonban anyanyelvünk itt is „kivívta jogait”, miután a Helytartótanács megengedte a „felsőbb

iskolák előadásain a magyar nyelv használatát." Az adott körülmény újabb lépéssel vitte előre a szegedi lyceumban felállítandó kör ügyét. Az országban több „szalonönképzőkör" működött már ekkor, melyek a 19. sz. első felének majdnem minden íróját szerepeltették, s ezek ugyanazt a feladatot töltötték be, mint nemes elődeik, köztük a körök ősanja, Kis János soproni, *Magyar Társaság*-a (1790), először mutatván példát az érettebb tanulók önművelésére. A társaság a legszentebb eszmét szolgálta és tűzte ki célul: „a magyar nyelv művelését és csiszolását".

Ez az elv vezette *Horváth Cyrill* kegyesrendi tanárt, a lyceum „tudós oktatóját", mikor mint az ifjúság lelkes barátja 1840-ben élére állt a diákság önképzésének és megalakította körünket.

I. A Szegedi Bölcselkedők Olvasó Társasága. 1840—1862.

„Setét homályok' rémje után bibor
Hajnal piroslik drága hazánk égén,
Győző igazság szent szavának
Fénye örömt, s' üdülést derít".
(Az Olvasó Társaság megnyitásakor írt óda, 1840).

„A folyó 1840. évben tavaszutó 7-én (május 7) alapított olvasó Egyesület Ünnepeyes megnyitása fennevezett évben ősutó 5-én tartatott, a' mikor alkalmi, vegyes, saját és idegen versezeteket olvastak fel e köv. Urak: Kleé Károly és Mészáros Lajos: A' Szegedi Böltselkedői Olvasó Társaság megnyitásakor című és Dobó Miklós „Életképem" című saját készítményeiket; továbbá Schaffer Antal Kisfaludy Károly Verseiből „a Budai harc játék" s végre Kleé Károly Czuczor Gergely köllészeti munkáiból a „Drégel" című versezetit szavalták. Ezt követték a' Magyar szótagokról és mértékről vett vitatkozások".

Igy olvassuk a fennmaradt egykorú díszes kötésű jegyzőkönyv első gyűléséről szóló bejegyzést.

Az 1840-41. évben 20 rendes és két „nyilvános" gyűlést tartott a Társaság, annak a célnak szemeltartásával, hogy a tagok, kik a lyceumnak, tehát a két felső osztály növendékeiből kerültek ki, egyrészt eredeti és fordított költői műfajokban, másrészt az előadás művészetében — „a rhetori tudományban" kiképezzék magukat. A heti gyűléseken a tagok nagyrészt saját verseiket adták elő; szavaltak, „majdnem kizárólagosan" klasszikus költők műveiből; olykor magyar nyelvi és verstani kérdéseket tárgyaltak, pld. „a' magyar szóragokból és mértékről vett vitatkozások" követték egyik ülésen a szavalatokat. Közben Horváth Cyrill tartott előadást a magyar irodalomról s bemutatta a jeles írókat és költőket.

A Társaság felévenként nyilvános gyűlésen számolt be munkásságáról s mutatta föl „önképzésének" eredményeit. Az első nyilvános gyűlést 1841. „tavaszelő" 18-án tartották a tagok „nemzeti ügyünket pártoló több Vendégek jelenlétében", amely ünnepség 19 számból állott; a másodikat „nyárelő" 17-én, 25 műsorszámmal. Ennek végeztével a jegyzőkönyv a következőkben számol be: „A várakozást felülmúlt haladás, különféle érzelmek összes felbuzdulása, számos

Vendégeket köz öröme, éljen-zengésre hevité; s azon sóhajjal hagyá mindenki a tudománynak szentelte termet: vajha ezen haza, és nemzeti nyelv iránti buzgalom tovább is az ifjak szívében fentartatnék, hogy így édes hazánk hű, és igaz fiai lennének!"

Legszorgalmasabban dolgozó tagok voltak *Schlauch Lőrinc* (1824—1902), később nagyváradi püspök, bíboros, nagyműveltségű főpap, jeles hitszónok, aztán *Kleé Károly* sok ódájával. *Mészáros Lajos*, *Adler Rudolf*, *Rekvényi Lajos*, *Zombori József*, *Kubovits Ferenc*, *Posegovits Antal*, *Milutinovits Sándor*. A díszes kiállítású első évkönyv 82 önnálló szerzeményű „versezetet” tartalmaz, közöttük kettő: „Az olvasó Társaság megnyitásakor”, három pedig öröm és háladal „F. T. Horváth Cyrillhez”. *Schlauch Lőrinc* szerzeményeül — sajnos, csak a műsorok alapján ismerjük; ilyenek: Sóhaj; Szencsétlen; Az árva; Magzati hűség. Minden gyűlésen szerepelt vagy saját versével vagy költőktől szavalt.

1841-42-ben az „Olvasó Társaság” első gyűlését „öszutó 4-én tartá, melyben a Társaság nagyérdemű Fő Tiszt. Horváth úr előlülő-jétől Elnöknek Mészáros Lajos, könyvtárnoknak Schlauch Lőrincz... választattak”. A Társaság alapszabályai ebben az évben megerősítést nyertek s ugyanekkor, november havában az igazgatóság értesítette a Helytartótanácsot is a Társaság fennállásáról. Az 1841. november 23-án keltezett jegyzőkönyvnek erre vonatkozó részében a következők foglaltatnak: „Societas literaria 60 circiter iuvenum, quae ante duos annos coaluit, et quae a Cyrillo Horváth bibliotheca societatis a clarissimis Professoribus donata libros pro lectione accipit, excerpta ex illis facta exhibet, et postquam correcta sunt, libro ad hoc destinato pro memoria inscribit”. (Mintegy 60 ifjúból álló irodalmi társaság áll fönn intézetünkben, amely két év előtt kezdte meg működését, s amely a Társaságnak Horváth Cyrilltől és a Főtisztelendő tanároktól ajándékozott könyvtárból könyveket vett ki olvasás végett, azokból kivonatokat készít és miután a dolgozatokat kijavították, azokat erre a célra készített könyvbe megörökítés végett beírja”).

Ebben az évben tartott 21 rendes és egy nyilvános gyűlés világosan mutatja, hogy az ifjú társaság legfényesebben megfelelt hivatásának. Bár működési körét ekkor még csak a szépirodalomra, nevezetesen „költői kísérletekre” terjesztette ki, — egész évi munkásságán érezhető az erős hazafias lelkesedés, az igazi nemes hang, mely a szavalásra választott versek soraiból előtört. A fáradhatatlan buzgalom és kitartás, a folytonosan növekvő cselekvőképesség eredményezte, hogy az évvégi nyilvános gyűlést megint nagyszámú közönség hallgatta végig a maga 25 műsorszámával, de változatos tételeivel, melyek közül említést érdemel mindjárt az első szám. Ebben „*Balázs Sándor* tudósítá az érdemes gyülekezetet jelen évi munkálatairól, és könyvtára állapotjáról a társaságnak, háladatosan emlékeznék *Tek. Gerencsér Jánosról* Sz. K. Szeged városa lelkes tanácsnokáról, ki a társaság könyvtárát majd 100 kötettel sziveskedék nagyobbítani.” Az utolsó pontból pedig megtudjuk, hogy mindjárt a második működési évben „a nagyobb mozgalom felingerléséért a n. t. Tanítói kar jutalmakat tűzött ki az általok jeleseknek ítelt munkák jutalmazására.” Majd a pályanyertes dolgozatok szerzőit közli a jegyzőkönyv, mely szerint „az első pályadíjt Mészáros Lajos, 2-kat Kiss Károly, 3-kat

Szremácz János nyerték-el. Schlauch Lőrinc ekkor csak két alkalommal szerepelt: Átok című „szerzeményével” és Halász-család „beszélével”, melyhez megjegyzés: „Schlauch úr fordítmánya”.

Az évi beszámoló lelkes hódolat Horváth Cyrillnek, kit szünni nem akaró „Éljen” kiáltással kísérték ki a teremből az ünnepi ülés végén s „nem vala ki e sóhajt nem röpitve ajkáról távozott volna a gyűlésből: Áldás és foganat kövesse tetteit n. t. Horváth Cyrillnek, a haza és tudomány oszlopának! ki már kivívta nevének halhatatlanságát e mulandó élet köréből!”

Ez az oszlatlan lelkesedés mutatja, hogy a társaság működése nemcsak az iskolában, a tanári kar tagjai között ébresztett figyelmet, hanem felkeltette mindazok érdeklődését, akik a fiatalság nevelése, önképzése, irányítása folytán eredményezett munkásságot meleg ér-zéssel látták gyümölcsozlatva.

A következő 1842—43-ik év 19 rendes és egy „nagy Gyűlés”-sel szerepel a jegyzőkönyvben. Kiss Károly ifj. elnök „Buzdításával” kezdődik a Társaság élete; nagyrészt szavalatok előadása, vagy önálló szerzemények elmondása szerepel a műsoron. Legelőbbet szavaltak Vörösmartytól (Szózat, A hős sirja, Főli dal. Hontalan, Az úri hölgy), Kisfaludy Károlytól, Berzsenyitől, de találkozzunk Arany János, Bajza József, Czuczor Gergely verseivel is. A „nagy-Gyűlés”-nek 27 száma volt, nagyrészt a tanulók saját költői terméke, kik évközben is szerepelni szoktak, mint Kiss Károly, Darvas G., Száviits, Milutinovits, Kreminger Antal (belvárosi plébános), Szremácz, Pálfy K. és Pálfy S., Vásárhelyi stb. urak.

1843—44-ben tovább folytatódik az uttörőktől megkezdett szép munka Horváth Cyrill vezetésével és Mezei János elnöksége mellett. 19 rendes és egy nyilvános gyűlést tartottak egész éven át, mikor ismét pályatételeket tűztek ki, melynek eredményéről az utolsó, záróülés számol be. Érdemes a megemlítésre a jegyzőkönyv 9-ik gyűlését (télelő 14-én, dec.) követő bejegyzés az önképzőköri könyvtár életéből: „E napon méltányoltattak a Humanisták T. T. Horváth C. kegyéből, hogy a könyvtárban ők is megjelenhetnek s könyvet kaphatnak. — A czél szent! milly hálával tartozik az ifjúság a Nagy Magyarinak! ki őket erre méltatá, s ki az isme magvait a szeplőte-len zsenge kebelbe elhinteni egész valójából törekszik, a' száj nem, hanem csak a' tiszta dobogású ifjú kebel igényelheti!!!”

Ebben az évben más nagy öröm is érte a Társaság tagjait egy festmény ajándékozása révén, melyről a „nyárelő” 20-án tartott nyilvános gyűlés” utolsó száma értesít bennünket ezen a címen: „Hála szó, sz. és e. a. Mezei”. „E' hála szó T. Nagy Ferencz főstész urhoz intéztetett, azon érdemeért, és nagylelkűségéért, mellyel a' Szegedi Bölcsész ifjúságot díszítette; t. i.: az észvitatási teremben díszelgő „Borúra derüt” — jellemző, vagyis m. Ország Geniussa képével mint tulajdon ecsetének mintájával a' bölcsészti kart megajándékozni szíveskedett, miért neki örök hála!”

A rendes gyűléseken legelőbbször szerepeltek: Mezei János, Jenovai, Tajnel, Nagy, Kalapis, Vastagh, Rudnyánczky, Vásárhelyi, Faludy, Lázár úr. Az év végi nyilvános gyűlésen közzétett pályázati eredmény jutalmazottjai lettek Vásárhelyi, Mezei és Vastagh önnálló szerzésű balladájukkal. „Az első Berzsenyi, a' második Kölcsey, a' harmadik Kis J. verseivel jutalmaztaték meg”.

A legszebb eredmények idején, mikor az elért sok siker hatása alatt 1844-ben már külön heti-lapot is indítottak (Kis Világ), — hirtelen meg kellett szakadnia az önképzés nemes buzgalmának, amennyiben a Helytartótanács 1845. június 3-án kelt 19509 sz. a. rendeletével szigorúan meghagyta az egyes iskolák igazgatóságainak, hogy „a tanuló ifjúság közt létező bármily nemű és irányú társulatok szét-oszlattassanak és jövőre ilyenek ne keletkezzenek”.

Erre a Társaság két esztendeig kényszerszünetet tartott; de 1848–49-ben felbeszakadt működését újra megkezdte, bár „ez idei munkásságának — kétségkívül igen érdekes adatai — sajnálatunkra elvesztek”.

A szabadságharcot követő *Bach-korszak* szomorú állapotot teremtett az iskolákban is. Nemcsak a magyar nyelv és irodalom tanítását tiltották be intézetünkben, hanem elrendelték, hogy minden tantárgyat német nyelven tanítsanak a nagygimnáziumnak a liceum beolvasztásával nyolc osztályúvá lett főgimnáziumunkban. (A Thun-féle rendszer korszaka 1850—1860).

Azáltal, hogy a tanítás nyelve német lett, a szegedi piarista iskola növendékeinek száma erősen megcsappant. Míg a negyvenes évek második felében a tanulók létszáma közeljárt a 800-hoz, 1850-ben már csak 263 tanuló jelentkezett beiratásra. A németirányú tanítási rendszerrel kapcsolatban nemcsak a tanulók száma csökkent, hanem az önképzés szervezett munkája is megszakadt. Ebben a gyászos időben Nagy Márton piarista tanár, majd 1859-től kezdve ismét Horváth Cyrill „táplálgatta az önképzés tüzét”, kinek bölcs tapintatossága a nehéz viszonyok között is talált módot arra — bár nem nyíltan, — hogy gondoskodjék az ifjúság helyes, nemzeti irányú neveléséről. S ha a nyilvánosság nem is vehetett tudomást a nemes munkáról, a buzgóság talán még tisztább és őszintébb volt mindkét részről, mert csak a lelkes tanárnak és a lelkesedő ifjúságnak szívéből táplálkozott.

II. „Önképző kör“, majd „Önképzőkör“. 1862—1937.

„A mely nemzetnek nyelve nincs annak nincs hazája, csak szállása, nincs hazajelzése, mert nincs hazája; és csak a szerencsés időknek tulajdoníthatja, hogy az ilyen nem nemzetet, hanem csoportot, más négy nemzet el nem nyeli. Nem a föld, nem a folyók tartják össze a nemzetet, hanem a nyelv . . . Az a nyelv egy nemzetnek, a mi a napfény az eleven világnak . . . a nyelv lelke a nemzetnek”.

(Jelige Kisfaludy Sándortól az 1862. év jegyzőkönyvének első lapján).

Tényleges és nyilvános működését az 1840-ben alakított *Olvasó-Társaság* csak a szomorú évtizedet követő „alkotmányos időszakban” kezdhette meg. Az 1860 október 20-án megjelent októberi diploma, bár nem elégítette ki a magyarság jogos kívánságait, mégis határozott lépés volt a megbékülés felé. *Mailáth György* tárnokmester 1861

elején — derülni kezdvén hazánk ege — első teendőinek tartotta, hogy az ország tanintézetait magyar kezekre bízta. A szegedi piarista gimnáziumban is „kimondolták a hazai nyelv szellemében való tanítást” s a német nyelvet a rendkívüli tárgyak közé sorolták. A tanulók száma egyszerre megnövekedett s 1861-ben 533-ra, 1862-ben pedig 655-re emelkedett. Az így megnövekedett „főgymnasium” két felső osztályának tanulói „az ügybarátok” című aláírással az 1862—63-iki tanév elején fölszólítást intéztek a felsős diákokhoz (5—8. oszt.), hogy közös erővel fogjanak hozzá egy „önképző-kör” megalakításához.

„A fölszólítás nem volt a pusztában kiáltó szava, megértették azt, fölfogták a cél szentségét, átéreztek a fölszólítás eme szavait: Annyit nyom egy nemzet a világ mérlegében, amennyit irodalma ér; mert az aláírási ív nevekkel megrakottan tért az ügy barátok keze közé, kik örömmel lobogtatták a kezdés zászlaját a szép számú követőktől körül véve. Így le volt téve az első kő, melyre később az önképző-kör építé magát.”

Az egykorú jegyzőkönyv ezután közli az aláírók névsorát, kik között ott találjuk *Ivankovits János*, a későbbi rozsnyói püspök nevét is.

Az „új társulat első szervezési gyűlését 1862-ki Octob. 19-én tartá”, amelyen „főelnökül megválasztatott egyhangúlag *Tisz. Gyalóray Ferenc* magyar ird. tanár Úr”, ki azonban az elnökséget el nem fogadván, *Somhegyi Ferenc* dr. igazgatót, akademikust, később egyetemi tanárt kérték fel az elnökségre, kinek vezetése mellett a most már „Önképző kör”-nek nevezett egyesület megkezdte működését a megválasztott listlikarral. „Al-elnök” lett: *Murinyi Endre*, „főjegyző” pedig *Rózsa Imre*.

Az első félévben 22 gyűlést tartott a kör, több-kisebb nehézséggel, a kezdet kezdetén, mint a krónikás írja: „Idő kell ahhoz, hogy az ifjú s gyöngye csemete erős gyökeret verve jó gyümölcsöt hozhasson.” Az egyes üléseken részint saját költeményeiket adták elő a tagok, részint szavallak, legelőbbet *Petőfitől* és *Vörösmartytól*, majd azokat a fordításaikat és önálló értekezéseiket olvasták föl, amelyeket a szigorú bírálók elfogadtak, mert legelőbbet „bevehetetlenek, vagy elégtelenek ítétek.” A kör tagjai közül *Murinyi Endre*, *Végh Aurél*, *Kertész József*, *Engedi Imre*, *Hercz Gyula*, *Lőw Sámuel*, *Darázs Endre*, *Ivankovits János*, *Fridvalszky Sándor* nevével találkozunk legelőbb, a jegyzőkönyvben és az „Önképző-kör irodalmi zsengei-nek szerzői között.

Az Önképző kör második féléve márciusban kezdődött, amikor az alelnök a „bizottmány nevében” ismét fölszólítást intézett az osztályokhoz „Tisztelt tanoda-társak” megszólítással, hogy ismét lépjenek be a körbe.

„... . Korcs és nemtelen ivadék az, ki jelenleg virágzásban díszelgő irodalmunk bővebb ismeretére nem törekszik. Valamint mindenkor, úgy jelen századunkban is a nemzetiségek haladottságának elismert mérlege az irodalom lévén, szívemelő örömmel látjuk tanodáinkban a szép eszmék valószínűsítésére egyesített buzgalmat, melynél fogva alig van főtanoda hazánkban, hol irodalomképző körök nem volnának s ha a haladás színvonalán alól maradni nem akarunk, meg kell éreznünk a kor hívó szózatát. Jelen fölszólításunkban tehát nem egyesek véleménye

szólal föl, hanem közös érdek, a becsület, a honszeretet és a várakozás, mellyel a haza, ifjai irányában összemmel viseltetik. Ennyi, sőt több indok szólít bennünket az irodalom komoly ismeretére s bizton reményelhetjük, hogy a helybeli, nemzeti-ségét szívén hordozó és honszerető lelkes ifjúsághoz intézett felszólításunk nem leszen a pusztában kiáltó sikertelen szava . . .”

A lelkes fölhívásnak meg lett az eredménye, mert mint a végső mondat jelzi: „A fölszólítás nem volt sikertelen; számosan írták magukat a kör tagjai közé.” Közöttük azonban több tanuló hiányzik, kik az első félévben tagok voltak, viszont újak is jelentkeztek s az ismertek közül itt találkozunk először *Reizner János* nevével, aki akkor a főgimnázium VI. osztályának tanulója volt. A tisztikar így alakult meg: Főlisztelendő és tudós *Somhegyi Ferenc*, elnök; alelnök: *Murinyi Endre*; főjegyző: *Engel Mór*; tiszteletbeli főjegyző: *Füredi Ferenc*; aljegyzők: *Abranovits Lajos*, *Kálesz Kálmán*, *Fridvalszky Sándor*; titkár és levéltárnok: *Juhos János*. A negyedik gyűlés után azonban a tisztikar egyes tagjai között nézeteltérés támadt s három egymásután tartott „bizottmányi” és rendkívüli „közgyűlés” határozatából kifolyólag az alelnök és a főjegyző lemondott tisztségéről és új alelnöknek *Boldis Samu* VIII. o. tanulót választották meg. Utolsó, nyolcadik ülésüket 1863 június 11-én tartották s vele a nagy lelkesedéssel indult, majd viharon keresztülment új, kezdő önképzőköri év befejeződött.

A tagok munkássága a második félévben is dicséretreméltó, bár az áldatlan helyzet miatt csak kevés tanuló juthatott szóhoz.

A következő, 1863—64-ik iskolai év novemberében „Tisztelt Pályatársak!” — megszólítással ismét fölhívás jelent meg a főgimnázium felsőbb osztályú tanulóihoz, melynek eredményeképpen 71 taggal kezdte meg működését az „Önképző-kör”. A kör tagjainak névsorában *Arányi Béla*, *Budaváry József*, *Lévay Imre* VIII. oszt. piar. kispapok, majd *Dáni Ferenc*, *Löbl Zsiga*, *Lőwi Lipót*, *Osztróvszky Dezső*, *Reizner János* neveivel találkozunk. Szeged kultúrális és társadalmi életében később jelentős tényezők mindannyian.

„Csak az irodalom képezi a nemzetet”-jeligével indul meg a munka, melyre az ifjú társaság „az irodalomban és szónoklatokban való képzés zászlaját tűzi föl”. Az első félévben 12 gyűlést tartott a kör. Már a második gyűlésen szerepelt *Reizner János*, ki *Vörösmartylól* a „Salamon” című költeményt szavalta el kellő sikerrel. *Dáni Ferenc* *Garaytól* a „Bánk bán”-t, *Löbl Zsigmond* *Tárkányi „Coriolán”-ját* adta elő. *Dáni* szavalatára a bíráló megjegyezte, hogy „szorgalom és kitartás után jó szónok lehet”.

A második félév 14 gyűlést mutat eredményként. De mint a mult évben, a jelen önképzőköri időszakban is a fegyelem körül volt baj. A 12-ik gyűlés jegyzőkönyvében olvassuk, hogy „rendelenség, e mérges vipera, mindinkább terjed körünkben és annak megemész-tésével fenyeget. Némelyek keblét megszurva vészes fullánkjaiival, mérges nedve csakhamar nagyobb térre terjeszkedik s nemcsak azok, hanem mások, még eddig sértetlen szívét is veszélybe ejti”. Ennek ellenére, bár a jegyzőkönyv szerint a „szellemi termények igen silányak”, mégis nagyon szép eredménnyel dolgoztak a tagok s a hazafias szellem mind erősebb megnyilvánulása látható a válasz-

tott költemények tárgyköréből és az „Irodalmi zsengek” egy-két termékéből. Egy csonka értekezés végén (eleje a szerző nevével együtt hiányzik), ezeket a sorokat olvassuk 1864-ből:

*Porba omolva imád fiad, óh nagy menny ura; mondd meg!
Dermedt 'álmaiból ébred-e már e haza?
És ha talán alszik még . . . ébreszd álmaiból az
Égi szabadság s' szent multja sugáiraival!*

Ezeket a distichonokat az a lelkes piarista diák írta a kiegyezés előtt, ki e csonka írásnak befejezésében a „mindenek alkotójához és föntartójához” könyörögve így szól:

„. . . bízva a Te nagy könyörületességében, mivel Tőled ered minden, jó, — felsőhajtok hozzád árva nemzetem nevében és kérlek, küldd el hozzánk az egyetértés szent angyalát, hogy egymást segítve, mindenben egyetértve, minél előbb kivívhassuk magunknak az ősi szabadság dicsőségét s éreztethessük fondor elleneinkkel, miszerint ős atyáink vére forr még unokáinak meggyengült ereiben. Tárd ki kérlek áldással telt karjaidat és távoztasd el a tétlenség bűnterhes következményeit, melyek a tejjel és mézzel folyó Kánaánra nehezülnek!!! hogy így minél előbb magasztalhassunk az ősi szabadság bő áldásaival! . . .”

Három esztendeig kellett még várnok a könyörgő szavaknak s a kérés teljesült.

Még nagyobb ügybuzgalmat látunk az Önképzőkör 1861—1862-iki működési évében, mely 32 gyűlésével a komoly és lelkiismeretes munka legnagyobb benyomását teheti ránk. Kölcsey szavait választják jeligéül a tagok:

„Hass, alkoss, gyarapíts, s a haza fényre derül”.

A „Tisztelt Pályatársak”-hoz intézett fölhívás után ft. *Gyalócai Ferenc* irodalmi tanár mint „főelnök” és ft. *Baranyai Zsigmond* igazgató, „főpártfogó valamint tiszt. *Arányi Béla* alelnök és *Juhos János* főjegyző vezetése mellett megindult az önképzés öntudatos munkája, amely egyik legsikerültebb évet eredményezett a 100 éves önképzőkör életében. A főjegyző a negyedik gyűlés jegyzőkönyvben önérzetesen hangon ír a bírálatok fontosságáról az egyes ülések keretében. Érdemes a megemlézése:

„A jegyzőkönyv körünk történelét foglalja magában, ennél fogva a nemzetek történelmével egyhivatású. A történelíró fölül emelkedve az események láncolatján, a tények fölött kimondja könyörtelenül ítéletét s ekkor két jót tett: míg egyfelül a botlásokat felállítja ostorul s kimutatja azoknak okait, hasonló botlásoktól igyekszik óvni; másfelől, míg az erényt s nemes tetteket diadalra segíti, hasonló dicsőkre buzdítja a kor fiait. Kiszűrben nincs más tiszte a jegyzőkönyvnek sem”.

Ebben a szellemben folytatódik a kör nagyszerű munkaprogramja s egyformán szerepel az üléseken *Vörösmarty* „A vén cigány”, *Petőfi*: „A ledőlt szobor”, „A hazáról”, vagy „Erdélyben” (*Reizner* szavalata) című költeménye, majd „*Dáni Ferenc* szerzeménye”: „*Sírva vigad a magyar*” s több verse, *Bajza* „*Apotheosis*”-a, *Czuczor* „*Hunyadi*”-ja s egy fűzérre való verscsokor *Deschán Achilltől* az irodalmi zsengek között; aztán *Király Ferenc*, *Osztrovszky Dezső*

versei sorakoznak *Lung György, Dáni Ferenc, Tóth Endre, Somogyi István, Lovászi Péter* hasonló alkotásai mellé.

A 18-ik gyűlésen az elnök fölszólítja az önképzőkör tagjait, hogy a „Képzőművészeti egyesület” „felsegítésére” kibocsátott részvényeket minél nagyobb számban vásárolják, március végén pedig a ft. főelnök ösztönzésül és buzdításul „pályázatot hirdetett ezen tétel helyes kifejezésére nézve”: „Minden tanintézet csak addig felel meg céljainak, míg benne a vallásosság és tudomány karöltve ápoltatik”.

„A leghelyesebb tárgyalás 1 drb. arany-, a második 2 drb. ezüsttallér, a harmadik 1 drb. ezüsttallérral jutalmaztatik meg”. Három pályamű érkezett be és sorrendben első lett *Fridvalszky Sándor*, második *Czelláth Bálint*, a harmadik *Schreier Győző*, mindhárom a „kör bizalmából a „bíráló bizottmány” tagjai”.

Zárógyűlését 1865 július 2-án tartotta az Önképző kör s ezen visszapillantást vet az elmúlt évre. A főjegyző örömmel jelenti, hogy „munkásság tekintetében éppen nem panaszkodhatunk; de, hogy a munkásság sikeres volt-e, vagy nem — eléggé mutatja a jegyzőkönyvbe vett művek száma”. Ez pedig elég tekintélyesnek mondható. A „főelnök buzdítja a tagokat, hogy el ne hagyják veszni azt, mit elődeink halottaiból annyi vész és veszély közepelt föltámasztottak — a nyelvet”.

Az önkényuralom utolsó éveiben mintha a magyar ifjúság is érezte volna az új hajnalhasadást s lelkes buzgóságával a hazai, a nemzeti nyelv minél erőteljesebb használatára és kiművelésére törekedett az eljövendő évekre előkészülve.

Ílyen eszme fűtölte a piarista gimnázium felsőbb osztályú tanulóit is ebben az időben, mikor hazafias, magyar nevelőinek útmutatását követve fejtette ki nemzetemelő tevékenységét az Önképző-kör keretében, mely a nagy magyar téiben picike tűzével táplálta a feltámadásba vetelt hitet. A kiegyezés előtt két esztendővel, az 1865–66-iki iskolai évben magasra csapott a picike lúz okozta láng a „főgimnázium Önképzőkörében, mely Vörösmarty ismert sorával: „Van még lelke Árpád nemzetének” kezdte meg működését. A „Tisztelt Pályatársak”-hoz intézett felhívás az egykorú jegyzőkönyv legszebb hangja:

„Minden nemzet addig marad nemzet, míg saját nyelvén beszél, mert ha a nyelv elavult, kihalt, vele együtt eltűnt a nemzet is. Ezt tovább fejtegetni fölösleges dolog, azért itt csak a nemzeti jólét és nyelv közötti szoros viszonyról szölok egy pár szót, — írja *Tóth Endre VIII. o. t. főjegyző.* — E kettő a legszorosabb összeköttetésben van egymással; ugyanis történetileg bebizonyított tény, miszerint, amint emelkedik a tudományok terén való előhaladás és vele együtt a nyelv műveltsége: úgy halad a nemzet bel jóléte, hatalma és tekintélye; a barbárságból való kiemelkedést a művelt nemzetek közé való feljuthatást szinte a nyelv kiművelése, s a tudomány előhaladása előzi meg, és csak azon nemzet művelt és tudományos napjainkban, mely a szükséges eszközt, — a nyelvet — már idejekorán kiművelte és könnyen kezelhetővé tette Szent és elmulaszthatatlan kötelessége tehát az ifjú nemzedéknek, kinek vállaira fognak egykor az ügyek nehezédni, a nemzeti nyelvben

önmagát a' lehetőség szerint tökéletesíteni; . . . ezen kötelességünket Kölcsey Ferenc így fejezte ki: „Idegen nyelvet tudni szép, a hazait kötelesség!” Iparkodjunk tehát pályatársaim leróni szent kötelességünket, egyesüljünk a fentebb nevezett körben minél többen, hogy minél több eredmény kövesse működésünket.”

Erre a lelkes felhívásra 79 tag jelentkezett az Önképzőkörbe, közöttük ismert nevek, később az ország és Szeged életében: *Dáni Ferenc, Balogh Ignác, Buócz Béla, Farkas Ignác, Návay Imre, Osztrovszky Rezső, Telbisz Imre, Vadász Gyula, Nyári János, Zádory Károly, Dús Sándor, Lázár György, Tallián Jenő, Wagner Gyula, Pillich József.*

Első rendes gyűlését október 19-én tartotta a kör „Gyalókey Ferenc főelnök, igen tisztelt irodalmi tanár” vezetésével. A tisztikar tagjai ekkor tartották meg „székfoglaló beszédeiket”, megköszönvén társaiknak az előlegezett bizalmat. Ezen a gyűlésen „határozatot el, hogy szeretett, néhai” tanáraik: „Rohrer és Cserkuthy sírja fölött: *Hoós Rezső VII. o. t.*, — örökemlékezetű írónk: „Dugonits sírja fölött pedig az alelnök fog beszédet tartani”. Ez az első adalék, hogy Dugonicsról megemlékezett az Önképzőkör.

Az egész évben tartott 30 ülés változatos képet tár elénk a Kör életéből. Ezek közül kiemelkedőbbek az 1865. december 7-én tartott Vörösmarty-ünnepély, a költő születésnapjának megülnésére. A „műsorozat” első száma volt a *Szózat*, „énekelve a nagygimnázium ifjúság dalárdája által”. Aztán Osztrovszky a nagy költő dicső életét festé nagyon sikerült emlékbeszédében”. majd elszavalták a „Szép Ilonka”, „Liszt Ferenchez”, és „A vén cigány” remek versezeteket”

Az évközben előadott művek között taláunk történeti elbeszéléseket, esztétikai értekezéseket, élménydolgozatokat, de legnagyobb számban költők verseit és önálló szerzeményeket, melyek szigorú bírálóat alapján alig kerültek elfogadásra; mellettük németből, latinból, franciából fordított írások is szerepelnek elszórva, egy-egy ülésen. Július 19-én fejeződött be a Kör működési éve a „díszközgyűlés”-sel, melyen a „Ft. főelnök osztotta ki a kitűzött aranyakat . . .”, A főjegyző azután mintegy buzdításul az utódoknak, így fejezi be a jegyzőkönyvet: „. . . : jövőben csak ezt kívánhatjuk a szép törekvésű Körnek: „Győzz tőrve!”

A következő 1866–67-ik iskolai évben azonban az Önképzőkör még csak alakuló gyűlését sem tarthatta meg, mert az új körzelvezető tanár, *Bolgár Mihálynak* azon terve, hogy a Kör működési terét ne csak a honi, hanem más nyelvekre is kiterjessze, (ami részben már előzőleg sikerült), valamint „a reál és szépművészeti tárgyakra is, — a tagok részvétlenségén megbukott. (Gondolatviláguk úgy látszik másfelé repkedett: a közeli feltámadáson!) Hogy a Kör ennek dacára sem bomlott fel, azt egyik derék tagjának, *Király Ferencnek* köszönhetette.

Ebben az időszakban, minthogy az Önképzőkör látszólagosan szünetelt, amennyiben nyilvános gyűléseket nem tartott, hogy a tagok mégis „tehessenek költői kísérleteket és, hogy az önművelés munkájától el ne szokjanak, hanem az önképzés iránti kedv és fogékonyság folyton ébren tartassék, az ifjúságban, Király Ferenc szerkesztése alatt egy ifjúsági lap indult meg, melybe szorgalmasan küldték be verseiket és szépirodalmi munkálataikat az intézet tehetségesebb növendékei.” Ezeket a főjegyzéseket találjuk a kiegészítést megelőző esztendőről.

Annál nagyobb lelkesedéssel és örömmel indult meg az Önképző-körök munkája a 67-es kiegyezés után. A díszes külsejű szép rajzzal és initiale-val kezdődő jegyzőkönyv első lapja megint felhívást közöl a „Tisztelt Pályatársak”-hoz, kiket hangulatos írásban szólít fel Király Ferenc az új gyülekezésre:

„A közöröm, mellyel édes hazánk örökeibe való vissza-helyeztetését honszerte megünnepeltük, nemcsak arra intett bennünket, hogy Magyarhon újra megkapta európai jelentőségét, s az egykori zérus helyett ereje — s hatalmának hatványozható mennyisége áll a népsztaisztikai rovatában, — de figyelmeztetett egyszermind azon roppant munka- s kötelezettségre, melyet szerencsés átalakulásunk minden magyartól megkíván. Ezentúl önmagunkéi vagyunk. Új helyzetünkben azonban emberekre van mindenekfölött szükségünk, kik az európai műveltség színvonalára emelkedve, önmagunk kormányzását az igényekhez mérve, okadatolt helyességgel legyenek képesek eszközölni. Hogy ily férfiak vannak, tanuskodik a jelen. Hogy ily férfiak lesznek: a jövő titka. Hogy legyenek: annyikkal együtt — rajtunk áll!”

Ilyen önérzetesen lelkes szavak után a felhívó kéri társait, hogy a hiányokat töltsék be, a hibákat javítsák meg és támasszák fel új életre a Kört, — „s legyen ezentúlra, jobban talán, mint eddig, oly helye ez felgyomásunk iljúságának, hol az előképzését tisztán nemzeti szempontból fogva föl — nemzetiségi önérzetre lévén minde-nekelőtt szükségünk! — haladását a szellemiek tágas országában láthatólag elősegélje.”

A nemes eszme mellett sokan „buzogtak” és nagyszámú tag jelenlétében történt meg a „Tisztválasztó gyűlés” 1867 október 20-án, amikor is a „Kör fejévé Főtiszt. Halmy L. magyar irodalmi tanár úr ismertetett el”. Aelnök lett Király Ferenc, főjegyző pedig Szabó Imre. A Kör munkásságáról azonban csak a polgári év végéig tudunk, mert a jegyzőkönyv folytatása a kilencedik ülést követő bejegyzést félbeszakítva „hivatalosan megsemmisítve lőn”, bizonyos belső sur-lódások és félreértések állandósága miatt. Legszorgalmasabban dolgoztak Király Ferenc aelnök, Szabó Imre, Maksa Endre, kiknek verseit az Érdemkönyv is megörökítette. A 6-ik gyűlésen két pálya-tételt tűztek ki, „egyiket kötetlen, a másikat kötött beszédben írt műre”. „A prózára”: „Legjobb pálya az, hol a vitorlák az érzés dagaszlja, a kormányt pedig az ész vezeti”. Díja 2 darab arany. A költeményre: „Káros halmaik”. Élégia. Beadási határidő június vége, díja 1 darab arany”. Az eredményről nincs tudomásunk.

A Kör működésében ekkor a látszat szerint zavarok támadtak, melyek csak akkor szűntek meg, mikor 1870-ben Magyar Gábor, később a gimnázium nagynevű igazgatója és rendfőnök vette át az Önképzőkör vezetését. A szoros értelemben vett önképzőköri munkásságba azonban nem nyerhetünk közvetlen bepillantást, mert a korra vonatkozó jegyzőkönyvek hiányának, mégis az 1870-ben keltezett Érdem-könyv bejegyzéseiből némi képet meríthetünk a tagok tevékenységéről. Legszorgalmasabb tagok közé tartozott ebben az évben (1870—71) Lőw Immanuel, kinek, mint nyolcadikos, jeles

diáknak több epigrammáját és versét örökít meg az Érdemkönyv. A legrégebb, még élő tag tollából való Eötvös József br. halálára írt sorai:

Eötvös.

*Eötvös meghalt. Gyászol a hon, mert benne veszett el
Ötvöse annyi arany újkori tetteinek.*

Társai közül Kaufman Géza szerepel egy versével az Érdemkönyv elején.

1871–72-ben Magyar Gábor elnök és id. Kovács János alelnök (pósta felügyelő, a Dugonics-Társaság egyik alapítója) vezetésével a gimnázium négy felső osztályának tanulói voltak „Az önképző-egylet” tagjai. Mint a kör életére vonatkozó egykorú följegyzésből látjuk, újabb fellendülés állt be a társaság működési területén. „A tagok szép sikerrel gyakorolták magukat külföldi remekírók fordítása s hazaiak olvasásában, szavalás s önálló dolgozatok készítésében és pedig nemcsak a szépirodalom, hanem a komolyabb tudományok u. m. a természet és mennyiségtan, bölcsészet s történelem köréből is”. Évi működését Dugonics András emlékére rendezett ünnepséggel kezdte meg. De rendezett a Kör Toldy-ünnepélyt, megülte Keppler születésének háromszázados évfordulóját, majd nagyszabású hangversennyel sietett a „segély egylet” javára. Egyes üléseik szavalásban, költői szárnypróbálgatásban s komolyabb irányú, bővebb elmélyedést kívánó értekezések felolvasásában mutat fel jelentős sikereket.

Ami jót és hasznosat Magyar Gábor meghonosított az Önképzőkörben, azt tovább folytatták utódai. 1872–73-ban Horváth Sándor tanárelnököt látjuk az Önképzőkör élén, ki 1878-ig vezette az egyesületet. Az évről szóló izlésesen szerkesztett jegyzőkönyv első lapján találjuk a tisztviselőket. Aelnök: Schönfeld Mór, főjegyző: Hubacsek Pál (kuriai bíró), tiltkár: Rainer József (Szeged szabad kir. város főkapitánya), pénztárnok: Balogh József (első anyakönyvvezető). Míg a „bírálobizottmány”-ban Bokor Pál (ny. polgármesterh.) és Palotás Fausztin (író, katona), valamint — Új József (ügyvéd) nevével találkozunk.

A Dugonics-kultusz ápolására november 1-én kettős ünnepséget rendezett az Önképzőkör; először délelőtt, az intézet disztermében, délután pedig a Dugonics-temetőben, ahol „a tisztelet és hódolat legközvetlenebb eszményeit” Palotás Fausztin „8-ik osztálybeli tanuló” tolmácsolta a hallgatóság előtt.

„A valódi önművelés emelő gondolatától áthatva és annak horderejét világosan felfogva, a főgymnáziumi ifjúság majdnem kivétel nélkül tagul iratkozott a körbe, melynek hetenkinti közgyűléseit a legnagyobbbrészt pontosan látogatta”, olvassuk az egykorú följegyzésekből. Az év folyamán 28 gyűlést tartott a kör, az utolsót 1873 július 24-én. A pályatételek jutalmazása is ekkor történt meg; nyertesek lettek: Schönfeld Mór, Palotás Fausztin, Winter József.

Az Érdemkönyv-be jegyzett adalékok szerint Rainer József mondott beszédet az elhunyt tanárok sirjánál. Új József franciából fordított egy „beszély”-t. Sok verset írt meglepő formakészséggel és változatos műfaji sokféleséggel: Drégel romjain (elégia); Életem (dal); Langy fuvalom (dal); Megmutatnám (dal); Örömeim, szép napjaim ... (egyéni óda); egy csomó epigrammája, — melynek ő a következő

cimetadja: „Gnómák, megállapított erkölcsi igazságok alapján” — a fiatal költő szép lelkületének terméke. Közülök egy bemutatóul:

„Bármit mond a világ te felőled, ne sokat adj rá;
Jót ha beszél s igazat, töltse be szíved öröm.
És ha gonosz hír rontja le eddigi jó neved, úgy tórd,
Mert ha beszélsz, többet szór te reád dühösen”.

Szűcs János, Balogh József és Szekrényi Lajos nevével találkozunk még a kötetben egy-egy versükkel szerepelve.

A Dugonics-ünnepélyen kívül rendezett az Önképzőkör egy másik megemlékezést is, „Kopernik Miklós születésének négyszázados évfordulóján”, mely „alkalommal dr. Volly István tanár a díszes közönség nagy tetszése közt tartá emlékbeszédét naprendszerünk örökemlékű alapítója felett. Az ifjúsági dalárda néhány összhangzó dallal, Bokor Pál VII. oszt. tanuló pedig egy alkalmi szavallattal egészíték ki a kedves emlékű ünnepélyt”.

1873—74-ben 120 taggal kezdte meg működését az Önképzőkör s egész éven át tevékenyen munkálkodva „20 köz- és 7 bizottsági ülésen iparkodott úgy közhaladási, mint igazgatási ügyeit elintézni”. A tiszlikar Horváth Sándor vezető elnöktanárral az élen így alakult meg: Ifj. elnök (alelnök) Bokor Pál (a legrégibb élő ifj. elnök, Szeged szab. kir. városának ny. polgármesterhelyettese), főjegyző Koczor János (vár. tanácsnok), tiltkár: Ringhoffer Lajos (kuriai bíró, táblai tanácselnök).

A komoly munkálkodás eredményét mutatja a nagyszámú „pályadolgozat” beérkezése, „melyek helyességük által a többiek felett kitűntek s az egész kör egybehangzó elismerését vívták ki. . .” A szépirodalmi szakban kiváltak: Balogh Béla, Balogh József, és Koczor János VIII. o. tanulók. A természettudományi szakban elismerésre méltóan dolgoztak: Bokor Pál, Ikerváry János (vár. hivatalnok), lovag Fedrigoni Richard és Roosz János (bíró) VII. o. tanulók.

A műfordítás terén legtöbb eredményt ért el Sóti István VIII. o. t. A szóoklati téren legtöbb tapsot nyert Bokor Pál, Balogh Béla és Balogh József VIII. o. tanulók.

Az Érdemkönyvben Roósz János egyformán verselt és irt mértani tételt; Balogh Béla szintén verseivel lépett fel. Az egyes üléseken sokat szerepeltek Koczor János, Bokor Pál, Hubacsek Pál és Hegedűs Pál (tanár.)

Többször szavalt Szekerke Lajos (vár. tanácsnok) Bokor Pál (a zárógyűlésen Petőfitől: „Az őrült“-et, évközben pedig Tóth K. „Előre” c. versét s még több színes előadást tartott.)

Ebben az esztendőben a tagok névsorában találjuk Jászai Géza volt szegedi belv. plébános, c. püspök nevét is, ki két esztendeig (V—VI. o. t.) hallgatta az Önképzőkör nagyobb diákjainak VII—VIII. o.) szereplését. Hetedikes korában már kispap volt Temesváron.

1874—75-ben Bieber Gyula lett az alelnök (rendőrbiztos Szegeden), mellette nagy tevékenységet fejtett ki Roos János tiltkár. A Kör munkás éve igen változatos volt. Vörösmarty szavaival kezdődik az Érdemkönyv. „Naggyá csak fiaid szent akaratja tehet.”

Ez a jelige mozgatta a tagok munkásságát egész esztendőn keresztül, mikor „22 köz-, 12 bizottsági-, 2 nagy és 1 alkalmi gyűlést

tartottak" s ezen „számoltak be szorgalmas önképzőségükről. Az alkalmi gyűlésen Mészáros Nándor főigazgató tisztelte meg* látogatásával a Kört s kifejezésre juttatta, hogy mindig megbecsülte „az ifjúság nemes törekvését, kélszeresen azokat, melyeket önkényt vállal; azért örömmel fogadta elnök úr meghívását, mert meg van győződve, hogy azon terület, melynek élén ily szakavatott, ügybuzgó férfiú áll, élénk tevékenységet fejt ki s nagy léptekkel halad maga elé tűzött célja felé.“ (Kivonat a jegyzőkönyvből.) A 12 számból álló gyűlés befejeztével egy aranyat adott át az elnök-lanárnak pályamunka jutalmazására. A jutalmat *Bieber Gyula* nyerte el. A többi pályamunka nyertesei lettek: *Horváth Ernő* (3 jutalmat nyert) *Schmidt János* (kir. ügyész), *Roós János*. A „versenyszaválásra“ tizen pályáztak; az első díjat *Stern Manó*, a másodikat *Szekekerke Lajos*, a harmadikat *Feilitzsch Arthúr* kapta. Az *Érdemkönyben* sok versével szerepel *Bieber Gyula*, *Molnár János*, (rendőrkapitány) *Holló Lajos* (híres országgyűlési képviselő), *Orsó Máttyás* (még csak (VI. o. t). *Tölcséry József* (ár. irodaigazgató), *Horváth Ernő*, *Flóris József*, *Roós János*. — Prózai dolgozatot olvasott föl *Lőw Mózes* (mérnök), *Olajos József*, és *Roós János*.

Az 1875—76. év a „torontáli gyerekek“ uralma. A választmány tagjai között foglal helyet *Riesz Jakab*, a későbbi közigazgatásnak egyik oszlopa, *Fitsór József*, *Schwarz Mór*.

Kiválóbb dolgozatokat nyújtottak be *Csemegi Imre* (járásbíró) *Hegedűs Pál* (tanár), *Kalmár Antal* (ügyvéd) *Orsó Máttyás*, *Nagy Máttyás*, *Hegedűs István*, és *Csemegi Imre*. *Lőw Mózes*, alelnök A rómaiak nyilvános játékaikról, *Szivák János* titkár „Faludi Ferencről“, *Borbolya Mihály* könyvtárnok „Lutherről“, *Hegedűs Pál* főjegyző „A kérdő és óhajtó mondatok hangsúlyáról“ értekezett. Ekkor tűnt fel *Várossy Gyula*, (író, v. kisteleki plébános), ki már hatodikos korában „önálló szerzeményű“ verseivel szerepelt az önképzőköri üléseken.

A tagok tevékenysége igen magas fokot ért el a következő 1876—77. évben, mikor *Orsó Máttyás* lett a Kör ifj. elnöke. Bár ekkor az új *Rendtartás* értelmében csak a felső osztály tanulói lehettek tagok, a csökkenést pótolta az évi „munkásság bel- és külterjedelme“. Különösen a tudományos irányú komoly munkálkodás, a beható, tanulmányozásra valló „széplani“ és történelmi dolgozatok, a műfordítások terén való meglepő törekvés emelik ki az év munkásságát a többiek fölé.

Cserép József (egyetemi tanár) már ekkor kitűnt klasszikus irányú tevékenységével. Főolvasást tartott „A latin szini irodalom átnézeté“-ről, lefordította *Julius Caesarnak* „Ariovist elleni hadjáratát“. *Várossy Gyula* 8 versével lépett fel az év folyamán; jelesen dolgozott *Prinz Antal* (földbérő) titkár és *Borbolya Mihály* könyvtárnok. *Farkas Géza* verseinek sokaságát mutatja be; de legkomolyabban tevékenykedett *Orsó Máttyás* alelnök, mint poeta és prózaíró egyaránt. Az önképzőköri pályázaton díjat nyert „*Keppler János*“ c. élet- és jellemrajza.

Hasonló szellemű munkálkodást fejtettek ki a tagok 1877—78-ban, mikor *Cserép József* lett az ifj. elnök. Tartalmas, erősen hazafias szellemű beszéddel nyitotta meg az Önképzőkör „nagy-gyűlését“

1877. okt. 7-én s kimondotta tételként társaihoz szólva: „Csak irodalmunk fejlődésének és gyarapodásának elősegítésében nyílik hozánk méltó tér a működésre“. Az ifj. elnök nagyszerű irányítása mellett szép tevékenységgel dolgozott a Kör egész éven át, s 24 közgyűlés, 3 nagy-, 11 bizottsági és 3 rendkívüli gyűlés mutatja komoly munkásságuk eredményét. *Cserép József* ifj. elnök jár elő szép példával, aki maga vezette többször végig az üléseket, nagyszerűen elnökölt s közben egymásután olvasta fel komoly tárgyú értekezéseit is. Mellette *Várossy Gyula* titkár saját költeményeit, humoreszkjeit, szépirodalmi dolgozatait adta elő mindig nagy sikerrel. *Farkas Géza* könyvtárnok „Az önképzésről“, „A szavalásról“, „Arany Toldi-járól“ és „Vörösmarty Cserhalmáról“ tartott felolvasást. *Mészáros Lajos* (földbirtokos) a zenéről, *Herczl Manó* (a híres sebész) Wallensteinről jellemrajzot, *Fischer Jakab* Szigligetiről, *Zuna Béla* a bíra fejlődéséről, *Pollák Izsó* a meséről adtak elő. A szépprózában *Várossy* mellett kitűnt *Kriszthaber Adolf* (bpi ügyvéd). Sokszor szavalt *Gyuritzsa Sándor* (őorvos), *Huszágh Nándor* (zentai ügyvéd) és *Herczl Manó*.

Az árvíz esztendejében, 1878–79-ben *Mészáros Lajos* lett a Kör ifj. elnöke; mellette *Kriszthaber Adolf* titkár, (*Herczl* 10, *Huszágh* 5 szavazatot kapott), *Zuna Béla* főkönyvtárnok, *Spitzer Vilmos* (*Herczl* Manóval szemben) pénztárnok és *Czimer Károly* (író, leányliceumi igazgató) látták el szorgalommal tisztségüket. 1879. március 2-án tartották utolsó önképzőkori ülésüket a tagok, hogy aztán 10 nap múlva szélszóródjanak a szélrózsa minden irányában. *Kriszthaber Adolf* titkár eleven tollával örökíti meg a szomorú napokat, melyek megelőzték a nagy árvizet, majd megkapóan ír a bekövetkezett veszedelemről. A jegyzőkönyvből egy részlet: „... 1879 március 4-én a főgymnasiumban az előadások felfüggesztettek. Azonban nem csüggedtünk mindjárt el, hanem reméltük, hogy városunk megmenekül annál is inkább, mert ismertük a nép erélyét, mely már két, sőt több ízben is megmenté azt“. „... de aztán a Tisza pár nap múlva, zúgva, bőgve törte át a gátat...“ „Március 12-én kondultak meg a vészharangok, melyek Szeged, az alföld díszének, a magyar nép büszkeségének romlását hirdették. Elborították a habok s ezrek vagyónát semmisítették meg. S ily végzetesen fejezte be körünk is működését, nem maradván fönn számunkra még azon remény sem, hogy az a közel jövőben újra meg fog-e alakulni, vagy egyáltalában lesznek-e másfél százados gymnasiumunkban utódaink, kik az apáinktól öröklött szép kincset, miután a végzet azt kezeinkből hirtelen kiütötte, megkeresik, felveszik s őrzik? Nekünk e pillanatban csak azon öntudat maradt meg, hogy törekedtünk elődeinkhez méltókká lenni s kölelességeinket, a mint gyenge erőnk-ből tellett, teljesítettük... Ne higgyék utódaink, hogy mi nem hagyunk számukra örök véget! Ott a zászló, melyre elődeink szent buzgalommal ráírták édes hazai nyelvünkben való kiművelődés és annak tovább fejlesztése célját. A zászló a vihar alatt csak meghajolt, de el nem dőlt, legkevésbé semmisült meg. Rajta! Sorakozzatok alája utódok s erősítsétek meg még jobban! Bontsátok ki annak minden redőjét s oly lelkesedéssel munkálkodjatok alatta, miket csak a tiszta, hazafiúi érzet hozhat létre...“ — Március

23-án írta ezeket a sorokat a tülkár s csak június 12-én olvashata fel az utolsó, zárógyűlésen, mert addig szünetelt az ülések tartása. A megtartott üléseken legtöbbször szerepeltek *Mészáros Lajos*, *Kriszhaber Adolf*, *Herczl Manó*, *Zuna Béla*, de sokszor szavaltak a következő év jelesei, mint *Czimer Károly*, *Gaal Endre* (vár. tanácsnok), *Kelemen Béla* (volt főispán), *Taschler Endre* (vár. főjegyző), később minden előkelő társadalmi állásban levő férfiak Szegeden.

Az eddiginél is nagyobb érdeklődés és élénkség vehető észre az Önképzőkör tevékenységében 1879–80-tól kezdve, amikor *Cserép Sándor* vette át a vezetést, ki lankadatlan buzgalommal, bölcs belátással és páratlan kitartással kormányozta a Kör működését 12 éven keresztül, a legnagyobb tapintatossággal őrizvén meg mindazokat a szervei kapcsolatokat, melyek az egyesület főnnállását és virágzását lehetővé tették.

Izgalmas alakuló gyűlésen választották meg a tagok ifj. elnöknek *Taschler Endrét*, tülkárnak *Schreiber Fülöpöt* (orvos), pénztárnoknak *Engel Kálmánt* s könyvtárnoknak *Kemény Bélát* (táblabíró), miután *Czimer Károly* a „tiszséget” nem fogadta el. A dolgozó tagok munkakörében új kezdeményezésként szélesebb irányú tevékenység alakult ki. Az évben tartottak három nagygyűlést, több „bizottsági” ülést, és 27 rendes „közgyűlést”, „melynek tárgyai a tagok önképzését célzó felolvasások, komoly és víg szavalatok, e beadott munkákra vonatkozó bírálatok, páratlan cáfolatok, majd ellenbírálatok, védő nyilatkozatok voltak”. Ekkor kezdődött meg a tagok dolgozatainak írásban megbírálása, s ez a körülmény a prózai dolgozatok számának megszaporodását eredményezte.

Sikerültebb költői darabokkal léptek fel: *Stern Károly*, *Hegedüs Ferenc*, *Mácska Lajos* (piarista tanár) *Taschler Endre*. A „Magyar hazafias költészetről” értekezett *Czimer Károly*, *Taschler Endre*. „Éváról Madách tragédiájában”, *Hegedüs Ferenc* „Magyarországról Árpád és unokái alatt” *Schreiber Fülöp* „Socrates-ről” címen tartottak előadást. „NT. Horváth Sándor tanár úr által kitűzött 1 db. m. k. aranyat. *Czimer Károly* VIII. oszt. tanulónak legtöbb önállóságot és eredeti föllogást tanúsított értekezése a „Magyar hazafias költészetéről” nyerte el. Említésre méltó a Szegedi Napló szerkesztőségének 30 forintnyi adománya pályamunkák jutalmazására.

A szorgalmas önképzőköri munkálkodáson kívül ennek a szomorú emlékezetű 1879.-i évnek végén megbeszélést folytattak a tagok egy iskolai lap indítása ügyében, melynek eredményeképpen aztán 1880. febr. 1-én *Ijúsági Lapok* címen megjelent „a főgymnasiumi ifjúság folyóiratá-”nak első száma *Kelemen Béla* szerkesztésében. Ő adja az önképzőköri tudósítást minden példányban, míg *Taschler Endre* szorgalmasan versel, de ír prózát is, mindjárt az első számban: „A középkori mysteriumok” címen. Majd *Balogh Károly* (vár. tanácsnok) nevével találkozunk, ki kedves hangú verseivel tűnt fel (ekkor VII. o. t.). A további füzetekben folytatásos értekezést írt *Dugonicsról* *Taschler Endre*, *Schreiber Fülöp* pedig elbeszélést közöl.

1880–81-ben *Balogh Károly* az Önképzőkör elnöke, ki átveszi az *Ijúsági Lapok* szerkesztését is. „Olvasóinkhoz” címen felhívást intéz a lap érdekében a „tisztelt tanuló társakhoz” a következő bevezető szavakkal: „Azon édes reményben folytatjuk e tavaly meg-

kezdt, s a tanév végén megszakadt vállalatot, hogy a szépért, jóért, nemesért lelkesedni tudó ifjúság felkarolja eme ügyet, a mely kitűzött célunknak, az önképzésnek egyik legszebb, legcélszerűbb eszköze. — A megmaradt példányszámok (8 db. 1880 dec. 12-ig) mindegyike kedves tartalmával, változatos szövegével bizonyára kedves olvasmánya lehetett nemcsak a tanulóifjúságnak, de a felnőtteknek is. *Balogh Károly* neve mellett szerepel *Lippay Lajos* (ügyvéd) Schillerből fordított verseivel, majd novellák és tréfás történetek *Lévay József* (báró, később országgyűlési képviselő) és *Horovitz Sándor* (téglagyári igazgató) tollából.

Az évközi önképzőkori munkából erősen kivették részüket és külön említést érdemelnek *Balogh Károly*, ki nemcsak verselt, hanem prózát is írt: „Párhuzam az eposz és a dráma közt”, és másnemű szépirodalmi dolgozatával is kitűnt; aztán *Lippay Lajos* műfordításain kívül „Arany János: Tengeri szántás című költeményéről” értekezik. Mellettük említésre érdemes *Onitiu Virgil* (nagyszebeni gimn.igazgató) értekezése a „Görög-római szólások, erkölcsök s nemzetközi intézmények”-ről, *Zillich Péter* „Gróf Széchenyi István életéről” és *Farkas Gyula* „Balttyányi Lajos élete és jelleméről”. Ekkor tűnt fel *Kószó István* (volt államtitkár), ki sikerült írásbeli bírálatával szerepelt több alkalommal. Önképzőkori tag volt ebben az évben végzetekkel *Breischach Béla* (kanonok) és velük járt a IV–V. osztályban *Herczeg Ferenc* is (1876–78), ki aztán Fehértemplomban lett az *Önképzőkör elnöke*.

1881–82 ben nagy szorgalmával és sokoldalú munkásságával tűnik ki *Onitiu Virgil* íj. elnök, aki komoly tárgyú és mélyebb tanulmányozásra mutató értekezését olvasta fel „Hímfi Szerelmeiről”, majd románból fordított; jeles írásbeli bírálatot írt, szóbelileg is bírálta s klasszikusból fordított verséért 2 frt. jutalmat kapott. *Kószó István* „szép sikert” mutatott fel „Cicerónak Pompeius hadvezérére választása érdekében tartott beszédé”-vel, mint műfordítással. Már ekkor feltűnt *Zarkavölgyi Andor* (VII. o. t.), aki a novella és elbeszélés terén nagyobb műgonddal dolgozott „Hobiáth” és „Árva Miska”, nemkülönben „Háromrétű selyemkendő cz. munkáiban”. A szavalóversenyen 2 ezüst forint jutalmat nyert komoly tárgyú szavallatával. A víg tárgyat *Schweiger Adolf* (bpi. keresk. és ipark. titkár) nyerte meg.

Az Önképzőkör időszaki munkásságának egyik legszebb részét képezik az 1882–83 év *Érdemkönyvének* dolgozatai. *Zarkavölgyi Andor* a Kör íj. elnöke egy csomó egész kivételesen jó versével szerepelt az év folyamán, e mellett felolvasást tartott „Othellóról és Jagóról”, ő mondta „Arany János dicső emlékezetére” rendezett ünnepélyen a beszédet, majd ugyanekkor saját szerzeményű versét: „Arany János emlékezete” — címen szavallta, melyért jutalmat is nyert, „egy db. cs. kir. aranyat”. A szavalóversenyen is az első lett a komoly tárgyú nemben s „három ezüst forintnyi” pályadíjat kapott. Mellette *Huszár Sándor* jegyző tevékenykedett sokat, s többek között felolvasott „Zrinyi- és Gyöngyösi”-ről, fordított latinból, sokszor bírálta szép eredménnyel. *Laczkovich Gyula* (tanár) komoly tárgyú tanulmányaival, bírálatával tűnt ki; az Arany-ünnepélyen felolvasást tartott „Arany János Katalin cz. beszélyéről”.

„Az év folyamán 17 rendes s a zárógyűléssel együtt 4 nagy-

gyűlés tartatott . . . A művek megbíráásával a működő tagok közül rendszerint azok bizáltak meg, kik a bírálendő művekkel hasonló irányban fejtettek ki legnagyobb munkásságot". Ezen a téren legtöbb sikert értek el *Huszár Sándor* és *Laczkovich Gyula* továbbá *Magyar János* titkár (kir. törvénysz. bíró), *Váradi József* titkár (főmérnök) és *Schlesinger (Szász) József* (kir. táblabíró).

1883—84-ben is nagyszabású tevékenységet fejtettek ki a tagok, kiknek létszáma 127-re emelkedett. Ifjúsági elnök lett *Magyar János*, ki már az előző évben szorgalmas bíráló; jegyző: *Jurkovics Aladár*, egy feljegyzés szerint „a magyar Maupassantnak indult”. Arcóban halt meg roncsolt gégével egész fiatalon. Az irodalmi rajzról. A bírálókat kellékeiről, A humorról és satíráról értekezett jeles tollával. „Figyelemreméltó” bírálatokat is olvasott fel. — Első altitkár *Vass Géza* (szintén fiatalon hunyt el); második altitkár *Bezdán József* (később szegedi belv. apátplébános) VII. o. tanulók. Minden téren kiválót alkotott *Magyar János* elnök, ki tanulmányt olvasott föl *Vörösmarty Zalán* futásáról, *Bánk bán* tragikumáról, s *Dugonics* munkásságát méltató tanulmányával: „*Dugonics András a magyar irodalomban*”, — megnyerte a kitűzött 5 frtnyi pályadíjat. Szerepelt az „ünnepélyes záró-gyűlés alkalmával” felolvasásával. — Figyelemreméltó részletesebb bírálatokat olvastak föl: *Schlesinger József*, *Magyar János*, *Eiszlér Ignác* (ügyvéd), *Jurkovics Aladár* (kir. közjegyző) és *Vass Géza* (hirlapíró).

Az Önképzőkör tagjai közt szerepel a nyolcadikosok közül *Bagáry László* (pénz. tanácsos), *Kohn (Pap) Géza* (államtitkár), ki történelmi pályadíjat is nyert, aztán *Schlesinger József*, ki sokirányú munkásságával 5 frnyi jutalmat kapott. Már ekkor feltűnt kitérő műfordításával *Baráczius József* VII. o. t. (egri kanonok), kinek műve: „*Camilla hőstettei*”, — „minthogy a fordítás a verselés könnyűségével a szöveg hű visszaadását is egyesíti, a pályadíjra s egyzersmind a munkakönyvbe való felvételre is érdemesnek ítéltetett”. Sokszor szavalt kitérő sikerrel *Tóth Ferenc* ifj. pénztárnok.

1884—85 év elején *Rainer Emil* (ügyvédjelölt korában hunyt el) tartalmas beszédben köszönti tagtársait elnöki megnyitójában, célul tűzvéni ki nemes szándékát, hogy „egy lépéssel előrevigye a haladás felé Önképzőkörünket minden diák”. Az elnöki megnyitón kívül „A római nép jelleméről, összehasonlítva a görögével” s „*Dugonics András emlékezete*” címen felolvasást tartott, részletes bírálatokat olvasott fel, *Vörösmarty „Cserhalom”-jának* széptani elemzésével 2 ezüst forint jutalmat nyert. — *Baráczius József* Petőfiről írt tanulmányt, figyelemreméltó műfordítása *Vergiliusból*, (pályadíjat nyert) de írt verset is, bírált szóban és írásban, a szavalóversenyen víg nemben a második díjat nyerte s általában egész éven át ő fejtette ki a legnagyobb tevékenységet az Önképzőkörben s ezert 5 forintnyi jutalmat kapott. Szorgalmasan dolgozott *Laczkovich Ákos*, ki németből és történelemből pályadíjat nyert. Ekkor kezdett szavalni *Taschler József* (kir. járásbíró), s a versenyen első díjat nyert komoly szavallatával. De résztvett a szavalóversenyben *Bezdán József*, *Regdon Géza* (mérnök) és *Tóth János* is, akik kellő szavazatot kaptak. *Bezdán* és *Regdon* évközben is szavalltak szép sikerrel.

1885—86-ban a megnyitó ülésen *Cserép Sándor* „körvezető tanár”

lelkes és „fenkölt beszéddel fordul a tagokhoz, hangsúlyozván a jelenkort, mely igen sok ismeretet kíván meg az életbe kilépőtől, midőn ugyanis a költők által énekelt aranykort éljük”, — olvassuk az egykorú jegyzőkönyvben. De szólt az ifjúsághoz Magyar Gábor igazgató is, az öntevékenység fontosságát hangoztatván. *Márton József* ifj. elnök „igen szép s mindent magába ölelő” elnöki megnyitójában lelkes szavakkal fejtegette a Kör célját és részletesen tárgyalta „azon tudomány-ágakat”, melyek „a tagok munkakörét képezhetik”. Évközben egyik előadását „A magyar ősirásról”, egy másikat „A rövidlátásról” tartotta. Sokat bírált szóban és írásban.

Szorgalmával kivált társai közül *Noszlopy Antal* altitkár (kir. járásbíró), aki *Tompáról* és *Széchenyiről* tartott nagyhatású felolvasást. *Balassa Gyula* (biztosítási tisztviselő) „A Zrinyiász epizódjai” címen hatalmas, bő terjedelmű dolgozatot írt, de jó műfordító is. A pályázatok eredménye 25 beérkezett pályamunka volt. Közülük jelesebbek *Szeghő Géza* (mérnök) vallástani dolgozata, *Boros József* (tragikus véget ért igazgató főorvos) természetrajzi és fizikai dolgozatai, *Rózsa József* földrajzi tétele. A szavalóversenyen megint jeleskedett *Taschler József*, második lett *Krausz József* (orvos). *Taschler József* évközi szavalatai mellett többször szerepelt felolvasással és tartalmas szóbeli bírálataival is.

Az 1886—87. tanév *korszakalkotó* az intézet történetében. Amit évtizedek óta óhajtott a piarista Rend, de amit Szeged városának „évről évre súlyosbódó napjai” miatt várni egyhamar nem igen lehetett, most teljesezésbe ment. Az Értesítő adatai szerint „tanintézetünk az év elején elbúcsúzott régi, még 1793-ban emelt épületétől, mely előlhaladott tanügyünk kívánalmainak már sem nevelés-tanítási, sem egészségügyi tekintetektől megfelelő nem volt, s beköltözött új, díszes, a mai kor igényeit minden tekintetben kielégítő helyiségébe. Azon reményünk — írja az egykorú tudósító — hogy a tanévet már az új épületben kezdjük meg, hiú maradt; mert sem az épület, sem a bútorzat nem készült el a kitűzött időre s így a tanév megnyitása még a régi épületben történt”.

Itt alakult meg az Önképzőkör is szept. 19-én, melynek eredményeként elnök lett *Noszlopy Antal*, jegyző: *Flesch Sándor* (ügyvéd, országgyűlési gyorsíró), pénztárnok: *Tóth Mihály* (vár. tanácsnok), főkönyvtárnok: *Krausz József*, első titkár: *Csikós Béla* (fiatalon elhunyt), második titkár: *Tóth József*, alkönyvtárnok: *Muntyán István* (ítélőtáblai elnök).

A Kör tényleges működését csak nov. 14-én kezdhette meg, már az új épületben, mivel az időközben kitört kolerajárvány miatt az előadások egy hónapig szüneteltek. A tagok munkásságának bemutatása 17 rendes és két „nagy gyűlésen” történt 158 „vegyes tartalmú dolgozat és szavalat” keretében. A megnyitó ülésen nemcsak a tanári karnak nagy száma vett részt, hanem a város előkelő közönségének tagjai is „szívesek voltak nagyrabecsült látogatásukkal” a gyűlést „szerencsételni” s jelenlétükkel az ünnepély fényét emelni. A gyűlést *Cserép Sándor* körvezető tanár nyitotta meg, „szép, lendületes és emelkedett hangulatú beszéddel”, s „a zajos, csillapulni nem akaró éljenzések elhangzása után a kör ifj. elnöke lépett az emelvényre, hogy elmondja az elnöki megnyitók egyik kétségtelenül leg-

szebbjét mindazok közül, melyeket csak körünk annalesei fel tudnak mutatni*, — olvassuk Noszlopy Antalról a jegyző lelkes szavait az egykorú jegyzőkönyvben. Utána *Krausz József* VIII. o. t. szavaltta el „Két épület” c. alkalmi költeményét „a löle megszokott szép előadásban”. Az ülésen szerepelt még *Tóth Mihály*, ki a „Tanuljuk-e a klasszikusokat?” c. „nagy olvasottságról tanúskodó tanulmányának bevezető részét” adta elő. A gimnázium zenekarának néhány száma mellett *Boros József* felolvasása: „Bolygórendszerünk alakulásáról” érdemel említést.

A többi gyűlésen komoly tárgyú dolgozataikkal arattak sikereket: *Radovics Gyúla*, *Csikós Béla*, *Gombkötő János* (mérnök), *Móczár József* (piarista tanár), *Szegheő Géza*, *Szabó Aladár*. Szépirodalmi művekkel léptek fel: *Rózsa József*, és *Zimányi Károly* (posta főfelügyelő.) Sikerral szavaltak a versenyen *Rózsa József* és *Turóczy Mihály* (ny. főügyész). Az említettek mind nyertek pályadíjakat is sikerült dolgozataikkal. A kör két legszorgalmasabb tagja *Flesch József* (mérnök) VIII. o. t. és *Tóth József* VII. o. t. 5—5 frt. jutalomban részesültek.

1887—88-ban 133 taggal kezdte meg működését az Önképzőkör *Cserép Sándor* vezetésével, kinek segítségére voltak: *Tóth József* (mint premontrai kispap halt meg) elnök, *Gombkötő János* jegyző, *Turóczy Mihály* főkönyvtárnok és *Lillin Károly* (bankár) pénztárnok. Első titkár: *Doktor Ferenc* (fiatalon elhalt), második titkár: *Kovács Kása Rókus* (táblai tanácselnök) voltak.

A tagok tevékenysége és munkaszeretete nem csökkent. A tisztikar minden tagja állandó szereplésével tűnt ki és a felolvasó üléseken mindig szerepelt közülük egy-kettő. Komoly tárgyú dolgozataival vezetett *Tóth József* ifj. elnök, kinek figyelemreméltó bírálatait is szívesen hallgatták a tagok. Magyarból pályadíjat is nyert. Mellette *Gombkötő János* jeleskedett sokirányú tevékenységével s több pályadíjat viett el az évszáró ülésen. *Kovács Rókus* első lett a versenyen magyar, harmadik történeti dolgozatával. Több dolgozatával nyert pályadíjat *Doktor Ferenc*, míg *Erdélyi Zoltán* (akadémiai koszorús) korán elhunyt poétánk sokat verselt, de többször szavalt is nyilvános ünnepélyeken. Ezért év végén 5 frt-ot kapott jutalmul, mint legszorgalmasabb előadó. Az egyes gyűléseken sokat szavalt: *Kormányos Benő* VII. o. t. (ügyvéd), *Turóczy Mihály*, *Szeles János* (ferencrendi szerzetes) és *Alföldi Béla* (orvos).

1888—89-ben a már előzőleg sokat említett *Doktor Ferenc* ifj. elnök szellemi vezetésével élénk irodalmi élet pezsgett az Önképzőkörben. Nagyhatású beszédet mondott *Dugonics sirjánál*, „Trefort emlékezete” c. ódájával első díjat nyert; sokat bírált, írásban és szóban. A jegyzőkönyveket *Onitiu Valár* (leszámoló int. elnökigazgató Romániában) vezette nagy szorgalommal.

Nagyon szorgalmas, komoly irányú működést fejtett ki *Poropatits József* (VII. o. t.), ki öt pályadíjat szerzett hittan, magyar, latin, német és görög ny. értékes dolgozataival. A komoly tárgyú szavalóversenyen is első lett. (.Eötvös Karlhausi-jából szavalt egy remek részletet . . .) A német nyelvből vett műfordításaival kitűntek *Pollner Kálmán* VII. o. t. (kúriai bíró) és *Blüh (Balázs) Emil* VIII. o. t. (szlovákiai táblabíró). A víg szavalatra följajlott pályadíjat, 2 ezüst forintot és *Dóczi Lajos*

„Csók“-ját *Kormányos Benő* nyerte meg Gabányi Árpád „Filippo“-jának művészi előadásával, melyben „az erősen felhalmozott komikunok hatásosan kihasználta“.

1889–90-ben nagyszabású *Vörösmarty*-ünnepélyt rendezett a Kör, áprilisban pedig *Mátyás király* halálának 400 éves fordulója alkalmával nagyszámú közönség előtt emlékezett meg az ifjúság az igazságos királyról, *Poropatits József* ifj. elnök szép megnyitó beszéde után. Szónoki beszédével még kitűnt, *Pollner Kálmán* jegyző. *Massa János* (táblabíró) nemcsak szavalt, de magyarból pályadíjat is nyert. *Pap Róbert* (ügyvéd, kamarai alelnök) szorgalmas munkásságával a német műfordítás terén ért el szép sikert, de a történelmi pályadíjat is megnyerte, e mellett szorgalmasan szavalt. Már ekkor szerepelt *Huszka Jenő* VI. o. t. (híres zeneszerző, a földművelésügyi minisztérium osztálytanácsosa), hegedűjátékával, kit *Sugár Viktor* VIII. o. t. (híres karnagy) követett zongorán. Mindketten a következő évtizedek nagy magyar büszkeségei.

Az Önképzőkör 1890–91. évében buziási *Eisenstädter Róbert* ezüst- és bronzérmeket veretett, hogy azokkal a Kör derekabb tagjait évenként megjutalmazza. Előlapján a szegedi gimnázium épületének „plasztikailag kidomborított képe van“ a következő fölirattal: „A szegedi főgymnasium önképző-köre a szorgalom jutalmául“. — Az érem hátsó lapján *Múza* áll, ki jobbájában babérlombból szakasztott babérágat tart, mintha annak a fiúnak nyújtaná, kihez az éremnek *Kölcséylől* vett körirata szól: „Ifjú, pálmáért pályafutásnak eredj!“

Az alapítványi érmet az évzáró ünnepély után osztotta ki Magyar Gábor igazgató. *Magyar Imre* ifj. elnök „az irodalmi munkásság terén kifejtett nagyobb szorgalmáért“ ezüst érmet, — *Bakonyi Károly* (a János vitéz szövegírója, földmiv. minisztériumi osztálytanácsos) és *Arany Ákos* (ügyvéd) VIII. o. tanulók pedig „a szavaltat terén fölmutatott nagyobb szorgalmukért“ bronzérmeket kaptak.

Évközben a rendes gyűléseken kívül ünnepélyt rendeztek *Vörösmarty* tiszteletére, melyen nagy hatással szavalt *Bakonyi Károly* a *Marót bán-ból*, — a Deák Ferenc-emlékünnepélyen pedig az ünnepi nyitányt *Sugár Viktor* és *Bakonyi Károly* VIII. o. tanulók adták elő „négykézre zongorán“. Az önképzőköri dalárda a a kitűnő *Sugár Viktor* vezetésével szerepelt; *Huszka Jenő* hegedűjátékát ugyancsak ő kísérte. *Bakonyi Károly* pedig még szavaltával is fellépett. Emlékünnepélyt rendezett a Kör *Simor József* v. hercegprímás tiszteletére, melyen „városunk előkelősége tulnyomó nagyszámmal jelent meg.“

Az egyes üléseken sokat szerepelt *Darvasy Károly* jegyző, részint felolvasásaival, részben jó bírálataival. *Pap Róbert* ebben az évben is többször szavalt sikerrel, de zongorán is adott elő, s görögből pályadíjat nyert. *Huszka Jenő* mint „második titkár“ már ekkor kitűnt művészi játékával. „Az évzáró ünnepély kiemelkedő része volt *Huszka Jenő* VII. o. tanuló hegedűjátéka, ki *Hubert Károlynak* „Harmadik ábránd“-ját játszotta, zongorán kísérte *Bakonyi Károly* VIII. o. t., — olvassuk a korabeli tudósításból. Említést érdemel még *Bakonyi Károly* dramaturgiai értekezése *Otthellóról*, *Szécsény Vilmos* (építész) művei a magyarból és németből, melyekkel pályadíjat nyert. A történelemből *Varga János*, a mennyiségtanból *Benedikt Jenő* (mérnök, kendergyári igazgató) vitte el a jutalmat.

Az Önképzőkör vezetésében változás állott be 1891—92-ben, mikor *Sáfrán József* lett a körvezető tanár, „ki minden tehetségével arra törekedett, hogy az önképzés magasztos feladatai iránt lelkesedést ébresszen az ifjúságban”. A kilünő *Huszka Jenő* ifj. elnök irányítása mellett a Kör egész évi munkássága „dicséretre méltó törekvésről” tett tanúságot. A tagok munkakörét 202 drb. vegyes tartalmú dolgozat és szavalat töltötte ki. A fáradhatatlan tevékenységében előljárt *Huszka Jenő* (mindig színjeles biznyítvánnyal), ki, mint a Kör legszorgalmasabb tagja, ezüst érmet kapott s ezt a kitüntetést meg is érdmelle egész évi munkásságával. Nemcsak zenélt, hanem beszédet mondott, bírált, felolvasott, s pályadíjat nyert a magyarból *Vörösmarty „Hymnus”*-ának széptani fejtegetésével, jutalmat nyert *Achilles*sel, akit mint epikus hőst jellemzett, s Homerosból műfordításáért is. — *Szmetán Ignác* (kir. járásbíró) szónoki beszédével egy arany jutalmat kapott, de pályadíjat nyert a magyarból (keltől is); a szavaloversenyen a komoly nemben is ő vitte el a babért. — *Varga János* dicsérettel szavalt, de sokat bíralt is. *Blaustein (Balog) Náthán* (bpi. ügyvéd) több pályadíjat nyert. Ekkor tűnt fel *Szabó László* (tápai, író egyet. tanár), ki VII. oszt. korában a „Szentek tisztelete” c. hittanpályázatért 5 frt jutalmat nyert. *Liptay Károly* (hirlapíró) négy pályadíjat vilt el társai előtt, de önálló szerzeményű verseivel is sikert aratott. *Reiter Imre* (híres lovrii ügyvéd) Horatiusból fordított, magyarból jutalmat nyert. Jó tanulmányokat írt *Follráth Gyula* (rendőrkapitány) főjegyző. *Dugonics*-csal foglalkozott két alkalommal is.

Az iskolai ünnepek sorozatban nagyszabásúnak mondható *Magyar Gábor igazgató születés-napja ötvenedik évfordulója alkalmából, 30 éves tanári és 20 éves igazgatói működésének emlékére* rendezett ünnepély. *Huszka Jenő* mondott az ifjúság nevében üdvözlő beszédet, *Liptay Károly* „Ódá”-ját *Rainer Ágoston* (ügyvéd) VI. o. tanuló szavalta. — Szép ünnepséggel ülte meg a Kör *I. Ferencz József* megkoronázásának 25 éves jubileumát és nyilvános ünnepéget rendezett *Szent László* magyar király szentté avatásának 700 éves évfordulója alkalmával. Az önképzőköri tagok névsorában találjuk ebben az évben *Nyilasy Sándor* (festőművész), *Ottovay József* főkönyvtáros (vezérkari százados), *Pálffy József* (polgármester) *Rack Lipót* pénztárnok (ny. vár. tanácsnok), *Temesváry Géza* (v. főispán), *Osztie Andor* (hirlapíró) nevét a VIII. oszt.-ból.

1892—93-ban *Reitter Imre* ifj. elnök mellett főjegyző lett *T. Szabó László*, ki a megbetegedett elnököt október óta helyettesítette; a jegyzői teendőket pedig *Szabó László* helyett *Wanie Rudolf* (törvényszéki bíró) végezte, ki első titkár volt eredetileg. Főkönyvtáros *Szabó Gyula* VIII. o. t. (iparkamarai titkár) alkönyvtáros pedig *Rainer Ágoston* VII. o. t. Egész évi munkásságuk a rendes mederben folyt, de a Kör tagjai nem mulasztolták el most sem, hogy a társaság beleletére és tevékenységére élénkítő hatást tevő ünnepélyeségeket ne rendezzenek. Így okt. 30-án „gyűlést szentelt *Dugonics András* emlékezetének” *Szabó László* kezdeményezésére, ki jeles felolvasást tartott Szeged szülőltéről. Megemlékezett a Kör *Katona József* születésének százados évfordulójáról (1892 nov. 13-án tartott gyűlésen; azóta tisztázódott *Katona* születési éve, 1791-et jelölven meg adatul), — gazdag és tartalmas, tárgysorozatban ünnepelte (*Vörösmarty*

Mihályt; nyilvános ünnepség keretében fejezte ki az intézet hódolatát *XIII. Leó pápa* Őszentsége iránt, kit Zombory Kálmán méltatott.

Az Önképzőkör munkássága dicséretes törekvésről tesz tanúságot. A tagok 208 darabban szerepeltek az év folyamán. Szorgalmukkal leginkább kilúntek *Szabó László*, aki megkapta az ezüstérmét s több pályadíjat nyert; e mellett sok beszédet mondott, szavalt, bírált minden ülésen. *Vass Károly* (kereskedő) löbb komoly dolgozatát olvasla fel. *Wanie Rudolf* szorgalmas jegyző volt, Arany Jánost, Dugonicsot tanulmányozta s pályadíjat nyert a magyarból; de épp ily lelkesedéssel szavalt is. *Sümegei Lázár* (kir. közjegyző) sokat bírált, szavalt s a történelemből díjat nyert. *Zombory Károly*, Vörösmartyval foglalkozott; *Rainer Ágoston* (ügyvéd) szorgalmasan szavalt s a komoly nemből díjat nyért; *Szécsén Ferenc* önálló verseivel, elbeszéléseivel lép fel, de a szavalóversenyen is kilúnteti magát. *Pósz Henrik* (járásbíró) a természetrajz terén jeleskedett, *Milkó Gyula* (orvos) díjat kapott magyar dolgozatáért. Az énekkar vezetésében dicséretesen tevékenykedett *Prelogg József* (piar. igazgató).

Az 1893—94. év buzgóságban és szorgalomban felette áll minden előzőknek, amit elsősorban a tanári kar nagy érdeklődése idézett elő, mellyel az Önképzőkör működését kísérte. *Sáfrán József* kitűnő vezetése mindjobban kidomborodik a tagok tevékenységének irányításában s ennek eredménye lett a gazdag termés, — 256 „vegyestartalmú” dolgozattal és szavallattal. A vaskos évkönyv mutatja, milyen nagy odaadással dolgozott a sok tehetséges tag, kiknek munkássága példaadó lehetett a kövelekező nemzedéknek. *Rainer Ágoston* ifj. elnök ebben a tisztségben is jeleskedett, a mellett, hogy állandóan szavalt és minden gyűlésen bíralt vagy felolvasott. — *Wanie Rudolf* főjegyző kilenc pályadíjat nyert és sokat bíralt. *Korpásy Gyula* (kuriai bíró) komoly irodalmi dolgozataival tűnt ki. *Apró István* (mérnök) Dugonics-csal, Jókai-val foglalkozik, de érdekli a geológia is; többször bírál; műfordításai vannak az Ilias-ból, latinból pedig pályadíjat nyert. — Sokat szavalt *Szeles József* (ügyvéd), magyarból pályadíjat nyert, a szavalóversenyen második lett. Megelőzte *Károlyi Lajos* (festőművész), is hetedikes létére az első díjat kapta, 5 frt. jutalmat. Ő különben egész éven át nagy szorgalommal és hatásosan szavalt az üléseken és sokszor helyesen bíralt. *Zimányi Lajos* alkönyvtáros (premontrei kanonok) többször sikerrel szavalt (VII. oszt.), *Juhász István* (kúriai bíró) pedig már ekkor verselt s önálló szerzeményeit adta elő nagy tetszéssel. Az énekkar vezetésében kilúntek *Prelogg József*, *Mathias Arthur* (gimn. igazgató) és *Kiss Zoltán*. Ebben az évben került sor az Önképzőkör 50 éves jubileumi ünnepségére, melyen Juhász István versét szavallták. *Rainer Ágoston* visszatekintést tett a lefolyt félszázadra, *Károlyi Lajos* és *Szeles József* szavalltak. Jókai Mór 50 éves írói jubileumát is megülte a Kör nyilvános ünnepség keretében.

1894—95-ben *Juhász István* lett az Önképzőkör ifj. elnöke. Megnyitó beszéde az erős hazafias érzéstől átszőtt felbuzdítás volt társaihoz. Egymásután mondta költői szépségű beszédeit az iskolai évben előadódó kegyeletes megemlékezéseken, melyek közül külön említést érdemel „Dugonics-émlékbeszéd”-e. Értekezései egész tanulmányt felölelők. Költeményei ez évben még feltűnőbbek, mint előzőleg. Állandóan bírál, szavall, kezében tartja a vezetést. — Mellette *Zimányi*

Lajos pénztárnok tűnt ki tevékeny munkásságával, melyet végzett évközben szavalással, felolvasásokkal (A szegedi árvizről, Dugonics „Ulisses“-ének és Homeros „Odysseia“-jának első éneke), bírálatokkal s pályadíjat nyert a vallástanból, a latinból és a földrajzból. Sok jutalomkönyvet kapott. Szorgalmasan dolgozott ekkor is *Károlyi Lajos* főjegyző, ki Jósikával, Dugonics-csal foglalkozott, szavalt, bírált. Sokat ígérő tehetség volt a korán elhunyt *Ottovay Zoltán* alkönyvtáros. *Szeles József* többször „hatásosan” szavalt, bírált, felolvasott, (első díjat kapott a szavalóversenyen) és díjnyertes lett a magyarból (két dolgozatával is), a németből (Tell Vilmos jelleme), a latinból, a görögből és a földrajzból. *Böröcz Mihály* és *Nyári Béla* (ügyvéd, kamarai elnök Kalocsán) történeti dolgozataival tűntek ki.

Két nyilvános ünnepélyt rendezett a Kör: Jósika születésének 100 éves fordulóján és Szent István első apostoli királyunk megkeresztelésének kilencszázados évfordulója alkalmából; az előbbin sikerrel szerepelt *Milkó Vilmos* (orvos), ki zongorajátékával gyönyörködte a közönséget, *Szeles József* szavalatát pedig *Berdenich Ernő* (mint vezérkari alezredes halt meg a világháborúban) cimbalmon és *Mathias Arthur* gordonkán hatásos előadásban kísérte.

1895—96-ban elnök *Rack János* (vasúti főfelügyelő), ki sok értekezésével szerepel az Érdemkönyvben. Foglalkozik Dugonics *Etelkájával*, majd *Vörösmarty* „Két szomszédvár”-át fejtegeti; egy másik értekezésében „A becsületesség”-ről elmélkedik; de szavalt, bírál és mindenkor tevékenykedik. A nagyszabású köri munkásságból (260 drb. hangzott el az évben) kiveszi részét *Bogner János* főkönyvtáros, ki sok bírálata mellett különösen a szavalásban jeleskedett. Értékes dolgozatot készített *Kármán József* irodalmi működéséről *Schiller György*.

Dicséretes buzgóságot fejtett ki *Zimányi Gyula* (piarista, a Kаланtaninum igazgatója), első titkár, ki a beteg *Illics Ulászló* jegyzőt majdnem egész éven át helyettesítette. E nemű tevékenységét mutatják a jól szerkesztett és kiállított jegyzőkönyvek, e mellett szorgalmasan szavalt s második lett a szavalóversenyen, bírált több alkalommal s az Érdemkönyv jeles értekezését őrzi: „Dugonics szerepe nemzeti életünkben” címen. Mint hetedikes gimnazista pályamunkáival első díjat nyert a hittanból és a magyar esztétikai irodalomból, évi tevékenykedéséért pedig megkapta a „Kisfaludy-díjat”, „21 frt. értékű szépirodalmi művet”. — *Müller Jenő* (hirlapíró), szintén VII. o. t. dicséretes eredménnyel pályázott a kitűzött tételekre, s díjat nyert a magyar irodalomból (kettőt) és fizikából, dicséretet a latinból (két dolgozatával). *Rózsa Imre* (vasúti főmérnök) a latinból „tartalmas és szép” dolgozatával s a számtanból nyert jutalmat. *Barna Leander* (piarista) történelmi felolvasásokat tartott. Az értékes dolgozatok készítéséért Magyar Gábor igazgató nagy elismeréssel dicsérte meg a pályázókat.

1896—97-ben egyhangú választással *Zimányi Gyula* lett az ifjúsági elnök, ki előző évben kezdett sokirányú munkásságát folytatván, a legtevékenyebb köri életet fejtette és fejlesztette ki, amennyiben elnöksége alatt a tagok munkakörét több, mint 300 tárgy töltötte ki. Az Önképzőkör „Érdemkönyv”-nek majd negyvenöt éves lapjait nagyrészt *Zimányi Gyula* komoly tartalmú írásai töltik ki. A

jeles egyházi szónok ebben az évben tudatos önképző munkával készült jövőbeli hivatalos pályájára. Elnöki megnyitója hatalmas buzdító szöveget társaihoz; e mellett gyászbeszédet mond az elhunyt tanárok sírjánál, szónokol a Vörösmarty-ünnepélyen, a Kölcsey-ünnepélyen, ő köszönti Magyar Gábor igazgatót nevenapján, s tartalmas évváró beszéddel fejezi be ez irányú működését. Nagyszerű megemlékezést ad Dugonicsról, elmélyedve jellemzi Eötvöst, kitűnő értekezést ír Szent Lászlóról a magyar költészetben; egy másikban Széchenyi hatását fejtegeti nemzetünk újjáalakulására, majd hatalmas felkészültséggel Vörösmarty elégiáiról értekezik és „Írásbeli bírálataink” címen ad követésre méltó tanítást tagtársainak. Hittan-dolgozatával első jutalmat nyert s egész évi fáradhatlan tevékenységéért az ezüstérmet is megkapta. A komoly munkából erősen kivették részüket *Motika Adolf* (ügyvéd), ki a történeti, természetrajzi és fizikai dolgozataival dicséretet nyert. *Csányi Károly* több jutalmat kapott értékes dolgozataival. — *Müller (Muki) Jenő* a magyar irodalom, a német, latin és görög nyelv körében ér el sikereket. *Timina Zoltán* (vasúti leszámoló tisztviselő) sokat szavalt és a komoly nemből pályadíjat nyert a versenyen. *Hencz Károly* (a híres országgyűlési képviselő) is kitűnt szavalóképességével s évközi szereplésén kívül a szavalóversenyen mind komoly, mind víg szavallatával dicséretet kapott. A megemlékező ünnepségek közül kiemelkedik *Szent István* trónraléptének kitenyszázados évfordulója alkalmával rendezett nagyszabású ünnepély, mely alkalommal az ifjúság s a közönség nemzeti múltunk nagyságán lelkesedve, őszinte szívvel fejezte ki hódolatát és tiszteletét szent királyunk előtt

Az 1897—98-ik év a nagy visszaemlékezések jegyében folyt le. „Az Önképzőkör négy alkalommal lépett a nyilvánosság elé, hogy ily módon is kifejezést adjon tiszteletének és ragaszkodásának azon kiváló szellemek iránt, kik a keresztény művelődés terén vagy a haza boldogításában szerzett érdemeikkel vívták ki a kortársaknak és az utódoknak tiszteletét”, — olvassuk az egykorú tudósításban. *Calazanti Szent József*, az ifjúság atyja 1597 őszén nyitotta meg iskoláját Rómában s vetette meg alapját annak a tanító és nevelő rendnek, melynek tagjai hazánkban majdnem 300 éve nevelik és tanítják a fiatalokat. A piarista iskolák háromezázados fennállását 1897 dec. 8-án ünnepelte az intézet, a nagyközönség élénk érdeklődésétől kísérve. Második örömnép volt „politikai szabadságunk ünnepe”, 1898 március 15-én, az 1848. évi márciusi események 50-ik évfordulója alkalmából, a fellelkesült ifjúság élénk szereplésével. „Az 1848-iki korszakalkotó törvények szentesítésének ötvenedik évfordulóját” április 15-én ünnepelte az Önképzőkör a város közönségének nagy résztevével. Míg a negyedik nyilvános ünnepséget *XIII. Leó pápa* tiszteletére rendezte a Kör. — Ezekon a ünnepélyeken kétszer szavalt *Hencz Károly* elnök, ki lelkes irányítója és vezetője volt társainak. Megalkuvást nem ismerő lélekkel buzdítja társait az előremenetelben, egy jelszót tartván szem előtt, „előre!, mindig csak előre!” Beszélt az elhunyt tanárok és Dugonics sírjánál, üdvözölte Sáfrán Józsefet és Magyar Gábort névünnepén, értekezett Vörösmartyról, ünnepi beszédet mondott Arany János emlékezetére, hosszú értekezést írt a kuruc-költészetéről. Sokat bírált szóban és írásban. Mellette *Fridrich*

András (tanár) jegyző dolgozott szorgalmasan felolvasásaival, bíráltaival s a Kisfaludy-díjat kapta jutalmul. Már ekkor jeles szépiró és sok költemény szerzője *Hodács Agoston* (író, plébános), aki „költői rajz”-ban ír a tavaszról és ifjúságról; jeles értekezésével Vörösmartyról, pályadíjat nyert, de Buda halála is erősen érdekli; fordít Horatiusból, az Ilias-ból s egész csomó verse, epigrammája található az Erdemkönyvben. A szavalóversenyen első lett *Várnay Dezső* (könyvkereskedő), ki évközben is sokszor, sikerei szavalt. *Martin Lajos* szorgalmasan írta a pályaműveket. *Grüner Manó* főkönyvtáros a történettel foglalkozik behatóan. Már ekkor *kitűnt* sokirányú munkásságával *Schütz Antal* (piarista, egyetemi tanár) első tükár, ki ebben a szerepében számolt be év végén a pályadolgozatok eredményéről, amelyben ő is nyertes lett s első díjat kapott hittan-dolgozatával. „Szépen megírt, tartalmas dolgozatát olvasta fel” *XIII. Leó áldásos működése* címen, de értekezik Garay János bírójáról is és többször szaval. Szorgalmasan szavalnak az egyes üléseken s a nyilvános ünnepeken *Tóth Imre* (ügyvéd) és *Márki Imre* (ügyvéd, író) s a szavalóversenyen jutalmat kapnak. *Sőreghy Mátyás* (ügyvéd) is sokszor lép a nyilvánosság elé s magyar dolgozatával pályadíjat nyer hetedikes korában. Szorgalmas tevékenységet fejtett ki *Traun Péter* (pápai kamarás), ki a hittan s egyik magyar dolgozatával első lett. *Polgár Péter* (ügyvéd) sokat szavalt és bírált nagy felkészültséggel. Az évi termés 348 tárgy volt, felülmúlván az összes megelőző év eredményét.

Az 1898–99-ik év kezdete a fájdalmas gyász ünnepe boldogult *Erzsébet királynénk* halála alkalmából. Az iskolai gyászünnepeken az Önképzőkör énekkara szerepel, *Eidenmüller Elemér* VIII. o. t. önképzőköri tag pedig szaval. Ifjúsági elnök *Schütz Antal*, ki nemcsak komoly, mély lelkiséget tartalmazó szónoki beszédeivel, hanem sok tanulmányt követelő irodalmi értekezéseivel, felolvasásaival is kitűnt társai közül. Szeretettel foglalkozott Vörösmartyval, Berzsenyivel, Eötvössel és Madách-csal, s két magyar irodalmi, egy vallástani s latin dolgozatával pályadíjat nyert. Szorgalmáért megkapta az Önképzőkör ezüstérmét. *Márki Imre* jegyző sokat szavalt, az Önképzőkör ünnepélyein szerepelt; megemlékezést írt Erzsébet királynéről, márc. 15-én a nap jelentőségét méltalta, a szavalóversenyen díjat nyert s megkapta a Kisfaludy-díjat is.

A tagok évközi szorgalmas munkásságuk mellett figyelemreméltó eredménnyel dolgoztak a pályatételeken. 53 dolgozat érkezett be a kitűzött határidőre; ennyit még nem találtunk az Önképzőkör életében. Szűk keretek között csak a jelesebbeket említhetjük meg, amelyek közül számra nézve is kiválik *Frank Péter* pályadíjnyertes munkássága, amennyiben két magyar irodalmi s egy hittan dolgozatával, *Simon Kálmán* pénztárnok latin, történelmi értekezésével, *Domokos László* (pénzügyigazgatósági tükár) magyar irodalmú (három pályaművel), német, görög, fizikai és számtan dolgozataival első díjat nyert. *Sőreghy Mátyás* a keletindiai út fölfedezésének fontosságát tárgyalja s dicséretet nyer munkájáért. Hosszú értekezést írt Petőfiről. Szépen dolgozott *Simon Kálmán* a latinból és a történelemből. *Schaar Elemért* Madách foglalkoztatta és a Faust. *Peckl Mihály* (tanár) Berzsenyi és Dugonics érdekelte. *Benisch Arthur* (VKM. osztályfőnök) sokat szaval, bírál s hosszú terjedelmű tartalmas dolgozatát

őrzi az Érdemkönyv ily címen: „Magyarország befolyása a nyugat-európai államokra az Árpád-ház korában”. *Mihályffy László* (főmérnök) többször szavalt, sokat bírál, felolvas *Dugonics* mennyiségtani munkáiról. *Gönczy Lajos* (a magasugrás világbajnoka volt, hősi halált halt) *Dugonics* magyar nemzeti jelleméről értekezett művei alapján. Szorgalmasan dolgozott *Sebestyén István* (postaigazgató) alkönyvtárnok, s görög nyelvből pályadíjat nyert jó dolgozatával; bírált, szavalt, felolvasott az egyes üléseken s az Érdemkönyvben megörökítve találjuk egy értekezését: „A népies elem *Petőfi János* vitéz“-ében. Szép magyar irodalmi értekezéseket írt *Csonka Ferenc* és *Hochstrasser Miklós*, ki németből is díjat nyert dolgozatával. *Eidenmüller Elemér* szavalt, zongorázott. *Szabó Gyula* a göröggel és számtannal szeretett foglalkozni, de bíralt, szavalt sokat s a szavalóversenyen harmadik lett; *Huszka Ernő* (zeneszerző, miniszteri tanácsos) hegedűjátékaival tűnt fel.

Az 1899—900. évben változás állt be az Önképzőkör vezetésében. *Sáfrán József* 12 évi eredményes irányítása után *Szinger Kornél*, később az intézet nagynevű igazgatója, majd rendfőnök veszi át a vezetőtanári tiszteletet. Ez évben a Körnek 45 tagból álló ének- és 16 tagból álló zenekara működött. Az énekdarabok megtanításában *Járosv Dézsdő* (híres orgonaművész) fejtelt ki dicséretes buzgóságot. Az Önképzőkör súlyt helyeztett a képzőművészetek tanulmányozására is; testületileg megtekintette a városi képtárt és a Képzőművészeti társulat kiállításait. A tagok a nyert benyomások alapján dolgozatokat készítettek. *Hochstrasser Miklós* tanulmányt ír *Munkácsy Mihály Honfoglalás*-ának vázlatáról és *Roskovits Árvíz-képeiről*, *Domokos László* „Niobe lacrimans” címen a görög szobrászat remekével foglalkozik. *Széll Ákos* VII. o. t. *Munkácsy Mihály* művészi pályáját ismerteti több köri gyűlésen. A Vörösmarty-, *Petőfi*-, *Arany* és *Katona*-ünnepélyeken kívül ebben az évben először tartott megemlékezést az Önképzőkör a szegedi árvízről 11 számból álló tárgysorozattal. Mindegyik ünnepségen *Szabó József* ifj. elnök (táblabíró) mondta az emlékbeszédet, ki *Dugonics* sírjánál is nagyhatású beszéddel áldozott Szeged jeles szülöttének.

A lelkes vezetőtanár irányítása mellett nagyszabású köri élet bontakozott ki. A tagok 347 számmal szerepeltek. Az előző évben szorgalmukkal kitűnt tagok tovább folytatták munkás tevékenységüket s irodalmi munkásságával kivált *Domokos László* s e nemben több pályadíjat nyert. *Hochstrasser Miklós* jegyző egyaránt foglalkozott *Arany* humorával és *Vörösmarty* drámaival, de megemlékezett *Erzsébet királynéről* is. *Sebestyén István* most is sokat szavalt, bíralt s nemcsak *Tompát* szereti, hanem *Horatius* költeményeit is szorgalommal tanulmányozza. *Gábrriel József* (ügyvéd *Temesváron*) sokirányú munkásságot fejtelt ki s *Arany* mellett *Katona* érdekli, de főként a történelem s e nemben két dolgozatával nyert jutalmat. *Luckhaub Gyula* (egyet. tanár) a számtannal és fizikával foglalkozott eredményesen.

Új nevekkel találkozunk a hetedik tagok között, kiknek élén *Berecz János* (neves nőorvos, egyetemi tanár) áll s mint első titkár dicséretes szorgalommal dolgozik egész éven át. Sokszor bírál, felolvas az egyes üléseken és dicséretet nyer latin és számtan dolgozatával.

Issekutz Gergely több versével szerepel az *Érdemkönyv*ben, szaval és felolvasásokat tart; *Grogloth János* alkönyvtáros (bíró Temesváron) hittan, német és görög pályaműveivel nyer díjat. A záróünnepélyen *Szabó József* lendületes beszédben köszön el társaitól az új század küszöbén s lelkükre köli a közös munkaprogrammot: „Legyünk mindenkor rendületlen munkás, szorgalmas polgárai a magyar hazának, mert csak „munka és szorgalom“ tesz boldoggá!”.

Az 1900–01-ik év nevezetes eseménye a magyar kat. egyház születésének kilencszázados évfordulója. Ezt az eseményt a tanári kar és az önképzőköri tagok együttes szereplése mellett 1900 december 8-án ünnepelte az intézet, beszédekkel, szavalatokkal (*Issekutz Gergely* és *Borsos Endre*) énekkel s az önképzőköri zenekar közreműködésével. *Berecz Jánost* a Kör bizalmából a tagok egyhangúlag, nagy lelkesedéssel választották meg ifj. elnöknek, ki megnyitó beszédében délvidéki sváb diák létére erős hazafias érzését hangoztatta. Megnyitó beszédén kívül megemlékezett Erzsébet királynéről, ő mondta az ünnepi beszédet *Czuczor Gergely* születésének 100-ik évfordulóján tartott ünnepségen, a Madách-ünnepélyen, mindenkor nagy sikerrel. *Grogloth János* jegyző történelmi felolvasásaival, bírálataival arat sikert. Magyar és történelmi pályadíjat nyer *Nack (Zách) Emil* (tábornok), ki szorgalmasan bírál az egyes üléseken is. *Makai Endre* pénztáros (híres sebész) beszámol kedves utirajzában velencei emlékeiről, de ír művészettörténelmi és irodalomtörténelmi dolgozatot Goethe és Madách művéről és beszédet mond március „Idusán”. Szívesen foglalkozik a latinnal és göröggel, de érdekli a fizika is, mert mindhárom tárgyból díjat nyert a pályázaton. Szorgalmas tag volt *André János* sok bírálatával, hozzászólásával s jutalmat nyert hittan dolgozatával. *Issekutz Gergelynek* egy szónoki beszédét, esztétikai fejtegetését és irodalomtörténelmi értekezését őrzi az *Évkönyv. Tarján Lajos* (állatorvos) szorgalmas szavaló, a szavalóversenyen, valamint hittan pályázatával díjat kapott. Szavalás terén kiválnak még *Szűts Endre* (póstaőigazgató), *Borsos Endre* (vasutas), *Zápori Viktor* és *Rosentfeld Viktor*; többször föllép *Bárkányi Ödön* (táblabíró); *Malina Lajos* (ügyvéd) szép hegedűjátékaival szerepelt, szavalt, bírálatot mondott.

A hetedikesek közül feltűnik *Juhász Gyula* (költő) szorgalmas munkássága. Mindjárt az első gyűlésen felolvasta *Petőfi szobránál* c. versét, melyért dicséretet kapott, s a következőkön is állandóan szerepelt, részint bírálataival, részben felolvasásaival. „Irányzatos regények” címen felolvasást tartott, sikert ért el „Rákóczi hársfái” c. versével, majd *Herczeg Ferenc Ocskay brigadéros-át* mellátta nagy elismeréssel, „Pán festője” c. tanulmányát az *Érdemkönyv*-be megörökítésre méltatta a bíráló; azonban sajnos, ott nem található. *Tompa Mihályról* „meglepő rövidséggel” adott jellemzést. Dicséretes szorgalommal készítette el pályamunkáit s „A költői nyelv fejlődése irodalmunkban” c. dolgozatával, valamint ünnepi ódájával *Vörösmartyról*, dicséretet nyert; így dolgozott latinból *Horatius* köréből, míg az *Odyssea* méltatásával jutalmat kapott. Állandóan szembekerült az együttlaborozásban *Balassa Józseffel* (újságíró), aki pályamunkáival a jutalmakat szedte el *Juhász Gyula* elől. Sok szavalatával, bírálatával és felolvasásával szerepelt évközben.

1901–02-ben ifj. *Nagy István* (hősi halált halt) elnökségével

indul meg az önképzés komoly munkája, melyből legszorgalmasabb munkásságával *Juhász Gyula* veszi ki részét. Önálló verseivel, felolvasásaival, szavalatával, bírállataival mindenegyes gyűlésen szerepel. Október 6-án *Az aradi tizenhárom* c. ódáját szavalja el, aztán „Az első magyar színdarab”-ról ír ismertelést, majd bírál szóban és írásban; az év elején kiírt időközi pályázaton *Erzsébet emlékezte* című dolgozata hat közül az első jutalmat kapta. Nov. 19-én ez a beszéd szerepelt az Erzsébet királyné-emlékünnepen. Közben Kiss Józseftől, Arany Jánostól szaval és bírálója *Eisner Manó* „dicséri a tárgyválasztást és jó felfogását” s bár „csiszolatlan gesztusokat” használ, a sikerült szavalatok közé sorozza *Juhász* előadását. Egy másik ülésen *Bajza József színi kritikáit* ismerteti nagy hozzáértéssel és értekezik *A nemzeti géniusz Jókai regényeiben* címen. Az árvízünnepélyen elmélkedését olvassa fel ügyes összefoglalásban. A Katona-ünnepélyen pedig ünnepi ódáját adja elő „*Katona József emlékezte*” címen. Az Érdemkönyvbe került dolgozatai között szerepel még egy esztétikai értekezése: „A satirikus elem Petőfi lírájában” címen. Legnagyobb sajnálatunkra az Érdemkönyvnek ez évi száma hiányzik a sorozatban, így nem tudtunk hozzáférni *Juhász Gyula* verseihez sem. Az Önképzőkör munkájában dicséretes szorgalommal kiveszi részét *Balassa József*, ki több dolgozatával nyert pályadíjat. *Venetianer Frigyes* jegyző (egyet. m. tanár) sokat bírál, tevékenykedett s a magyar irodalmi, német és görög pályamunkájával első díjat, illetve dicséretet kapott. A szokásos szavalóversenyen sokan szerepeltek s a komoly szavalatok közül első volt *Pollák Pásztor József* VIII. o. tanulóé (hírlapíró), második *Móga László* VIII. o. tanulóé, a harmadik *Traum Jánosé*. *Busa Gyula*, *Lakó József* (ügyvéd), *Plesz Mór*, *Putics Dezső* (hadbíró) és *Rósa Pál* (ügyvéd) dicséretet kaptak. A vig nemben első lett *Rosenfeld Viktor*, dicséretet nyert *Heim Ernő* (városi tan. Temesváron) és *Rósa Pál*. Számtan és fizika dolgozataival díjat nyert *Pallmann Péter* (tanár). *Aigner Károly* (főispán) sokat bírál, szaval; egyik ülésen „A mythologia keletkezése és fejlődése” címen tart előadást. *Dettre Pál* (ügyvéd) minden ülésen felszólal, de komoly irodalmi munkáit is felolvassa és a Petőfiről szóló értekezése az Érdemkönyvbe kerül; a magyarból díjat nyert. *Eisner Manó* (ügyvéd) Melinda jellemét fejtegeti. Szónoki beszédével díjat nyer *Divényi Károly* (ügyvéd), míg *Szivessy Tibor* (építészmérnök) szép szavalataival, bírállataival aratott sikert és értekezést irt „Szeged nagy árvízképe”-ről.

1902—03-ban *Bartha György dr.* vezetése mellett indul meg az önképzőköri élet *Móga László* ifj. elnökkel az élen. „Búcsút mond a Kör nevében volt vezetőjének ft. Szinger Kornél házlfőnök urnak, megköszönvén önzetlen fáradozásait. — A fáradhatatlan ifj. elnök majd minden ünnepélyen beszél vagy szaval, irányítja az egyes üléseket, bírál és megkapja az ezüst érmet jutalmul. Sokat tevékenykedik *Jung Mátyás* (*Benedek*) jegyző (bencés tanár) sok bírállatával, felolvasásával s a történelemből pályadíjat nyer. *Rósa Pál* szorgalmasan szaval, bírál, versel s Rákócziról szóló ünnepi ódájával első jutalmat és dicséretet kapott. Fizikai dolgozatát is jutalmazta a Kör. Sok irányban fejtett ki tevékeny munkát *Nagy Illés*, aki jutalmat nyert pályadolgozataival. — *Rechtenwald Kristóf* (ügyvéd) sokat szaval, klasszikusokból

lanult szöveget mond, bírál. *Nagy Mihály* történelmi dolgozataival arat sikert. *Mogán Béla* (orvos) a francia irodalommal foglalkozik behatóan. Szorgalmas munkát fejlenek ki a hetedikesek. A szavalóversenynek ők a győztesei. A komoly nemben első *Ocskay Kornél* (volt operaénekes, Oli tisztv.), aki ünnepélyeken és az évközi üléseken sokszor szerepelt dícsérettel, — míg *Popov Simon* (szerb kanonok) és *Kerner Géza* dícséretet kaptak. Vig szavalatáért 10 korona jutalmat nyert a népszerű *Korpássy Elemér* (árvaszéki ülnök). Ünnepélyek, rendes önképzőkori ülések legkiválóbb szereplői e nemben.

Új nevek még az önképzőkör életében s ekkor lűnnek fel *Schütz János* (egyet. tanár), ki sokat bírál, szaval, felolvas és magyar irodalmi dolgozatával díjat nyer; *Szlávik Péter* (Oli főorvos) többször szaval, bírál s a zenekarban fuvolás. *Dettre János* (ügyvéd) sokat bírál előad, szaval, felolvas, *Szécsi István* pályadíjat nyer. *Grűner István* (ügyvéd) nemcsak a kuruc költészettel foglalkozik, hanem alaposan bírál szóban és írásban; *Szekekerke Lajos* (tb. főügyész) sokat szaval, bírál, s a latinból pályadíjat nyer. A megemlékező ünnepélyek közül nevezetesebbek Kossuth Lajos születésének 100-ik évfordulóján rendezelt és Őszensége XIII. Leó pápaságának 25 éves jubileuma alkalmával tartott ünnepség.

1903—04-ben *Dettre János* lett az ilj. elnök, aki megnyitó beszédében rámutatott arra, „hogy vallás nélkül a tudomány meg nem állhat, hogy csak honszerelem és hit tarthatták fenn hazánkat s tarthatják fenn ezután is”. Ezenkívül beszélt a Deák Ferenc, Czuczor Gergely, Bajza József emlékére tartott ünnepségeken, sokat szavalt, bírált, felolvasott, s Petőfiről szóló irodalmi dolgozatával pályadíjat nyert. Az Önképzőkör legszorgalmasabb tagja ebben az évben *Szécsi István* volt sok bírálatával írásban és szóval, s felolvasásaival több jutalmat nyert. *Schütz János* jegyző okt. 6-án ünnepi beszédet mond, máskor meg Berzsenyi hazafias ódáival és Bajza lírájával foglalkozik, sokszor bírál írásban és szóval; dolgozataival jutalmat nyer. Mellette buzgón dolgozik *Szlávik Péter* pénztáros nemcsak a zenekarban, hanem szaval, bírál, *Dugonics Etelkájáról* felolvasát tart, *Faludiról* szóló munkájával pályadíjat nyer. *Polgár Ivánnak* több dolgozatát örököltette meg az Érdemkönyv. Ünnepi beszédet mondott, szavalt, bírált, felolvasásokat tartott. Hasonló szép munkásságot fejtett ki *Tóth Péter* főkönyvtáros, nemcsak a zenében, hanem az irodalom terén is. A szavalóversenyen *Dettre János*, *Ocskay Kornél* és *Berényi János* (ékszerész) VIII. o. tanulók kaptak komoly szavalatukért 1—1 drb. 10 koronás aranyat; dícséreltben részesültek *Járosy Jenő* (zeneszerző)-*Venetianer Sándor* (ref. lelkész, hősi halált halt) és *Wagner Károly* VII. o. tanulók. A vig nemben első lett *Korpássy Elemér* dícséretet kapott *Lugosi Döme* (ügyvéd, v. tb. ügyész) és *Petrán György*. Évközben többször szavalt *Kerner Géza*, a tanárok sírjánál beszédet mondott és sokat bírált. *Grűner István* nemcsak szavalt, bírált sokat, hanem felolvasásokat tartott, elbeszélést irt (A néptanító), s *Fáyról* szóló dolgozatával első pályadíjat nyert. *Wagner Károly* költeményeivel szerepelt, szívesen foglalkozott Petőfivel, de a latin és történet is érdekelt s pályadíjat kapott e nemű dolgozataival. *Lugosi Döme* sokat szavalt, bírált s az ércek feldolgozásáról irt pályadolgozatával 20 korona jutalomban részesült. A megemlékezések közül ebben az évben neve-

zetesebbek voltak Deák Ferenc születésének 100 éves fordulóján és Jókai Mór temetése alkalmával tartott ünnepek.

1904–05. évben *Both Ferenc dr.* kiváló vezetésével indul meg az Önképzőkör munkája, melynek jelige: „vallásos és hazafias szellemben dolgozás és Dugonics András követése”. A tagok figyelme az elnökválasztáson egyhangúlag *Venetianer Sándor* felé irányult, aki megnyitó beszédében a kisebb írókkal foglalkozást is programba-veendőnek tartja az egyes üléseken. Tettekés szellemben dolgoznak a tagok, kiknek szorgalmas, eredményes munkássága egészen szembe-tűnő. A munkakörüket eddig még nem tapasztalható számbeli nagysággal 382 tárgy töltötte ki; ezek között szerepelt 122 dolgozat (beszéd, értekezés, fejtegetés, leírás stb.), 43 vers, 91 írásbeli bírálat, 101 komoly és 25 víg szavalt. A tevékeny önképzés szép példájával járt elő az ifj. elnök, *Venetianer Sándor* szépen felépített beszédeivel, melyeket az emlékünnepeken mondott el nagy hatással (Okt. 6. Márc. 15; a Csokonai-, Klauzál-, Horváth Cyrill-emlékünnepeken). Tartalmas felolvasásai, bírálati mindig tanulságosak voltak. Pályadíjat nyert a magyar irodalmi és latin dolgozatával. Mint az Önképzőkör legszorgalmasabb tagja szerepelt *Wagner Károly* (v. államtitkár) sok saját szerzésű versével, szavallataival, felolvasásaival, melyek közül nevezetesebbek „A világfájdalom költészete a magyar irodalomban”, „A szegedi árvíz-kép”. Jutalmat nyert „Szécsi Mária a magyar költészetben”, „A magyar bortal” c. irodalomtörténeti értekezésével, ünnepi ódájával, latin és történelmi dolgozatával és dicséretet Horatiusból műfordításával. Év végén megkapta az Önképzőkör bronzérmét. *Révai József* (piarista tanár) pedig mint a Kör buzgó jegyzője a Kisfaludydíjat, 42 korona értékű magyar szépirodalmi művet kapott; egész éven szorgalmasan dolgozott, bírált, felolvasást tartott Klauzál Gáborról a miniszterről, „ki az újjászületett Magyarország egyik apostola volt”; márc. 12-én az árvíz ünnepélyen pedig „A szegedi árvíz hatása a királyra, a nemzetre és a külföldre” címen olvasott fel s dicséretet kapott műfordításával Horatiusból. — Sokat szerepelt felolvasásaival, bírálataival *Ivánkovits János*. Csokonai halálának 100 éves fordulóján tartott emlékünnepeken *Lugosi Döme* „Vitéz és Szittyá” c. értekezését olvasta fel sikerrel; évközben sokat bíralt írásban és szóval, a szavallóversenyen a víg nemben dicséretet kapott, s „A part-fejlődés befolyása az emberiség fejlődésére”, valamint „A szén elem három alakusága” c. dolgozataival első díjat, fizikából dicséretet nyert a pályázaton. *Rostos Aladár* (magántisztviselő) jól szavalt s első lett a versenyen; vele együtt szerepelt *Járosy Jenő*, ki a zenekarban is tevékenykedett s komoly szavallatáért 10 koronás aranyat kapott; ünnepélyeken is hatásosan szavalt. Sokszor mondott bírálatot és szavalt sikerrel drámai műből is *Molnár Adorján* (alezredes); *Bányai Mihály* (ügyvéd) bírálataival szerepelt, felolvasott Csokonai lírájáról, Kölcseyről, a kritikusról szép sikerrel. *Moesz (Késmárky) Károly* (hadbíró ezredes) fölolvassai, előadásai, *Vértes Lajos* (ig. főorvos) értekezései, bírálati és dicséretes görög dolgozata, *Petrán György* (rendőrségi főtanácsos) szavallatai, előadásai, *Scheinberger (Pogány) György* versei, valamint *Várady Pál* (száv. főintéző) és *Popper Lajos* (ügyvéd) szavallatai, előadásai érdemelnek említést a VIII. osztályiak közül. A hetedikesek szintén dicséretreméltó szorgalommal dol-

goztak és köztük sok szavalatával, bírálatával, föllépésével szerepelt *Czapik Gyula* (veszprémi püspök); *Biedl Jenő* bírált, szavalt, zongorán kísért, Liszt Ferencről felolvasott, *Jung Péter*, (ipariskolai igazgató) titkár szorgalmasan dolgozott, szavalt, bírált, felolvasott s magyar irodalmi dolgozatával dicséretet nyert; *Szabó Aurél* (hősi halott) többször bírált, történeti és irodalmi felolvasásokat tartott, *Rózsa Andor* (ügyvéd) a magyarból és a németből nyert pályadíjat.

Emlékünnepélyeket ez évben is tartott az Önképzőkör az elsőt Szeged nagy fia, *Klauzál Gábor* születésének 100 éves fordulóján; a másodikat ugyancsak ilyen beállításban, mikor Horváth Cyrill, az Önképzőkör (Olvasó Társaság) megalapítójának emlékére „nagygyűlést” rendezelt a Kör. Venetianer Sándor ifj. elnök ünnepi beszédeben méltatván a jeles férfiút, azt az indítványt tette, hogy a Kört *Horváth Cyrill Önképzőkör*-nek nevezzék el és az alapító arcképét megrajzolják. A bizottsági ülésen azonban megoszlott a vélemény, nem tudtak dönteni a kérdésről s csak az arckép megrajzolását határozták el, ami meg is történt. — A harmadik megemlékező ünnepséget Csokonai halálának 100 éves fordulóján tartották.

1905—06-ban folytatódik az Önképzőkör tevékenykedése. Both Ferenc dr. vezetőtanár és *Faragó Aladár* (gyárigazgató) elnöksége mellett. „Mint az elmúlt iskolai években, a mostaniban sem hiányoztak egyes jelentékenyebb mozzanatok, amelyek a Kör beléletére fényt derítenek és a tagok tevékenységének fokozására élénkítő hatással voltak”. 1905 dec. 17-én, Vörösmartyó iránt rótták le a tagok kegyeletüket, halálának 50 éves fordulóján, melyen az emlékbeszédet a Kör elnöke mondta. Ugyanezen ülésen már szerepelt *Gál László* VI. o. t. (igazságügyminiszter, osztályfőnök) az Önképzőkörnek két évvel később ifj. elnöke, ki Vörösmartyótól „Az élő szobor” c. költeményt szavaltta el. A Jókai-ünnepélyen szintén az elnök beszélt, míg „Jókai, mint regényíró” címen *Czapik Gyula* olvasott fel. *Heim Géza* (br. vegyesdandárpar.) Jókai szerepéről a szabadságharcban tartott érdekes előadást. A költő és novellista Jókairól *Schultz Károly* (ügyvéd) beszélt, *Biedl Jenő* Jókai humoráról olvasott fel, *Gruber András* (téglaágyári igazgató) pedig Jókaitól szavalt. Évközi szereplésükkel és sokirányú tevékenységükkel e tagok első helyen állnak. *Faragó Aladár* nemcsak beszélt, hanem bírált sokat, a magyarból pályadíjat nyert, *Czapik Gyula* bírált szóban és írásban, minden felmerülő vitában részt vett, több felolvasásával szerepelt. *Ótvös Ervin* (orvos) sok pályadíjat nyert, szavalatával első lett, szép bírálatával is feltűnt. *Szabó Aurél* ebben az évben is több dolgozatával aratott sikert a pályázaton. A zenekar is szépen működött és régi buzgó tagjai közül 10—10 kor.-t kaptak: *Jung Péter* (szavalt, bírált és felolvasásokat tartott, magyarból és számtanból pályadíjat nyert), *Mayer Antal* (ny. Oti h. igazgató, szorgalmas szavaló volt s hiitan dolgozata első díjat kapott), *Reiner Endre* (mérnök, bírált, jól szavalt, a fizikával is oly örömmel foglalkozott, mint a zenével). Már ekkor feltűnt *Tóth László* (ügyvéd) jó előadókészségével s hatodikos létére díjat nyert, míg *Békefi László* (színész) dicséretet kapott. *Szegzárdi József* (tanár) szaval, *Schultz Károly* bírál, felolvas, szaval, szorgalmasan írja a pályamunkákat. Ebben az évben volt hetedikos diák *Winckler István* (v. keresk. miniszter), ki jó szavolataival, helyes

bírálataival és felolvasásaival tűnt ki társai közül. Szorgalmas tag *Tóth Béla* (h. polgármester), sokat szaval, felolvas.

Az 1906—07-ik évben *Borota Braniszláv* ifj. elnök (újvidéki polgárm.) „Isten szent nevében: Előrel” jelszóval indítja el a Kör munkáját, melyben lelkes jegyzőtársa *Schultz Károly* jeleskedett minden téren. Nemcsak Katonáról emlékezett meg és a ritmusról olvasott fel sikerrel, hanem sokat bírált és kitűnően szerkesztett beszámolót írt félévkor és év végén. *Kiss Ernő* komoly hazafias tárgyú értekezéseivel szerepelt. Vele együtt sok tapsot aratott *Gruber András* és *Gál László*, kik egyenlő erővel szerepeltek a szavalóversenyen. *Tóth Béla* beszédet mondott *Dugonics* sírjánál, sokat bírált, tanulmányokat írt és *Madáchról* szóló munkájával jutalmat nyert. *Békefi László* a *Rákóczi* ünnepélyen saját szerzésű versét szavalta el hatásosan. *Faragó Sándor* (bankigazgató) több pályadíjat nyert értékes dolgozataival. *Csonka Miklós* (főügyész) alkönyvtáros *Petőfiről* és *Aranyról* értekezett. *Tóth László* most is sokat szavalt, bíralt. *Szűcs Ernő* (ügyvéd) szorgalmas felolvasó volt. A hatodikosok közül feltűnt már ekkor *Miskolczy Gyula* (egyet. tanár) és *Pity István* (főszolgabíró) jó előadókészségével. Az Önképzőkör történetében figyelemreméltó megemlékezésről számolhatunk be az okt. 27-én tartott *Rákóczi*-ünnepélyvel kapcsolatban (10 számból állott), amikor az Kör „a nagy nemzeti hősnék és bűjdosótársainak koporsójára koszorút helyezelt”. Májusban az intézet egykori jeles növendéke *Révai Miklós* piarista, a legnagyobb magyar nyelvész halálának 100 éves fordulóján tartott nagyszabású ünnepélyt az Önképzőkör.

1907—08-ban a kiváló *Gál László* került egyhangúlag az elnöki tisztségbe, melyet mindvégig nagy buzgalommal látott el nemcsak a vezetésben, hanem bírálataival, beszédeivel, felolvasásaival, szavallataival is. *Kölcsey Ferencről* írt kitűnő dolgozata 30 korona jutalmat nyert. Sokat tevékenykedett *Dobóczky Pál* (elesett). *Miskolczy Gyula* történeti dolgozatokat készített és dicséretet kapott e nemű munkáiért; sok szép előadása, szavallata is hangzott el évközben. *Fischer Marcell* főkönyvtáros (ügyvéd) sok bírálata mellett több felolvasást tartott és szeretettel foglalkozott a számtannal és fizikával. Az osztály poétája *Augusztich Jenő* jegyző (bíró) volt, aki *Parasztdrámá-t* írt, *Szent Imre* c. költeményével jutalmat nyert. *Náray Andor* sokszor bíralt, a zenekarban tevékenykedett és beszédeket mondott. *Belle Ferenc* (a vár. zeneisk. igazgatója) a zenében jeleskedett. Két szép vallásos-hazafias ünnepélyről kell megemlékeznünk ez év folyamán. Az egyiket *Szent Imre* tiszteletére rendezte a Kör nov. 5-én, „a magyar ifjúság védőszentjének születése 900-ados jubileuma alkalmából”, a másodikon pedig „a sokat szenvedett királyleánynak, magyarországi szent Erzsébetnek” emlékért idézte fel születésének „700-ados” fordulóján.

1908—09-ben *Tarján Pál* (bankigazgató) az ifjúsági elnök, aki hatásos beszédein kívül a zenekarban is tevékenykedett, több felolvasást tartott s a hittanból pályadíjat nyert. *Miskolczy Gyula* nemcsak *Faust*-tal foglalkozott, hanem sokszor szavalt, a történelemből, természetrajzból és számtanból írt dolgozatával jutalmat kapott. Egy-egy ülés változatos és sokszerű tartalmával tűnik ki ebben az esztendőben. Minden tárgykörből vett munka szerepel a műsorban. *Pávó*

Ferenc (tb. vár. tanácsnok) szavalt, de novellát is írt, beszédet mondott az árvízünnepélyen, hittan és magyar dolgozata dícséretet és jutalmat nyert. *Hille Alfréd* jegyző (híres meteorológus) több értekezésével, beszédeivel, versével, novellájával szerepelt (díjat nyert), *Hammer Fidél* (vár. főjegyző) sokat bírált, *Abrahám Andor* (hősi halált halt) és *Farkas Márton* szavaltak, szorgalmassan készítették dolgozataikat. A hetedikesek közül kitűnt *Fluck (Raggambi) Endre* alkönyvtáros (miniszteri tanácsos) felolvasásaival, komoly és vígnemben, szorgalmasan bírált, a hittanból dícséretet kapott dolgozatával. *Ráczy Andor* (járásbíró) első díjat nyert a szavalóversenyen, *Fürtös Béla* jó dolgozatokat készített és pályadíjakat nyert.

„Az a lelkes csapat, mely az önképzés és önművelés nemes és szép gondolatát tűzte ki céljául az 1909. év szept. havának 19-ik napján ismét összegyűlt, hogy folytassa a munkát, melyet az elődök hagytak reá”, — olvassuk a jegyzőkönyv bevezető sorait az Önképzőkör 70-ik alakuló gyűléséről. *Fluck András* egyhangúlag megválasztott elnök ügyes vezetése meglátszott az egész évi munkán, melyet az Önképzőkör végzett. Beszéd, szabadelőadások, értekezések, versek, bírálatok írásban és szóban töltötték ki a munkaprogrammot és alkották a Kör szellemi munkásságát, melynek egyik szép adata volt *Mikszáth Kálmán* írói működésének 40 éves jubileumi ünnepe. Ezen a megemlékezésen *Spergely Tibor* (orvos) mondta a beszédet, míg *Weisz István* alkalmi költeményét olvasta fel. A másik ünnepélyt *Széchenyi* „gyászos halálának 50 éves fordulóján” tartotta a Kör, amikor *Spergely Tibor* szép alkalmi költeménnyel, *Nagy Béla* és *Magyari Nándor* pedig alkalmi „szavalatokkal fejtett ki dícséretre méltó buzgalmat”. Szorgalmas munkát végzett *Schmidt Károly* jegyző felolvasásaival, bírálataival, szavallataival. *Fürtös Béla* több pályadíjat nyert ez évben is. A hetedikesek közül sok értékes szavallatával kitűnt *Vajda Imre*, míg a rendkívüli tagok sorából kivált *Kray Pál* br. (prelátus) jó előadókészségével. A zenekarban *Belle Géza* (elesett), *Schwarz Pál*, *Lantos Ignác* és *Kovács András* jeleskedtek.

1910–11-ben *Babos Dezső* körvezető tanár és *Höniges Félix* ifj. elnök (vasúti tisztviselő) vezetésével indult meg az önképzés munkája, melynek során új kezdeményezésként vezették be a zeneszámok beállítását egyes üléseken. A jegyzőkönyv kiemeli, hogy ezek „nagyon hozzájárultak műsoraink élénkítéséhez”. *Höniges Félix* beszédein kívül sok szép költeményét olvasta fel a gyűléseken. *Balázs Dénes* jegyző szavallatival tűnt ki, *Kulinyi Ernő* (zeneszerző) sokat bíralt szavalt és műfordításait mutatta be nagy sikerrel. *Szabó Géza* nemcsak bíralt, szavalt, hanem felolvasásaival (regényírók) is szerepelt. *Molnár Miklós* szép szavallataival és irodalmi dolgozataival tűnt ki, *Kerner Imre* több felolvasást tartott sikerrel, míg *Firbás Oszkár* (gim. igazgató) bírálati, szavallati mellett a *Magas Tátráról* szóló leírásával szerepel az *Érdemkönyvében*.

Az 1911–12-ik év *Molnár Miklós* nevét hozza az ifj. elnöki tisztségben, melyet becsületos szorgalommal töltött be. Beszédein, bírálatain, felolvasásain kívül ez évben is többször szerepelt hatásos szavallataival s a versenyen mind a komoly, mind a vígnemben díjat nyert. Mellette kitűnt *Kerner Imre* jegyző sokirányú munkásságával; bíralt, felolvasott értekezéseket, beszédet mondott a Rákóczi-ünnepélyen.

Majd minden gyűlésen szóhoz jutott *Tanhoffer Emil* pénztáros (eltűnt a fogságban), ki a zene köréből vett felolvasásaival osztatlan sikert aratott. *Reök Iván* (orvos) felolvasásai, bírálatai mellett jelesen dolgozott a hiltanból és történelemből s díjakat kapott munkáiért. *Bózsó István* (orvos) a latinból és görögből nyert pályadíjat, *Firbás Oszkár* pedig a történelemből. A szavalóversenyen első lett *Somlyódi István*, második *Molnár Miklós*, a harmadik *Kray Pál*, ki évközben is sokat szerepelt. A hetedikesek közül kiváló szorgalmával kitűntek *Kelemen László* (bíró), ki bírálatain, felolvasásain kívül szeretettel írt pályamunkákat s vallástani, német irodalmi s történelmi dolgozataival díjat nyert. Mellette *Kreiker Jenő* (egyet. tanár) dolgozott szorgalommal.

1912—13-ban *Kövesi Lajos* vette át a Kör vezetését s az ő irányítása mellett *Kelemen László* ifj. elnök példás szorgalmával mutatott vonalvezetést az önképzőkori nemes munkálkodásában. Az évi ünnepek sorozatában említésre méltó a Kalazantius-ünnepély febr. 2-án, melyen egy drámai jelenetet *Kelemen László* átdolgozásában adtak elő a Kör tagjai. Megünnepelte a Kör Szinger Kornél igazgató 25 éves és *Nováky Bertalan* tanár 40 éves tanári működését. Az évi munkában kitűnt *Halmos Sándor* felolvasásaival, bírálatával, díjnyertes dolgozataival, *Tömörkény László* (főmérnök), ki hetedikes korában már elbeszélésekkel szerepelt, most folytatta e nemű munkásságát; *Berger László* jegyző több pályadíjat kapott, *Sándor József* (orvos) és *Matók Andor* (póstatisztviselő) a szavalóversenyen jeleskedtek.

1913—14-ben *Réti István* ifj. elnök és *Lengyel László* főjegyző viselték a Kör bizalmából a főtisztségeket, mindketlen szorgalmasan dolgozván a nemes ügy érdekében, melyet az elnök a tagok elé tűzött. Októberben nagyszabású ünnepség keretében emlékezett meg az Önképzőkör *Eötvös József* születésének 100 éves fordulójáról, mely alkalommal az ünnepi beszédet *Répás Béla* (fiatalon halt meg) mondta, míg *Réti István* felolvasásával szerepelt. Az évközi közös munka a többoldalú önképzés volt s ezt a tagok lehetőleg sok irányú és alapos munkássággal törekedtek elérni. Ebben kitűntek *Fellegi Andor*, ki több pályadíjat nyer sikerült dolgozataival, *Szegfi László*, *Baracs Marcell*; *Klucsik István* nemcsak a zenében ért el sikereket, hanem pályadíjat is kapott. A hetedikesek közül *Szőke Mihály* (a Somogyi Könyvtár könyvtárosa) tűnt ki jeles bírálatával, verseivel, műfordításaival.

1914—15 az első háborús év az Önképzőkör életében. *Biró Imre* vezetőtanár és *Szőke Mihály* ifj. elnök lelkes buzdító szavai után azzal a célkitűzéssel indult meg a tevékenykedés a nagy idők nagy munkát kövelelő súlyos idejének kezdetén, hogy a tagok fokozottabb munkakedvvel dolgoznak a 75-ik, jubileumi évben. Nem rajtuk múltott, hogy nem érhették el azt az eredményt, melyet vártak. A súlyos megpróbáltatások idején már május 22-én befejeződtek a tanítások s ebben a hónapban nem is tartott az Önképzőkör ülést. Legsorgalmasabban dolgozott *Szőke Mihály*, műfordításaival, érkekezéseivel, saját szerzésű verseivel, bírálatával. Mellette *Kanyó Béla* fejtett ki dicséretes tevékenykedést. A pályázók közül kivált *Mályusz Elemér* (egyet. tanár) történelmi, *Vermes Imre* számtan, *Juhász Endre* német dolgozatával; *Wagner Ernő* és *Csávossy Endre* br. szorgalmasan bíráltak.

Az 1915—16. évben szeptember végén alakult meg az Önképzőkör s mint a titkári jelentés mondja, két rangban első tisztviselője

Schultheisz Emil ifj. elnök és *Simonsich Béla* főjegyző az iskolai év első felében hadba vonultak s *Prodanovics Emil* pénztáros megbízott elnökként szerepelt az év folyamán. A Kör munkája élénkebbnek mondható az előzőnél s a rendes gyűlések változatos számai mellett néhány jótékonycélú ünnepély, hangverseny jövedelmével és a segítő munkába bekapcsolódással iparkodott hozzájárulni a háborús sebek gyógyításához. A legszorgalmas tagok *Mályusz Elemér*, *Stark Emil* és *Szalay József* voltak.

1916—17-ben, mivel a tanévet csak okt. elején kezdték meg a tanulók, az Önképzőkör is csak a hónap közepén tartotta alakuló gyűlését, melyen elnök lett a szavalataival, beszédeivel kiváló *Pollner Kálmán*, főjegyző *Csala Albert*, aki a katonai szolgálatra behívott elnököt helyettesítette a második félévben. Nagy ünnepeket keretében ülte meg a Kör Arany János születésének 100-ik évfordulóját, s az emlék-ünnep jövedelméből 100 kor. adományával alapítótagul lépett be „A Nagyszalontai Arany Emlék Egyesület”-be. — *Nagyfalusi Andor*, *Stark Emil*, *Csala Albert*, *Frank István*, *Burger Béla* dolgozataikkal, szavalataikkal arattak sikert; a komoly szavalóversenyen *Richter János*, *Hoffmann György*, *Tóth Kálmán* és *Miskolczy Zoltán* nyertek díjat.

1917—18-ban, a háború negyedik évében a nyolcadikosok zömének bevonulása megzavarta a Kör működését. *Tóth Kálmán* elnök és *Simon Ákos* főjegyző katonai szolgálata miatt az elnöki tisztséggel *Miskolczy Zoltán* pénztáros viselte. Két nevezetes emlék-ünnep szerepel az Önképzőkör történetében az évi munkásság során. Dec. 9-én *Tompa Mihály* születésének, június 2-án pedig a zárógyűlésen *Dugonics halálának* 100-ik évfordulóját ünnepelte meg az ifjúság s ez utóbbit *Szántó Dénes* VII. o. t. elszavolta *Kovács Dániel* VIII. o. t. 100 korona pályadíjjal nyert „Dugonics emlékének 1918” c. ódáját.

1918-ban *Orbán János* dr. tanár vezetésével már szept. 15-én megalakult az Önképzőkör, melynek ez évi elnöke *Szell János* lett, főjegyzője pedig *Stark György*. A Kör hagyományos valláserkölcsei és hazafias alapon álló működése ekkor is biztosított volt a vezetőtanár gondos, tapintatos és körültekintő irányításával s ennek köszönhető, hogy az „őszirózsás” forradalom után is rendes mederben folyt a munka. A dec. 1-én tartott gyűlés jegyzőkönyve számol be az átalakulásról s a bejegyzés egy ártatlan mondata világosságot vet az ifjúság gondolkodásmódjára . . . „ezután szabad lesz, hivatatosan is rajongani Ady-ért és Babitsért”. És csakugyan, egy héttel később *Goldgruber Géza* VIII. o. t. már Ady „Ős kaján”-ját szavalt a Körben, febr. 2-án pedig Ady Endre emlékének gyászünnepélyt rendezett a Kör, melyen megjelent *Juhász Gyula* is. *Nagyfalusi Jenő* mondta az emlékbeszédet s többen szavaltak Ady verseiből. „Végül *Juhász Gyula* mondott könnyes szemekkel az Önképzőkör általános óhajának engedve néhány szót az elhunyt költőfejedelméről”. (Jegyzőkönyvi bejegyzés). A Kör munkásságában becsületes szorgalmukkal résztvettek *Jezerniczky Ákos* (felolvasott, bírált), *Kovács Károly* (értekezett, műfordításai voltak), *Vecsernyés Andor* (fogorvos, bírált, felolvasásokat tartott), *Turcsányi Oszkár*, *Szántó Dénes* felolvasásaikkal szerepeltek. Az évzáró ünnepet ápr. 13-án hirtelen kellett megtartaniok; erre a napra malinét hirdetett a Kör, mely azonban felsőbb

rendelet miatt a tagok utolsó összejövele lett. A tanári testület a bizonyítványok kiosztása után (ápr. 16) „azon fáradozott, hogy a felesleges okból beszüntetett tanév hátralevő részét hasznos továbbképző munkával tegye a tanulók részére értékesé. Ezt a törekvést azonban meghiúsította azon körülmény, hogy a *megszálló francia csapatok* az intézet minden termét és szertárát hirtelen lefoglalták és megszállva tartották”. (Értesítő, 1918—19. 5. l.)

Az 1919—20. évet a francia csapatok kivonulása után csak okt. 1-én kezdte meg az intézet s az Önképzőkör okt. 26-án alakult meg. A 80-ik év elnöke *Varga János*, hatalmas, lelkesedéstől izzó beszéddel nyitja meg az első ülést, melyen a szomorú emlékü magyar tragédia után az újjászületett hazában kijelölte a Kör célját: „Keresztény világnézettől ihletett honszerelem, — ez alkotja ideálunkat, boldogulásunkat”. A tagok rendszeres dolgozását azonban több hátráltató körülmény zavarta meg s a sok szénszünet, majd a spanyolbetegség okozta elmaradás miatt csak 13 ülést tarthatott. De ezeken a gyűléseken, mint az évvégi beszámoló mondja, — a Kör minden egyes tagja vállvetett munkával szegődött „az új életre kelt nemzeti eszme zászlaja alá”. Ennek jegyében folyt le minden hazafias ünnepély, de legmeghatóbb volt az 1920 január 25-én rendezett gyászünnepély „azon fájdalom kifejezésére, mely minden hazáját szerető magyar ember szívében ott található. Évezredes hazánk földarabolását gyászoltuk. A gyászban felemelőleg hatott a Hymnus lélekemelő és a vigasz balzsamát csöpögtető dallama, amelyet az egész Önképzőkör egy szívvel, lélekkel énekelt”, — írja *Cserta László* főjegyző beszámolójában. — Hazafias felbuzdulás a Kör egész évi munkája. A tagok megtanulták a szomorú 1919 után: „Mindent a hazáért, de cserébe semmit!” Szorgalmukkal kiváltak a főtisztviselőkön kívül *Csikós József* (bírált, felolvasott), *Geber Jenő* (felolvasásokat tartott), *Bagáry Pál* sokszor felolvasott, szavalt, bírált, *Sipos Antal* tárogatójával gyönyörködtette a tagokat, *Somogyi Miklós* elbeszéléseit olvasta fel, *Schmidt Béla* szavalt, felolvasott, bírált.

1920—21 szorgalmas évét az Önképzőkörben pezsgő szellemi élet, fokozódó munkakedv és az élet érdeklő mozzanataira kiterjedő hazafias munkásság jellemezte. A megemlékezések közül nevezetes a trianoni béke becikkelyezését követő napon tartott gyászgyűlés (nov. 14), melyen *Schmidt Béla* elnök kifejezésre juttatta a szomorú hangulat mellett „a jobb jövőbe vetett, az isteni örök igazságban, Magyarország fellámadásában” való meg nem szűnő hitet. Május 5-én az intézet 200 éves jubileumi ünnepségén is közreműködtek a Kör tagjai. Dicséretet érdemeltek: *Cserta Kálmán* Tömörkényről írt értekezése miatt, *Geber Ódön* hegedűjátékáért, zenei történelmi és zenekritikai előadásaiért, *Kup Gyula* művészettörténelmi előadásaiért, *Muzsnay Dénes* renaissance-ról szóló sorozatos értekezése miatt, *Salánky József* humoros elbeszéléseiért, *Somogyi Miklós*, *Veres Miklós* főjegyző, *Skultéty István* és *Regdon László* szavalataiért, bírállataikért, felolvasásaikért.

Az 1921—22. évben is munkakedv, élénk szellemi élet és nemzeti életünk mozzanataira kiterjedő figyelem jellemezte az Önképzőkör működését. *Steindl Miklós* elnök hatalmas beszédben nyitotta meg az évet, s szavaival a hazai röghöz való görcsös ragaszkodást hangsúlyozta. Nov. 27-én „tárgy és szavaló művészet szempontjából értékes

és tanulságos" volt *Bihari Lászlónak*, a szegedi színház művészeinek közreműködése „a reménytelen és a reménnyel telt fájdalom költészetének ismertetésével”. — A tagok közül szorgalmukkal kiváltak: *Armentano Alajos* (két pályadíjat nyert, sokat zongorázott és bírált), *Bruchter Albert* (a magyar irredentizmust szolgáló felolvasásaival), *Bálint Sándor* (irredenta tárgyú dolgozataival), *Richter Béla* főjegyző (értékes bírátaival).

Az 1922—23. év a megemlékezések ideje. *Gárdonyi Géza* halálán (1922), *Szigeti József* centenáriumán (szül. 1822), *Kisfaludy Sándor* születésének 150. évfordulóján kívül 1923-ban nyilvános ünnepséget rendezett az Önképzőkör *Petőfi Sándor születésének* 100. évfordulója alkalmából (márc. 18), majd az évzáró ünnepség keretében *Madách Imre* emlékének áldoztak a tagok. Az évi munkából dicséretes szorgalommal vették ki a részüket: *Miladinov Albin* elnök, (a latinból díjat is nyert), *Gönczi Pál*, *Szabó Mihály* (a hiltanból pályadíjat kapott), *Telbisz István* (a zenekarban tevékenykedett), *Juhász Árpád* (jól szavalt és több dolgozatával jutalmat nyert).

1923—24-ben a rendes gyűlések tartalmát szónoki beszédek elmondása, több irányú értekezések, elbeszélések felolvasása, megjelent új könyvek ismertetése, bevezető ismertetéssel zeneművek előadása, komoly és víg szavalatok, írásbeli és rögtönözött bírálatok és viták tették. Ebben a munkásságban szorgalmasan vettek részt *Wiedermann Szilveszter* elnök, *Rózsa Andor* főjegyző, *Szabó László* pénztáros, *Rózsa Tibor* főkönyvtáros, *Korpásy Béla*, *Somló Ferenc*, *Hanasiewicz Pál* és *Müller Gyula*.

1924—25-ben a rendes iskolai ünnepélyeken kívül az Önképzőkör *Jókai Mór* születésének 100 éves fordulóján nyilvános ünnepségen emlékezett meg a nagy magyar mesemondóról. — Értekezéseikkel, szavataikkal és pályamunkáikkal *Csabai Béla* elnök, *László János* főjegyző, *Balla Ferenc*, *Hausner Béla*, *László János*, *Horváth Lajos*, *Karg György*, *Nagy Béla*, *Müller Gyula* VIII. oszt., *Apró István*, *Mecsér József*, *Papp János*, *Ivankovits Ferenc*, *Kecskés István*, *Stark István* VIII. o. tanulók tüntek ki. 1925—26-ban a Kör megünnepelte *II. Rákóczi Ferenc* emlékét, nyilvános ünnepséget rendezett *gr. Széchenyi István* emlékére, s az évzáró ünnepvel kapcsolatban *Herczeg Ferenc* negyvenéves író jubileumára. Igen szorgalmasan dolgozott egész éven át *Papp János* (kormányzógyűrűs doktor, tanár) főjegyző, *Klamm Rudolf* elnök, *Apró István* (több pályadíjat nyert), *Reé Andor*, *Zeisler László*, *Pottyondy Gusztáv*; a szaválásban *Zobay Béla* és *Weinmann István* tüntek ki. 1926—27-ik évben legtevékenyebb irodalmi munkásságot fejtett ki *Reé Andor* elnök (több pályadíjat nyert), és *Zobay Béla* főjegyző; nyertesek lettek a szaválóversenyen is. A rendes gyűléseken szorgalmasan dolgoztak *Mihályffy László*, *Beke Gyula*, *Haller Arthur*, és *Habermann György*. Az ünnepségek közül kiemelkedett a *Mohács-emlékünnepe*. 1927—28-ban *Nagy Géza* elnök fejtett ki szorgalmas munkásságot, beszédeivel, értekezéseivel, pályaműveivel; mellette *Aigner Károly* főjegyző tevékenykedett sokat; *Erdey László* a számtanban és fizikában jeleskedett s a fizikából a tanulmányi versenyen első lett. *Kis József*, *Szász Gyula*, *Mezey Béla*, és *Krier Rudolf* tüntek még ki felolvasásaikkal bírála- taikkal, míg *Győr Sándor*, *Reisz (Radnai) Miksa* és *Hutter Károly*

jól szavaltak. Ünnepségeik közül meg kell említeni a *Prohászka-émlékünnepélyt*.

Az 1928—29. isk. évtől kezdve három éven át *Diósi Géza dr.* irányította az Önképzőkör munkáját. A *Dugonics-kultusz* ápolását tűzvén ki célul, minden magyar pályatétel Szeged nagy szülöttjéről szólt. Jeles dolgozatokat készített e nemben *Ortutay Gyula*, ki már hetedikes korában is sokat szerepelt és pályadíjat nyert; most mint főjegyző két Dugonicsot tárgyaló munkájával, hittan és filozófiai értekezésével vitte el az első díjat. Vele együtt *Bibó István* (kormányzógyűrus doktor, jogász) Iőkönyvtáros jeleskedett, kitűnő történetei dolgozataival nyert pályadíjat hetedikes és nyolcadikos korában. Sok irodalmi felolvasást tartott *Magyarka Ferenc* s novellája Dugonicsról jutalmat kapott. Ebben a tárgykörben dolgozott *Pető Dezső* szorgalmasan s mint rendkívüli tag feltűnt pályázataival *Sőtér István*. A szavalásban *Wodianer Andor* és *Pozsonyi Lajos* voltak első helyen. Szorgalmasan működtek, bíráltak, zenéltek *Schill Fülöp*, *Till Ernő*, *Szkicsák István* és *Láng Andor*.

1929—30-ban élénk irodalmi élet pezsgett az Önképzőkörben s a kitűnő munkaerők egész sora vett részt írásával az országos és helybeli pályázatokon s a tanulmányi versenyen. A tagok évközi komoly szereplésének eredménye lett a tanulmányi versenyen elért szép siker: az intézet 20 egységgel első lett. Vitéz *Csiky János* (kormányzógyűrus doktor, jogász) elnök első helyen aratott győzelmet a latinból, *Hapka István* a mennyiségtanból, *Szebenyi Endre* harmadik lett a magyarból, *Árokszállásy Zoltán* pedig harmadik helyen a földrajzból. A *Demke*, A Magyar Turista Szövetség, a *Budapesti Hírlap*, a *Jó Barát*, az *Ifjúság* és *Élet* pályázatainak leírásaival és novelláival négy pályadíjat nyert *Sőtér István* (VII. o. t.) aljegyző, de önképzőköri hittan, magyar és német dolgozata is első jutalmat kapott. *Magyarka Ferenc* jeles dolgozatai mellett kiváltak *Tóth József*, *Straub (Ferenc) Brunó*, *Szabó Miklós* (kormányzógyűrus doktor, orvos, a németből nyert pályadíjat), *Geges Gyula*, és *Husztai Dénes* hetedikesek nagyszerű munkái. A szavalóversenyen *Magyarka Ferenc*, *Papp Mátyás* és *Hubacsek Béla* kaptak jutalmat. A megemlékező ülések közül kivált *Mindszenty Gedeon* születésének és *Katona József* halálának 100 éves fordulóján tartott ünnepség. — 1930—31-ben 130 taggal kezdte meg működését a Kör, *Straub Brunó* ilj. elnökkel és *Sőtér István* főjegyzővel az élén, kiknek tevékeny és eredményes munkássága adott szint az egész évi önképzőköri szerepléseknek. *Straub Brunó* nemcsak a latinból és németből nyert pályadíjat, hanem a tanulmányi versenyen is dícséretet kapott a latinból; *Sőtér István* most is jeleskedett magyar irodalmi felolvasásaival, bírálataival s hittan dotgozatán kívül hatalmas tanulmányt írt *Gulácsy Irén* történeti regényeiről. Munkáikkal kiváltak még *Husztai Dénes*, *Tóth József*, *Kiss Ferenc*, *Papp Mátyás*, *Balogh Kázmér*, *Bokor István*, *Vojnár László*, *Jäger György*, *Bagyinka István*, *Hoffmann Béla*, *Szabó Miklós*, *Schmidt Gusztáv*, *Potyondy Lóránd* és *Szántó Elemér*, míg a szavalásban *Papp Mátyás* és *Schmidt Gusztáv* vitték el a díjakat, A Kör megünnepelte *Kisfaludy Károly* emlékét.

Az 1931—32. év vezetőtanára *Koczun Jakab*, kinek irányítása

mellett a tagok „gazdag és értékes munkásságot fejtettek ki“. A szokásos megemlékezéseken kívül említést érdemel a Kalazancius-ünnepség, melyen a beszédet Sik Sándor piarista, egy. tanár mondta. Megünnepelte a Kör Kazinczy halálának 100 éves fordulóját is. — *Popják György* elnök (kormányzógyűrűs doktor, orvos) szép beszédeivel, pályamunkáival tűnt ki, de egyként szerepelt sikerrel a zenében is. Vele együtt szorgalmasan dolgozott *Buócz Elemér* főjegyző (két pályadíjat nyert), *Schilling Mihály* és *Jäger György*, mindketten több jeles értekezés szerzői. Kivülök a pályadíjak nyertesei voltak: *Blaskó György*, *Pécsi Géza*, *Vinkler László*, *Masznyik Lajos* VIII. o. t., *Csefkő István*, *Marosi Endre*, *Kaszó Elek*, *Triltsch Vilmos*, *Juhász János*, *Nagy Zoltán*, *Sötér János*, *Kaufmann István* VII. o. t. tanulók. — 1932—33-tól három éven át *Rassovszky Gyula* a vezetőtanár; *Juhász János* és *Triltsch Vilmos* főtisztviselők irányításával az Önképzőkör dicséretes munkát végzett. Az önképzőköri pályamunkák szerzői ugyanazok voltak, kik hetedikes korukban vitték el a díjakat. 1933—34-ben ifj. elnök *Egyed Miklós*, főjegyző *Szűcs János*. Egész évi munkásságukkal kilúntek *Gyurkovits Béla*, *Kaufmann István*, *Tóth László*, *Szakács József*, *Kruzslicz András*, míg 1934—35-ben jó magyar dolgozatokat készített *Tóth László* ifj. elnök, ki a szavalásban és önálló versek előadásával is kitűnt. *Csonka Miklós* főjegyző beszédeivel, felolvasásaival s hegedűjátékaival szerepelt. A Kör ünnepet tartott *Madách Imre* és *Rákóczi Ferenc* emlékére. A pályázatok díjvivői voltak: *Poszt József*, *Galotti György*, *Pelle Pál*, *Szádeczky Kardos Samu*, *Fédl Ferenc*, *Nagy Ferenc*, *Rozsály Ferenc*, *Rakonczai János*, *Gausz József*.

1935—36-ban *Kovács Alajos* dr. a vezetőtanár, *Bayer Miklós* elnök és *Rakonczai János* főjegyző. Ebben az évben az irodalmi ülések mellett természettudományi gyűléseket is tartott a Kör. Megemlékezett *Liszt Ferenc* halálának 50 éves fordulójáról. *Bayer Miklós* nemcsak komoly tartalmú beszédeivel és irodalmi dolgozataival aratott sikereket, hanem a szavalóversenyen is. *Rakonczay János* két pályadíjat nyert. A fizikában első *Gausz József*. Nyertek még dolgozataikkal *Hechtl László*, *Várkonyi Nándor*, *Sebestyén István*, *Pál Endre*, *Domján András*, *Lakos Endre*, *Móró Károly*. 1936—37-ben ismét *Rassovszky Gyula* vezetése mellett indul meg az önképzés további munkája. Két természettudományi gyűlést is rendezett a Kör. *Zentai Ferenc* ifj. elnök nemcsak ünnepi beszédeket mondott hanem pályadíjat is nyert a magyarból. Szorgalmas munkát végeztek *Tamás Miklós*, *Huhn Péter*, *Papp Tibor*, *Lakos Endre*, *Hambek Győző* VIII. o., és *Szamosvölgyi Imre* aljegyző, *Eckerdő László*, *Tóth Ágoston* aljegyző (különösen szavalataival) VII. o. tanulók.

III. Horváth Cyrill Önképzőkör.

1937—1940.

„A munka ég: rabló lennél. ha most
Az izzó percet kis magadra szánnád!“

(Sik Sándor).

1937-ben elérkeztünk Önképzőkörünk legújabb fejezetéhez, mely azzal kezdődött, hogy az időnkint felbukkanó törekvéseknek, kísérleteknek, — hogy t. i. az Önképzőköröket meg kell újítani, friss,

eleven, új tartalommal ellátni, — az immár 98 éves Kör is eleget tett. Még az új *Rendtartás* megjelenése előtt, amelynek 81. §-a előírja a különböző szabályokat, — a mai idők körülményeinek megfelelően szakosztályokra oszlott és kibővített munkakörrel szolgálta a magyarság és tudomány ügyét. A Kör hivatalos neve ez évtől kezdve *Horváth Cyrill Önképzőkör*.

Karl János dr. igazgató védnöksége és *Diósi Géza* dr. körvezető tanár irányításával indul meg az Önképzőkör munkája, melynek munkaprogramját a vezetők útmutatása nyomán *Tóth Ágoston* elnök fejtette ki megnyitó beszédében. A munkakörben az elszakított magyarság irodalmának ismertetése foglalta el az első helyet. Közben kitérés történt a világirodalom nagyjainak, a művészetek különböző ágainak megismerésére. Új kezdeményezésként az Önképzőkör egész műsorral felkereste a *külvárosi kultúrházakat*, kétszer *Alsóvároson*, egy-egy alkalommal meg *Újszegeden* és *Mórávároson* tartottak a tagok nagyon sikerült ünnepeket. A magyar nép és föld megismerése, szokásainak, művészetének közvetítése végett a körvezető tanár megalakította a harmadik szakosztályt, a *Tóth János Faluszeminárium*-ot. *Varga Lajos* elnök a nyári falumunka célkitűzését lelkes szavakkal ismertette. Az Önképzőkör keretén belül francia matinét is rendeztek a tagok két alkalommal. Rendes gyűléseiken kívül igen szép vallásos és hazafias ünnepeket is tartottak az önképzőköri tagok, hódolván az *Eucharisztikus Krisztus* előtt és ünnepelvén *Szent Istvánt* halála 900 éves fordulóján. A kitűzött pályatételek a nemzeti jubileummal is összekapcsolódtak s a vallás- és művelődési bizottság (Szamosvölgyi Imre), ünnepi óda (*Tóth Ágoston*), a latin irodalom (*Tóth Ágoston*) és történelem (*Milassin László*) körébe tartozó dolgozatok szerzői jeles munkát alkottak. A „szegedi szellem” is kidoroborodott a pályamunkák kitűzésében. Nyertes munkákat készítettek e nemből *Sajó István* (három díjat nyert), *Czipott Zoltán* és *Rozsály Zoltán*. A tagok munkakedvét mutatja a beérkezett pályaművek nagy száma, mely ez évben egyszerre 55-re gyarapodott. Jó dolgozatokat adtak még be és nyertesek voltak *Badinyi Gyula*, *Dudás Béla*, *Somogyi János*, *Máriaiföldy Márton*, *Niedermayer Ferenc*.

1938–39-ben az Önképzőkör működési tere nagyrészt a költészet felé irányult. Az egyes üléseken változatos műsor keretében mindig szerepelt egy-egy újabb költő s tagok sorban foglalkoztak *Harsányi Lajos*, *Sik Sándor*, *Mécs László*, *Juhász Gyula*, *Babits Mihály*, *Reményik Sándor* és *Áprily Lajos* költészetével. A nemzeti erőgyarapodás évében *Dancs István* elnök lelkes szavaival buzdította minden alkalommal társait a tettekben megnyilatkozó hazafias munkásságra *Széchenyi István* gr. eszmeköre alapján. Több pályadíjat is nyert. Mellette *Czipott Zoltán* fejtett ki szép tevékenységet és négy dolgozatával kapott díjat. A kitűzött pályamunkák tárgykörében a vezérszempontot az elszakított s részben visszacsatolt területek és a helyi szellem képviselték. De a beérkezett 65 pályamű a tagok érdeklődési körének minden ágát felölelte a 21 fajtájú tétel kidolgozásával. A 100 éves Önképzőkör történetében számra nézve a legnagyobb munkásságot mutatja fel ez az év. A hatodikosoktól kezdve a legfelsőbb osztályig valami szent buzgalomtól ihelve dolgoztak a tagok s csak helyszűke miatt nem említhetjük meg a beérkezett szép

pályaműveket címük szerint. Írásaik jelességéért azonban legalább a szerzők neve örökíttessék meg: Koczka István főjegyző, Kisfaludy Miklós, Pintér Ferenc, Sajó István, Tábi Tibor, Dudás Béla, Láng László, Kertész János, Dobó József, Zsarnay Károly, Somogyi János VIII. o., v. Máriaföldy Márton, Niedermayer Ferenc, Bérczy István, Filder Péter, Maczelka László, Frischmann Gábor, Rozsály Zoltán, Szádeczky Kardoss Béla, VII. o., Sajó János, Lovass Nagy Viktor, Mayer Béla, Hoffmann Istvánn Györk Imre VI. o. tanulók. A *Faluszemináriumban* jelesen dolgoztak Czérna Lóránd, Rozsály Zoltán elnök, Török Pál, Czérna István, Nagy Barna és Schmidt János. A természettudományi szakosztályon dicséretet nyertek Bertók József, Hamza Aladár, Perczel Ferenc, v. Alács Gyula, Máriavölgyi Péter és Niedermayer Ferenc. — A hagyományos iskolai ünnepélyeken kívül a Kör megünnepelte a trianoni bilincsek első megtörését, *Kárpátalja* felszabadulását és meleg ünneplésben részesítette műsoros matiné keretében *Sík Sándort*, a neves piarista költőt, egyetemi tanárt születésének 50-ik évfordulóján.

És most elérkeztünk az utolsó 1939–40. iskolai esztendőhöz, a *Horváth Cyrill Önképzőkör fennállásának 100. évéhez*. Hálánk és köszönő szavunk emelkedik a jóságos Istenhez, hogy nehéz időben, egyre súlyosabb körülmények között ezt a nagyjelentőségű, sok szép gondolatot, eszmét tartalmazó évet megérettünk engedte. A jubiláris alakuló-ülésen *Karl János dr.* igazgató lelkes, buzdító szavakkal szólt a fiúkhoz, hogy munkásságuk ebben az évben harcikészség legyen minden téren, s az Önképzőkörnek azt a fontos szerepet kell betöltenie a magyar sorskérdések tárgyalásával, melyet 100 évvel ezelőtt a negyvenes években betöltött s így lehet ismét történeti szerepe. *Diósi Géza dr.* vezetése mellett Niedermayer Ferenc elnök, v. Máriaföldy Márton főjegyző, Czérna Lóránd főkönyvtáros, Bérczi István pénztáros, Stépán József, Frischmann Gábor, Rozsály Ferenc és Török Pál tisztviselők, tevékenykedtek legtöbbet a jubiláris évben. A ritka évfordulót az Önképzőkör nagyszabású ünnepélyvel ülte meg. Az 1940 április 14-én rendezett jubileumi ünnepség a Városi Színházban zajlott le hatalmas sikerrel a megyésfőpásztor, a fenntartó nemes város tanácsa, iskolánk egykori önképzőköri elnökei, tisztviselői, tagjai, volt tanítványaink serege, jelenlegi diákságunk szülei és nagyszámú előkelő közönség jelenlétében. — A beérkezett pályaművek száma ebben az évben 54 volt.

*

Nehéz és terhes fellegekkel borított magyar ég alatt fejezte be 100-ik működési évét Önképzőkörünk és záródott le 100 éves története. A kezdet nehézségei után látluk, hogy mikép tágult évre-évre az önképzés tárgyköre s az első évek csak szavalásból s egy-két felolvasásból álló ülései nyomában hogyan jelentek meg műfordítások, eredeti szerzemények, képzőművészeti előadások, rajzok, festmények, vitatkozások, színielőadások, zeneszámok. Az Önképzőkörben elhangzott első szavalatoknak, tudományos, irodalmi, költői, művészeti kísérleteknek mennyi nemesen szép, sokszor igen jelentős és életreszóló folytatása lett! Mennyi magasba ívelő pálya mutatja egyházi és világi téren az elvetett kis magból sugárba szökkent

tölgy dús termését! A jövődő magyar élet szívdobbanása ott lüktelt és ott ver ezután is a szegedi önképzőkori ifjúság 100 éves tevékenységében, ahogyan azt a nagynevű alapító, *Horváth Cyrill* elgondolta. Az ő szelleme legyen a mindenkori utmutató, ki mindig csak a nemes eszmékért, nem dicsőségért küzdött. Nem babért, hanem bölcsességet keresett, melyet csak önmagában találhatott meg, folytonosan munkálkodva Isten, haza, a piarista-rend és az ifjúság javára. Élni és munkálkodni egyszerre szűnt meg 56 esztendővel ezelőtt. De nem szűnik meg élni és „üdvösen munkálni a késő nemzedéknél azok szívében, kik a tiszta eszmékért hön lelkésülni tudnak”. 100-ik évét a piarista gimnázium *Horváth Cyrill Önképzőköre* ily gondolatokkal zárja le!

III.

Dies fasti.

Dr. Muntyán István, a szegedi kir. itélőtábla ny. elnökének beszéde az Önképzőkör centenáriumán rendezett ünnepélyen 1940 április 14-én.

Ennek az ünnepi beszédnek nem a százesztendő fennállás méltatása a tulajdonképpeni célja, — bár száz esztendő, még egy olyan szerény kultúrlényező életében is, mint aminő egy középiskolai Önképzőkör, nem mulhatott el jelentős munka és megemlékezésre méltó érdem-szerzés nélkül. Fontosabb kötelességünk azonban e pillanatban, meghajtani a kegyelet, a hála zászlaját azok emléke előtt, akik egy tehetetlen korszakban, a nemzetihalál közelségének fojtogató érzése alatt, úgyszólván az utolsó védelmi fronton, a tanuló-ifjúság szívében iparkodtak a magyar szellemiség haldoklását megállítani s ennek az Önképzőkörnek a megalapításával egy szerény, de soha el nem hagyott oltárt emeltek az akkor nagyon is elhagyatott, — ilt a mi Alföldünkön különösen elhagyatott — magyar nemzeti Géniusznak. És kegyelettel kell megemlékeznünk mindazokról is, akik száz esztendőn át, nemzedékről-nemzedékre ezt az oltárt szolgálták, a szívük-lelkük első kedves virágait ezen az oltáron felajánlották és ezzel egy nagylelkűen elindított fontos mozgalomnak elevevését, fennmaradást biztosítottak száz éven át.

Fontos volt ez a vállalkozás, mert *önkörében ez a szerény Önképzőkör jelentős tényező*. A munkája még az iskola belső szellemi munkája ugyan, de már van benne valami, ami az egyszerű pedagógiai segédeszköz jelentőségén felül emeli. Ennek az önképzőkori munkának ugyanis, tulajdonképpeni jelentőséget nem a gyűléseken elszavalt költemények, az ambiciózusan megírt versek, novellák, bírálatok és „értekezések” adnak; még csak nem is az a kedves koszorú, amelyet a záróünnepségek jóakaralú közönségének elismerő, biztató tapsa fon a máris babért kereső fiatal, tiszta homlokokra. Az *igazi jelentőség a tananyag, az iskola megelevenítésé-*

ben van, abban van, hogy a tanulóifjúságnak éppoly fogékony mint passzív lelkesége ezekben az önképzőköri vállalkozásokban felszabadul az iskola súlyos szellemi disciplinája alól, már-már reagál is arra és azzal, amit tanult, és folyton növekvő szabadsággal, önállósággal keres, kutat, tapogat abban az irányban, amelyben a szellemisége későbbben tért nyerhet.

Nem mintha a biboros Schlauch Lőrinc lüнемényes egyházi pályafutásainak szellemi alapjai és előfeltételei azokban a novelákban rejtőztek volna, amiket éppen száz esztendővel ezelőtt írt és olvasott fel a mi Önképzőkörünkben; vagy akár a még sokunk baráti emlékezésében élő, néhai jó Balogh Károly szenátornak, Taschler Endre főjegyzőnek a közgazdasági, a közigazgatási őstehetsége a 69 esztendővel ezelőtt írt verseikből sarjadt volna. Valami azonban mégis megmozdult ezekben a száz esztendő alatt egymást felváltó, szavalgató, naivul irogató, verselgető fiatal emberekben. Megmozdult bennük a szellemi perszonalitás csodálatos folyamata, megelevenedtek a kezdeményező erők, fölébredtek nagy, nemes érdeklődések, felgyulladtak szent lelkesedések, áldozatos szolgálatkészségek olyan magyar nemzeti ideálok iránt, amik eladdig nemcsak ismeretlenek voltak a más ethnikai tájakról ide került fiataliságnak, hanem talán még megismerten is mindörökre idegenek maradtak volna számukra, ha csak az iskolai oktatás keretében, csak az akkori középiskola élettelen retorikai rendszerében találkoznak velük.

Mert ne menjünk el szó nélkül az 1841-ben Önképzőkörünkben szerepelt Vojnics, Szlávics, Hadzsizs, Jankovics, Milutinovics, Szremac és más hasonló hangzású nevek mellett; ne feledkezzünk meg Pozsegovics Antal II éves bölcsész úrról sem (akkor még a VIII.-os gimnazista „Domine” volt), aki ugyancsak száz esztendővel ezelőtt, ezzel a nem éppen szittyá-hangzású névvel és származással, ódát ír a Magyar Nyelvhez és egyéb hazafias megnyilatkozások mellett 16 kemény strófában dalol a magyar haza dicsőségéről, és ne feledkezzünk meg azokról a torontáli fiúkról sem, akik 1875-ben, egy teljes éven át csaknem kizárólag a maguk számára foglalták le az Önképzőkör pódiumát. *Nem szabad a nevek mellett elmennünk a nélkül, hogy a Bánát, a Bácska, a Délvidék idegen nyelvű és szellemű társadalmának, középosztályának a magyar szellemiség, a magyar lelkeség felé való határozott irányzódását a mi Önképzőkörünkkel összefüggésbe ne hoznánk* — ne gondolnánk arra, hogy e vidékek későbbi közigazgatásában a magyar szellem, a magyar érdeket híven, fenntartás nélkül, őszintén és igazán szolgálni kész lelkeségek ezekből a szerény, de mindenkor lelkes, mindenkor lelkesen magyar önképzőköri szereplésekből merítették, a legelső, a leg-erősebb, a legmaradandóbb impulzusaikat.

És ezeknek az ösztönzéseknél a legelső, az elhatározó lendítőerőt megadni egyáltalában nem volt könnyű dolog. Egy pillantás akkori közállapotainkra mindenesetre olyan miliőt tár elénk, amely semmiképpen sem kedvezhetett szellemi természetű vállalkozásoknak. Dugonics András 1840-ben már régen halott; művei közül talán egyetlenegy sem jelenhetett meg itt Szegeden, négy jelentős drámája közül egyetlenegy sem került itt igazán komoly színpadra. Nem

hiszem, hogy 1840-ben bárki emlékezett vagy éppen megemlékezett volna arról, hogy a nagy Révai Miklós valamikor itt volt diák, hogy a művei iránt számbavehető érdeklődés mutatkozott volna. És ha másutt — a Dunántúl, a Felyidék, Erdély városaiban már Lamenaist olvassák az emberek, amikor politizálni akarnak s a nyugati racionalizmus dalnokain, Heine, Börne, Byron költeményein lángolnak fel ifjú magyar szívek: itt semmisen mozdul; itt a nyárspolgáris kielégültség mozdulatlansága uralkodik, — itt minden arra látszott mutatni, hogy majd csak Kossuth lángszavának a viharzása lesz képes a lelkek ólomtavát némi hullámmásra birni; és az is csak egyetleneszer.

Milyen csodálatos, szinte providenciális, hogy mégis akadt itt valaki, hogy a lehetetlenre vállalkozzék, — vállalkozzék ennek a súlyos mozdulatlanságnak a belülről való feloldásra. *Horváth Cyrill* — a drámaköltő és bölcsész piarista, a lángoló magyar hazaszereget Vátese, a hősi magyar értékek fáradhatatlan kutatója és összegyűjtője, — nemes rendtársainak közreműködésével megalapítja a „Szegedi Bölcselkedők Olvasó Társasága” névvel a mi Önképzőkörünket s ime — a szegedi szellemiség töretlen talajában egyszerre csak Kőlcsey magasztos szentimentalizmusa, Kisfaludy, Vörösmarty borongó romantikája csíráznak. Akkor itt ezen a szerény iskolai vállalkozáson kívül nincs látható, nincs számbavehető tényezője a magyar szellemiségnek, és ha itt Szegeden, — ebben az akkor még kevert nyelvű és érzelmű kisvárosban — a külföld utánzása helyett a magyar nemzeti Génusz drága megnyilatkozásainak kultusza indítja el a szellemi érdeklődés folyamatát: azt legelsősorban és csaknem kizárólag Horváth Cyrillnek és az általa alapított Önképzőkörnek köszönhetjük.

Nyomukban pezsdül fel itt a magyaros szellemi élet. Fiatal diákok szavalnak, verselnek, kísérleteznek naiv írásaikkal; az idősebb nemzedékek szeretettel érdeklődnek a munkájuk iránt, gyönyörködnek bennük. És ime, már az 1841. évről szóló jegyzőkönyvben azt olvassuk, hogy már a második nyilvános díszgyűlésen számos vendég, nagy közönség hallgatja végig a 25 pontos magyar programot s hogy e program hallatára örömmre gyulladnak fel a szívek és lelkes éljenzés hangzik az ajkokról. Nem mondja a jegyzőkönyv, de mi bátran megállapítjuk, hogy mire az a lelkes közönség széteszlott, az iskola már hatott a társadalomra. Gerjesztőleg hatott a szellemi élet kialakulására, — hatott, mint ahogy a fát is nemes gyümölcsözésre gerjeszti a kérgébe ojtott kicsiny, de nemes ágacska.

Azóta száz esztendő telt el. Azóta ez a város megnövekedve, lakosságában felduzzadva, külsejében és szellemiségében egyaránt egy nagy magyar város jellegét felöltve, immár a kultura számtalan megnyilatkozásából táplálkozik, — immár a saját erővel sugároz ország-szerre országos jelentőségű magyar kulturát. Azóta ez a város — a nemzeti egységesítés hatalmas kohójaként — már beleolvasztotta a maga ősi törhetetlen magyarságába, ebbe a talajban gyökerező és onnan minden pusztító katasztrófák után diadalmasan feltörő sajátos magyarságába azokat az idegen népelemeket, amiket viszontagságos századok sodortak a falai közé és tettek volt a magyar kulturfejlődés torlaszaivá. Itt voltak valaha, de már régen nincsenek idegen nyelvű és érzelmű és mégis szegedieknek számító egész társadalmi rétegek, amelyeknek a mi diák-öselődeink kedves próbálkozásaiából, fiatal

Magasságok felé emeljük vigaszért és biztatásért, mert megmérhetetlen a mi veszteségünk. A sírnál mindent elmond a szemekben csillogó könny, a néma megilletődés, de nekünk meg kell találnunk a szavakat is, amelyek egyrészt kifejezik azt a nagy csapást, amely Fekete Ipoly, haláloddal a magyar nevelés ügyet, a piarista rendet érte, másrészt elmondják a szívünk mélyén érzett súlyos fájalmakat.

Fekete Ipoly! Isten kegyelméből remekműve voltál az ember-séges embernek: olyan szív dobogott benned, amelynek minden lüktetése a jót és a nemeset szolgálta; egyedül jártad az életet, de Nálad jobban talán senki sem tudta megbecsülni az igaz barátságot, a tűnő emberi élet aranyánál maradandóbban fémjelzett értékét, lelki kincsét.

A kegyesrendi atyák minden diákja több, mint félszázadon át úgy tekintett Reád Fekete Ipoly, mint valami magasabbrendű atyai lényre, áhitattal, bizalommal, ragaszkodással és lelkesedéssel; úgy nézett Reád Fekete Ipoly minden diák, mint felsőbbrendű szellemi hatalom, a kiváltságos tudás és a megingathatatlan erkölcsi tekintély inkarnációjára! Bizony mondom: Nem volt szükségünk írott törvényre, nyomtatott iskolai fegyelmi szabályzat paragrafusaira; amit nekünk, tanítványaidnak intelmül és tanításul adtál, az az irántuk érzett csodálatos erkölcsi függés-érzetnél fogva úgy hatott reánk, mint egy ellenállhatatlan parancs, amelynek szívünk, lelkünk, egész lelkiismeretünk szigorú rendelkezéseként engedelmeskednünk kellett. Hála, kegyelet és tisztelet tölti el, Fekete Ipoly, tanítványaidnak a szívét, akik Isten kegyelmes kedvezéséből Te melletted szívtuk magunkba a hit, a tudás és az evangéliumi világnézet ígét. Kisebb diákkorunkban még megengedtük magunknak a figyelem némi hiányát, avagy ellankadását, a magasabb osztályokban azonban, amikor képesek lettünk követni szavaid szárnyalását, nem tudtuk Rólad levenni a tekintetünket és mindig áhitattal, Téged szeretve, magasztalva álltunk körül és Te nem hangzatos szólamokkal, hanem Krisztus megváltó és megszentelő igazságaiban gyökerező és mindig azokból táplálkozó lélek belső életének a nyílt és keresetlen feltárásával ragadtad meg mindannyionk lelkét kitörölhetetlen meleg hatással.

Igazi pap és ritka példás ifjúságnevelő voltál; ennek a városnak évtizedeken keresztül egyik legjellegzetesebb, legbecsültebb és legszerettebb pedagógusa, a piarista rendnek egyik legkitünőbb tagja voltál Fekete Ipoly, akinek gyönyörű tulajdonsága volt az, hogy mindig örültél valaminek. Lelkesedő lelkességed olyan volt, mint az örök mécses, mindig lángolt és lobogott. Kézfogásodban, üdvözlő mosolyodban benne volt egész lényed! Olyan magyar voltál, mint a Nagy Magyar Alföld, olyan mint Tömörkény István, akihez belsőben annyira hasonlítottál és akivel annyira szerettétek egymást. Ősi, igazi előkelőség tette nemessé minden lélekzetvételedet és ha a boldog feltámadást várjuk, így sóhajtunk fel: Jó Istenünk, a magyar életből miért pusztulnak ki az ilyen értékek? Rossz törvény az, amelyik úgy rendel, hogy hamar elmuljék a jó, hamar elhervadjon a szép, talán azért, hogy kevés legyen belőle, hogy ritka legyen és ellobbanó, mint a tűnemény.

Nagy katonák temetésén, neves közéleti férfiak utolsó útján érdemrendeket visznek; mi is elhoztuk érdemrendjeidet Fekete Ipoly,

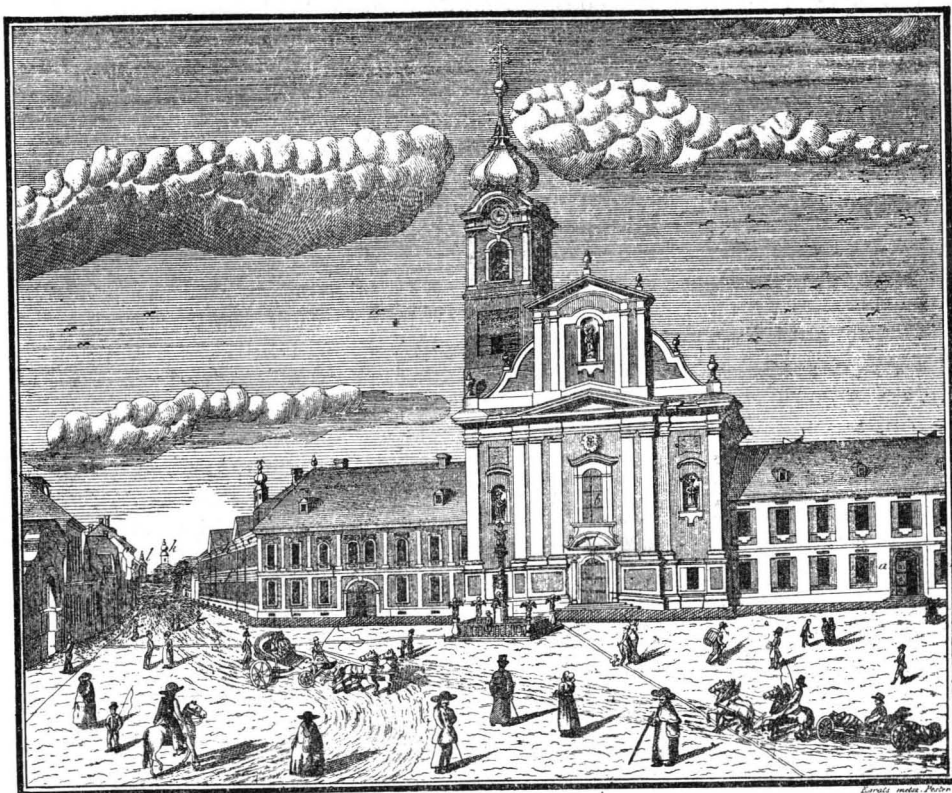
velésnek volt az embere. Az a kimért, szertartásosnak mondható és szigorú tanár voltaképpen ezzel a páncéllal vértette föl magát, mikor a diákság elé lépett. Azok, akik évtizedeken át főntartott konviktusában nevelődtek a keze alatt, egy melegszívű, de következetes pedagógusról tudnak, aki nem engedett ugyan elveiből a családi nevelés pótlására hivatott nevelőintézetben sem, de azért sok atyai vonást vitt át a középosztályhoz tartozó zajos diákszobába, amely a hat leány kacajától és dalától hangos családi, szentély mellett sok gondot, de sok örömet is szerzett a késő öregkoráig rendkívül dolgoznak ismert tanárnak. Halálakor nemcsak a hajdani jómódú konviktorok beszéltek a hidegnek tartott tanár meleg szívéről, hanem még inkább azok a szegénysorsú jó tanulók, akik a Nováky-konviktusban, mint korrepetitorok, ingyen kaptak elsőrendű ellátást és úri nevelést az élet számára.

Ha egy pedagógus már a szegedi árvízkor évek óta tanított és még az 1924-es tanterv életbeléptetésekor a katedrán volt, az érhetően modorossá válhatik egy-egy elvének vagy fogásának alkalmazásában. De hogy Nováky Bertalan értett a szakjához, azt az élet fényesen bebizonyította. Az a mérnök-generáció, mely tőle tanulta az ábrázoló geometriát, épúgy tanuskodhatik erről, mint azok a művészek, akik — élükön Károlyi Lajos festőművésszel — az Ő szakavatott vezetése alatt végezték első szárnypróbálgatásaikat.

Az V.-ik rangosztályba történt előléptetése után visszavonult Tusculanumába, melyet évtizedes kemény munkával Szatymazon szerzett. Itt heverte ki azokat a sebeket, amelyeket apai szívében egy-egy szeretettének elvesztése ütött. Legidősebb és legifjabb leányának korai halálán kívül meg kellett siratnia egy kedves unokáját is, akit édesanyja halála után nagyszülei neveltek, el kellett temetnie egy fényes katonai pálya delelőjén egyik vejét is. De az a matróna, aki holta napjaig ritka és megható hitvesi megértéssel és szeretettel gondozta a mintaszerű családi szentélyt, meg az Árpád-utcai nevelőintézetet; majd, mikor az öregurnak a szemévelága meggyöngült, számára a külvilággal való érintkezés főntartó kapcsolata volt, élén gyermekeinek és unokáinak népes csoportján, gazdag szívének kincs- és gyógytárából mindig elő tudott varázsolni annyi gyógyító irt, hogy a sebek, nehezen bár, de behegedtek. A halál angyala a fürdő meleg medencéjében ölelte magához egy komor téli napon.

Áldott legyen emléke!

Dr. Révai József

A SZEGEDI OSKOLÁK ÉPÜLETÉNEK TEKINTETE.

(a) T. P. Piaristák Collegiuma. (b) Szent Dömötör Temploma. (c) a Plebánia. (d) a Rajzoló Oskola. (e) a Varsói Oskola. (f) a Varsói Oskola. (g) Deák Oskola. (h) a Philosophia. (i) a Városi. (k) a Városi Templom. (l) a Felső Városi Szent György Temploma. (m) Folyári Házak.

VI.

Intézetünk multja.

Iskolánk kezdettől fogva összeforrt Szeged város sorsával. A mai Szegedet pedig voltaképpen onnan kell számítani, amikor a szarvára fogyott hold a felszabadító seregek lovasainak feltüntével elmerül a Tisza habjaiban. Az ezt követő új berendezkedés azonban az egykori hódolt területeken voltaképpen csak Buda visszafoglalása után egy emberöltővel indul meg, így itt is. Szeged ekkor találkozik a hasonló frissességgel kibontakozó magyar piaristasággal.

A piaristák a művelődés hadserege voltak, akik a felszabadító katonaság nyomába járva, a XVIII. század elején ereszkednek le eddigi felvidéki rendházaikból az egykori hódoltság peremére és belséjébe. Ekkor hívja meg őket Temesváry János főbíró is, s az első három piarista: Pál, Demjén és Orbán atyák 1720 június 11-én vo-

nulnak be Szegedre. Az iskolát azonban csak 1721 őszén nyithatták meg, ugyanis csak ekkor kaphattak iskolaépületnek egy kétszobás házacskát, a pestises betegek egykori kórházát. Két év múltán még egy szomszédos épületet kell igénybe venniök: a katonakórházat. 1732-ben felépül az intézet első otthona, amelyet kimondottan iskolaépületnek szántak. Ezt 1793-ban ismét új váltotta fel, amely viszont 50 évvel ezelőlt adott helyet Szeged mindmáig egyik legnagyobb kiterjedésű épületnek. Kezdet óta immáron a hetedik nemzedék fiai gyülekeznek reggel az iskolakapu előtt, amely maga is már negyedik a sorban.

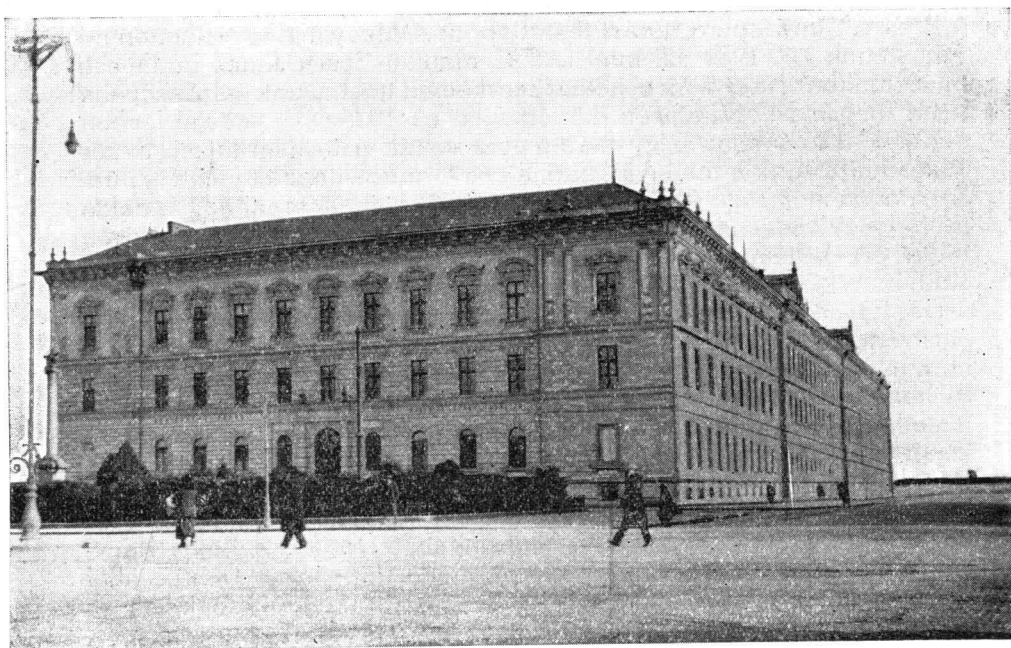
A kalazanciusi vetés, a gyereksereg első zsengeje az a 110 nebuló volt, akikkel az első 1721—22. tanév nyílt meg. 1727-ben már 300-an vannak. 1767-ben éri el a XVIII. században a tanulók létszáma a legnagyobb magasságot 449-et. A XIX. század első felében állandóan 700 és 800 között ingadozik ez a szám. 1849-ben azonban a felső osztályok tanulói az akkori magyar élet iskolájába iratkoznak át, s az intézetben mindössze 241 kisdíák marad. A leánymagántanulók számának állandó emelkedése, s a világháború közepén a román betörés miatt ide menekült diákok beiratkozása kapcsán éri el az intézet egész fennállása alatti legmagasabb diáklétszámot, a 949-et. És ha mindazokat elvonultatjuk szemünk előtt, akik az elmúlt 219 év alatt ennek az iskolának falai között emberesedtek meg, egy több mint 112.000-es létszámú sereggel találjuk magunkat szemközt.

1721-1777-ig szabad tanrendszerű hatosztályú latin iskola. 1777-1806-ig a Ratio Educationis idején, három grammatikai és két humanitási osztállyal ötosztályú latin iskola; 1792-ben a bölcsészeti tanfolyam megnyitásával liceummá bővült. 1806—1850. a Nova Ratio korszakában, hatosztályú nagygymnázium és liceum. 1850—1924. különböző tanrendszerekkel és tantervmódosításokkal nyolcosztályú főgymnázium. 1924—1935. nyolcosztályú humanisztikus gymnázium, 1935-től nyolcosztályú gymnázium.

Az iskola teljes címe: A kegyesrendiek vezetése alatt álló szegedi városi római katolikus Dugonics András gymnázium.

Iskolánk igazgatói: Kubránszky László 1721-1722. Demka Sándor 1723-1728. Bencsik Gábor 1729-1732. Pécsy Domonkos 1733-1734. Bieleczky Ágoston 1735-1738. Molnár Máté 1739-1742. Demka Sándor 1743. Rosinszky Ambrus 1744. Zbrojni Konrád 1745-1746. Frank Ernő 1747. Szabó Lukács 1748. Lality Elek 1749-1753. Rátay Egyed 1754. Tapolcsányi Gergely Pál 1755. Petraskó Sándor 1756-1757. Szepesy Vazul 1758-1761. Lukács Rókus 1762. Rátay Egyed 1763-1764. Zsigmondovics Illyés 1765. Rátay Egyed 1766. Korecz Orbán 1767-1768. Pek Damascén 1769. Árky Bernát 1770-1771. Szluha Ferenc 1772-1783. Szeitz Antal 1784. Szablik István 1785-1790. Egerváry Ignác 1791-1802. Murányi Ignác Márton 1803. Rakóvszky Gergely 1804-1805. Stróbl György 1806-1809. Szenczy Elek 1810-1813. Guul János 1814. Karácsonyi Ince 1815-1819. Gubiczer Ferenc 1820-1829. Spányik Glycér 1830-1832. Deáky Károly 1833-1839. Gruber József 1840-1841. Katona Mihály Dienes 1842-1843. Horváth Cyrill 1844-1848. Sümeghy Pál 1848-1849. Nagy Márton 1849-1858. Horváth Cyrill 1858-1860. Schröck-Somhegyi Ferenc 1860-1864. Baranyai Zsiga 1864-1866. Ernyősy László

1866-1870. Bolgár Mihály 1870-1871. Magyar Gábor 1871-1898. Cserép Sándor 1898-1905. Szinger Kornél 1905-1913. Bontó József 1913-1914. Keller János 1914-1915 Prelogg József 1915-1926. Kiss István 1926-1928. Dr. Tihanyi Béla 1928-1937. Dr. Karl János 1937.

VII.

1. Iskolánk az 1939—40. iskolai évben.

1. Az iskolai év lefolyása. Alakuló értekezletünket 1939 szeptember 4-én tartottuk. Ugyanezen a napon voltak a javító vizsgálatok. A pótlóvizsgálatok napja szeptember 4. és 5-e volt. A póltbeíratás és jelentkezés az osztályfőnök uraknál 6-án és 7-én történt. Szeptember 8-án Veni Sancte-val, ezt követőleg az Országzászló előtti tisztelegéssel és intézeti ünnepéllyel nyitottuk meg az évet. A rendes tanítást szeptember 9-én kezdtük meg. Két napos szénszünet leszámításával a tanításban semmiféle fennakadás nem volt. Az évvégi összefoglalásokat a VIII. osztályban május 8—14-e között tartottuk, a többi osztályokban a Rendtartásban előírt időben. A tanévet június hó 25-én zártuk ünnepélyes Te Deum-mal, iskolai ünnepéllyel és bizonyítványosztással.

2. Iskolánk épülete és felszerelése. Iskolánk felszázadnál idősebb épületén az elmúlt nyár folyamán lényegesebb javítás nem történt, mert a szünidő egy részében az épületben már katonai beszállásolás történt. Ennek következtében csak a legszükségesebb tataro-

zásokat eszközölte a fenntartó város. A katonaság október végén adta vissza a földszinti helyiségeket, a tornatermet pedig még egy hónap múlva. A fenntartó város felszólítására a városi mérnöki hivatal a tanév folyamán elkészítette az új tornaterem s a vele összefüggő helyiségek tervét. A kivitelre azonban a mai körülmények között — sajnos nem kerülhet sor.

3. Változások a tanári testületben. A Magyar Kegyeistanítórend Főnökének 736/1939 sz. intézkedése alapján Szűcs János budapesti intézetünkbe, Nagy Vince pedig kecskeméti társházunk gazdaságába nyert beosztást. Eltávozott kartársaink az 1936—37. iskolai évben kerültek iskolánkhoz s így három évig voltak a testület tagjai. Szűcs János kartársunk a mennyiségtanak és természettanok volt a tanára. Szakjának nemcsak elsőrendű ismerője volt, hanem kitűnő didakta is. Egy-egy matematikai példával vagy fizikai kísérlettel bámulatosan tudta érzékelteni azt a csodálatos összefüggést, amely ezt a két studiumot különösen jellemzi. Ehhez járult még melegen érző nevelői szíve. Együtt tudott élni a tanítványokkal. Atyjuk volt a szó kalazanciusi értelmében. Nagy Vince rendtársunk a magyar és latin nyelv tanára volt. Szeretettel és szép sikerrel tanította ezenkívül az éneket és hálára méltó módon kezelte a kisebb ifjúsági könyvtárat. A szülők társadalma és tanítványok serege, mint a köteleességteljesítés mintaképét ismerték. Ebben az iskolai évben nem volt tagja testületünknek Dr. Jachan Frigyes, aki az előző években a u. n. harmadik testnevelési órát tartotta. Eltávozott kartársaink működésére hálával gondolunk. Helyüket Szalay József Veszprémből, Dr. Szűcs Lajos Nagykanizsáról, Dr. Tiborc Lajos Tatáról, Sörlei Zsigmond Debrecenből és Nagy Ernő a rend budapesti tanárképző intézetéből foglalták el.

4. Tanári értekezletek. A Rendtartásban előírt értekezleteket a megfelelő időben valamennyit megtartottuk. Ezekben a következő című előadások hangzottak el megbeszélés kíséretében: A nevelői hatalom; Iskolai munkánk középpontja a tanítvány; A szellemé az elsőbbség. Mindhármát az igazgató tartotta. A két módszeres értekezleten Irányelvek az állandó tanmenetek készítése alkalmával. Babos Dezső, a helyesírás, szókincs gyarapítás és a fogalmazás tanítása az alsó, középső és felső tagozaton címmel Dr. Tiborc Lajos, Kiss István és Babos Dezső adtak elő. Az első félévi nevelésügyi értekezleten Dr. Kerkai József a Személyi lapok kitöltésének módját vázolta, az igazgató pedig a piarista gimnáziumok igazgatóinak közös értekezletének főbb megállapításait ismertette. A második félévi nevelésügyi értekezleten megbeszéltük az új Általános Utasításokat és Katolikus Rendtartást. Az első előadója Dr. Szűcs Lajos, a másodiké Sörlei Zsigmond volt. A tanév folyamán Dr. Szűcs Lajos a latin nyelvből az I. b. osztályban, Csonka Mihály pedig a mennyiségtanból a III. b. oszt.-ban tartott u. n. bemutató órát. Mindkettőt a szokásos értekezlet keretében szakmegbeszélés követte.

5. Valláserkölcsei nevelés. Bármily különösen hangzik, keresztény időszámításunk legutolsó éveiben vannak, akik a nevelés új céljának tekintik: „Közelebb vinni gyermekeinket Krisztlushoz”. Ezt nekünk nem ma kell felfedeznünk, mert a piarista iskola múltó divatokon felül és túl, magával azzal, hogy van és az életre, az egész életre nevel — mindenkor ezt tette. Kétévszázados hagyományainkat

e téren ma így ápoljuk: Diákjaink a szentmiséken találkoztak legföbbit az Úristennel. Az áhitat lelkét énekkarunk művészi éneke lopta belénk. Hétköznap az egész diákság énekelt. Templomba indulás előtt felhívtuk a figyelmet az aktuális imádságokra, hittanórán és a hirdetőtábla szentképével az egyházi év állására. Résztvettünk a világegyház minden örömeiben és bánatában. A szentatya képét a a Kormányzó úréval együtt minden osztálytermünkben kilüggesztettük a feszület mellé. Az exhortáció tárgyára napokkal előbb felhívtuk a hirdetőtáblán a figyelmet. A fiúk lelkiéletében legnagyobb fontossága valószínűleg a szentgyónásnak van. — Iskolai közös szentgyónásaink részt szokott venni a Megyéspüspök Úr Ónagyméltósága. Es ezenkívül is szabad diájaknak felkeresni Őt — Mélységes hálával gondolunk kegyes leereszkedésére és kérjük a Kegyelmes Urat, tartsa meg diákjainkat továbbra is atyai szeretetében. Mindenkit biztatunk havi egyszeri szentgyónásra. Alkalmat is adunk rá. Minden diákmisén három piarista gyóntat. A gyóntatóválasztásban a legszélesebbkörű szabadságot élvezik.

A húsvéti lelkigyakorlatokat Dr. P. Röss Bertalan kapucinus atya, budapesti rendi teológiai tanár vezette. Működésére hálával gondolunk; kedves modorával, színes, vonzó előadásával egyszerre megnyerte gyermekeinket. Pedig nehéz munkát végeztek a fiúk: összesen négy félnapot töltöttek bent az intézetben, szinte zárt-lelkigyakorlatos formák között és összesen 10 beszédet hallgattak meg. A közbeeső időt olvasmánnyal, imádsággal töltötték. Az alsó osztályosok lelkigyakorlatát dr. Révai József, dr. Kerkai József és dr. Diósi Géza hasonló módon vezették. Szentáldozás után a főtisztelendő Páter pápai áldásban részesítette az ifjúságot.

Szokásaink szerint felvettük a Balázs-áldát, hamvazószerdán meghamvaztuk az ifjúságot. Résztvettünk a feltámadási és úrnap körmeneten.

A hittanórákon a gyakorlatiasságra törekedtünk és mindig kerestük a kapcsolatot az étellel. A hittanóra első negyedórája legtöbbször megbeszélés volt. Két diák áldozatos fáradtságából minden héten megjelenik egy táblán a hétre eső szentek rövid életrajza. — A hittanórákon minden évben megtanulunk egypár latin imádságot: az idén Victimae paschali, Veni Sancte, Kal. Szt. József orációja, O Pater parvulorum első versszaka, Regina coeli, Memorare. — A hittanórákat gyakran kezdtük megfelelő énekkel. Az Angelus helyett a húsvéti időben a Regina Coelit imádkoztuk. A ministrációt az első osztályban tanítjuk.

Nyolcadikosainkat a templomban búcsúztattuk. Ott álltak, mind magyar ruhában a Dóm főoltára két oldalán. És megegerszer lelkükre kötöttük a Credot. Ez alkalommal ünnepélyesen szentáldozáshoz is járultak. — Az iskolai búcsúzás alkalmával legelőbb is az Intézet igazí Fenntartójától vett búcsút a kápolnában. És nem énekelték, hogy filiszterek lesznek, hanem meghatott lélekkel kérték tanáraik atyai áldását az élet küszöbén szent feladataikra. — Közülük öten választják az egyházi pályát. A többi osztályban is szép számmal vannak kispapjelöltek. — A bérmálás szentségét pünkösöd napján, gondos előkészítés után 47 diákunk vette fel.

A Kegyes Iskolák Királynőjét októberben és májusban egy-egy

tized rózsafüzérrel tiszteltük és májusban mindennap más-más osztály vett részt közvetlen tanítás után szabályos litánián a kápolnában. Az első péntekre mindig felhívtuk a figyelmet.

A szegedi kat. középiskolai ifjúság ez évben is nagy fényvel ülte meg pártfogójának, Szent Imre hercegnek ünnepét. Az ünnepséget a Klauzál Gábor gimn. rendezte. Az ünnepi szentmisét a Megyéspüspök Úr Ónagyméltósága mondta. Szentmise alatt mintegy 2000 fiú járult a szentáldozáshoz.

A missziósgondolatot is ápoltuk. A Kis Hitterjesztő 60, Missziós Ifjúság 45, Katolikus Missziók 40 példányban fogyott el havonként. Diákok kezelik. Ez 250 P előfizetési díjat jelent. A staniolt és bélyeget a ferences misszióknak adtuk át. A tanári kar számos tagja a fiúkkal egyénileg is foglalkozott. Másvallású tanulókat is mindig buzdította vallásos kötelességeik teljesítésére.

6. Világnézeti és hazafias nevelés. A mai magyar ifjúság korforduló idején él. Emberöltök során át Európa irányítói megegyeztek abban, hogy a legmagasabb érték a jó, az igaz, a szép s mindháromnak állandó és legtökéletesebb viselője az Istenség. Megegyeztek abban, hogy minden egyéb társadalmi, műveltségi, népi és faji érték rangban csak ez után következik. A mostani korforduló embere, ügylászik az értékek ősi egymásutánjával óhajt szembe helyezkedni. Bármennyire is igyekszünk méltányolni és megérteni a megváltozott technikai civilizációt, amely erre ösztökéli és a mélyről feltörő, sokszor irracionális történelmi erőket, amelyek az átalakulást siettetik, tudatosan valljuk : a fejlődés csak egyféleképpen lehetséges : kell, hogy a mult szerves, egészséges folytatása legyen. A megváltozott körülmények azonban az új nemzedéktől tudásban, érzületben és cselekvőkészségben kifogástalan hazaszeretet mellett több önzetlen munkát kívánnak. A közösségi szellemért és a közösségi eszméért minden egyéni, kapzsi és önző célról le kell majd mondani. Az új életformában a mult és jövő értékeit szerencsésen kell összeolvasztanunk. A nehéz feladat elől iskolánk sem zárkózik el. Ezt pedig oly módon érjük el, ha nem politizálunk, hanem tanítványainknak az állampolgári kötelességek teljes felismeréséhez és teljesítéséhez szükséges lelki felkészültséget megadjuk.

Ennek a célnak szolgálatába állítottuk a szorosan értelmezett iskolai munkán kívül hazafias és kegyeletes jellegű közösségi összejöveteleinket és ünnepélyeinket. Említésre méltók a következők :

Szeptember 8-án, Veni Sancte után, az ifjúság tisztelgő menetben vonult el az Országzászló előtt.

Október 4-én, a Rendfőnök úr névünnepe alkalmából szentmisén vett részt ifjúságunk, a tanári kar pedig feliratban fejezte ki jókívánatait.

Október 6-án, az aradi vértanúk emléknapján, szentmise után hazafias ünnepélyt tartottunk.

Október 31-én a takarékoság nagy nemzeti jelentőségére figyelmeztettük ifjúságunkat.

November 1-én a Belvárosi-temetőben felkerestük az intézet elhunyt tanárainak sírját s kegyelettel áldoztunk emléküknak. Ugyanakkor az intézet nagy jötevőjének, Tukats Ferdinándnak sírján beszéd kíséretében koszorút helyeztünk.

November 2-án az intézet névadójának, Dugonics Andrásnak sírjánál rendezett az Önképzőkör kegyeletes ünnepélyt.

November 3-án az intézet elhunyt tanáraiért, 4-én a piarista rend jótevőiért mondott gyászmisén vett részt ifjúságunk.

November 16-án, délelőtt az alsó osztályos tanulók résztvettek intézetünk elhunyt rajztanárának, Nováky Bertalannak lelkiüdvéért bemutatott gyászmisén, a délutáni temetésen a felsőosztályos növendékek jelentek meg.

November 26-án rendünk alapítójának, Cal. Szt. Józsefnek tiszteletére ünnepélyt rendeztünk.

December 6-án, a Kormányzó úr Ófőméltóságának névünnepén istentiszteleten vettünk részt.

December 10-én megemlékeztünk a limanovai csatáról.

Február 29-én Mátyás király emlékének hódoltunk születésének 500. évfordulóján.

Március 1-én, Magyarország főméltóságú Kormányzója országlásának húszéves évfordulóján istentiszteleten vettünk részt.

Március 2-án ifjúságunk Ferenc királyról, a kegyestanítórend jótevőjéért bemutatott gyászmisén jelent meg.

Március 2-án ünnepély keretében emlékeztünk meg Magyarország főméltóságú Kormányzójáról.

Március 12-én, a szegedi nagyárvíz évfordulóján megjelentünk a Dómban bemutatott fogadalmi szentmisén.

Március 15-én hazafias ünnepélyt tartottunk.

Március 28-án a felsőbb osztályú tanulók megjelentek Babnigg Béla, a helybeli Klauzál Gábor gimnázium elhunyt tanárának temetésén.

Április 14-én ünnepelte intézetünk Önképzőköre a helybeli színházban a Piarista Diákszövetség közreműködésével fennállásának százéves évfordulóját.

Május 2-án iskolánk énekkarának 120 tagja Kecskeméten az oltani piarista gimnázium énekkarával együtt hangversenyt rendezett.

Május 26-án résztvettünk a Hősök emlékünnepélyén.

Június 3-án a Könyvnap keretében megemlékeztünk a Magyar Könyv jelentőségéről.

Június 18-án, a Kormányzó úr Ófőméltóságának születésnapján istentiszteleten vettünk részt.

7. Az uri nevelés. A középiskola célkitűzése nem lehetne tökéletes, ha megfelelne annak, hogy annak az ifjúnak, akit az európai műveltség színvonalán, határozott etikai értékkel gazdagítva bocsát ki az életbe, úgyszólván semmit sem adott, ha egyszersmind nem tudta az emberré nevelni. Az uri embert jellemzi, hogy adásra van beállítva. Ez a lelki gazdagságából következik. Ellentéte a habzsoló, aki mindent magának foglal és mindent elfogyaszt, de semmit sem ad és semmit sem termel. A szociális érzék hiánya sokszor nem gonoszságot, hanem érzéketlenséget jelez, melynek egyetlen oka, hogy a nevelésből kifejejtettük, vagy legalább is nem hangsúlyoztuk fontosságához mérten, hogy az egyéniségnek legfontosabb alapvonása, melyről értéke és méltósága függ: vajjon adni akar-e, vagy csak kapni: magának mindent, a köznek semmit!

Az uri ember szép formákban él. Szereti a választékosságot és

minden mozdulatában tud előkelő lenni. És ez nem üres forma, nem a külsőségek és a pózok hajszolása, hanem a nemesen éreft belső világ egyenértékű kivetítődése. Az uri modor az uri lélek nyelve, mellyel a világ előtt megnyilatkozik. Az igazi uri modor mindig szigorú önfegyelmezés és állandó mértéktartás eredménye. Ezért annyira ritka jelenség. Elkényeztetett gyermekekre lehet néhány hatásosnak gondolt külsőséget ráakasztani, csak épen az udvariasság igaz lényegét nem fogják soha megérteni: Az udvariasság annak a tudománya, hogy ne tartsuk magunkat legelsőnek. Ezért rendkívül nehéz az egykéket kifogástalanul nevelni, mert kénytelenek mindig a legelsőnek tartani magukat.

A mai korszellem nem kedvez az uri ember típusának. Ma a gyermek úr, aki elvárja, hogy kiszolgálják. Sem a szülő, sem a tanár munkájának értékelésére nem képes. Nagy közönnyel nézi szüleinek és tanárainak érte vívott küzdelmeit, sokszor vergődését. *Carrel*nek nagyon igaza van, mikor azt írja: A gyermek rendes érzése az apja és anyja iránt a közönyösség és egy kis megvetés. A serdülés korában ehhez még egy kis utálat is járul.

A mai nevelésnek egyik sarkalatos hibája e pontban, hogy teljesen félreérti az őszinteséget. A nevelés lényegében abban áll, hogy cselekvésünk rugói közül iparkodunk kikapcsolni az alsóbbrendű motívumokat és egyre magasabbrendű indítékok alapján cselekedni. A legtöbb ember bűnnek az őszinteség hiányának, tettetésnek tartja, ha így jár el. Azt tartja egyenességnek, ha indulatait, ösztöneit, rokonszenvét, ellenszenvét takarás nélkül, „*őszintén*” kimutatja. Ezzel az alacsonyabbrendű ember nyers ösztönösségének teljes polgárjogot biztosít. Pedig ez nem őszinteség, hanem fegyelmezetlenség és bárdolatlanúság. Aki azt hiszi, hogy csak akkor lesz őszinte ember, ha a benne élő *vadembert* szabadon hagyja, az máris lemondott arról, hogy valaha is uriember lehessen. A mai ifjúságnak minden eddiginél nagyobb mértékben van szüksége arra, hogy a nemes formák tiszteletére megtanítsuk.

8. Tanulmányi előmenetel. Tanítványaink, szülők, nemkülönbén az iskola barátai Évkönyvünkből leggyakrabban a tanulmányi előmenetelt feltüntető táblázatokat tanulmányozzák először. Érthető, ha erre vonatkozólag történik a legtöbb megjegyzés. Mi tagadás: a szülői ház és az iskola között is ezen a téren a kelleténél is több a megnemértés és a surlódás. Ennek okát egyrészt társadalmunk szinte beteges szemléletében kell keresnünk. A mai kor fokozottabb mérvű szellemi követelményeket támaszt mindenféle hivatással szemben. Társadalmunk pedig úgy véli, hogy ezt legteltesebb mértékben csak a gimnázium nyújtja. A középfokú szakiskolákat a magyar közönség még mindig nem méltányolja kellőképpen. A jövő útja azonban ezeken át vezet. A művelt, tanult, képzelt mezőgazda, kereskedő és iparos a nemzetnek nem másodrendű polgára. A közösség életében éppolyan fontos hivatást tölt be, mint a gimnáziumi tanulmányokat végzett s lelkiszerkezete, tehetsége alapján arra hivatott szellemi vezetőréteg. Napjaink gimnáziuma egyfelől erre a nehéz, sok félreértésre alkalmat adó munkára vállalkozik, amikor a lelki szerkezetük alapján nem odavalókat szép szóval és a szülői ház felvilágosításával a szakiskolák felé irányítja. Másfelől viszont gon-

doskodnia kell, hogy a vagyoni nehézséggel küzdők, de arra valók a nemzet felsőbb rétegébe eljuthassanak. Iskolánk mindkét irányban igyekszik helytállni s ezen a téren is csak hálával emlékezhetünk meg mindazokról, akik ebben, a magyarságra sorsdöntő munkában segítségünkre vannak.

9. Filmoktatás. Iskolánk a m. kir. vallás és közoktatásügyi Minisztérium oktatófilm hálózatába be van kapcsolva. A kirendelt-ség elég bő filmanyagából a tanév folyamán főleg földrajzi, természetrajzi, fizikai filmet pörgettünk. Bemutattunk ezenkívül néhány vallásos és történelmi pergőképet.

10. Tanulmányi kirándulás. Az 1939—40.-i iskolai év nagyobb tanulmányi kirándulások rendezésére nem volt alkalmas. Csonka hazánk körül lejátszódó világtalalkító események hatását ezen a téren is éreztük. A nehéz körülmények ellenére még sikerült 120 főből álló csoportunknak május 1—3 között Kiskunfélegyházát és Kecskemétet meglátogatni. Az utóbbi helyen megnézték a „hirös város” úgyszólván minden nevezetességét. Ugyancsak május első felében, a Nemzetközi Vásár idején látogatott el Budapestre kisebb csoport tanítványunk Dr. Kiss Márton tanár úr vezetésével. Az említett két tanulmányi kiránduláson kívül az egyes osztályok több esetben keresték fel városunk és közvetlen környékének tanulságos látnivalóit, gyűjteményeit és korismereti szempontból jellegzetességeit.

11. Természetvédelem. Hazánk egyes részeinek gyors gazdasági meghódításával az érintetlen, őstáj sokat szenvedett. Természeti szépségeink és ritkaságaink úgyszólván egyik napról a másikra eltűntek, vagy a jobb esetben megfogyatkoztak. Ezáltal azonban nemcsak országunk vált szegényebbé, hanem mi is. Kevesebb alkalmunk van a lélek nemesítésére, nemes gyönyörködtetésére. Ezért vált szükségessé, hogy a még megmaradt természeti szépségeket végül s az ős táj helyére lépett művelt tájút elemeket ápoljuk, gondozzuk. Iskolai munkánk közepette éltünk is az alkalommal, hogy tanítványaink lelkületét ilyen irányban fejlesszük és nemesítsük. Felhívtuk figyelmüket a városi pontok nagy jelentőségére, a közeli kiránduló helyek gondozására, kímélésére és a ritkább növény- és állatfajok védelmére.

12. Légoltalmi nevelés. Az előző évek folytatásaként a légoltalmi ismeretek közlésére széles gondot fordítottunk. Az egyes tantárgyak kereteiben kínálkozó alkalmokon kívül tanítványaink ilyen irányú ismeretet szereztek még a levanteoktatás keretében is. Ezenkívül meglátogattuk a helybeli Légoltalmi Liga több kiállítását s résztvettünk a nevezett egyesület több ismeretterjesztő és propaganda előadásán.

13. Rajzkiállítás. A tanév végén rajzkiállítást rendeztünk a rendes rajzórakon készült sikerültebb rajzokból. Egyidejűleg rendezte kiállítását a fotokör is. Mindkét kiállítást számosan látogatták meg.

14. Hivatalos látogatások. A Katolikus Középiszkolai Főigazgatóság részéről Virág Teofil Központi igazgató 1940 április 4—10 között végezte iskolánkban a szokásos látogatást. Az állami főfelügyeleti jog gyakorlása címén Janson Vilmos, tanügyi tanácsos látogatta meg iskolánkat február 22—29 között. Az intézet hittanbiztosa, Raskó Sándor, pápai prelátus úr ömértósága elnökölt az évvégi hittanvizsgálatokon. A megyéspüspök úr önmagyméltósága megtisztelő

látogatásáért ezen a helyen mondunk köszönetet. Őxellenciája február 19-én a VIII. osztályos tanulók hittanfeleletét hallgatta meg s mint minden alkalommal, most is néhány életigazító tanácsot adott tanítványainknak.

15. Fegyelmi állapot. Tartozunk annyi őszinteséggel, hogy bevalljuk: korunk társadalmi, gazdasági, politikai és szellemi nyugtalansága a mai fiatalságon viselkedésén és magatartásán is meglát-szik. Iskolánkat mindenkor előnyösen jellemezte a nemes és előkelő szellemű rend s fegyelem. A szép időjárású őszi és tavaszi helekben a hétköznapi diákmisék, a vásár- és ünnepnapok szentmiséikkel kapcsolatos exhortációk, a tanári kar tagjainak az ifjúsággal négy-szemközti beszélgetése, nemkülönben az osztályfőnök uraknak a reggeli gyülekező idő alatt osztályaikban az ügyes-bajos, apró-cseprő, de az iskolai élettől elmaradhatatlan ügyek elintézése mind hozzá-járult, hogy feltétlenül szükséges fegyelem valahogy természetfeletti gondolattal és emberi szeretettel telítődjék. Jelszavunk a Szent-Ágostoni vallomás volt: Deus amat disciplinam. Ha ennek ellenére mégis előfordultak kisebb kilengések, azokat úgy értelmeztük, mint a pubertás korának nem szerencsés kísérőit. Velük kapcsolatosan pedig inkább a megelőzést, az elkerülést alkalmaztuk s csak végső esetben a büntetést.

16. Leventeoktatás. Az új honvédelmi törvények értelmében az 1939—40. iskolai évben intézetünk leventeköteles tanulóit az iskolán kívüli hasonló korosztályokkal közös oktatásban részesültek. Nemzetnevelési szempontból az elgondolás csak dicséretet érdemel. Gyakorlati megvalósítása azonban nevelésügyileg nehéz. És az akadályok a tanév folyamán eléggé is jelentkeztek. Sokkal többre értékeljük azonban az egész mozgalmat, mintsem hogy minden kezdettel feltétlenül együtt járó nehézségekből, súrlódásokból és személyekben rejlő okokból az egész elgondolás felett pálcát törjünk. A lényeg a következő: ifjúságunk szereti a levente intézményt, megvalósítását illetően azonban mindenkinek számolni kell a mai tanuló idejével és munkabíró képességével, végül pedig a Bethlen Gábor jelszavát sem árt figyelembe venni: arte et marte. A jövő iskolaévben különben már erre a vágányra tolódik át s így a szülők részéről még kevesebb lehet az aggodalom. Megnyugtató érzéssel jelentjük, hogy iskolánkban nagyobb nehézségek a leventeoktatás körül nem voltak. Hálás köszönetünket nyilvánítjuk ezen a helyen vitéz Berthy János ezredes úrnak, aki az előadódó kényesebb természetű ügyeket mindenkor az iskola és a pedagógia érdekeinek megfelelően intézte el.

17. Az iskola és a szülői ház. Az előző évadban e cím alatt közölt gyakorlati tanácsainkat nem ismételtük meg, de felhívjuk rájuk a gyermekeik fejlődését figyelemmel kísérő szülők figyelmét, mert a tanulók testi, szellemi és erkölcsi nevelése szempontjából egyaránt hasznos útmutatásokat adnak.

Gyakorlati célt szolgáltak ezévi szülő értekezleteink is. Így 1939 okt. 12-én Dr. Tiborc Lajos az első osztályos tanulók szülei előtt vázolta a különbséget a gimnázium és az elemi iskola között a tanítási anyag, a módszer és a tanítók szempontjából, hogy helyesen ítélhessék meg az iskola munkáját és lámogathassák vagy ellenőriz-

hessék a tanulókat házi feladataik értelmes és alapos elvégzésében, mert a szülői ház és az iskola együttműködése ezen a téren is nélkülözhetetlen. Szólt azután a kis diák napirendjéről, barátkozásáról és az osztályfőnöki órák jellemnevelő és gyakorlati jelentőségéről.

Az értekezlet végén az intézet igazgatója intézett néhány irányító szót a szülőkhöz a tanulók külső viselkedését illetően. Felvette az *intézeti egyenruha* kérdését is. Intézetünk már szelleménél fogva sem akar ezzel külön terhet róni az anyagilag gyengébb tehetségű családokra, azonban kérünk mindenkit, hogy amikor új ruha készítésére kerül a sor, lehetőleg magyaros ruhát szerezzenek. Így minden külön anyagi áldozat nélkül is elérhető, hogy intézetünk legtöbb tanulója nagyjában egyenlő ruházatban jelenhessék meg.

1939. október 19-én Dr. Maklári Lajos a másodosztályos tanulók szülei számára adott hasznos tanácsokat: „Az első év tanulsága” címén, Vázolta azokat a nehézségeket, amelyek az újság ingerének megszűntével és a megszokottsággal együtt járnak. Egyúttal rámutatott az ebben a korban kezdődő diákbetegségekre, főleg a lecke eltagadásokra, magaviseleti kilengésekre, a szorosan értelmezett iskolai munka helyett a másodrendű teendők, (olvasmányok, különféle gyűjtések, sport) előnyben részesítésére.

1939. október 23-án az összes szülők előtt vitéz Berthy János ezredes úr és az intézet igazgatója ismertette a középiskolai tanulókra nézve is kötelező leventakiképzést. Az ezredes úr főleg a honvédelmi szempontokat emelte ki, míg az igazgató általános pedagógiai szempontból méltatta az új rendelkezést. Mindketten azon elvet hangoztatták: biznak abban, hogy a piarista diákokat jellemző szellem, magatartás és fegyelem az iskolán kívüli, hasonlókorú leventékre is nemesítőleg fog hatni.

1939. december hó 18-án Dr. Karl János, az intézet igazgatója az összes szülők számára a hazugságról, mint a pubertás korának egyik nem szerencsés kísérő jelenségéről tartott ismertető előadást. A következő kérdéseket világította meg: mi a hazugság?, miért hazudnak a diákok?, egyformán hazudnak-e mindenkinek?, megtűrhető-e a fejlődés, a pubertás korában a hazugság?, és végül milyen eljárásokat és módokat használjunk ezzel a szomorú tünettel szemben?

1940. március 14-én Lénárd Ödön a negyedik osztályos tanulók szülei előtt a 14-15 éves fiúk életében fellépő kérdésekre mutatott rá és különösen arra hívta fel a figyelmüket, hogy az 1938. évi XIII. törvénycikk lehetővé teszi, hogy a szülők a középiskolának egyenlő rangú három faja közül azt választhassák ki, amelyik fiuk egyéni hajlamának és tehetségének a legjobban megfelel.

Tavalyi Évkönyvünk e rovatában már rámutattunk, hogy nemzeti szempontból mennyire fontos az, hogy gazdasági életünk és a belőle eredő jövedelem a magyarság kezébe kerüljön és annak az anyagi megerősödését szolgálja. Hogy végre megszűnjék az az egyesekre és a közösségre nézve is káros hiúság, mely az elméleti irányú középiskolában csak vergődő tanulókat is mindenáron a gimnáziumba erőlteti, holott a tehetségüknek jobban megfelelő gyakorlati irányú középiskolában könnyebben és eredményesebben készülhetnének elő jövődjő pályájukra, ez a törvény az eddigi szakiskolákat a gimnáziumokkal egyenlő rangú középiskolákká teszi.

E törvény 1. §-a szerint a középiskolának három faja van: 1. az elméleti irányú gimnázium, 2. a gyakorlati irányú liceum, 3. a gyakorlati irányú gazdasági középiskola, úgymint a mezőgazdasági, az ipari és a kereskedelmi középiskola.

A gyakorlati irányú középiskolák tanterve ezen iskolák gyakorlati jellegéhez igazodik és vagy elhagyja, vagy lényegesen megkönnyíti azokat a tárgyakat, amelyek a gyengébb tehetségű tanulóknak a gimnáziumban a legtöbb nehézséget okozzák. Így mindegyikben elmarad a latin és görög nyelv; a német és francia nyelv csak a kereskedelmi középiskolákban kötelező, a liceumban már csak a német, míg a mezőgazdasági és az ipari középiskolában már a német is csak rendkívüli, nem kötelező tárgy. A mennyiségben mindegyik fajban inkább gyakorlati irányú, algebrai részében pedig sokkal szűkebb körű, mint a gimnáziumban.

Az 1938. évi XIII. törvénycikk 29. és 47. §-a szerint a *liceumi és a gazdasági középiskolai érettségi bizonyítvány* mindazokra az állásokra és tisztségekre képesít, amelyek elnyeréséhez gimnáziumi érettségi bizonyítvány volt szükséges és elegendő. Feljogosít a katonaságnál a karpaszomány viselésére és a tiszti iskolába való felvételre is.

A liceumi érettségi bizonyítvány képesít továbbá a tanítóképző-akadémiákon, úgyszintén — az egyetemek, jogakadémiák, a hittudományi főiskolák kivételével — a főiskolákra, végül a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem közgazdasági és kereskedelmi osztályán, valamint gazdasági szaktanárképző intézetében folytatandó tanulmányokra.

A gazdasági középiskolai érettségi bizonyítvány pedig képesít a gazdasági akadémiákon, úgyszintén más szakfőiskolákon, végül a Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem mezőgazdasági és állatorvosi karának mezőgazdasági osztályán, közgazdaságtudományi karának pedig közgazdasági és kereskedelmi osztályán, valamint gazdasági szaktanárképző intézetében folytatandó tanulmányokra.

A Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen a doktori fokozat is elnyerhető.

18. Diákkaptár, gyűjtések. Az előző, azaz 1938—39, iskolai évben intézetünkben kísérletképpen megalakítottuk a Diákkaptárt. Azóta országos mozgalommá erősödött. Ma már úgyszólván az ország összes középfokú iskolájában meg van szervezve. Iskolánkban minden osztályban van tisztkara, Hetenkint megtartották a szokásos megbeszéléseket s a gyűjtött tárgyakat értékesítették. Legszebb eredményt a III. a.) osztály mutatta. Jutalmul a központtól football labdát kapott. Ezen a helyen emlékezünk meg a felsőbb hatóságok rendelkezését eszközölt különféle, főleg fémgyűjtésről. Tanulóink 450 kg. vashulladékot gyűjtöttek. Ezenkívül gyűjtöttünk a visszacsatolt magyar iskolák ifjúsági könyvtárai számára olvasnivaló könyveket. A kassai főigazgatóságra 34 drb., az ungvári kirendeltségre pedig 35 db-t küldöttünk.

19. Egészségi állapot. Az elmúlt iskolai évben a tanári testület tagjai közül betegség címén egy hétnél hosszabb helyettesítésre szorult Dorogi Imre, Gyurkovics Árpád, Dr. Maklári Lajos és Tárkányi Ferenc, A tanulók óramulasztása a szokott keretekben mozgott. Na-

gyobb járvány nem volt s így emiatt kényszerszünetet sem tartotunk. — Halálesetünk egy volt. Februárban temettük el Horváth Béla II. a.) osztályú tanulónkat. Hosszas betegség után szólította magához gyenge testszervezetéből nemes lelkét az Ur. Sírját zokogó, megtört szülein kívül szerető osztálytársaival állottuk körül. Emlékét kegyelettel őrizzük.

2. Iskolánk felettes hatóságai.

Az 1934. évi XI. tc. megalkotta az egységes magyar középiskolát, melynek neve gimnázium. A fokozatos fejlesztés elve alapján a jelen tanévben már öt osztály volt egységes gimnáziumi tagozat. Az 1935. évi VI. tc. alapján iskolánk autonom katolikus középiskola. Az intézet fenntartója: Szeged szab. kir. város. Az iskola a Magyar Kegyesitanítórend vezetése alatt áll. Rendfőnök: Dr. Sebes Ferenc, az országgyűlés felsőházának tagja. Az iskola a Katolikus Középiskolai Főhatóság igazgatása alatt áll, melynek elnöke: Serédi Jusztinián, bíboros hercegprimás, esztergomi érsek. Főigazgató: Dr. Kürti Menyhért, c. tanker, kir. főigazgató, dunáninnyi katolikus középiskolai főigazgató. Hitoktatási püspöki biztos: Raskó Sándor, pápai prelátus, belvárosi plébános. Az állami felügyeletet Hóman Bálint m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter gyakorolja. Tankerületi kir. főigazgató: Dr. Kisparti János.

3. A tanári testület működési köre.

a) Igazgató:

Dr. Karl János, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, szaktárgyai: földrajz és természetrajz. Tanította a filozófiát a VIII., a földrajzot a VII., a természetrajzot a VI. A. osztályokban, heti 6 órában. Tanári éveinek száma; 25.

b) A tanári testület rendes tagjai:

Babos Dezső, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, az V. B. osztályfőnöke. Szaktárgyai: magyar és latin nyelv és irodalom. Tanította a magyart az V. B. és a VI. B. osztályokban heti 15 órában. Tanári éveinek száma 34.

Barborik István, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a filológiai szertár öre. Szaktárgyai: latin és görög nyelv és irodalom. Tanította a latint a VII. és a görögöt a VII. osztályban heti 10 órában. Tanári éveinek száma: 25.

Csonka Mihály, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a VI. B. osztály főnöke, fizikai szertár öre, a fizikai gyakorlatok vezetője. Szaktárgyai: mennyiségtan és fizika. Tanította a mennyiségtant az I. A., III. A., III. B., VI. A. és VI. B., a fizikát a III. A. osztályokban heti 18 órában. Tanári éveinek száma: 30.

Dr. Diósi Géza, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a VI. A.

osztály főnöke, a Horváth Cyrill Önképzőkör vezetője. Szaktárgyai : a magyar és latin nyelv és irodalom. Tanította a magyart a IV., a VI. A., VI. B., a latint a VI. A., a hittant a III. A. osztályokban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma : 21

Dorogi Imre, világi rendes tanár. Szaktárgya : művészeti és mértani rajz. Tanította a mennyiségtant az I. B., a rajzot az I. A., I. B., II. A., II. B., III. A., III. B. és a IV. osztályokban. heti 18 órában és a művészeti rajzot a III.-VIII. osztályokban, mint rendkívüli tárgyat. Tanári éveinek száma 22.

Dr. Fejes Tibor, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, hitszónok, a Mária-kongregáció prézese, a kisebb ifjúsági könyvtár öre. Szaktárgya : a hittudományok. Tanította a hittant az I. A., I. B., II. A., III. B., IV., V. A., V. B., VI. A., VI. B., VII. és VIII. osztályokban. heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 10.

Greff Géza, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a VIII. osztály főnöke, a fizikai gyakorlatok vezetője. Szaktárgyai : mennyiségtan és fizika. Tanította a mennyiségtant a II. A., II. B., VIII., a fizikát a III. B. és VIII. osztályokban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma : 3.

Gyurkovits Árpád, világi rendes tanár, a Diákkaptár vezetője, Szaktárgyai : magyar és francia nyelv és irodalom. Tanította a franciát az V. A., V. B., VI. A., VI. B., VII. és VIII. osztályokban heti 20 órában és francia társalgást két csoportban. Tanári éveinek száma : 7.

Hantos Lőrinc, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, az V. A. osztály főnöke, a Segítőegyesület vezetője. Szaktárgyai : latin és német nyelv és irodalom. Tanította a latint az V. A., a németet a IV., az V. A. és a VII. osztályokban, heti 13 órában. Tanári éveinek száma : 21.

Horváth Ambrus, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a III. B. osztály főnöke, a cserkészcsapat parancsnoka. Szaktárgyai : történelem és latin nyelv és irodalom. Tanította a történelmet a III. A., III. B., V. B., VI. B., a latint a III. B. osztályokban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma : 3

Kerényi József, világi óraadó tanár. Szaktárgya : testnevelés. Tanította a testgyakorlást az I. B., II. A., II. B. osztályokban, heti 12 órában, továbbá a vívást, mint rendkívüli tárgyat. Tanári éveinek száma : 9.

Dr. Kerkai József, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, igazgatóhelyettes, okleveles gyorsírástanító, a III. A. osztály főnöke, a zeneszertár öre, a Gyorsírókör és a zenekar vezetője. Szaktárgyai : latin és görög nyelv és irodalom. Tanította a latint a III. A., a görögöt V. A., V. B., a gyorsírást a IV. és az éneket a III. A. és III. B. osztályokban, heti 12 órában. Tanári éveinek száma : 23.

Kiss István, kegyesrendi áldozópap, c. gimn. igazgató, rendes tanár, tandijkezelő. Szaktárgyai : magyar és latin nyelv és irodalom. Tanította a magyart a III. A., III. B., V. A., V. B., osztályokban, heti 11 órában. Tanári éveinek száma : 37.

Dr. Kiss Márton, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a természetrajzi és földrajz-történelmi szertárak öre. Szaktárgyai : földrajz és természetrajz. Tanította a földrajzot a II. B., a természetrajzot az

I. B., II. B., V. A., V. B. osztályokban, heti 18 órában. Tanári éveinek száma: 24.

Dr. Kozáky István, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, szegedi Ferenc-József tudományegyetemen a régi német irodalom magántanára. Szaktárgyai: magyar és németnyelv és irodalom. Tanította a magyart a VIII., a németet a III. A., III. B., VI. B. és VIII. osztályokban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma: 15.

Lénárd Ödön, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a IV. osztály főnöke. Szaktárgyai: történelem és latin nyelv és irodalom. Tanította a történelmet a IV., VI. A. és VIII., a latint a IV. osztályokban, heti 13 órában. Tanári éveinek száma: 4.

Dr. Maklári Lajos, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a II. A. osztály főnöke, az énekkar vezetője, az énekszertár őre. Szaktárgyai: földrajz, természetrajz és vegytan. Tanította a földrajzot az I. A., II. A., a természetrajzot az I. A., II. A., IV. és VI., az éneket a II. A. osztályokban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma: 3.

Nagy Ernő, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a II. B. osztály főnöke, tanárértekezletti jegyző. Szaktárgyai: a magyar és latin nyelv és irodalom. Tanította a magyart a II. B., a latint a II. B., és a hittant a II. B. osztályban, heti 12 órában. Tanári éveinek száma: 1.

Pesti Lajos, világi rendes tanár, a tornaszertár őre és a Sportkör vezetője. Szaktárgya: testnevelés. Tanította a testgyakorlást az I. A., III. A., III. B., IV., V. A., V. B., VI. A., VI. B., VII. és VIII. osztályokban, heti 19 órában. Tanári éveinek száma: 21.

Dr. Révai József, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai: latin, görög és német nyelv és irodalom. Tanította a latint a VIII., a görögöt a VIII., a németet az V. B. és a V. A. osztályokban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma: 30.

Sörlei Zsigmond, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, a VII. osztály főnöke. Szaktárgyai: mennyiségtan és fizika. Tanította a mennyiségtant a IV., V. A., V. B. és VII., a fizikát a VII. osztályokban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma: 5.

Szalay József, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár. Szaktárgyai: a történelem és földrajz. Tanította a földrajzot az I. A., I. B., III. A., III. B., a szépírást az I. A. és I. B. osztályokban, heti 12 órában. Tanári éveinek száma: 34.

Dr. Szűcs Lajos, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, az I. B. osztály főnöke. Szaktárgyai: latin és görög nyelv és irodalom. Tanította a latint az I. B., a görögöt a VI. A., VI. B., a magyart az I. B. osztályokban, osztályfőnöki órát az I. B. o-ban, heti 17 órában. Tanári éveinek száma: 23.

Tárkányi Ferenc, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, az intézeti Évkönyv vezetője. Szaktárgyai: történelem és latin nyelv és irodalom. Tanította a történelmet az V. A. és VII., a latint a II. A., a magyart a II. A. osztályokban, heti 16 órában. Tanári éveinek száma: 30.

Dr. Tiborc Lajos, kegyesrendi áldozópap, rendes tanár, az I. A. osztály főnöke, a tanári könyvtár őre. Szaktárgyai: magyar latin nyelv és irodalom. Tanította a magyart az I. A., a latint az I. A., az éneket az I. A., I. B., II. B. osztályfőnöki órát az I. A. osztályban, tanított heti 17 órát. Tanári éveinek száma: 5.

d) *Más felekezetűek vallástanárai.*

Dr. Durkó Gábor, ref. hittanár-lelkész, tanította a református tanulókat.

Gruncsity Milán, gör. kel. szerb plébános, tanította a görög keleti szerb tanulókat.

Dr. Ladomérszky Béla, gör. kat. lelkész, tanította a görög katolikus tanulókat.

Dr. Lövy Emil, izr. hitoktató, tanította az izr. tanulókat.

Szabó Loránt, ág. h. ev. hitoktató, tanította az ág. h. evangélikus tanulókat.

e) *A rendkívüli tárgyak tanárai.*

Dorogi Imre, tanította a művészeti rajzot.

Greff Géza, vezette a VIII. o. fizikai gyakorlatait.

Sörlei Zsigmond, vezette a VII. o. fizikai gyakorlatait.

Gyurkovits Árpád, tanította a francia társalgást.

Kerényi József, tanította a vívást két csoportban.

Dr. Kerkai József, tanította a zenét.

Dr. Maklári Lajos, tanította az éneket.

Dr. Sztavrovszky Pál, orvos; tanította az egészségtant.

4. A tanárok hitéleti, irodalmi és társadalmi működése.

Dr. Karl János igazgató, az Egyetemi és főiskolai Hallgatók Szent László Körének tiszteletbeli, a Magyar Földrajzi társaság levelező- és választmányi, a debreceni m. kir. Tisza István Tudományos Társaság matematikai- természettudományi osztályának, a szegedi Dugonics Társaság, a Magyar Pedagógiai Társaság választott rendes, a m. kir. Ferenc József Tudományegyetem Barátai Egyesülete Természettudományi Szakosztályának választmányi, a Katolikus Tanáregyesület és az Országos Tanáregyesület igazgatósági tagja, a Délmagyarországi Nevelők Egyesülete középiskolai szakosztályának elnöke, az A. C. csanádegyházmegyei tanácsának, a szegedi Katolikus Kör választmányi tagja, Debrecen sz. kir. város törvényhatóságának választott, Szeged sz. kir. város iskolaszékének választott, a Gyorsírás, Szépirás, és Gépírástanítókat vizsgáztató Állami Szegedi Bizottság szépirás szakának ügyvezető elnöke, a szegedi tankerület közoktatásügyi tanácsának tagja, a szegedi tankerület földrajzi tanulmányi felügyelője. A tanév folyamán írt cikkeket és könyvismeretéseket az Ifjúság és Élet, Katolikus Figyelő, Katolikus Szemle, Magyar Középiskola, Magyar Pedagogia, Néptanítók Lapja, Nevelésügyi Szemle és az Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlönybe s a lévai Bars c. hetilapba. Dr. Temesváry Győzővel írt földrajz könyve Zemepis uhorska címen megjelent szlovák nyelven. Előadást tartott a Magyar Földrajzi Társaságban, a Délmagyarországi Nevelők Egyesületében és a hódmezővásárhelyi Katolikus Kultúrházban. A V. K. M. megbízásából kormányképviselő volt a nagykanizsai Notre-Dame-leánygimnázium tanévvégi érettségi vizsgálatain.

Barborik István, cserkésztsízt. Gyakran pasztorált a tanyavilágban. Résztvett a katonák husvétii gyóntatásban.

Dr. Diósi Géza, az Unio Cleri pro Missionibus papi missziós egyesület Csanád-egyházmegyei Tanácsának tanácsos tagja és pénztárosa, a szegedi Dugonics-Társaság főtítkára, a Tömörkény Irodalmi Kör igazgatósági, az Országos Dankó Pista Társaság választmányi, a szegedi Actio Chatolica kulturális szakosztályának, az Alföldkutató Bizottságnak, Szeged szab. kir. város iskolánkívüli Népművelési Bizottságának, az Országos Magyar Ifjúsági Irodalmi Társaságnak rendes tagja. Cikkeket, ismertetéseket írt a helyi folyóiratokba és újságokba. Előadást tartott a Tömörkény Irodalmi Körben. A jelen intézeti Évkönyvben megírta a Horváth Cyrill Önképzőkör (Olvasó Társaság) 100 éves történetét.

Dorogi Imre, a szegedi tankerületben a művészi rajz tanulmányi felügyelője, a Magyar Képzőművészek (Műcsarnok) festészeti szakosztályának rendes tagja, a Magyar Rajztanárok Országos Egyesületének választmányi tagja, a Magyar Képzőművészek Orsz. Szövetségének rendes tagja, a városi Múzeum képtárának szakkezelője. Főigazgató megbízás alapján megfigyelte a makói áll. Csanád vezér gimnázium, a szeghalmi Péter András gimnázium és a békési ref. gimnázium rajzoktatását. Részt vett „Tiszai táj” című képével a kormányzóné öföméltósága védnöksége alatt rendezett „Magyar művészetért” kiállításon, továbbá „Szent Család” és „Vízhordók” című képeivel a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

Dr. Kerkai József, a Gyorsírás, Szépírás- és Gépírástanítókat Vizsgáztató Állami Szegedi Bizottság gyorsírás szakának tagja, a Magyar Cserkészszövetség V. kerületi Intéző Bizottságának és a Magyar Ifjúsági Irodalmi Társaságnak tagja, a Foederatio Americana Integra Corporatiojának lelkesze, a Katolikus Lányok Országos Szövetsége Szeged-belvárosi, felsővárosi és újszegedi csoportjainak, a Katolikus Dolgozó Lányok Országos Szövetsége Szeged-belvárosi csoportjainak egyházi tanácsadója, a Szegedi Gyorsíró Egyesületének könyvtárosa, a rendházban működő Isteni Üdvözítő Nővéreinek és az angolkisasszonyoknak rendes, a Boross József-útcai Isteni Üdvözítő Nővéreinek pedig rendkívüli gyóntatója és lelki vezetője. Ünnepi beszédeket mondott: A domban Szent István király ünnepén, Kalazancius napján, a Felsővárosi Kultúrházban Szent József napján az összes D. L. csoportoknak, a Szent Zita körben az évi zárógyűlésen. Előadásokat tartott: a Klosz. kiskunfélegyházai vezetőképző kurzusán: A vezető egyénisége; az Americana Szabadegyetemen: Korunk válsága és az Egyház; a rókusi D. L. csoportnak: A dolgozó nő nemzetnevelő hivatása; és: A katolikus házasság; Hódmezővásárhelyen a katolikus kultúrdélutánon: A ma válsága, a Katolikus Háziasszonyok Szövetségének gyűlésén; A B. Szűz, mint háziasszony; a belvárosi katolikus Ház kultúrdélutánján A mai ember címen. A Klosz. belvárosi és felsővárosi csoportjainak mintegy 12—12, az újszegedi csoportjának 6, a DL. belvárosi csoportjának 2 előadást egyháztörténelmi, hitvédelmi, művészettörténelmi, filozófiai és erkölcsstani tételekről. Lelki napot tartott a DL. csoportoknak, továbbá a Szociális Testvéreknek. A Szociális Testvérek havi összejövetelein; 1. Értelem, 2. Jámorság. 3. A Szentlélek Isten benső működése. 4. A Szentlélek a szeretet Istene. 5. A Szentlélek közöttünk — címen tartott előadásokat. Havi rekollekciós beszédeket mondott az Isteni Megváltó Lányainak és

az Isteni Üdvözítő Lányainak. Minden vásár- és ünnepnap szeri beszédet mondott az angolkisasszonyoknak és a Boross József-utcai Isteni Üdvözítő Lányainak, ez utóbbiaknál mindennap misézett. Ezenkívül még számos beszédet mondott különböző helyeken és alkalmakkor. Állandó munkatársa a Katolikus Alföldnek.

Kiss István, c. középiskolai igazgató, a Miasszonyunkról nevezett szegény Iskolanővérek Internátusának rendes gyóntatója és miséző papja, a Szeged-Alsóvárosi Egyházközség Elnöki Tanácsának és Képviselőtestületének, a Szent Korona-Szövetség, a Délmagyarországi Nevelők Egyesületének, a Szegedi Piarista Diákszövetségnek választmányi, a Katolikus Középiskolai Tanáregyesület, a Katolikus Kör, a Katolikus Nővédő Egyesület rendes tagja, a Foederatio Emericana Marisia csoportjának dominusa, a Magyar Középiskolai Tanárok Nemzeti Szövetségének és a D. M. K. E.-nek igazgatósági tagja.

Dr. Kozáky István, bölcsletdoktor, a szegedi M. kir. Ferenc József Tudományegyetem bölcsészeti karán a régi német irodalomtörténet magántanára, zeneszerző és karnagy, az Orsz. Szt. Cecilia Egyesület választmányi tagja, a Magyar Zeneszerzők Egyesületének, az Internationale Gesellschaft für Kirchenmusik tagja. Az 1939/40. tanév mindkét felében kollégiumot hirdetett az egyetemen heti 3—3 órában: Germán vallástörténet és Korai középfelnémet irodalomtörténet címen. A magyar ősvalláskutatás és az összehasonlító vallástörténet új elvei címen előadást tartott a Dugonics-Társaságban (febr. 11.); Keleti és nyugati vonások a magyar irodalomban és zenében c. előadást tartott a jézustársasági szemináriumban (febr. 22.) Önnálló zeneszerzői estet rendezett április 14-én Budapesten, a Zeneakadémia nagytermében, a bp. terézvárosi templomi kórus, a Keresztes Nővérek zsámbéki, az Angolkisasszonyok budapesti tanítónőképzői énekkarának és a budapesti piarista gimnázium diákkarának, valamint Kemenes Frigyes, Calligaris Ferenc, Faludi Béla karnagyok, Anda Géza zongoraművész, Erdélyi János hegedűművész és Pécsi Sebestyén orgonaművész közreműködésével. Megjelent továbbá a „Nemzeti Munkadal” c. szerzeménye Fülöp Gyula költeményére. Műveit az országban és külföldön is több helyütt, valamint a budapesti rádióban is előadták. Ismertetései és műbírálatai jelentek meg.

Dr. Maklári Lajos, „Morfofenetikai vizsgálatok a magyarországi baritokon” c. doktori értekezése jelent meg (Palaestra Calasanciana sorozat 31.) Ugyanez a dolgozat német nyelven a M. Tud. Akadémia folyóiratában (Matemat. és Term. tud. Értesítő, 1940.) A M. Tud. Akadémia III. oszt. febr. 19-i felolvasó ülésén doktori értekezését bemutatta Dr. Mauritz Béla r. tag, egyetemi tanár. — Bölcsészletdoktori szigorlatot tett ápr. 18-án a budapesti kir. m. Pázmány Péter Tudományegyetemen.

Dr. Révai József, a Klasszikus Nevelés Hívei Egyesületének, a Katolikus Középiskolai Tanáregyesületnek, a szegedi Katolikus Körnek, Jótékonsági Egyesületnek, a Délmagyarországi Magyar Nevelők Egyesületének választmányi, a Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesületnek igazgatósági, a Szent Gellért Társaságnak felügyelőbizottsági tagja, az V. cserkészkerület társelnöke, a talpascserkészek szervezője, a 124. sz. Sziráky öreg-

cserkészcsapatnak, a Szegediens is emericánás corporationak és a Szegedi Piarista Diákszövetségnek lelkésze, mint az utóbbinak főtítkára, a talpasnevelésről cikke jelent meg a Jelenkorban és a Szegedi Új Nemzedékben. Több beszédet mondott a helybeli templomokban; gyóntatni szokott naponként a székesegyházban,

Pesti Lajos, a Dugonics sportkör vezető tanára, felügyelő tanár a levante kiképzésnél, tűzharcos, igazolt szegedi ellenforradalmár, tartalékos százados.

3. Szertárak, könyvtárak.

1. Történelmi és földrajzi szertár. Óre: Dr. Kiss Márton. Állomány 353 drb. 4789 P. értékben A szükséges javításokat elvégeztük. Új beszerzés a jelen tanévben nem volt.

2. Természettudományi szertár. Óre: Dr. Kiss Márton. Az előadás-hoz szükséges vegyszereken kívül 66'64 P. értékű üvegedénnyel gyarapodott. Állomány 8345 drb. 16.392'32 P. értékben.

3. Fizikai szertár. Óre: Csonka Mihály. Gyarapodás: a) Vétel útján: nagy üvegszekrény (500'— P.), szertári asztal (118'— P.), továbbá 1 drb. Philips egyenirányító cső (6 amp.), 3 drb. rádiócső, 2 drb. telefonállomás, 6 drb. niffe akkumulátor, 3 drb. elektrolitikus kondenzátor, a gázok áramlásának tanulmányozására és végül Boyle-Mariotte törvényének kimutatására való készülék összesen 236'— P. értékben, amely összegben a javításokra és fogyóhasználati anyagokra költött összegek is benne vannak. b) Szűcs J. úrnak, az intézet volt tanárának ajándéka: nagyfrekvenciás készülék fiziológiai hatások keltésére. c) Házilag készült: Kétlemezes mérőkondenzátor, a hő munka egyenértékének kísérleti meghatározására szolgáló készülék. A filmdíjakkból beszereztünk egy 340'— P. értékű epizkóp vetítógépét, amelynek árából az idén 200'— P.-t törlesztettünk. Ezenkívül folyamatban van egy szélcsatorna szállítása (270'— P.), amelyhez a mellékkészületeket a köv. tanévben szándékozunk beszerezni. Állomány 1940. május 31.-én 1084 drb. 52.057'79 P. értékben.

4. Rajzszerár. Óre: Dorogi Imre. Az év folyamán gyarapodott 56 drb. művészi képpel. Ebből 8 drb.-t (Szentföldi képsorozat) a fenntartó város ajándékozott 36'80 P. értékben, 48 drb.-hoz pedig Czimmermann Pál tanár úr hagyatékából jutottunk. Az új képek keretezésére és üvegezésére 100 P.-t fordítottunk. A rajzszerár gyarapítása tehát 136'80 P. Állomány a tanévvégén 2963 drb. 1747'70 P. értékben.

2. Énekszerár. Óre: Dr. Maklári Lajos. A tanév folyamán kiegészítettük a Harmonia Sacra énekeskönyveink számát 60-ról 90-re. Nyomatott szöveglapokban a következő művekkel gyarapodott az énekszerár: Victoria: Ave Maria, Hassler: Ünnepre jöttünk, Viadana: Örvendező zsoltár, Kodály: Bicinia Hungarica III., V., Katalinka, Magyarokhoz, Esti dal, Liszt: Magyar ünnepi dal, Egressy: Szózat, Kozáky: Nemzeti munkadal. Összesen 129'28 P. értékben. Az énekszerár ezenkívül gyarapodott egy drb. Angster-féle kis harmoniummal 200'09 P. értékben. A szerár gyarapítására tehát 334'65 P.-t fordítottunk.

6. Zeneszerár. Óre: Dr. Kerkai József. A zeneszerárra az idén összesen 141'18 P.-t költöttünk. Ebből hangszerek javítására, elsősorban

a zongora és harmonium javítására 105 P.-t fordítottunk. Vettünk 4 kottatartót részben a régiék elhasználódása, részben a zenekar tagjainak növekedése miatt, továbbá két kottát összesen 24'18 P. értékben. Egyéb kiadások — húrok, oboa és klarinét nyelvek vásárlása — összege 12 P. Állomány a tanév végén 200 db. 696'10 P. értékben.

7. Filológiai szertár. Óre: Barborik István. A folyó tanévben gyarapodás nem volt. Állomány: 518 db. 1923 P. értékben.

8. Tornaszertár. Óre: Pesti Lajos. A tanév folyamán nem gyarapodott. Állomány 529 db. 11.375'09 P.

9. Tanári könyvtár. Óre: Dr. Tiborc Lajos. A könyvtár helyiségébe nagyszabású átalakítást végeztünk. Új polcoknak beszerzésére, szekrények átalakítására 450 P.-t fordítottunk. A villanyvilágítás megfelelő átkapcsolására 33'75 P.-t költöttünk. Kérésünkre a fenntartó város október 15—április 30 közti időre Mayer Dezső ny. tanár urat küldte a rendezéshez segéderőnek. Kéréssel fordultunk a hazai középiskolák igazgatóihoz s ezen alapon kiegészítettük értékes Értesítő állományunkat, kb. 500 kötetel. Rendeztük tankönyvgyűjteményünket és folyóirattárunkat. A további munkálatokat a következő iskolai évben folytattuk. Folyóiratokra előfizettünk 177'62 P. értékben. Könyvek beszerzésére 498 P.-t fordítottunk. A könyvtár állományát és értékét a rendezés befejezése után állapítjuk meg. Könyvtárunk gyarapításához hozzájárultak adományaikkal: Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatala és a Budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem Rektori Hivatala.

10. Ifjúsági könyvtár. Óre: Horváth Ambrus és Dr. Fejes Tibor. A Katolikus Tanügyi Tanács Kiadásában megjelent *Ifjúsági Könyvtárjegyzék a kat. iskolák számára* c. jegyzék alapján a könyvtár rendezését megkezdettük. Ennek megfelelően szükségessé vált néhány szekrény átalakítása, amire 92 P.-t fordítottunk. Az újonnan megjelent beszerzendő és beszerezhető könyvek vásárlására 300 P.-t fordítottunk.

6. Az ifjúsági egyesületek működése.

1. Mária kongregációnk életére rendkívül pezsdítőleg hatott az a vezetőképző kurzus, melyet P. Tornyos Gyula S. J. elgondolása szerint lelkes pesti diáktitkárok rendeztek a szegedi gimnázisták részére. Ezen kongregációnk 15 tagja vett részt, jóllehet beletnyúlt a karácsonyi szünetbe és pénzbe is került. A kurzus egész lelki gyakorlat lett. Nagyban emelte a kongreganista öntudatot és résztvevői kongregációnk legnagyobb erősségei. Heli gyűléseinket, amikor csak tudjuk, megtartjuk. Litániánkat úgy fogjuk fel, hogy azokkal az egész ifjúság nevében is hódolunk a Szűzanyának. Utána a három szakosztály (apród, szociális, hitvédelmi) gyűlése következik s az egészet befejezi a játék. Elmondható, hogy a fiúk tanulnak ezeken a gyűléseken. Mindent maguk intéznek a prézes felügyelet mellett és igen szép rendet tartanak. Szerény tagsági díjainkból könyveket veszünk, kötetünk, de vettünk játékot is. Igen hálásak vagyunk a Főigazgató Ur Óméltósága, Igazgató Urunk, Révai József és Szűcs Lajos tanár úr könyvajándékaiért. Dec. 6-án ezidén is megünnepeltük Mikulás estjét. Avatásunk május utolsó vasárnapján volt.

Tisztikarunk: prefektus: vitéz Máriaföldy Márton; asszisztensek: Gulyás Árpád és Niedermayer Ferenc 8. o. tanulók. Az őrsegváltás az év végén történt.

„Horváth Cyrill“ Önképzőkör. Vezető tanára: Dr. Diósi Géza. 1939. szeptember 24-én tartotta 100-ik alakuló gyűlését Dr. Karl János igazgató védnöksége és Dr. Diósi Géza tanár vezetése mellett 186 taggal. A kör tisztikara a következő: elnök: Niedermayer Ferenc VIII. o. t., főjegyző: vitéz Máriaföldy Márton VIII. o. t., főkönyvtáros: Czérna Loránt VIII. o. t, pénztáros: Bérczi István VIII. o. t., aljegyzők: Irányi László és Kertész Latos VII. o. t., alkönyvtáros: Bakos Károly VII. o. t.

A Kör ünnepélyes megnyitó ülését 1939 október 15-én tartotta, amely alkalommal az ifj. elnök vázolta az évi programot. A jubileumi év folyamán a Kör 26 gyűlést tartott: 1 alakuló, 1 megnyitó, 5 ünnepi, 18 rendes és 1 zárógyűlést. Az ifjúság részéről 134 szereplés történt. Ezek közül 17 szabadelőadás, 33 felolvasás, 12 szavaltat, 8 zene, ill. énekszám és 64 bírálat volt, nem tekintve a számos hozzászólást. Az előadások és felolvasások tárgya főleg irodalmi, társadalomtudományi, történelmi, a rokonnépeket ismertető és földrajzi vonatkozású volt. Mindenszentek napján az Önképzőkör kegyeletes ünnepséget rendezett a Belvárosi-temetőben az elhunyt piarista tanárok sírjánál, ahol a beszédet Niedermayer Ferenc ifj. elnök mondta. Majd az ifjúság Tukats Ferdinánd sírjához vonult, ahol Czérna Loránt VIII. o. t. tanuló adózott hálátelt szavakkal intézetünk nagy jótevőjének. Halottak napján Dugonics András sírjához zarándokolt a gimnázium négy felső osztálya. Intézetünk névadója sírjánál vitéz Máriaföldy Márton főjegyző mondott beszédet.

Vallásos ünnepélyeink között legnagyobb szabású volt a november 26-án tartott Kalazancius-ünnepély. Az ünnepi beszédet dr. Somogyi József c. r. k. főiskolai rendes tanár tartotta. Hazafias jellegű ünnepségeink során megemlékeztünk az aradi vértanúkról, október 6-án és a márciusi eseményekről, március 15-én. Az első alkalommal Niedermayer Ferenc ifj. elnök, a második ünnepélyen pedig vitéz Máriaföldy Márton főjegyző beszélt. Külön megemlítjük a VII. osztály rendezte francia és németnyelvű matinét. A belépődíjából befolyt összegből 50 P-t küldtünk a finn követség útján finn testvéreinknek.

Egész évi munkásságunk fénypontja az 1940 április 14-én tartott nagy centenáris ünnepség volt, amelyet a régi és új gárda együttesen rendezett a Városi Színházban. A ritka ünnepségre fényesen kiállított nyolc oldalas meghívóval hívtuk meg a közönséget. A meghívó szövege a következő volt.

„A folyó 1840 évben tavaszutó 7-én alapított olvasó Egyesület Ünnepélyes megnyitása fennevezett évben ősutó 5-én tartatott, a' mikor alkalmi, vegyes, saját és idegen versezeteket olvastak fel e köv. Urak: Klée Károly és Mészáros Lajos: A' Szegedi Böltselkedői Olvasó Társaság megnyitásakor“ című és Dobó Miklós „Élet képem“ című saját készítményeiket; továbbá Schaeffer Antal Kisfaludi Károly Verseiből „a' Budai harc játék“ s végre Kleé Károly Czuczor Gergely költészeti munkáiból a „Drégel“ című versezeteit szavallták. Ezt követték a' Magyar szótagokról és mértékről vett vitatkozások.“

A Szegedi Bölcselkedők Olvasó Társasága egykorú jegyzőkönyvének első bejegyzése mondja a fentieket. Azóta a jegyzőkönyvek és a tagok munkálatait, verseit tartalmazó Évkönyvek hosszú sora zárkózott egymás mellé a heti rendes és félévi nyilvános ülések anyagával. Az elnyomatás alatt a nyilvánosság kizárásával működő társaság 1862-ben alakult meg újra s vette fel az Önképzőkör nevet. Munkássága az eddiginél nagyobb méreteket ölt, s a költészet mellett az iskolai ismeretanyag minden ágára kiterjeszkedik, továbbra is kísérve a város közönségének állandó érdeklődésétől, 1890-ben az alapítás ötvenéves fordulója alkalmával ezüst- és bronzérmeget verettek a szorgalmas tagok jutalmazására. Ma már — alapítójáról — a Horváth Cyrill Önképzőkör nevet viseli. Munkássága mindig korának magyar életét tükrözte: első évkönyvei az Auróra zsebkönyvek hangulatait idézik, a mai szakosztályülések műsorán pedig a magyar népiségnek és hivatástudatnak, továbbá a szociális helyzetnek, valamint korunk természettudományának, a magyar irodalomnak és történelemnek kérdéseivel és megoldási lehetőségeivel találkozik 1940 Szegedjének ifjúsága.

A ritka évfordulót együtt ünnepli az iskola Régi és Mai Gárdája: a fenntartó nemes város magisztrátusa, volt tanítványaink selege, jelenlegi diákjaink szülei, a piarista nevelés barátai s az intézet tanári kara és ifjúsága. Erre az ünnepélyre tisztelettel és szeretettel hív meg minden érdeklődőt az Igazgatóság. Április hó 14-én délelőtt 8 órakor a Fogadalmi templomban a szentmisét *Zimányi L. Mihály* kormányfőtanácsos, premontrei kanonok, az Önképzőkörnek 1893—95-ben volt tagja mondta, a szentbeszédet pedig *Zimányi Gyula* piarista, az Önképzőkörnek 1896—97-ben volt ifjúsági elnöke.

Április hó 14-én délelőtt 1/2 11 órakor jubileumi ünnepség volt a Városi Színházban. A Régi Gárda műsora: 1. Himnusz. Énekli a gimnázium vegyeskara. 2. Bokor Pál ny. polgármesterh., az Önképzőkör 1872—74-ben volt tagjának üdvözlő szavai. 3. Óda A Szegedi Bölcselkedők Olvasó Társaságának megnyitásakor. 1840. Irta: Mérszáros Lajos 2-od évi bölcselkedő. Elmondja az eredeti Évkönyvből Dr. Nagy Géza tanügyi fogalmazó, az Önképzőkörnek 1927—28-ban volt ifj. elnöke. 4. a. Kozáky: Pax tecum. — Hubay: Csárdajelenet. Hegedűn előadja dr. Belle Ferenc, a városi zeneiskola igazgatója, az Önképzőkörnek 1907—09-ben volt tagja. b. Dr. Koudela Géza: Búcsus ének. (Sík Sándor verse.) — Deák—Bárdos György: Az én magyarságom. (Ady Endre verse.) — Fígedy Sándor: Vágy fogta el a szívemet (Kulinyi József verse.) Énekli Kertész Lajos, egyetemi lektor, az Egyetemi Énekkar karnagya, az intézetnek 1910—12-ben volt növendéke. 5. Ünnepi beszéd. Mondja: dr. Muntyán István, a szegedi kir. itélőtábla ny. elnöke, az Önképzőkörnek 1886—88-ban volt tagja. 6. Kodály Z: Magyarokhoz. (Berzsenyi ódájára.) Énekli a gimnázium kibővített énekkara. Szünet. A Mai Gárda műsora: 7. Beethoven: Egmont. Nyitány. Előadja a gimnázium zenekara. 8. Sík Sándor: Zrinyi. A tragédia Előjátéka. Történik az 1640-es években. Szín: a szemeyei strázsa. Személyek: Istók: Czérna Loránt VIII. o. t. — Póka: Szécsi Ferenc joghallgató. — A strázsa: Schork István VI. a. o. t. — Holst ezredes: Czérna István VIII. o. t. — Ferkó: Máriaföldy Márton VIII. o. t. — Öreg

Ivó: Szalma József VI. a.) o. t. — Péter: Dietrich Dénes VI. a. o. t. — négy német katona: Kúp László VII. o., Lajos István, Fogarasi István, Lukachich Győző VI. a. o. t. — Öreg paraszt: Beleki Jenő VIII. o. t. — Első paraszt: Alács Gyula VIII. o. t. — Második paraszt: Irányi László VII. o. t. — Suhanc: Schreiner János VI. a. o. t. — Parasztasszony: Butkay Béla V. a. o. t. — Parasztlányok: Dékány Endre III. a., Matók György II. b. és Kövér Béla I. a. o. t. — Menekült parasztok, asszonyok, gyermekek stb. 9. Niedermayer Ferenc VIII. o. t., az Önképzőkör ezévi ifj. elnökének szavai a jelenlegi tagokhoz. 10. a., H. L. Hasler: Ünnepre jöttünk. b. L. G. Viadana: Örvendező zsoltár. c., Liszt F.: Magyar ünnepi dal. — Kerényi György szövegei. — Énekli a gimnázium vegyeskara. 11. Záróbeszéd. Mondja: Dr. Karl János igazgató. 12. Szózat. Énekli a gimnázium vegyeskara. A zenekart Dr. Kerkai József, az énekart Maklári Lajos piarista tanárok vezénylik. A 4. számot zongorán kíséri Kertészné Kain Kató, a 10.-et Kertész Lajos VII. o. t.

A színházat régi és jelenlegi tanítványaink szülei, iskolánk jóbarátai és a nemes város vezetői zsúfolásig megtöltötték. Ifjúságunknak már csak a IV. emeleten jutott hely. A megjelent előkelőségek között üdvözölhettük a megyéspüspök úr Önagyméltóságát Sopsich János prépost igazgató, Raskó Sándor pápai prelátus, Dr. Becker Vendel és Barmos György apáturak kíséretében, Dr. Tukats Sándor főispán, Dr. Pálffy József polgármester, v. Silley Antal hadtestparancsnok, Dr. Falkay Gyula a szegedi ítélőtábla elnöke, Dr. Balló József egyetemi rektor, Dr. Várady Imre bölcsészettudományi dékán, Dr. Kisparti János tank. kir. főigazgató, Dr. Zombory Jenő kir. főügyész, Dr. Meskó Zoltán orvostábornok, felsőházi tag, Csongrád vm. vitézi szék kapitánya, Back Bernát felsőházi tag, Hertelendy Ignác a csendőrkörlet parancsnoka, Dr. Buócz Béla rendőrfőkapitányhelyettes, Dr. Sáray Ferenc ny. postafőigazgató, Pintér Ferenc tábornok, Dr. Gróf Árpád kormányfőtanácsos, ügyvéd, Dr. Rácz Andor kir. járásbíró elnöke, Dr. Szücs Endre postafőigazgató, Dr. Ábrahám Ambrus Polgáriiskolai Tanárképző Főiskola igazgatója, Dr. Széll Gyula, az ügyvédi kamara elnöke, Dr. Tóth Imre, a Katolikus Kör elnöke, Dr. Winkler Elemér, a belvárosi r. k. egyházközség világi elnöke, Dr. Mester János prelatus, egyetemi tanár, Dr. Sik Sándor egyetemi tanár, Dr. Paraszky Gyula törvényszéki elnöki urakat. Képviseletük magukat a helybeli középiskolák, a református és evangélikus hitközségek, a szegedi izraelita hitközség küldöttségében résztvevő Dr. Löw Immanuel felsőházi tag, Dr. Frenkel Jenő főrabbi, Dr. Papp Róbert kormányfőtanácsos. A helybeli szerzetes házak közül a szent ferencendi, minorita és jezsuita atyákat üdvözölhettük; teljes számban megjelent a Piarista Diákszövetség, élén Dr. Juhász István. kuriai bíró, elnök úrral: a magisztrátusi páholyban Dr. Csonka Miklós főügyész és Dr. vitéz Szabó Géza foglaltak helyet.

Jubileumi ünnepségünkkel kapcsolatban jegymegváltás címén: Dr. móri Glatzfelder Gyula megyéspüspök úr 120 P, Barácsius József egri kanonok 100 P, Szegedi Ügyvédi Kamara 100 P, Vedres Béla kiskunfélegyházi apátplébános 50 P, Zimányi L. Mihály premontrei kanonok 30 P, Zimányi Gyula piarista főiskolai igazgató 30 P, Dr. Czapik Gyula veszprémi püspök 20 P, Szegedi Izraelita Hitközség

20 P, Dr. Tukats Sándor 10 P, Dr. Pálffy József 10 P, Dr. Kisparti János 10 P, Dr. Juhász István 10 P, Back Bernát 10 P, Dr. Löbl Imre 10 P, Szt. József konviktus igazgatósága 10 P. adományoztak. A nemes adományokért ezen a helyen is hálás köszönetet mondunk. Jubileumi ünnepségünk tiszta bevétele 731'48 P.

*

A tanári kar ez évben is számos pályatételt tűzött ki. Beérkezett 54 pályamunka.

1. *A vallástanból kitűzött első tételre:* „Az Egyház hittételeinek bizonyítékai a négy evangéliumban“, egy dolgozat érkezett be. Az „Ezek pedig megírták, hogy higgyétek . . .“ jeligés dolgozat a Szinger Kornél alapból 10 P. jutalmat kapott. Szerzője: v. Irányi László VII. o. t. — A második tételre: A szegedi Dóm külső és belső leírása — két pályamunka érkezett be. Az „In hoc signo vinces“ jeligéjű munka 10 P. jutalomban részesült. Szerzője: Milassin Gyula VIII. o. t. — A „Te saxa loquuntur“ jeligés dolgozat dicséretet kapott. Szerzője: Rácz Dezső VII. o. t.

2. *A magyar irodalomból kitűzött első tételre:* „Gyermekek és diákok a magyar regény világában“, két munka érkezett be. Ezek közül 15 P. jutalmat nyert az „Ad astra“ jeligés dolgozat. Szerzője: Sámson Ferenc VIII. o. t. — „A munka az élet bája“ jeligéjű munka dicséretet kapott. Szerzője: Mayer Béla VII. o. t. — A magyar irodalmi második tételre: „Ünnepi óda az Önképzőkör 100 éves fordulójára“ — 5 pályamű érkezett be. „A haza minden előtt“ jeligés vers szerzője a Szinger Kornél alapból 10 P. jutalmat kapott. Szerzője: Török László VII. a.) o. t. A „Harsogjuk szertesztét Horváth Cyrill nevét“ jeligés vers dicséretet érdemelt. Szerzője: Márki Antal VIII. o. t. Ugyancsak dicséretet kapott a „Nyelvében él a nemzet“ jeligével ellátott vers. Szerzője Liptai László VI. b.) o. t.

3. *A történelmi első tételre:* „Mi mondanivalója van Zrinyinek és Széchenyinek a mai magyarság számára?“ — beérkezett nyolc pályamű. A „Volenti nihil difficile“ jeligés dolgozat dicséretet és könyvjutalmat érdemelt. Szerzője: Lovass Nagy Viktor VII. o. t. Az ugyanilyen jeligés mű szerzője: Weisz György VIII. o. t. szintén könyvjutalmat kapott. — A „Csak a gyenge szereti önmagát, az erős egész nemzetet hordoz szívében“ — jeligéjű pályamű dicséretet érdemelt. Szerzője: Schreiner János VI. a.) o. t. — Őt dolgozat nem ütötte meg a kellő mértéket. — A történelmi második tételre: „Lengyelország helye az európai kultúrában“, — beérkezett két pályamunka. A „Partes Poloniae“ jeligésdolgózat dicséretet és a Sáfrán József-alapból 17 P. jutalmat kapott. Szerzője: Maczelka László VIII. o. t. A „Szadság a hó alatt“ jeligés szorgalmáért dicséretet érdemelt. Szerzője: Winter Miklós VI. b. o. t.

4. *A latin irodalomban kitűzött tételre:* „Jellemnevelő Horatius-tanítások“ — beérkezett két mű. Közöttük az „Omne tulit punctum . . .“ jeligés dicséretet és a Fekete Ipoly alapból 20 P. jutalmat kapott. Szerzője: Niedermayer Ferenc VIII. o. t. Az „Oh taníts, mint kell az idővel élni“ jellegű mű szintén jutalomra érdemes. Jutalma Dr. Gróf György adományából 10 P. Szerzője: Weisz György VIII. o. t.

5. A görög tételre: „Mint köszönhetek Sokratesnek?” egy pályamű érkezett be, melynek szerzője Lovass Nagy Viktor, dicséretet kapott.

6. A német irodalmi első tételre: „Ismeressük a szegedi szabadtéri játékokat német nyelven!” — két pályamunka érkezett be. A „Szeged szebb lesz, mint volt” jeligés dolgozat volt jutalomra érdemes. Jutalma 10 P. Szerzője: Weisz György VIII. o. t. A „Mensch kämpfe . . .” jeligés mű könyvjutalmat kapott. Szerzője: Györki Andor VII. o. t. A második tétel műfordítás volt. Erre beérkezett három munka. A „Kant-jeligés” dolgozat könyvjutalmat és dicséretet kapott: Szerzője: Popper Zoltán VII. o. t. A „Hajnalodik” jeligés szerzője Czérna István VIII. o. t. és a „Légy kitartó” jeligéjű dolgozat szerzője Márki Antal VIII. o. t. dicséretet kapott.

7. A francia nyelvi első tételre: „Élmény életemből”, — három pályamű érkezett be. A „Voyage” jeligés mű 10 P. jutalomban részesült. Szerzője: Györki Andor VII. o. t. A „L' union fait la force” jeligés munka dicséretre volt érdemes; Szerzője: Mayer Béla VII. o. t. A második-műfordítási tételre beérkezett két pályamunka. Közülük a „Mère de Jésus Christ soyez remerciée!” jeligés dolgozat szerzője Márki Antal VIII. o. t. a Dr. Gróf György adományából 10 P. jutalmat kapott. „A szenvedély kapcsolja össze a szellemi életet a földi étellel” jeligés dolgozat dicséretben részesült. Szerzője: Popper Zoltán VII. o. t.

8. A földrajzi első tételre; „Miért oly kedves nekünk az Alföld?” egy pályamunka érkezett be, melynek szerzője Sajó János VII. o. t. dicséretet és könyvjutalmat kapott. A második tételre „Miért választották őseink a Kárpáti medencét lakóhelyül?” — szintén egy pályamű érkezett be. Szerzője: Lovass Nagy Viktor dicséretet és könyvjutalmat érdemelt.

9. A természetrajzból hírdetet pályatételre: „A növényi gyógyszerek kémiája” — három munka érkezett be. A „Contra vim mortis . . .” jeligés dolgozat 10 P. jutalmat kapott Dr. Gróf György adományából. Szerzője: Ifj. Nagy József VI. a. o. t., „A természet nyitott könyv” jeligéjű dicséretet érdemelt. Szerzője Tranger Tibor VI. b. o. t., míg a Studiosus jeligés mű könyvjutalmat kapott. Szerzője: Györki Andor VII. o. t.

10. A mennyiségtani első tételre: „Dugonics András matematikai munkái —” három mű érkezett be. „A minden nemzet maga nyelvén lett tudóssá, idegenén soha” jeligés dolgozat jutalmat kapott. Jutalma 10 P. Szerzője: Hoffmann István VIII. o. t. Az „x” jeligés dolgozat szerzője: Mocsai Pál VIII. o. t. 10 P. jutalmat nyert. A „Vajha mindeket magyarul olvashatna a magyar” jeligés mű dicséretet és könyvjutalmat kapott. Szerzője: Kertész Lajos VII. o. t. A második tételre: „Néhány egyszerűbb alakzatokra vonatkozó tehetetlenségi nyomatékszámítás” bérkezett három pályamű. „Az összegezés integrállal” jeligéjű pályamunka volt az első jutalomra érdemes. Jutalma 15 P. Szerzője: Maczelka László VIII. o. t. A „2x2” jeligés mű Dr. Juhász István kuriai bíró úr adományából 10 P. jutalmat kapott. Szerzője: Frischmann Gábor VIII. o. t. A „Labor omnia vincit” jeligéjű könyvjutalmat kapott. Szerzője: Grüner György VIII. o. t.

11. A fizikai pályatételekre a VIII. oszt.-nak: „Földmágnesség mérésekkel” egy pályamű érkezett be, melynek szerzője Frischmann

Gábor VIII. o. t. könyvjutalmat kapott. A VII. oszt. számára hirdelt tételre: „A nehézségi gyorsulás meghatározása”, — beérkezett négy munka. A „Viribus unilis” jeligés mű 10 P. jutalmat kapott. Dr. Gróf György adományból. Szerzője: Irányi László és Lovass Nagy Viktor VII. o. t. A „Carpe diem” jeligéjű dolgozat könyvjutalmat kap. Szerzője: Grüner György és Györki Andor VII. o. t. A „Panta rhei” jeligéjű dicséretet nyert. Szerzője: Sajó János és Kollai Géza VII. o. t. A „Nyerj” jeligés szintén dicséretet kapott. Szerzője: Németh István VII. o. t.

12. A szociográfiából kitűzött tételre „Szegedi v. Szeged-környéki jellegzetes háziipar leírása”, — egy dolgozat érkezett be, melynek szerzője Rozsály Zoltán VIII. o. t. dicséretet és 10 P. jutalmat kapott.

13. Az egészségtani tételre: „A tifuszbajrány, különös tekintettel Szegedre”, — két pályamű érkezett be. A „Legdrágább kincs az egészség” jeligés munka jutalomra érdemes volt. Jutalma Dr. Gróf György adományából 10 P. Szerzője Antalfy Antal VIII. o. t. A „Tisztaság” jeligés mű dicséretet érdemelt. Szerzője Czérna István VII. o. t.

Önképzőköri munkásságuk jutalmául Niedermayer Ferenc ifj. elnök 50 P-t kapott inóri Dr. Glattfelder Gyula megyéspüspök úr adományából; vitéz Mária földy Márton főjegyző Sebestyén Endre építész mérnök úr adományát, Rados Jenő: Magyar oltárok c. díszművét kapta; — Stépán József a term. tud. szakosztály és Rozsály Zoltán a Faluszeminárium elnöke, Czérna Lóránd főkönyvtáros, Bérczi István főpénztáros és Kertész Lajos aljegyző szorgalmas munkájukért könyvjutalomban részesültek; Horváth János VIII. o. t. pedig zenekari működésért Dr. Keszthelyi Béla törv. bír. úr adományából 10 P-t kapott.

Az önképzőköri munkák jutalmazásához hozzájárultak: Dr. Juhász István kuriai bír. úr 10 P., Dr. Keszthelyi Béla törv. bír. úr 10 P., Dr. Gróf György, édesatyja néhai Dr. Gróf Árpád emlékére 50 P., Sebestyén Endre építész mérnök úr egy db. könyvvel. A nemes adományokért e helyen is köszönetet mondunk.

3. Természettudományi Kör. Működésének második évében vezetője Greff Géza. Ifjúsági elnöke Stépán József VIII. o. tanuló, főjegyzője Frischmann Gábor VIII. o. tanuló, aljegyzője pedig Szádeczky Kardoss Béla VIII. o. tanuló volt. Az év folyamán 1 megnyílt és 7 rendes ülést tartottunk. Az elhangzott előadások a következők voltak: Kunder-féle csövekkel néhány gáznemű és szilárd testben a viszonylagos hangsebességre végzett mérések. Légvédelmi-tűzéség. Kísérletek cseppfolyósított levegővel. A repülés fejlődése. Központi fűtés. Légi tájékozódás és eszközei. Két nagy magyar matematikus (Bólyai Farkas és János). Ásványolaj (Nyersanyagkincs-tár). Amit a gépkocsiról tudni kell. A világítógáz gyártása és felhasználása Szegeden. Műanyagok. Tengeralattjárók. Szórakoztató matematika. A Pollák-Virág-féle gyorstávíró. Kúpszeletek a vetületi geometriában. „A fény nem fényűzés.” A kizárólag fizikai és matematikai tárgyú előadásokat, bár a megjelenés kötelező nem volt, mégis mindig szépszámu érdeklődő hallgatta végig. A tanár urak közül is többen megtiszteltek gyakori megjelenésükkel. A közérdeklődést keltő, időszerű kérdések jórésze szabadelőadás formájában hangzott el. Igen sok velítés és számos érdekes kísérlet élénkítette az üléseket.

Többszöri szerepléssel kitűnt Szádeczky Kardoss Béla VIII. o.

tanuló, a bírálók közül pedig Milassin Gyula VIII. o. tanuló. A Kör legtevékenyebb tagja a főjegyző Frischmann Gábor VIII. o. tanuló volt.

4. „Tóth János“ Faluszeminárium. Az Önképzőkör keretén belül két éve megalakult Faluszeminárium Dr. Karl János igazgató vezetésével folytatta munkáját. Ifjúsági vezetője: Rozsályi Zoltán VIII. o. t. Célkitűzése a régi: Kapcsolatot keresni a faluval, a városi tanulók figyelmét ráirányítani a tanyák és falvak népére, s munkájára, a faluról származottakban megőrizni a vidék szeretetét s fejleszteni az érte való munkakészséget. Ebből a célból előadásaink egyrésze szociográfiai jellegű volt, pl. Nagy Barna: Sándorfalva rajza, Rozsályi Zoltán: Szeged-Felsőváros településrajza és lakossága. Mivel a szakosztály tagjai túlnyomó többségben a nyolcadik osztály növendékei voltak, érthető, ha több előadás hangzott el a falusi tisztviselőpályákról, így pl. Nagy Barna: A falusi tanító hivatása; Sámson Ferenc: A jó falusi jegyző. Foglalkoztunk a mai falvak anyagi és művelődési kérdéseivel is, pl. Czérna István: Kultúrélet a Szeged környéki falvakban; Czérna Lóránd: A Szeged környéki falvak házai és udvarai. A távolabbi vidékről való tagok egyes helyi érdekességekről adtak elő, így pl. v. Alács Gyula: A mecseki kocsifékezés, Antalfy Antal: A tiszai halász mesterszavai, Németh István: A homok megkötése Cegléd környékén. Minden előadást barátságos szellemű vita és megbeszélés követte.

5. Magyar Gábor szavalókör. Vezetőtanár: Dr. Tiborc Lajos. Tagjai a II-V. oszt. tanulói voltak. A kör üléseit egy-egy osztály rendezte. Minden osztály arra törekedett, hogy valami irányító szempont szellemében alakítsa műsorát. (hun mondanakör, magyar humor, magyar mese) Minden ülésen előadásra került két szavalt, egy-két zeneszám, sőt a III. b.) osztály önálló dramolettel szerepelt. A szavalóköri ülések célja: 1. az önálló előadási készség megszerzése ill. növelése versek vagy rövidebb prózai munkák, zeneszámok előadásával. 2. a kezdő esztétikai érzékének helyes irányba terelése, pallérozása és fejlesztése, 3. erős gondot fordítottunk a szép és értelmes magyar olvasásra. Éppezért egy-egy nevesebb írónk elbeszélését, történetét olvastuk, ill. az olvasást bíráltuk. A kör 4 tagja: Mészáros Ferenc IV., Dékány Endre, Csillik Bertalan III. a.) és Röser Jenő II. a.) prologust mondott 8 napon át felváltva a Belvárosi Mozgóban az „Isten vele tanár ur“ c. film előadásai előtt. A Belvárosi Mozgó igazgatósága meleghangú levélben köszönte meg az intézet igazgatóságának a 4 fiú derekas szereplését és a kör tagjainak jutalmazására, ill. a könyvtár fejlesztésére egy drb. 50 P. csekket mellékelte. A mozgó igazgatóságának és a Metro bp-i. képviselőtársának e helyt is köszönetet mondunk.

6. Segítőegyesület. Vezetőtanár: Hantos Lőrinc. Egyesületünk, mint a múltban, ebben az évben is főként tankönyvsegélyben részesítette a szegénysorsú tanulókat. 141 tanulóknak adtunk 1246 db, tankönyvet. 16 tanuló teljesen ingyen kapott könyvet, a többi 40-50 fillért fizetett használati díjra egy-egy könyv után. 30 fiúnak megvettük a dolgozatfüzeteket. — Bevételeink volt: A Piarista Diákszövetség 100 P. adománya, valamint Juhász I. könyvkereskedő 80'44 P. és N: N. 14 P. adománya, Egy másik adakozó 3'69 P.-t juttatott egyesületünkhöz. Szegénysorsú tanulóink nagylelkű adakozóinak e helyen is hálás köszönetünket fejezzük ki. Könyvhasználati díj fejében 450'02 P. folyt be.

A tanrendekért 60 P.-t kaptunk. A VII. o. ez évben német matinét rendezett és ennek tiszta jövedelmét 28'64 P.-t a segítőegyesületnek adta. Buzgóságukért e helyen is dicséret és segítségükért köszönet illeti meg őket. A Szt. István-Társulat helybeli fiókja egy 10 P.-ről szóló „bont” adott a jövő tanévben használandó használt tankönyvek vásárlására. Összes bevételünk volt 791'70 P. és egy 10 P.-s „bon”. — Ezzel szemben kiadásunk 322 db. tankönyv vételára 664'10 P, 311 db. könyv kötetése és egy tanulónak ruhasegélye 14 P. Összesen 788'90 P. — Segítőegyesületünk jelenlegi állománya 804'80 P. és 1512 db. tankönyv.

7. Cserkészlet. Intézetünk cserkészcsapata a 82. sz. Zrinyi cserkészcsapat. Alakulásának éve 1920.

Személyi adatok: a csapatszervező testület elnöke Dr. Karl János gimn. igazgató. A szervező testület tagjai: Barborik István kegyesrendi tanár, Dr. Kerkai József kegyesrendi tanár, az V. ker. Intézőbizottságának tagja, Dr. Lehoczky Károly táblabíró és Dr. Rósa Pál ügyvéd. A csapat parancsnoka Horváth Ambrus kegyesrendi tanár, cserkésztsz. Rajparancsnokok: Forinyák Gyula cstj., Rosiár László cstj., Sípos József cst., Szécsi Ferenc cscsv. A csapatban ebben az évben egyéb társadalmi elfoglaltságuk miatt nem folytathattak cserkészmunkát Bakonyi László cst., Dr. Lehoczky Károly cst. Dr. Réder Károly cst. Mindhárman a csapatban nevelődtek izig-vérig cserkészkekké. Mint cserkésztszitek is évekig folytattak a csapatban cserkésznevelő munkát. Ezért az áldozatos munkáért itt is köszönetet mond a csapat apraja-nagyja.

Mult évi táborozásunk. Csapatunk az elmúlt nyáron két tábort rendezett: egy állótábort és egy vizitábort. Mindkettő a honismeret és a cserkész kiképzés szolgálatában állott. Ez a gondolat jutott kifejezésre, amikor innen a déli határszélről elindult a csapat, hogy fönn északon, a visszatért Kassa mellett, a Csermelyölgy vadregényes erdejében verje fel állótáborát. A tábort, amely június 22-től július 11-ig tartott, Horváth Ambrus parancsnok vezette.

A tábor ideje alatt többször felkerestük Kassát, ezen kívül számos kirándulást rendeztünk. Így júl. 1-én autóbusszal egésznapos kirándulást tettünk Kassa-Jászó-Szádellő-Krasznahorka-Rozsnyó, Pelsőc-Aggtelek-Torna-Kassa útvonalon. A történelmi emlékek és a természeti szépségek csodáinak egész sorozatában volt részünk ezen az úton. A másik élményekben nem kevésbé gazdag kirándulásunk volt az erikai. A kisebb fiúknak ez két napba került. Az éjszakát az erikai menedékházban töltötték.

Felejthetetlenek maradnak azok a tábortüzek is, amelyeket a kassai cserkészekkel együtt rendeztünk a Csermelyölgyben és az Erikán.

Külön meg kell emlékeznünk arról a megtisztelő látogatásról, amelyben Dr. Tukats Sándor Szeged főispánja, v. Irányi László városi üzemigazgató úr kísérelében részesítette táborunkat. A jóhangulatú vendéglátó cserkészek néhány, a táborban született nótának az eléneklésével fejezték ki köszönetüket a megtisztelő látogatásért. Ezt viszont a főispán úr 20 P.-ős adományával jutalmazva a szakácsok gondjain könnyített.

Ezen a helyen is őszinte köszönetét fejezi ki a csapat minden tagja Paulesch Pál erdőigazgató és Vilkovszky Armand banktisztvi-

selő úrnak, akik a tábor előkészítő munkájában és ennek sikerében minden lehető eszközzel segítségünkre voltak.

Az állótábor után a csapat nagy része hazajött. Kisebb csoport azonban Bakonyi László cserkésztsízt vezetésével vízmozgó táborba szállt.

Vízmozgótáborunkat Kassa—Szeged között, a Hernád- Sajó- és Tisza folyókon, 480 km. távolságon, július 11-28. között tettük meg. A tábor létszáma 13 vízicserkész.

Az egész táboron keresztülvonuló akadálysorozattal kellett megküzdeni. Kezdődött ez azzal, hogy a nagy szárazság miatt a Hernád rendkívül alacsony vízállású volt. A kassaiak, akik pedig hozzászokhattak a Hernád sebes folyásához, kiálló sziklához, sellőihez, minden erejükkel arra törekedtek, hogy lebeszéljenek bennünket, szerintük a kétpárevezős, 6 személyes csónakjainkkal ezt az utat ilyen alacsony vízen nem lehet megtenni,

Külön élményt jelentett számunkra a Hernádon utunkat elzáró 5 duzzasztógát, amelyek mindegyikénél darabonként kellett a csónakokat és a felszerelést átrakni és újra vízre tenni. A sok ki és berakodást már annyira megszoktuk végül, hogy unalmasnak tűnt fel az út duzzasztóművek nélkül.

Pere községnél — egyik hernádmenti esti megállóhelyünknel — tűzriadónk is volt. A nyári munkák miatt férfiember nélkül maradt falu egyik kigyulladt házát mentettük meg, egész délután tartó, teljes erőmegfeszítést és kitartást kívánó munkával. Talán ez a félelmetes elemmel való harcunk, amelyben férfiak munkáját kellett pótolnunk, s amely végül is a mi győzelmünkkel végződött, volt legnagyobb élményünk a táborban. Az is igaz, hogy aznap éjjel a sátrat is ellophatták volna a fejünk fölött, mert bizony aldatni egyikünket sem kellett.

Végig eveztünk a magyar Hernád szakaszon — meglekintettük a csehek által épített erődorozatot a folyó partján — tanulmányoztuk az ősi hernádi és Sajó menti halászeletet és a vízimadár világot (: varjú és gémtanyák, vízi szárnyasok és gázlok, kócsag stb. :) Elfogódott lélekkel állottunk meg a gyászos emlékü Mohi pusztán. Meglekintettük a Tiszapolgárnál most készülõ vasúti és közúti híd építési munkálatait. Megfigyeltük a vízmenti nép szokásait, beszédjét és állandó vízikiképzéssel tökéletesítettük magunkat a vízicserkészlet különböző ágaiban.

Kitartó küzdelmünk a csaknem három napig tartó dermesztõ hideg széllel és esõvel, a feltornyosuló hullámokkal — a Tisza-Vezsenyi nagy kanyarban, — vágató vitorlázásunk a végre kedvezõ irányba forduló viharos széllel — Csongrád, Szentek körül, — a fárastól napi menet után a léleknyitogató, csendes tábortûzi beszélgetéseink, az ezernyi akadály ellenére is véghezvitt tervünk, eredményeink mindnyájunkban azt az érzést váltották ki: ezért érdemes volt vízicserkészésszé lennünk. Ez igazi cserkészmunka, igazi férfimunka volt!

Az *évközi cserkészmunka* Az évközi munka 3 rajban, 6 órsben folyt. Az I. raj a roverkorúakat tömörítette. A raj összejövetelein a fejlõdõ fiú igényeit szemelõtt tartva, megbeszélésekkel, vitatkozásokkal igyekeztünk mind a fiúk, mind a nemzeti közösség problémáit megvitatni és azokra feleletet keresni. A gyakorlati ismeretek elsajátításánál ez a raj elsõsorban a víziélet szempontjait vette figyelembe. A II. és III. raj programjában a próbaszabályzat szelle-

mében a cserkészpróbák adták meg a keretet. Megtartottuk a szokásos őszi és tavaszi nagy csapatkirándulást.

Ünnepélyeink, részvételünk külső megmozdulásokban. Az évi belső cserkészmunka mellett a csapat hagyományaihoz híven résztvettünk külső megmozdulásokban is és ezáltal is igyekeztünk öregbíteni a csapat régi jó hírnevét. Az intézet ünnepélyein rendezői, díszőrségi szolgálatot teljesítettünk. Két alkalommal országzászló-őrséget állottunk. Szept. 24-én résztvettünk a szegedi vízcserkész csapatok által rendezett ladik akadályversenyen, ahol a második helyezést értük el. Október hónapban résztvettünk az összes szegedi cserkészcsapatok számára rendezett légoltalmi napon.

Dec. 5-én megtartottuk hagyományos Mikulás-esténket, hangulatos, vídám műsorral, teával és tombolával.

Dec. 21-én téval egybekötött családi Karácsonyfa-ünnepélyt rendeztünk a díszteremben, amelyen a cserkészek szülei is nagy számban résztvettek. A karácsony előtti napokon valamennyi őr felkeresett egy-egy szegény családot, hogy szeretetadományaikkal megvigasztalják azokat, akikre a szeretet ünnepén is csak nélkülözés vár.

Máj. 23-án jólsikerült nyilvános csapat-ünnepélyt rendeztünk a gimn. udvarán a következő műsorral: I. Rész. Honvédcserkész munka a táborban: 1. Táborépítés . . . 2. Ébresztő, reggeli torna, zászlófelvonás. 3. Kiképzés: jeladás, légoltalmi gyakorlat, elsősegély. 4. A konyha rejtelmek. 5. Először táborozó cserkészlevele. . . II. Rész. Ünnep és szórakozás a táborban. 1. Zsákárbemutató. 2. Toborzó. 3. Vendégek a táborban. 4. Táborfűz: Jelenetek és énekek.

Ürnapján testületileg résztvettünk a körmeneten. Jún. 2-án a csapat a hódmezővásárhelyi cserkésznapon résztvett az V. kerület által rendezett portyázáson, Szerepelt repülőmodellbemutatóval és indult az úszóversenyen. Jún. 9-én résztvettünk a kerületi céllövőversenyen.

A kiscserkészraj. A kiscserkészek vezetője Szécsi Ferenc joghallgató. Szeptember végén kezdték a munkát 25-ös létszámmal, amely évközben 18-ra apadt. A hetenként tartott szerek az elméleti kiképzés, dal, mese és játék jegyében folytak le a fiúk igényeinek megfelelően. A szerek száma 28 volt. Rendeztek több nagyobb kirándulást. Résztvettek a cserkészek Mikulás-estjén, karácsonyfa-ünnepélyén, amikor nagy ígéretet tettek.

Nyári tábortervek. Csapatunk az idén is két tábort tervez. Az egyiket a Mecsekben. Ezt a tábort, amely jún. 26-tól júl 14-ig tart, követni fogja egy kerékpáros mozgótábor.

A cserkészév befejeztével hálás köszönetet mondunk mindazoknak, akik csapatunk munkáját akár erkölcsileg, akár anyagilag támogatták és a cserkészgondolat érvényesülését a társadalomban elősegítették.

8. Énekkar. Vezető tanár: Dr. Maklári Lajos. Az előző esztendei Bárdos hangversenyünk után, az iskolai évben már a nyugati klasszikus szerzők felé fordultunk. Az átmenet nem volt nehéz, mert Bárdos Lajos művészete is erről a tőről fakad. A stílus tehát nem volt egészen ismeretlen s a fiúk hamarosan nagy kedvvel énekelték Hassler, Victoria, Viadana örökszép kórusműveit. További fejlődésként több Liszt és Kodály szerzemény szerepelt műsoron.

Az énekkar létszáma 117. Szoprán : 27, alt : 34, tenor : 27, basszus : 29. Próbáinkat (szerdán : férfihangok, pénteken : gyermekhangok, szombaton : összpróba) a tanítási nap 6. órájában tartottuk.

Intézetünk minden kifelé való megnyilatkozásában jelentős szerep jutott az énekkarnak is. Így szept. 8.-án az ünnepélyes tanévmegnyitás, okt. 6.-án hazafias ünnepély, nov. 1.-én kegyeletes megemlékezés az elhunyt tanárok sírjánál, nov. 2.-án Dugonics A. sírjánál, Nováky Bertalan iskolánk volt tanárának temetése, nov. 26.-án a piaristarend Alapítójának tiszteletére rendezett ünnepség, ápr. 14.-én száz éves önképzőkörünk jubileuma, máj. 26.-án az önképző évzáróünnepélye az énekkar életében is egy-egy szereplési dátum. Az előadott művek közül jelentősebbek: Szögi E.: Humilis Christi famula . . ., intézetünk tehetséges növendékének Wentzel Ágoston V. b. o. tanulóinak: Szt. Erzsébet himnusza, Kozáky I.: Nemzeti munkadal, Hasler: Ünnepre jöttünk, Viadana: Örvendező zsoltár, Liszt: Magyar ünnepi dal stb. Hogy a közös éneklés örömeit és nagy nevelő értékét minél több növendékünk megérezze, az önképzőkör jubileumán 400 fiú ajkáról hangzott fel Kodály remek kánonja: a Magyarokhoz. Megrázó erővel csendült fel Berzsenyi ódájának ismét időszerű kiáltása: „Forr a világ bús tengere, ó magyar . . . szabad nép tesz csuda dolgokat”.

Iskolánkivül a következő alkalmakkor álltunk közönség előtt: dec 17-én a kat. kör adventi d. u.-ján (Karácsonyi kórusművekkel), jan. 12-én d. e. a belvárosi moziban rendezett finn matinén, jan. 21-én a felsővárosi kultúrház finn ünnepségén, máj. 22-én a felsővárosi minoriták templomában, máj. 25-én pedig a dómban májusi ájtatosságon.

Az egész évi szorgalmas, sokszor áldozatos munka jutalmául máj. 1-én háromnapos hangversennyel egybekötött tanulmányi kirándulásra ment az énekkar Kecskemétre. Utközben Kiskunfélegyháza nevezetességeit tekintettük meg. A rendkívül szívélyes fogadtatás után (énekeseink legnagyobb részét kecskeméti diáktársaik szülei látták vendégül; ezúton is hálás köszönetünk érte!) áldozócsütörtökön az oltani piarista gimnázium diákmisszióján mutatkozott be énekkarunk. Majd d. e. a helybeli ifjúság, d. u. a nagyközönség részére rendezett „Éneklő ifjúság” hangversenyen mutatta be tudásának legjavát a két énekkar. A hangverseny műsora a következő volt: Szomolányi József a kecskeméti piarista gimn. igazgatójának megnyitó beszéde. I. Hódolat az első Szent király előtt. a) Bárdos L.: Ah, hol vagy . . . b) Bárdos L.: Magyarok fénye. Énekli a két intézet egyesített énekkara. Vezényelt: Murányi Károly. A magyar népi muzsikáról előadott Sik Sándor piarista, egyetemi tanár. II. Klasszikus kórusművek. 1. a) H. L. Hassler: Ünnepre jöttünk b) T. L. Victoria: Ave Maria c) L. G. Viadana: Örvendező zsoltár (szegediek) 2. a) Josquin des Pres: Tengernek fényes csillaga. b) G. O. Pitoni: 150 zsoltár (kecskeméti). 3. Szögi E.: Himnusz Árpádházi Szt. Erzsébethez. (szegediek) 4. a) Liszt F.: Alleluja! b) Bárdos L.: Zsoltár Kánon. Énekelte a két intézet egyesített énekkara. Vezényelt: Maklári Lajos. Szünet. III. Új magyar kórusművek. 1. Erdélyi népdalok. (egyesített énekkar: Murányi Károly) 2. Bárdos L.: Négy katonanóta (kecskeméti). Verseiből előadott Sik S. 3. Bárdos L.: Körtefa . . . (szegediek) 4. Bárdos L.: Népdalkánon. a) ablak alatt, b) Béres vagyok, c) János bácsi (kecskeméti). 5. a)

Kodály Z.: Esti dal, b) Liszt F.: Magyar ünnepi dal c) Kodály Z.: Magyarokhoz (szegediek), 6. a) Kozáky J.: Nemzeti munkadal — a szerző zongorakíséretével, b) Bárdos L.: Spártai gyermek. Zongorán kísérte: Kertész Lajos VII. o. t. (egyesített énekkar). Zárószavakat mondotta Dr. Karl János, a szegedi gimn. igazgatója. Kecskeméti kedves vendéglátóinktól így búcsúztunk: Viszonllátásra a szőke Tisza partján.

9. Zenekar. Vezető tanár: Dr. Kerkai József. A tavaly megjelölt irányban haladt tovább. Működését hátráltatta, hogy az idei rendkívüli hidegek miatt a próbák helyeül szolgáló dísztermet nem lehetett kellőképen fűteni s így a próbák szüneteltek. Az év első felét Rossini: Tell Vilmos nyitányának betanulása töltötte ki, ami diákzenekaroknak eléggé nehéz feladat. Ezen kívül a kisebb darabokat nem számítva Beethoven Egmont-jával és Herold Zampa-jával szerepeltünk a nyilvánosság előtt. Az iskolai ünnepélyeken kívül szerepelt még a zenekar a Városi Színházban a kongregációk együttes ünnepségén és a Szent Terézke akció kultúrdélutánján a felsővárosi kultúrházban. A *zenekar* tagjai: *Fuvola*: Sebestyén István úr, e. h. és Wentzel Andor III. b., *Oboa*: Ancsó Zoltán úr, e. h. *Klarinét*: Dény Miklós VII, és Wentzel Ágoston V. b., *I—IV. hegedű*: Alács Gyula, Horváth János, Szabó Gyula, Antalfy Antal és Kovács Béla VIII., Antalfy László és Konrád György VI. b., Keszthelyi Béla és Simon Miklós V. a., Balogh Ferenc és Szamosi László V. b., Simon László és Szombathy István IV., Csillik Bertalan és Szőnyi Ferenc III. a., Szabó Rezső és Zsiga Sándor III. b., *Brácsa*: Czérna István VIII., Szabó Gyula VII. és Zolnay László VI. a., *Gordonka*: Máriaföldy Márton VIII. és Wambach Ferenc IV.; *Nagybögő*: Kerni Kálmán VII. és Somogyi László VI. a.; *Zongora*: Kertész Lajos VII. *Harmonium*: Filder Péter VIII. o. tanulók. Összesen: 31.

10. Gyorsírókör. Ebben az évben negyvenkettszer alakult meg Dr. Karl János igazgató úr védnöksége alatt Dr. Kerkai József okl. gyorsírástanító vezetésével 17 taggal. A tagok száma rendkívül megcsappant, amit elsősorban az okozott, hogy az V. osztályban a gyorsírás megszűnt kötelező tantárgy lenni. De sajnálattal kell azt is tapasztalni, hogy sem az ifjúság, sem a szülők nincsenek tisztában a gyorsírás tudásának igen nagy praktikus fontosságával. Csak így érthető, hogy aránylag csekély, előmeneteli és egyéb nehézségek esetén a gyorsírás tanulásának beszüntetésével akarnak egyéb tanulmányaikra időt nyerni. El kell ismerni azonban, hogy az ifjúság megterhelése évről-évre nő, a leventeórák is újabb órákat vesznek el az ifjúság szabadidejéből. A gyorsírókör ifjúsági vezetője volt Szabó Aurél VII., könyvtárosa: Zárián István VI. b., pénztárosa: Winter Miklós VI. b. o. tanuló.

A kör tagjai a házi versenyeken kívül résztvettek a kerületi versenyen, melynek eredménye ez ideig még nem ismeretes. A tavalyi versenyeken intézetünk a vidéki középiskolák között a VI. helyet foglalta el.

11. Dugonics sportkör. A „Dugonics Testgyakorló Egyesület” 1924. évben 94-es alapítási számmal alakult meg. Az 1939-40. tanévben a vezető tanár katonai bevonulása miatt csak 1939. nov. 10-én tartotta meg első alakuló ülését. Tiszteletbeli elnök: Dr. Karl János, az intézet igazgatója, vezető tanára: Pesti Lajos tesnevelési

tanár, lakik: Szentháromság utca 4/a. A sportkör ifjúsági elnöke: Moccsai Pál VIII. o. t. Szakosztály-vezetők: Csala Ferenc VIII. o. t. az atletikai, Szádetzky—Kardoss Béla VIII. o. t. a torna, Beleki Jenő VIII. o. t. a futbal, Czikesz Lajos VIII. o. t. a kosárlabda, Cziegler Sándor VIII. o. t. a tenisz, Fáy Imre VIII. o. t. az asztali tenisz, Szabó Aurél VII. o. t. a vívó, Csenderits László VII. o. t. az uszó és vízipoló, v. Alács Gyula VIII. o. t. a céllövőszakosztály vezetője lett. Titkár és sporttudósító: Stépán József VIII. o. t. A foglalkozás a tavaszi és őszi hónapokban az intézet udvarán és a József-főherceg-téri egyetem pályán, az újszegedi uszodában, télen a tornateremben és az intézet egyik földszinti helyiségében folyt le.

Az 1939—40. tanév sporteseményei: 1939. szept. 2-án és 3-án a szegedi Kisok teniszversenyen Ábrahám György IV. o. t. a harmadik helyet foglalta el és bronz érmét nyert. Párosban Cziegler Sándor VIII. o. t., Stépán József VIII. o. t. első helyezést értek el ezzel Szeged 1939. évi Kiszok. bajnoki címet, valamint egy serleget, illetve tenisz-ütőt nyertek. A vegyes párosban Nagysolymosy (női fejső ker.) — Stépán József VIII. o. t. első helyezéssel szintén Kisok. bajnoki címet és ezüst érmét nyert. Dec 10-én a szegedi Kisok. asztali teniszversenyen Hoffmann István VII. o. t. II., Fáy Imre VIII. o. t. pedig IV. lett. Párosban Fáy Imre VIII. o. t. — Lőcs Rezső VIII. o. tanuló a III., Hoffmann István VII. o. t. Lőcs Ákos V. o. tanulók a IV.-ek lettek. Csapatversenyben az intézet csapata felállításban a II. helyet foglalta el. Az 1939. dec. 17-én megtartott jelvénytörő tornaversenyen Csala Ferenc és Szádetzky—Kardoss Béla VIII. o. t. ezüst jelvényt nyertek, egyedül az egész délkerületben. Hovorka György és Schreiner Simon VI. B. o. tanulók pedig vas jelvényt szereztek. 1939. dec. 9. 1940. jan. 14. közötti időben rendeztük meg az iskola kosárlabda házi bajnokságát. A verseny a fűtési viszonyok és szeszünnet miatt nyúlt ilyen hosszúra. Bajnok lett a VIII. o. t. csapata.

Jan. 14-én Hódmezővásárhelyen, mérköztek vívóink az ottani ref. gimn. csapatával két fordulóban és azt 17:12 arányban legyőzték. Jan. 28-án Szegeden revánsot adott az intézetünk vívó csapata, mely alkalommal a vásárhelyi gimn. egyik csapatát 10:7 arányban, a másik csapatát 9:8 arányban verte meg.

Jan. 28-án a szegedi korcsolyázó egyesület rendezésében megtartott gyors korcsolyázó versenyen tanulóink a következő helyezést érték el. A 10—12 évesek korosztályában Matók György II. B. o. t. a harmadik, a 12—14 évesek között Mészáros Ferencz IV. o. t. I., Skultéty Sándor IV. o. t. III., a 14—16 évesek között Rósa János VI. A. o. t. I., Antalffy László VI. B. o. t. II., a 16—18 évesek között Tarr György V. A. o. t. I., és Lőcs Rezső VIII. o. t. III. lett.

Febr. 21-én tartottuk az intézet magasugró háziversenyét. A csapatversenyt a VII. o. t. csapata nyerte, 152 cm. átlaggal a VIII. o. csapata: előtt, akik 148 cm-es átlagot értek el. A harmadik az V. o. 142 cm-es átlaggal, a negyedik lett a VI. o. csapata 141 cm-es átlaggal.

Febr. 25-én Gyulán rendezték meg a délkerületi Kisok tornász-bajnokságot. Ezen intézetünk VIII. o. tanulója Szádetzky—Kardoss Béla szerenként, tehát: nyújtón, korlátton, gyűrűn, lovon, műszabad-

gyak., és lóugrásban egyéni és összetett bajnokságot nyert és ezzel a Kisok. délkerület tornászbajnoka lett.

Márc. 16-án intézetünk kardvívó csapata Bukovinszky László VII. o. t., Szabó Aurél VII. o. t., Szentgáli Gyula VII. o. t., Somogyi László VI. a. oszt. t. felállításban résztvett a Kisok. délkerületi csapatbajnokságban és a második helyet vívta ki.

Márc. 31-én és ápr. 7-én két mérkőzést játszott intézetünk foci csapat a az országos Kisok. Szent-László középiskolai vándordíjért kiírt bajnokságban. Az első mérkőzést 4:3 arányban a szegedi felsőkereskedelmi iskola ellen megnyerte, a második mérkőzést az ujszegedi tanítóképzősök ellen elvesztette.

Ápr. 21-én a Keac toborzó atlétikai versenyt rendezett, melyen tanulóink a következő eredményeket érték el. 400 m. s. f.-ban Antalffy Antal VIII. o. t. 60"2"-el 2., súlydobásban Beleki Jenő VIII. o. t. 9'23 m.-el, illetve diszkoszdobásban 25'70 m.-el 3., 200 m. síklutásban Nagy Barna VIII. o. t. 28"-el szintén 3. lett. Máj. 2-án az intézet foci és kosárlabda csapata az énekkarral átutazott Kecskemétre és az ottani piarista gimn. foci és kosárlabda csapatával mérte össze erejét. A foci mérkőzés 2:1-re a kecskemétié javára, a kosárlabda mérkőzés 22:19 arányban az intézetünk javára dönt el. Máj. 7-én fejeződött be a két hétig tartó délker. Kisok. kosárlabda bajnokság. Az intézet csapata a 2. helyezést érte el.

Május 10–13-án a Tenisz Szövetség országos tehetség kutató versenyt rendezett. Ezen a versenyen Hoffman István VII. o. t. 3. lett.

Jún. 8-án 500 főnyi közönség előtt folyt le a változatos számokból összeállított tornaünnepély. Az intézet minden tanulója résztvett a közös szabadgyakorlatban, melyet zenére pontos összetanulmányban mutattak be. A győztes futók és stafétások érem díjazásban részesültek. Sok tapsot arattak a szertornászok, de főleg az ötletes talajtornászok. Igen élénk érdeklődéssel szemlélte a hálás közönség a határdobó és kosárlabda mérkőzést. A műsor a következő volt: 1. Felvonulás, Hiszekegy. 2. Közös szabadgyak. zenére. 3. 50 m. síkfutás. 4. Bemutatótorna a korláton, talajtorna. 5. Osztályközi staféta verseny. 6. 2. oszt. tréfás staféta versenye. 7. 3. és 4. oszt. tréfás versenyfutása. 8. 5. oszt. kötélhúzó mérkőzése. 9. 6. oszt. tömeg staféta futása. 10. 7. oszt. puska gyakorlata. 11. 6. a) és 6. b) oszt. határdobó mérkőzése. 12. 7. és 8. oszt. kosárlabda mérkőzése. 13. Díjkiosztás 14. elvonulás. Az ünnepély végeztével Dr. Karl János az intézet igazgatója meggyőző buzdító beszéd kíséretében kiosztotta a győzteseknek a jutalmakat.

A V. K. M. 3100/1940. eln. számú rendelete arról intézkedett, hogy a sportköri számadást nem a tanév végével, hanem a naptári év befejeztével kell lezárni.

VIII.

Iskolánk tanulói.

A tanulók érdemsorozata.

1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen; ö. d. = ösztöndíjas; m. = tandíjmentes, 1., 2. . . f. = 1, 2, . . . fokú tandíjkedvezmény; ált. tan. eredm. = általános tanulmányi eredmény.

Az általános tanulmányi eredmény megállapítása a magaviselet és a rendes tantárgyak (tehát testnevelés, egészségtan, szépírási, gyorsírás és ének kivételével) figyelembevételével történik. A tanuló általános tanulmányi eredménye *kitűnő*, ha minden érdemjegye jeles (ez nyomtatásban vastag szedéssel jelzett 1); *jeles*, ha legfeljebb egy érdemjegye jó, a többi jeles (nyomtatásban kursív 1); *jó*, ha legfeljebb egy érdemjegye elégséges, a többi ennél jobb; *elégséges*, ha két vagy több elégséges érdemjegye van, de elégtelen érdemjegye nincs; *elégtelen*, ha egy vagy több tantárgyból elégtelen érdemjegye van.

a) Rendes tantárgyak.

Első A) osztály.

Osztályfőnök: Dr. Tiborc Lajos.

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	Rendszerezetel	T a n t á r g y a k									Ált. tan. eredm.	Tandíjmentesség; tandíjkedvezmény	
			Hittan	Magyar nyelv	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Természetrajz	Mennyiség- és mértan	Rajz	Testnevelés	Szépírás			Ének
Banka Lajos	1	1	2	3	2	2	3	3	2	2	1	1	3	
Bod Péter	1	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	2	
Bogárosi Béla	1	1	2	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	
Boldog László	1	2	2	2	1	1	1	3	3	2	1	1	3	1. f.
5 Czékus László	1	1	2	2	1	2	1	2	2	1	1	2	2	
Dombi Gyula	1	1	1	2	1	2	2	1	2	1	1	1	2	
Dúlósy Ede, István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Fehér József	1	3	1	3	2	4	2	3	3	2	2	3	4	
Fejér Dénes ref.	2	3	1	3	3	3	2	3	2	2	3	1	3	1. f.
10 Feketű József	2	3	2	3	3	4	3	3	2	2	2	2	4	
Fodor Szilárd	1	2	1	2	2	2	1	3	2	1	1	2	2	
Gál Mihály	2	3	2	3	3	4	3	3	3	2	3	2	4	
Gyuris Attila	2	2	3	3	2	3	3	2	3	1	2	3	3	
<i>Herédi Vilmos</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	2. f.
15 Hortobágyi Alajos	1	3	1	3	2	3	2	3	2	1	2	3	3	
Hutterer Ferenc izr.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	2	
Jávori Ferenc	2	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	1	3	
Kálmán Imre	1	2	1	3	1	3	2	3	2	1	2	2	3	

A tanuló neve és vallása, ösztöndijas, vagy ismellő-e?	Magaviselet	Rendszeretlet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjimentesség; tandíjkezdvmény
			Hittan	Magyar nyelv	Föld-és népraiz	Latin nyelv	Természetráiz	Mennyiségian és mértan	Ráiz	Testnevelés	Szépírás	Ének		
20 Kandiba István izr.	2	2	1	3	1	4	2	3	3	2	1	2	4	
Katona József	1	2	3	3	1	3	2	3	2	2	2	2	3	
Kiss Lajos	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	2	
Kocsárdi Kálmán	2	4	2	3	1	4	2	3	2	1	2	3	4	
Kóczy József	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	
Kopasz Lajos	1	1	1	2	1	2	2	3	2	1	1	1	2	1. f.
25 Kopjári Ernő ref.	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	1	1	2	1. f.
Kövér Béla	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1. f.
Nádor Géza	1	2	3	3	1	3	2	3	3	2	2	2	3	
Pápai Béla	1	2	2	2	1	2	2	2	3	2	2	1	2	
Perlaki Lipót	1	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	
30 Pintér László	1	2	1	3	2	3	2	2	3	1	3	1	3	
Puskás Zoltán	2	2	3	3	2	3	2	2	2	2	2	1	3	3. f.
Rack Kálmán	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1. f.
Rizinger Tamás	2	2	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	1. f.
Sebestyén Zoltán	2	2	1	3	2	3	2	3	3	1	2	3	3	
35 Somogyi Gábor	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2	
Sopsich János	2	4	3	4	4	4	3	4	4	3	3	3	4	
Szabó Imre	1	1	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	2	1. f.
Személyi József	1	2	1	1	1	2	2	1	3	2	1	1	2	
Szilágyi János	2	3	2	3	2	2	2	3	3	2	2	2	3	
40 Szilágyi Károly	1	2	2	1	1	3	2	2	3	3	1	2	3	
Szilágyi László ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1. f.
Tárnok Nándor	2	2	2	3	1	2	1	3	3	2	1	2	3	
Tima László	1	2	1	3	1	3	2	3	2	2	2	1	3	
Tóth Sándor	2	3	1	2	2	3	1	3	4	3	2	1	4	
45 Varga István	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	1	1	2	
Vida Endre	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	

Kimaradt: Cserháti Kálmán ref. (IV. 23.), Fábry Sándor ág. ev. (III. 4.), Fodor József ref. (XI. 10.), Kerekes László ref. (I. 7.),

Összesen: 50.

Első B) osztály.

Osztályfőnök: Dr. Szücs Lajos.

A tanuló neve és vallása, özlöndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjementesség; tandijedvezmény
			Hittan	Magyar nyelv	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Természettudomány	Mennyiség- és mérés	Rajz	Testnevelés	Szépírási	Ének		
Arnold Zoltán	1	1	1	2	1	2	1	2	3	2	1	2	2	1. f.
Ábisch Károly izr.	1	1	2	3	2	2	1	2	2	3	3	2	2	
Ádámfi Dezső	1	2	1	1	2	2	1	2	3	3	2	2	2	3. f.
Balogh László	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	2	2	2	
5 Bauer Ferenc	1	2	1	2	2	2	1	2	3	2	3	2	2	2. f.
Bánsági Károly	1	1	1	2	1	3	2	2	1	2	3	2	2	
Csányi István	2	4	2	4	3	4	3	4	4	2	3	3	4	
Danner János	2	2	2	2	2	3	2	3	1	2	2	2	3	
Fehér Ferenc	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	
10 Földi József	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	
Gál Imre	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	
Hoffmann Ervin	2	3	2	3	3	4	3	4	3	1	2	1	4	
Imre László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1. f.
Jenei János	1	1	2	2	1	3	2	3	3	3	1	1	3	
15 Kanyó Béla	1	2	1	2	2	3	1	3	3	1	2	1	3	
Karay Aladár	1	2	1	2	2	3	1	2	1	2	1	2	3	1. f.
Kiss Gyula	2	1	1	2	1	3	1	1	1	1	1	1	2	2. f.
Konczwald László	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1	1	1	2	
Kovács Ferenc	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1. f.
20 Kurai János	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	2	2	2. f.
Lakatos Csaba	2	3	2	3	2	3	3	3	3	2	2	2	3	
Lénárd László	1	1	1	2	1	3	1	1	2	1	1	1	2	
Liliom Károly	1	1	1	2	1	3	1	1	2	2	1	1	2	
Lusztig József	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2	1	1	1	1. f.
25 Malcowsky Tibor g. kat.	1	2	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1	2	1. f.
Malivanek Károly	1	2	2	3	2	3	1	3	3	2	2	2	3	
Márkus Péter	2	2	2	3	2	4	2	3	3	2	1	1	4	
Merkler Péter	2	2	1	1	1	1	1	3	2	2	1	2	2	2. f.
Nagy Tibor	2	2	3	3	3	4	2	3	3	2	2	2	4	
30 Pekár Béla	1	2	1	2	2	2	3	2	2	1	2	2	2	
Péri Ottó	1	2	1	2	3	4	1	2	3	2	3	3	4	
Philipp István	1	2	1	2	2	3	1	1	2	1	2	3	2	
Praefort József	1	1	1	2	2	2	1	1	2	1	2	1	2	
Reich Rudolf	1	2	2	2	3	2	2	1	2	2	2	2	2	
35 Sárhegyi László	2	2	2	3	2	4	2	3	3	2	1	2	4	
Sáry Károly	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	3	2	2. f.
Skerl Alfonz	2	2	2	2	2	3	2	2	2	2	2	1	2	2. f.
Somlai József	2	2	2	3	3	4	2	3	3	1	2	1	4	
Smuta Árpád	1	1	1	2	2	3	3	3	3	1	1	1	3	
40 Szigeti Gyula	1	2	1	2	2	3	3	3	3	2	3	1	3	

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	Rendszeretlet	T a n t á r g y a k								Alt. tan. eredm.	Tandijmentesség; tandijkedvezmény		
			Hitlan	Magyar nyelv	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Természetrejz	Mennyiségtan és mértan	Rajz	Tesztnevelés			Szépirás	Ének
Szilágyi Ferenc	2	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	2	
Urbán Aladár	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	2. f.
Veszeloyszky László	1	2	2	2	2	3	1	2	2	1	2	1	2	
Visnyei Lajos	1	2	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	2. f.

Kimaradt: Gránási Mihály (II. 11.), Halász Zoltán (II. 1.), Jurcsó István (I. 31.), Komorner Ervin (XII. 10.), Pardély Aladár (XI. 16.), Várhelyi Rudolf (II. 22.).

Összesen: 50.

Második A) osztály.

Osztályfőnök: Dr. Maklári Lajos.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	Rendszeretlet	T a n t á r g y a k								Alt. tan. eredm.	Tandijmentesség; tandijkedvezmény		
			Hitlan	Magyar nyelv	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Természetrejz	Mennyiségtan és mértan	Rajz	Tesztnevelés			Ének	
Ábrahám László	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2. f.
Bödő István	1	2	1	2	3	3	2	3	3	2	2	2	3	
Csauscher Sándor	2	3	2	3	3	3	1	3	2	1	1	1	3	
Dési Vilmos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2. f.
5 Frenkel Imre izr.	1	3	1	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	
Gyapjas György	1	2	1	3	3	3	2	3	3	2	3	3	3	
Gyarmati Gyula ref.	1	1	1	3	2	4	2	3	2	1	2	4	4	
Halmos András	1	2	1	2	2	3	1	3	3	3	2	3	3	
Horányi János	2	3	1	2	2	3	2	2	2	2	2	2	2	
10 Hubert Albin	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	1	2	3. f.
Jakab Gyula	1	2	1	2	3	3	2	3	2	1	2	3	3	
Kis József	2	3	2	3	3	3	2	2	3	2	3	3	3	
Kopasz István	1	1	1	2	2	3	1	3	2	2	2	3	3	
Kósa László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4. f.
15 Kovács József	1	1	1	2	2	3	1	3	3	1	1	1	3	
<i>Kovács Zoltán ref.</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	2. f.
Kövári Béla	2	3	1	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3	
Kriván Pál	1	1	1	3	3	3	2	3	2	1	2	3	3	
Láncz Albert izr.	2	3	2	3	4	4	3	3	4	3	1	4	4	
20 László Endre	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Márer Tamás izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	2	2. f.
Meggyesi Ernő	2	2	1	2	1	2	1	3	1	1	1	2	2	2. f.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerezlet	T a n t á r g y a k								Alt. tan. eredm.	Tandíjmentesség; tandíjkezdvezmény	
			Hitlan	Magyar nyelv	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Természetrjajz	Mennyiségán és mértán	Rajz	Testnevelés			Ének
Molnár Ferenc ref.	2	2	1	2	3	3	2	4	2	1	2	4	
Nagy Ferenc	2	2	1	3	2	3	1	2	3	1	2	3	1. f.
25 Örlei László	2	3	1	2	3	3	2	3	3	1	2	3	
Pávó Ferenc	1	2	2	3	3	3	2	3	2	2	2	3	
Pelle László	1	1	1	2	1	2	1	3	2	2	2	2	1. f.
Petényi Márk	2	2	1	2	2	3	1	1	2	2	2	2	
Révész István	1	1	1	2	1	2	1	2	2	2	2	2	
30 Rőser Jenő	1	1	2	3	3	3	2	3	2	2	1	2	
Sümegei Ernő	1	2	1	2	2	2	1	2	2	2	3	2	
Szekerés László	2	1	1	1	1	1	1	1	2	1	2	2	3. f.
Szemző László izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	2. f.
Szittner András	1	2	1	2	3	3	2	3	3	1	3	3	
35 Szűts Mihály	1	2	1	2	3	3	2	2	3	2	2	3	
Tasnádi József	2	3	2	3	3	4	1	3	3	3	1	4	
Terék Imre	1	2	1	3	3	3	2	3	3	3	1	2	
Traubert Emil	1	2	1	2	2	2	1	2	3	2	2	2	
Ujvári János	1	3	2	3	3	3	1	3	2	2	2	3	
40 Várkonyi János ev.	1	2	2	3	3	3	2	2	3	2	2	3	
Velcsov Márton	2	3	2	3	3	4	2	3	3	2	2	4	
Virányi György izr.	2	3	2	2	3	3	1	3	3	3	2	3	
Weisz György izr.	2	2	1	1	2	3	2	3	3	2	2	3	1. f.

Kimaradt : Bibor Barabás (IX. 16.) Pilbáth Ferenc (IX. 16.) Meghalt : Horváth Béla (II. 19.)
Összesen : 46.

Második B) osztály.

Osztályfőnök : Nagy Ernő.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerezlet	T a n t á r g y a k								Alt. tan. eredm.	Tandíjmentesség; tandíjkezdvezmény	
			Hitlan	Magyar nyelv	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Természetrjajz	Mennyiségán és mértán	Rajz	Testnevelés			Ének
Ábrándi Endre	1	1	1	2	2	3	1	2	1	1	1	2	2. f.
Berkés Dezső	2	2	2	3	2	3	3	3	3	1	1	3	
Berta Sándor	2	3	2	4	3	4	3	4	3	2	2	4	
Csekme István	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	
5 Csizsár Gyula	1	1	1	2	2	3	2	2	2	1	1	2	1. f.
Dávid Dénes	1	1	1	2	3	3	3	3	3	1	3	3	
Dosztig Ferenc	2	2	2	3	3	4	3	3	3	1	3	4	

A tanuló neve és vallása, öszlőndíjas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerlet	T a n l á r g y a k								Ált. tan. eredm.	Tandíjmentesség: tandíjkevezmény	
			Hitlan	Magyar nyelv	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Természetrajz	Mennyiség és mérték	Rajz	Testnevelés			Ének
Faragó Ferenc	1	3	2	3	3	3	2	3	3	2	2	3	
Fonyódi János	2	3	2	3	2	4	2	2	2	2	1	4	
10 Gombos József	1	1	1	2	1	2	1	2	1	1	1	2	
Horváth Géza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Horváth Péter	2	3	2	3	3	3	2	3	1	1	3	3	
Kajtár György	1	1	1	2	1	2	1	2	1	2	2	2	2. f.
Kanyó Balázs	2	2	2	3	3	3	2	2	2	1	1	3	
15 Kiss József	1	1	1	2	2	3	2	2	1	1	1	2	2. f.
<i>Kolin László</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	3. f.
Körmendy Zoltán	1	2	2	3	1	2	2	2	1	1	2	2	
Lippai József	1	1	2	3	2	3	2	3	2	1	1	3	1. f.
Mada Imre	2	3	2	3	2	4	1	3	3	1	2	4	
20 <i>Matók György</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	1. f.
Mácsovcics Lajos	1	2	2	3	3	3	2	2	3	2	3	3	
Mátó János	2	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	
Minárovits János	1	1	1	2	1	3	1	2	2	2	2	2	1. f.
Nagy Emil ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
25 Nagy József	2	2	2	3	1	3	1	3	2	1	1	3	
Nuszbaum Béla	2	3	3	3	3	3	2	3	3	_m	1	3	
Retkes László	1	2	1	2	1	2	1	2	2	1	3	2	1. f.
Szakál Zoltán	3	4	2	3	3	4	3	4	4	2	1	4	
<i>Szilágyi György</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	m.
30 <i>Tallián Frigyes</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	
Tápai Vidor ism.	2	2	2	2	2	3	2	2	2	1	3	2	
<i>Técsy Zoltán ref.</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	1. f.
Tóth István	1	2	1	2	1	2	1	2	3	2	3	2	
Vörös Imre	3	3	3	3	3	4	3	3	3	1	2	4	

Betegség miatt magántanulásra tért, s vizsgálatra nem jelentkezett:
Vigh Pál.

Kimaradt: Fodor Emil (IV. 17.), Szűcs István (VI. 8.).

Összesen: 37

Harmadik A) osztály.

Osztályfőnök: Dr. Kerkai József.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerlet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjmentesség; tandjkezdvmény			
			Hitfan	Magyar nyelv	Történelem	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiség-és mérian	Rajz	Testnevelés			Ének		
Bakacsi Gyula	1	1	1	2	2	1	2	2	1	2	1	2	1	1	1	2	3. f.
Barabás György izr.	2	2	2	2	2	1	2	1	3	3	3	3	3	2	2	2	3
Barna Géza ism. ref.	1	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3
Báthory László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	3. f.
5 Bibor Zoltán	1	1	1	2	2	2	2	2	1	2	1	1	1	1	1	2	1. f.
Bodola Miklós ref.	2	2	1	3	2	1	2	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1. f.
Boray Géza	1	1	1	1	1	1	2	3	3	1	2	1	1	1	1	2	3. f.
Busman Sándor gör. kat.	1	3	1	3	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	3	3
Csillik Bertalan ref.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
10 Dalmády Ernő	2	2	1	3	2	1	3	2	3	3	1	1	1	1	1	3	
Dékány Endre	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	1	1	1	2	1. f.
Dévai János	1	1	1	1	1	1	2	2	2	3	1	2	1	2	1	2	1. f.
Epstein Ferenc izr.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	
Fehér Gyula	1	2	1	2	3	1	3	3	2	3	2	2	3	3	3	1	1. f.
15 Gedő Béla ref.	2	2	2	3	3	3	4	4	3	4	3	3	3	2	4	4	
Gottlieb Albert izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	3. f.
Hilf László ref.	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	3. f.
Högye Gergely	1	1	1	1	1	1	2	3	1	2	2	2	2	1	2	2	3. f.
Kasza László	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	1	2	1	2	1	3. f.
20 Kislaki József	1	2	1	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	1	2	3	
Kiss György	2	2	1	2	2	1	3	3	3	3	3	3	2	1	3	3	
Marthy Gábor	1	2	1	2	1	2	3	3	2	3	3	1	2	3	1	2	1. f.
Móra Gyula	2	2	1	3	3	2	3	3	3	3	2	1	2	3	2	3	
Nagy István ism.	2	2	1	2	3	2	2	3	2	2	1	1	2	3	2	3	
25 Nagy Ottó	2	2	1	3	3	2	3	3	3	3	1	2	2	3	1	2	1. f.
Pál Dezső ism. ref.	2	3	2	3	3	3	3	3	4	3	3	1	2	4	4	4	
Pávó Gyula	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	2	2	1	2	2	2	3. f.
Pintér György, Ferenc fia	1	2	1	2	1	1	3	2	2	3	2	2	2	1	3	2	3. f.
Pintér György, Géza fia	1	1	1	2	3	1	2	2	1	2	2	2	1	2	1	2	3. f.
30 Renkey Gyula	1	2	1	2	3	1	3	2	2	3	3	2	1	3	1	2	1. f.
Sass József ref.	2	2	2	3	3	2	3	3	2	3	3	2	2	3	2	3	
Sári József	1	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3. f.
Somos Ottó	2	2	1	2	2	2	2	2	1	2	3	1	2	2	2	1	1. f.
Szabó Endre	1	2	1	3	2	2	3	2	3	3	2	1	2	3	2	3	
35 Szécsényi Jenő	2	3	2	3	3	2	3	3	3	4	3	1	3	4	4	4	
Székely György izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Szónyi Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	
Szurgent Sándor gör. kat.	2	2	1	3	2	1	3	3	2	3	3	3	3	2	3	2	3
Tóth Molnár Géza	1	3	1	3	2	2	3	3	3	2	3	2	3	2	2	3	
40 Váradi István	1	1	1	1	1	2	1	2	2	2	2	3	2	1	2	1	1. f.
Wilheim György izr.	2	1	1	2	2	1	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	

Kimaradt: Balázs Imre (IX. 1.), Sallay György (I. 20.)

Az összefoglalásokon betegsége miatt nem jelent meg: Henn László ism.

Összesen: 44.

Harmadik B) osztály.

Osztályfőnök: Horváth Ambrus.

A tanuló neve és vallása, őszlöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerlet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjementesség; tandíjkedvezmény	
			Hittan	Magyar nyelv	Történelem	Föld-és néprajz	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan Mennyiség és mértan	Reiz	Testnevelés	Ének			
Czáka Ferenc	1	1	2	3	2	2	3	3	2	3	3	2	2	3	
Czucz Ferenc	2	2	2	2	2	1	2	3	2	2	2	2	2	1	1. f.
Frányó István	1	1	2	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1	2	3
Füredi Lajos	1	1	1	3	1	2	2	3	2	3	3	3	2	1	3
5 Gáy Mihály	2	3	2	3	3	3	4	3	3	3	3	3	1	3	4
Gera József	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	2	1	1
Gerstenmayer István	2	3	1	3	2	2	3	3	2	3	3	3	2	3	3
Gubicza J. Sándor ág. ev.	1	2	2	3	2	1	2	1	1	2	2	3	3	2	2
Ivankovits Ferenc	1	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	2	2	3	3
10 Kancsár László	2	2	1	2	2	1	2	3	1	2	2	1	1	1	2
Kaposvári László	2	2	3	2	3	2	3	3	3	3	3	2	1	1	3
Kovács Béla	1	1	1	1	2	1	2	2	1	2	3	2	2	2	3. f.
Lakatos Pál	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	3	2	1
Lantos György	1	3	2	3	3	2	3	3	3	3	3	3	2	2	3
15 Mag György	2	2	3	3	3	3	4	3	3	4	3	3	2	2	4
Matyasovszky László	2	3	2	3	2	2	3	3	2	3	3	1	2	3	3
Mihály Péter	1	2	1	3	3	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3
Nógrádi Béla	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1
Olasz Zoltán	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1
20 Opitz Ferenc	2	2	1	3	3	3	4	4	3	4	3	2	2	4	3. f.
Palásti Tibor	1	2	1	2	2	1	2	3	2	2	1	2	1	2	1. f.
Paskai László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
Paulik Imre	1	1	1	3	2	1	3	3	3	2	3	2	1	3	3
Pónyai Mihály ism.	2	2	1	3	2	2	3	2	2	2	3	1	1	3	3
25 Princz József	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	3	3
Prohászka Nándor	2	3	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1	3	3
Renkey Albert	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
Sárkány János	2	2	2	3	2	1	3	3	3	3	3	1	1	2	3
Siklós Endre	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
30 Szabó Rezső	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1	1	m.
Szécsi Jenő	2	2	2	2	1	2	2	2	2	2	3	2	3	2	4. f.
Szécsi József	1	3	1	3	2	2	3	3	2	3	3	1	1	3	1. f.
Szűts Jenő	1	2	2	2	2	3	3	2	3	3	2	2	1	3	3
Tellessz Endre	1	1	1	2	1	2	3	2	2	3	3	1	2	3	1. f.
35 Temesvári János ism.	2	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	2	2	3	3
Tóth Lóránt	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3
Valentiny Géza	1	2	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1	2	3	3
Várhidy László	1	2	2	3	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1	3
Wentzel Andor	1	2	1	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1	3	1. f.
40 Zsiga Sándor	2	2	3	3	3	3	4	3	3	3	2	2	1	4	3

Kimaradt: Kovalik Károly (IV. 10.)

Összesen: 41.

Negyedik osztály.

Osztályfőnök: Lénárd Ödön.

A tanuló neve és vallása, öszlőndíjas; vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k											All. tan. eredm.	Tandíjmentesség; landjikedvezmény	
			Hitlan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettudj	Mennyiségtan	Reiz	Testnevelés	Egészségtan	Gyorsírás			
Ábrahám György	1	2	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1	1	2	2	3. f.
Bajza Frigyes	1	2	2	3	3	3	3	3	3	2	2	2	2	2	2	3
Bánáthy János	1	1	2	2	1	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2
Barek István	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
5 Barna Gábor	1	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	m	2	2	2	3
Bérczi László	1	2	2	3	3	3	3	2	2	3	3	2	2	2	2	3
Berke László	2	3	3	3	2	3	3	3	2	3	2	1	1	2	2	3
<i>Bohner András.</i>	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
Bugyi Endre	1	2	1	2	2	3	3	1	3	3	2	1	2	2	3	1. f.
10 Cserjési Jenő	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2	2	3	
Dank Viktor	2	2	2	2	3	3	3	2	3	2	1	1	2	2	3	
Elek Zoltán	2	2	3	3	3	3	3	3	4	2	1	1	3	4	4	
Feldheim György izr.	2	2	1	2	3	4	3	3	4	3	3	2	4	4	4	
Forró Endre	2	2	2	3	2	3	3	3	3	3	2	3	2	3	3	
15 Gábris Imre	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	3. f.
Gazdag András	1	1	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1	1	1	2	2. f.
Gömöry Andor ref.	1	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1	2	2	
György Zoltán	2	2	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1	2	3	3	
Györki János izr.	2	2	2	2	3	3	2	3	3	2	2	2	2	3	3	
20 Gyulai Béla	2	3	1	2	3	3	3	3	3	2	m	3	2	3	2. f.	
Horváth Ferenc	1	2	2	2	3	3	3	3	2	2	1	1	3	3	3	
Juhász Tibor	2	2	2	2	2	3	3	2	2	3	2	2	2	3	3	1. f.
Kamotsay Gyula	1	2	1	2	3	3	3	3	3	2	2	2	3	3	3	
<i>Katona Géza</i>	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	m.
25 Kiss Miklós	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	1	1	1	3	
Kiss Richárd	2	2	2	2	3	3	3	2	2	2	2	2	1	1	3	
Kordás Sándor	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1	2	2	2	2	
Kurth Géza	1	2	2	3	2	3	2	3	2	3	1	1	1	3	1. f.	
Kurucz Dezső	2	2	3	3	3	4	4	3	4	3	2	3	2	4	4	
30 Lakatos Attila	1	2	2	3	3	3	3	3	3	3	2	3	1	3	3	
Lassú Béla	2	1	2	1	2	2	2	2	1	1	1	1	1	2	3. f.	
<i>Lévai András</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	
Marosics László	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	
Marticskó József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
35 Mészáros Ferenc	1	2	1	2	1	2	2	1	1	1	1	1	1	3	2	
Miklós Károly	1	1	1	1	1	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1. f.	
Molnár József	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	4. f.
Nagy Ferenc	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	2	3	3	3	
Popper István izr.	2	3	2	3	3	3	3	2	3	3	2	3	2	3	3	
40 Romhányi László	2	3	3	3	3	3	4	3	3	3	2	3	4	4	4	
Sárhegyi Béla	1	2	2	3	2	3	4	3	3	3	2	2	2	4	4	

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszeretel	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandijmentesség; tandíjkedvezmény			
			Hitlan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Német nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Rajz	Testnevelés	Egészségtan			Gyorsírás		
<i>Scultéty Sándor</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1		
<i>Sebestyén Zoltán</i>	1	2	2	2	2	3	2	2	2	2	1	3	2	2	2	2	2. f.
Sebők Lajos izr.	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	
45 <i>Sibalin Endre</i>	2	2	2	3	1	3	3	2	3	2	1	2	2	2	3	3	
<i>Simon László</i>	1	1	2	2	1	3	3	1	3	2	1	2	2	3	3	3	1. f.
<i>Szittner Antal</i>	1	1	2	1	1	2	2	1	1	2	2	2	1	1	1	2	1. f.
<i>Szombathy István</i>	1	1	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1	2	
<i>Tápai Elemér</i>	1	2	2	2	3	3	3	2	2	1	1	1	1	3	3	3	
50 Thiel Miklós	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
<i>Tombácz Ferenc</i>	2	2	3	2	4	3	3	3	3	3	1	2	2	4	4	4	1. f.
<i>Váradai Ferenc izr.</i>	2	2	1	2	2	2	3	1	2	1	2	1	1	2	2	2	
<i>Vida György</i>	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1	1	1	1	1	1. f.
<i>Villányi Rezső</i>	1	2	2	2	3	3	4	3	4	3	2	1	3	3	4	4	
55 <i>Wambach Ferenc</i>	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	3	
<i>Wittner István</i>	2	2	3	2	3	3	3	3	2	2	1	2	2	2	3	3	

Beteg: Gavallér György, Molnár Ferenc.

Kimaradt: Szántai Imre (IV. 24.)

Tandíjhátralék miatt töröltetett: Török István (VI. 3.).

Összesen: 60.

Ötödik A) osztály.

Osztályfőnök: *Hantos Lőrinc*.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszeretel	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandijmentesség; tandíjkedvezmény			
			Hitlan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Testnevelés					
Austerweil Ferenc izr.	1	1	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1	1	1	
<i>Badiny Elemér ág. h. ev.</i>	1	1	1	1	1	1	—	—	1	2	1	1	1	1	2	1	2. f.
<i>Balogh Károly</i>	1	1	1	2	2	2	—	—	2	2	1	3	3	2	3	3	1. f.
<i>Barabás Károly izr.</i>	2	2	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	3	3	3	
5 <i>Bán György izr.</i>	2	3	2	3	2	3	—	—	3	4	2	3	3	3	4	4	
<i>Bozsó Lajos</i>	1	2	2	3	2	3	—	—	3	3	3	3	2	3	3	2. f.	
<i>Butkay Béla</i>	1	2	1	2	2	3	—	—	3	3	2	2	2	3	3	4. f.	
<i>Csauscher József</i>	1	2	1	2	2	2	—	—	3	2	1	1	2	2	2	2	
<i>Deutsch György izr.</i>	1	2	1	1	2	2	—	—	2	3	1	2	2	2	2	1. f.	
10 <i>Erdős János ref.</i>	2	2	2	2	3	3	—	—	3	3	2	3	3	1	3	3	
<i>Fürst Béla</i>	2	2	2	3	3	3	—	—	3	3	2	3	1	3	3	3	

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselel	Rendszeretel	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjimentesség; tandjikedvezmény
			Hitlan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természetráraj	Mennyiségtan	Teslnevelés		
Herczfeld Arthur izr.	2	3	3	3	2	4	—	4	4	3	3	2	4	
Hertelendy Imre	2	2	2	3	3	3	—	3	3	3	3	1	3	
Jász Antal	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	m.
15 Lőcs Ákos	1	2	2	2	2	2	—	2	1	1	1	2	2	
Miklós György	1	1	1	1	1	2	—	2	1	1	2	1	2	1. f.
Molnár Zoltán	2	2	2	3	2	4	—	4	4	2	3	2	4	
Pintér Miklós ref.	1	1	1	1	1	2	—	2	2	1	2	2	2	3. f.
Perecsényi Oszkár	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	
20 Rechtenwald Kristóf	1	2	1	2	2	3	—	3	2	2	3	1	3	1. f.
Rizinger György	1	2	2	2	2	3	—	3	3	1	3	2	3	
Simon Miklós	1	2	1	3	2	2	—	3	3	2	3	1	3	
Stréhling János	1	1	1	1	1	3	—	3	3	1	2	1	3	
Szűcs Kálmán.	1	1	1	2	2	2	—	3	2	1	2	1	2	1. f.
25 Tarr György	2	2	2	3	3	4	—	4	4	3	4	1	4	
Vámos László	1	2	2	2	2	3	—	3	3	2	3	2	3	
Weisz József izr.	1	2	1	1	2	2	—	2	2	1	1	2	2	1. f.
Zelles Aladár	1	2	3	2	2	3	—	3	3	3	4	1	4	

Kimaradtak: Juhász Árpád (IX. 9.), Kovács Sándor (V. 30.), Wahby Adly (X. 28).

Összesen : 31.

Ötödik B) osztály.

Osztályfőnök: Babos Dezső.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselel	Rendszeretel	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjimentesség; tandjikedvezmény
			Hitlan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természetráraj	Mennyiségtan	Teslnevelés		
Balogh Ferenc	1	2	1	2	2	2	—	2	—	1	2	1	2	1. f.
Becsei Gyula	2	2	3	3	3	3	—	3	4	2	3	1	4	
Burány János	1	1	1	1	3	2	—	2	2	1	2	1	2	3. f.
Debreczeni Nándor	2	2	1	3	2	3	—	2	2	1	3	1	3	
5 Dietrich Gábor	1	1	2	2	1	3	—	2	—	2	2	1	2	
Gazdag József ism	1	1	1	3	2	3	—	3	—	1	3	3	3	
Juhász László	2	2	2	2	2	3	—	2	3	3	2	2	3	2. f.
Keszthelyi Béla	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	
Kiss Árpád	1	1	1	2	2	2	—	2	2	1	2	im	2	
10 Lovászi Ferenc	1	2	1	2	1	2	—	3	—	1	2	2	2	3. f.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerlet	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredm.	Tandjmentesség; tandijkedvezmény
			Hitlan	Magyar nyelv	Történelem	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Természettan	Mennyiségtan	Tesztnevelés		
Matyus Leó	1	1	1	1	1	2	—	2	1	1	1	1	2	3. f.
Mátyás Miklós	2	3	2	3	2	3	—	3	3	1	2	2	2	3
Monostori Béla	2	2	1	3	2	3	—	3	3	2	2	2	2	3
Nagy János	1	2	1	2	1	2	—	1	2	1	2	1	2	1. f.
15 Nagy László	1	1	1	1	2	2	—	1	2	2	2	2	2	3. f.
Rózsa József	1	1	1	1	1	2	2	3	—	1	2	2	2	2. f.
Róser Miklós	2	2	2	4	3	4	—	3	3	2	3	1	4	4
Szamosi László	1	1	1	1	2	2	1	1	1	2	2	1	2	1. f.
Szirovicza Zoltán	1	1	1	1	2	2	—	3	3	3	3	3	3	1. f.
20 Szolcsányi Pál	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	4. f.
Tamás István	2	2	1	2	1	3	—	3	3	1	2	1	3	3
Ugrai Miklós	1	1	1	1	2	1	—	2	2	1	1	1	2	2. f.
Wentzel Agoston	1	2	2	2	2	2	2	—	2	2	2	1	2	2. f.
Wiedermann István	1	1	1	1	2	2	—	2	2	3	3	1	2	3. f.
25 Willemsz Ottmár	2	3	2	3	3	3	—	3	3	2	3	1	3	3

Összesen : 25.

Hatodik A) osztály.

Osztályfőnök : Dr. Diósi Géza.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerlet	T a n t á r g y a k										Ált. tan. eredm.	Tandjmentesség; tandijkedvezmény
			Hitlan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tesztnevelés		
Almássy László	2	3	3	3	4	—	3	4	3	3	3	1	4	4
Bencsik József	1	1	1	1	1	1	—	1	1	2	1	1	1	3. f.
Borsos Ferenc	2	1	1	2	2	—	2	3	2	2	1	1	2	3. f.
Christoph József	2	3	1	3	3	—	2	3	3	3	3	1	3	3
5 Dietrich Dénes	1	2	2	2	2	3	—	2	2	3	2	1	3	3
Dobozy László ref	2	3	1	2	3	—	3	3	3	3	3	2	2	3
Fogarasi István gör. kat. ism.	2	2	1	2	3	—	3	3	1	1	2	1	3	3
Halmos László	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	1	1	3. f.
Hargittay István	1	1	1	1	2	—	2	2	2	2	1	2	2	3. f.
10 Hubányi Ferenc	2	2	3	2	3	—	2	2	4	3	3	1	4	4
Kecskés István	1	2	1	2	3	—	3	3	3	2	3	2	3	3
Kiss Ferenc	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	1	4. f.
Kontraszti Endre	2	3	2	3	3	—	3	3	2	2	3	1	3	3
Lajos István	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
15 Lőrinczy Gábor	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	1	1	4. f.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	Rendszerel	T a n t á r g y a k									Alt. tan. eredm.	Tandjmentesség; tandijkedvezmény		
			Hitlan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan			Tesztelés	
Lukachich Győző	1	2	3	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1	3	
Malina Gyula	2	3	3	2	3	—	3	3	3	3	3	2	1	3	
Máriafüldy Péter	2	2	2	2	3	—	3	3	3	3	1	1	1	3	
Nagy József	1	2	2	2	3	—	2	2	2	2	1	2	2	2	1. f.
20 Nagy László	1	1	2	2	2	—	1	2	2	3	2	2	1	2	1. f.
Piukovics Dezső	2	2	1	2	2	—	2	3	2	3	2	2	1	3	m.
Rácz Lajos	2	2	3	3	3	—	3	—	3	2	3	3	3	3	
Rósa János	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	2	1	3. f.
Ruh László	1	1	1	2	3	—	3	3	3	2	2	3	3	3	1. f.
25 Schork István	1	1	1	1	1	—	1	2	1	2	1	1	1	2	
Schreiner János	2	2	2	2	3	—	3	3	1	2	2	1	3	3	
Sebestyén Gábor	2	2	1	2	2	—	2	2	2	3	2	2	2	2	1. f.
Somogyi László	1	1	2	2	2	—	2	2	3	1	1	2	2	2	2. f.
Szalma József	2	2	1	3	3	—	3	2	2	3	3	1	3	3	
30 Szendrő Zoltán	1	2	1	3	3	—	3	3	2	3	3	2	3	3	
Tóth Sándor	2	3	1	2	3	—	3	3	3	2	3	2	1	3	
Török László	1	1	1	1	2	—	2	2	1	1	2	2	2	2	2. f.
Varga István	2	2	2	3	3	—	3	3	3	3	3	1	3	3	
Willemisz Tibor	2	3	2	3	4	—	3	3	4	3	3	2	4		
35 Wittig Tibor	1	3	2	3	3	—	3	4	3	3	3	1	4		
Zolnay László ref.	1	2	1	2	2	—	2	2	2	2	3	2	2	2	1. f.
Összesen : 36.															

Hatodik B) osztály.

Osztályfőnök : Csonka Mihály.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	Rendszerel	T a n t á r g y a k									Alt. tan. eredm.	Tandjmentesség; tandijkedvezmény	
			Hitlan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan			Tesztelés
Antalfi László	1	2	1	2	3	—	2	2	2	1	2	1	2	1. f.
Demján Sándor	1	2	1	2	3	—	2	3	3	1	2	m	3	
Frankó Andor	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	m	1	1. f.
Honti Géza	2	2	1	2	3	—	3	2	3	3	3	1	3	
5 Hovorka György	2	2	1	2	3	—	2	2	2	1	2	1	2	
Huhn László	1	2	2	2	2	—	2	1	—	2	1	1	2	1. f.
Ila-Horváth Imre	1	2	1	1	3	—	2	3	3	2	2	1	3	2. f.
Iván László	2	1	1	3	3	—	3	3	3	3	3	1	3	
Kávay László	1	2	2	2	3	—	3	3	2	3	3	2	3	

A tanuló neve és vallása, öszlöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerelet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandijmentesség: tandijkedvezmény
			Hitlan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Természettan	Mennyiségtan	Tesztnevelés		
10 Keresztély Tibor	2	1	2	3	3	—	3	3	4	2	3	2	4	
Kemenes János	1	1	2	2	3	—	2	3	3	2	2	1	3	
Konrád György izr.	2	1	2	2	2	—	2	3	1	1	2	3	2	
Liptay László	1	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1	2	1	m.
Merley Tibor	2	2	1	3	4	—	3	3	3	2	3	1	4	
15 Motika Endre	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	2	1	3. f.
Nátly Gyula	2	2	2	3	3	—	3	4	3	2	3	1	4	
Nedelykov Mihály g. kel. sz.	1	1	1	2	2	1	2	—	1	1	1	2	2	
Niedermayer Ádám	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	m.
Orsós Sándor	1	2	1	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	
20 Paskai Antal	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	2	1	4. f.
Reitzer György izr.	2	2	2	2	3	—	1	2	3	2	3	3	3	
Retzler István	2	2	2	2	3	—	2	3	3	2	3	1	3	
Salánki István	2	2	1	3	3	—	3	4	3	3	3	1	4	
Schreier Simon	1	1	1	1	1	—	1	2	1	1	1	1	1	3. f.
25 Spitzer György izr.	1	2	2	2	2	—	1	2	2	2	3	1	2	
Timár László	1	1	1	2	2	—	3	2	2	1	3	1	3	1. f.
Tranger Tibor	2	3	1	2	3	—	3	3	2	1	3	1	3	
Varnyu Sándor	2	2	3	3	3	—	3	4	4	2	4	1	4	
Vándor Antal	1	1	1	2	1	1	2	—	2	2	2	1	2	
30 Vida László	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	2	1	1. f.
Winter Miklós izr.	1	1	1	1	1	—	1	1	2	1	1	2	1	
Zárián István	1	1	1	1	2	1	1	—	1	1	1	1	1	m.

Összesen : 32.

Hetedik osztály.

Osztályfőnök : Sörlei Zsigmond.

A tanuló neve és vallása, öszlöndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerelet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandijmentesség: tandijkedvezmény		
			Hitlan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan			Tesztnevelés	Értekezlet
Austerweil Lajos izr.	2	2	1	1	1	—	1	1	1	1	1	2	1	1		
Baka József	2	2	1	2	2	—	2	3	1	2	2	1	1	2		
Bakos Károly	1	1	1	1	2	2	—	1	2	1	1	m	2	3. f.		
Bába László	2	2	2	3	3	—	3	3	2	3	3	3	3			
5 Bózsó Árpád	2	2	2	3	3	—	3	3	2	3	3	3	3	2. f.		
Bózsó István	1	2	1	1	2	1	—	1	1	1	2	2	1	3. f.		
Bukovinszky László ág h.ev.	2	2	1	1	2	—	1	1	1	1	2	1	2			

A tanuló neve és vallása, ösztöndíjas, vagy ismélő-e?	Magaviselet	Rendszeret	T a n t á r g y a k											Alt. tan. eredm.	Tandíjmentesség; tandíjkezdmény.		
			Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyiségtan	Testnevelés			Egészségtan	
Csenderits László	3	2	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Csikós Mihály	1	2	1	2	1	—	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2	
10 Dény Miklós	1	2	1	2	3	—	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	
Farkas István	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
Fehér Zoltán	1	1	1	2	3	—	1	2	2	1	1	2	2	1	2	2	
Felkai Béla	1	1	1	1	2	—	3	2	2	1	2	2	2	1	2	2	1. f.
Gillay János	1	2	1	3	2	—	2	2	2	2	2	1	2	1	2	2	1. f.
15 Gräbeldinger József	1	1	1	2	2	2	1	—	1	2	1	2	1	1	1	2	2. f.
Grüner György izr.	2	2	1	3	2	—	1	2	1	2	1	2	2	1	2	2	3. f.
György Ákos	1	2	2	3	2	—	3	2	2	2	2	3	1	1	3	3	
<i>Györki András izr.</i>	2	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
Hoffmann István izr.	2	2	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2. f.
20 Imre József	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
v. Irányi László	1	2	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
Karádi László	1	1	1	3	2	—	1	2	2	2	1	1	2	1	2	2	2. f.
<i>Kerényi Károly</i>	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	2	2	1	1	1	3. f.
Kerni Kálmán	2	2	2	2	2	2	2	—	2	2	2	2	2	1	2	2	1. f.
25 Kertész Lajos	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	1	1	1	4. f.
Koltai Géza	1	1	2	2	2	—	3	2	2	2	1	2	2	2	2	2	
Kovácsik Zoltán	2	2	2	1	2	—	2	1	2	2	1	2	1	3	2	2	
Kőváry Károly	1	2	1	3	3	—	3	3	2	3	1	1	1	2	3	3	
nemes Kup László	2	2	2	1	2	—	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	e.m.
30 Lantos István	2	2	1	2	2	—	3	3	2	2	2	3	3	2	3	3	
Lehoczky Miklós	1	1	2	3	2	—	2	3	2	2	3	3	1	2	3	3	
Lovass Nagy Viktor ref.	1	2	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	1	1	1	2. f.
Lukácsi István	2	2	1	2	2	—	2	2	1	2	2	2	1	1	2	2	2. f.
Maiér Béla	1	1	2	2	2	—	2	1	1	2	1	1	2	2	2	2	3. f.
35 Molnár Károly	2	2	1	2	2	—	3	3	2	2	2	2	2	2	2	3	
Németh István	2	2	2	3	3	—	3	—	2	3	1	2	3	2	3	3	1. f.
Ördögh János	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	2	1	2	1	1. f.
Pávó Nándor	1	3	2	3	3	—	3	3	2	2	2	2	2	2	3	3	
Popper Zoltán izr.	2	2	1	1	1	—	2	1	1	1	2	1	f _m	2	2	2	3. f.
40 Post József	1	2	1	3	3	3	3	—	3	3	3	2	1	2	3	3	
Pudler László izr.	2	2	1	1	2	—	2	1	1	2	2	3	2	2	2	2	1. f.
Rácz Dezső	2	2	2	2	2	2	2	—	3	3	3	2	2	2	3	3	
Répás Nándor	2	1	2	3	3	—	2	2	2	3	2	2	1	2	3	3	
Romoki Arnold	2	2	2	2	3	—	3	3	2	2	2	2	1	3	3	3	
45 Róth István izr.	2	2	2	1	2	—	1	1	2	1	1	2	2	2	2	2	
Sajó János	1	1	2	2	2	2	1	—	1	2	1	1	2	1	2	2	2. f.
Sebők Odön	1	1	1	2	2	2	2	—	2	2	2	2	2	1	2	3	3. f.
Selyem János	1	1	1	2	2	2	2	—	2	2	1	1	1	1	2	2	2. f.
Singer József	1	2	1	3	3	3	3	—	2	2	2	2	1	3	3	3	1. f.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerlet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjimentesség; tandijkedvezmény			
			Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Földrajz	Fizika	Mennyviséglet			Testnevelés	Egészséglet	
50 Skultéty János	2	2	1	2	3	—	3	—	3	1	2	3	3	2	2	3	
Striffler Ádám	2	2	1	2	3	3	2	—	2	2	2	3	1	2	1	2	1. f.
Szabó Aurél ism.	2	2	2	3	3	3	—	—	2	3	3	3	3	1	2	3	
Szabó Bertalan	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	4	f. f.
Szabó Ferenc	2	2	1	2	2	—	2	2	1	2	2	2	2	1	2	2	f. f.
55 Szabó Gyula	2	2	1	2	3	—	2	2	2	1	2	2	2	1	2	2	f. f.
Szabó László	2	2	1	3	2	—	—	—	2	2	2	2	2	1	1	3	f.
Szegedy István	1	1	2	3	3	—	—	—	3	2	2	2	3	1	2	3	
Szentgáli Gyula	1	1	1	2	2	—	—	—	2	1	2	2	2	1	2	2	f.
Szepesy Gábor ref.	2	2	1	2	2	—	—	—	3	3	1	2	2	2	2	3	
60 Szélpál Ottó	2	2	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	1	3	
Szénási László ref.	2	2	1	3	3	—	—	—	2	3	2	3	2	1	3	3	
Szigetvári Ferenc	2	3	2	2	2	3	—	—	2	2	2	3	3	1	3	3	
Vecsey Tibor ág. h. ev.	2	2	1	3	3	—	—	—	3	3	3	3	3	1	2	3	
Vojnár Gábor ism.	1	2	2	2	3	—	—	—	2	3	2	3	3	2	2	3	
65 Weitz András ism.	2	2	3	3	3	—	—	—	3	3	2	3	3	1	3	3	

Összesen : 65.

Nyolcadik osztály.

Osztályfőnök : Greff Géza.

A tanuló neve és vallása, öszlőndijas, vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszerlet	T a n t á r g y a k										Alt. tan. eredm.	Tandjimentesség; tandijkedvezmény			
			Hittan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Fizika	Mennyviséglet	Filozófia			Testnevelés	Egészséglet	
v. Alács Gyula	1	1	2	1	3	—	—	—	2	2	3	2	3	2	1	3	3
Antalfi Antal	2	2	2	1	3	—	—	—	2	3	3	3	3	2	1	3	3
Beleki Jenő	1	2	1	2	3	—	—	—	3	3	3	3	3	3	1	3	3
<i>Bérczi István</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2. f.</i>
5 Bózsó József	2	2	1	3	3	—	—	—	3	3	3	3	3	3	2	3	f.
Csala Ferenc	2	2	2	3	3	—	—	—	3	3	3	3	3	3	3	3	
Csikesz Lajos ref.	1	2	1	2	3	—	—	—	3	3	2	3	3	1	1	2	3
Csonka István	2	2	3	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1	3	3	
Czérna István	1	2	1	2	2	—	—	—	3	2	2	3	3	1	1	2	3
10 Czérna Lóránt	1	1	1	1	2	—	—	—	2	2	1	3	3	1	1	2	3
Fári Imre	2	2	2	1	2	—	—	—	2	2	2	2	3	2	1	2	2
<i>Filder Péter</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>—</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1</i>	<i>1. f.</i>
Frischmann Gábor	1	1	1	1	2	—	—	—	1	1	1	1	1	1	2	1	2. f.

A tanuló neve és vallása. öszlőndijas vagy ismétlő-e?	Magaviselet	Rendszeretel	T a n t á r g y a k											Alt. tan. eredm.	Tandijmentesség; landijkedvezmény			
			Hitlen	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Német nyelv	Francia nyelv	Történelem	Fizika	Mennyviségtan	Filozófia	Tesztnevelés			Egészségtan		
Gulyás Árpád . . .	1	1	1	1	2	2	2	—	1	2	2	1	1	1	2	2	2	f.
15 Gulyás Zoltán izr.	3	3	1	2	3	—	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	f.
Hevesi László . . .	1	1	1	1	1	1	1	—	2	1	1	1	1	1	1	1	1	f.
Horváth János . . .	1	1	1	1	2	2	1	—	1	2	2	1	2	1	1	2	2	f.
Jaczkó András . . .	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1	fm	1	1	1	3	f.
Kontraszti György . . .	1	2	2	2	3	—	3	3	3	2	3	3	2	2	2	3	3	
20 Kovács Béla . . .	2	2	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	
Könyöky Lóránt . . .	2	2	2	1	3	—	2	2	3	3	3	3	1	3	3	3	3	
Littomericzky János . . .	2	2	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	
Lócs Rezső . . .	3	2	2	1	3	—	2	2*	2	3	3	2	1	2	2	3	3	
Maczelka László . . .	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	m.
25 v. Máriaföldy Márton	1	1	1	1	2	1	1	—	2	2	3	1	1	1	1	2	2	f.
Máriavölgyi Péter . . .	1	1	1	1	2	2	3	—	3	3	3	2	2	2	3	3	3	
Márki Antal . . .	3	3	1	1	3	—	2	2	3	3	3	3	1	2	3	3	3	
Menyhárt Pál . . .	1	1	1	2	3	—	3	3	3	2	2	2	1	2	3	3	3	
Milassin Gyula . . .	1	1	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	1	3	3	3	3	
30 Mocsai Pál ref. . .	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3. f.
Móro Károly . . .	2	2	2	2	3	—	3	3	3	3	3	2	2	3	3	3	3	
Motika Dezső . . .	1	1	1	1	3	—	1	2	1	1	2	2	1	2	2	2	2	f.
Nagy Barna ref. . .	1	1	1	2	3	—	3	2	3	3	3	2	1	2	3	3	3	
Nagy István . . .	1	1	1	1	2	—	1	2	1	2	2	2	1	1	1	2	2	f.
35 Niedermayer Ferenc	1	1	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	m.
Radnai Andor gör. kat. . .	1	2	1	2	3	2	3	—	2	1	2	1	2	2	2	3	1	f.
Rényei Kálmán . . .	1	1	1	1	2	—	2	2	1	1	2	1	1	1	1	2	1	f.
Rozsályi Zoltán . . .	1	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	3	3	f.
Sámson Ferenc . . .	1	1	1	1	1	—	1	2	2	2	2	1	1	3	2	2	2	f.
40 Schmidt János . . .	2	2	1	2	3	—	3	3	2	2	3	2	1	3	3	3	3	
Schwarz Pál izr. . .	2	3	1	1	2	—	1	2	3	2	2	1	fm	2	2	2	2	
Stépán József ref. . .	1	1	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
v. Szabó Gyula . . .	1	1	1	1	2	—	2	1	2	2	3	1	1	2	2	2	2	
Százdeczky Kardoss Béla ref.	1	1	1	1	2	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2. f.
45 Técsi László ref. . .	1	1	1	2	3	—	2	3	3	3	3	2	2	1	3	1	3	
Török Pál . . .	1	1	1	1	2	—	2	2	2	2	3	1	1	2	2	2	2	
Weisz György izr. . .	1	1	1	1	1	—	1	1	1	2	2	1	2	1	2	2	2	f.
Ziegler Sándor . . .	2	2	2	1	2	—	2	2	3	2	3	1	1	2	3	1	1	f.

* Angol ny.

Összesen: 48.

b. Rendkívüli tantárgyak.

1. Francia társalgást tanultak a) Kezdők: Balogh Ferenc, Barabás Károly, Butkay Béla, Herzfeld Arthur, Miklós György, Molnár Zoltán, Perecsényi Oszkár, Rechtenwald Kristóf, Rizinger György, Vámos László, Debreczeni Nándor, Burány János, Kiss Árpád, Monostori Béla és Nagy József V. o. t. b) haladók: Bencsik József, Halmos László, Kiss Ferenc, Lajos István, Lukachich Győző, Sebestyén Gábor, Szalma József, Zolnay László, Antalfi László, Hovorka György, Kávai László és Tranger Tibor VI. o. t.

2 Művészi rajzot tanultak: Lakatos Pál, Barabás György III., Bajza Ferenc, Dank Viktor, Feldheim György, Lévai András, Marticskó József, Sebők Lajos, Váradí Ferenc IV., Fürst Béla V. és Sajó János VII. o. t.

c. Érettségi vizsgálatok.

A május-június havi érettségi vizsgálatokra 48 tanuló jelentkezett. A vizsgálatok elnöke Dr. Kürti Menyhért kat. középiskolai főigazgató volt, kormányképviselő Dr. Sándor István főiskolai tanár. A vizsgálatok írásbeli részét május 15, 16, 17 és 18-ik napján tartottuk. A tételek a következők voltak:

a.) A magyar nyelv és irodalomból: A XIX-ik századi irodalmunk nagyjai, mint emberek. — Fizikai tétel: Erőterek. A fizikai tételt 2 dolgozta ki. Eredmény: 19 jeles, 16 jó, 13 elégséges.

b.) Latin nyelv és irodalomból: Tacitus, Ab. excessu Augusti L. VI. C. XXVIII. Eredmény: 13 jeles, 10 jó, 20 elégséges, 5 elégtelen.

c.) Német nyelvből és irodalomból: A csodálatos esernyő. Fordítás magyarból németre. Eredmény: 19 jeles, 13 jó, 11 elégséges, 5 elégtelen.

d.) Görög nyelvből és irodalomból: Illias XX. 16—40. Eredmény: 3 jeles, 1 jó, 2 elégséges.

A szóbeli vizsgálatokat június 1, 3—7 napjain tartottuk. *Kitűn-tetéssel éret 4:* Maczelka László, Mocsai Pál, Niedermayer Ferenc és Stépán József. *Jelesen éret 7:* Bérczi István, Frischmann Gábor, Hevesi László, Nagy István, Rényi Kálmán, Rozsályi Zoltán, Szádeczky-Kardoss Béla. *Jól éret 12:* Filder Péter, Gulyás Árpád, Horváth János, Jaczkó András, vitéz Máriaföldy Márton, Máriavölgyi Péter, Motika Dezső, Sámson Ferenc, Schwarcz Pál, vitéz Szabó Gyula, Török Pál és Weisz György. *Érett 17:* vitéz Alács Gyula, Beleki Jenő, Bózsó József, Csonka István, Czérna István, Czérna Lóránt, Fári Imre, Kont-raszty György, Lőcs Rezső, Márki Antal, Menyhárt Pál, Milassin Gyula, Nagy Barna, Radnai Andor, Schmidt János, Técsi László és Ziegler Sándor. A vizsgálóbizottság 8 tanulót egy tárgyból szeptem-berben az egri ciszterciarendi gimnáziumban tartandó javítóvizsgálatra utasított. Görög nyelvből és irodalomból kiegészítő érettségi vizsgálatot tettek; jeles eredménnyel: Maczelka László és Niedermayer Ferenc, jók: Gulyás Árpád, Hevesi László és v. Máriaföldy Márton, elégséges: Radnai Andor.

Az eredményt az elnök hirdette ki szép beszéd keretében, ezt követően az érettségizettek a tanári kar vezetésével az ősi Alma Mater kápolnájába vonultak.

d. A tanulók jutalmazása, segélyezése, ösztöndíjak és egyéb adományok.

Ösztöndíjas tanulók: A Jövedéki Birságalapból 100 P-ös ösztöndíjat kapott: Szurgent Sándor III. A., 150 P-t Ugrai Miklós V. B. és Pintér Miklós V. A. o. t.

A *Tukats Ferdinánd*-féle jótékony alapítványból 100 P-t kapott: Rozsályi Zoltán (105.76), Bérczi István VIII., Koltay Géza, Kertész Lajos, Szentgáli Gyula VII., Paskai Antal, Lőrinczy Gábor, Liptai László, Piukovich Dezső, Zárián István VI., Mátyás Miklós, Nagy László, Lovászi Ferenc V., Katona Géza, Ábrahám György, Gazdag András, Sebestyén Zoltán, IV., Szabó Rezső, Siklói Endre, Bakacsi Gyula, Sári József, Kasza László III., Ábrahám László, Császár Gyula, Minarovits János, Szilágyi György, Lippai György, Ábrándi Endre és Kolin László II., Lusztig József, Kiss Gyula, Herédi Vilmos, Szabó Imre, Somogyi Gábor, Szilágyi Ferenc és Kurai János I. o. t.

A *Fekete Ipoly*, *Szinger Kornél* és *Sáfrány József* jutalomalapokról az önképzőkori rovatban emlékeztünk meg. *Sári János* és *neje Répás Julianna* alapítvány kamatait, 72'36 P-t, Selyem János VII. o. t. kapta.

Pápai Mihály úr egy öltöny ruhát ajándékozott. A tanulók jutalmazására könyvel adományoztak: Magyar Kegyesitanítórend Főnöke 5 db., Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egyesület 10 db., Szent István-Társulat 8 db., Kat. Népszövetség Szent Imre Társulata 5 db., Juhász István 6 db., Nemzeti Sajtóvállalat 1 db. A nemeslelkű adományokért ezen a helyen is köszönetet mondunk.

A gimnázium helyiségeinek kimutatása. Tanterem 14. A tanteremek alapterülete négyzetméterben: földsz. 74'82, 83'22, 68'53, 66, 67'98, 76'42; I. em. 75'88, 66'50, 77'84, 67'55, 69'65, 77'25, 26'82; II. em. 68'88; Igazgatói iroda: 84'22; Tanári tanácskozó terem 70'14; Tanári kv. 44'59; Régiségi tárgyak tára: 51'82; Tornaterem: 154'64; Rajzterem. 124'04; Rajzsztár: 26'18; Természetrizsi sztár: 84'22; Természetrizsi dolgozó: 28; Természettani sztár: 95'69; Természettani dolgozó: 42; Természettani előadó: 68'60; Díszterem: 180'75; Kápolna: 58'27; Sekrestye: 16'01; Udvar: 1484'10.

Konviktusok, internátusok. (Név, fenntartó, férőhelyek száma, a betöltött helyek száma, 1—1 tanulótól szedett évi díj.) *Horthy Mikós Tanítói Internátus* VKM, 110, 110, 315 P — *Szent Gellért Konviktus*, Szent Gellért Társaság, 160, 160, 440 P — *Szent József Konviktus*, Polyák Károly hitoktató, 22, 16, 500 P — *Magy. Kir. Államvasútak Nevelő- és Táptintézete*. MÁV, 160, 160, 260 P.

A) táblázat.

A tanulók statisztika

Osztályok		I. A	I. B	II. A	II. B	III. A	III. B	IV.	V. A	V. B	VI. A	VI. B	VII.	VIII.	Összesen	
A tanulók szemének alakulása az év folyamán	Felvételt nyílvános tanuló	50	50	46	37	44	41	60	31	25	36	32	65	48	565	
	Felvételt magántanuló	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bizonyítványt kapott nyilv. tanuló		46	44	43	34	41	40	56	28	25	36	32	65	48	538	
Osztályvizsgálatot lett magántanuló		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bizonyítványt kapott nyilv. és magán tan.		46	44	43	34	41	40	56	28	25	36	32	65	48	538	
A tanulók megoszlása	kor szerint	1930	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		1929	29	24	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53	
		1928	13	17	27	20	1	3	—	—	—	—	—	—	81	
		1927	4	3	16	9	26	24	—	—	—	—	—	—	82	
		1926	—	—	—	4	12	10	37	—	—	—	—	—	63	
		1925	—	—	—	1	2	3	12	16	13	—	—	—	47	
		1924	—	—	—	—	—	—	5	7	11	19	19	—	61	
		1923	—	—	—	—	—	—	2	5	1	14	12	35	70	
		1922	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	26	3	50	
		1921	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	3	—	26	
		1920	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	4	
		1917	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
		vallás szerint	római katolikus	41	42	32	32	26	39	50	19	25	33	27	53	38
			gör. szerl. római katolikus	—	1	—	2	—	—	—	—	1	—	—	—	1
		református	3	—	3	2	7	—	1	2	—	—	3	6	29	
		ágostai hitv. evangélikus	—	—	1	—	—	1	—	1	—	—	2	—	5	
		görög keleti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
		izraelita	2	1	7	—	6	—	5	6	—	—	4	7	3	
		magyar	46	44	42	34	41	40	55	28	25	35	32	65	48	
		német	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	3	
	anyanyelv szerint	csak magyarul tudott	46	42	40	32	33	33	54	27	25	32	26	49	39	
		némelül is tudott	—	1	2	2	7	7	1	—	2	4	14	6	46	
		franciául „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	
		angolul „ „	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3	
		olaszul „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
		magyar-oroszul is tudott	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
		oroszul	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
		horvátul, szerbül „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
		románul „ „	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
		a német anyanyelvűek közül magyarul is	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	3	
	a szülők foglalkozása szerint	középbirtokos, középbérlő	2	2	1	1	1	—	—	—	—	1	—	—	3	
		kisbirtokos, kisbérlő	3	1	—	—	—	2	—	4	3	1	3	1	21	
		kisbirtokos-napszámos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	5	
		egyéb önálló őstermelő	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
		gazdasági tisztviselő	—	—	1	1	—	—	—	4	—	—	1	—	7	
		földművelési napszámos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		nagyiparos	—	—	1	1	—	2	—	—	—	—	1	—	5	
		kisiparos	4	4	3	2	1	9	8	—	3	2	3	5	6	
		ipari tisztviselő	—	3	1	—	—	2	1	—	—	2	—	—	9	
		ipari segédszemély	—	—	1	—	—	2	—	1	—	—	3	—	7	
		nagykereskedő	—	1	2	—	—	3	1	1	—	—	3	—	12	
		kiskereskedő	1	3	2	—	3	—	3	—	—	2	—	4	20	
		kereskedelmi tisztviselő	1	2	4	1	—	—	3	4	—	2	5	2	24	
		kereskedelmi segédszemély	1	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	—	4	
		közlekedési kisvállalkozó	1	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	
		közlekedési tisztviselő	1	5	—	5	5	4	4	—	3	5	2	4	38	
		közlekedési álliszt, segédszem.	6	—	14	4	10	—	7	7	2	1	6	—	57	
		közlekedési napszámos	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		közlekedési tisztviselő	9	1	1	4	3	4	4	6	8	7	1	18	73	

tikai adatai.

Osztályok		I. A	I. B	II. A	II. B	III. A	III. B	IV.	V. A	V. B	VI. A	VI. B	VII.	VIII.	Összesen	
A tanuló megosztása	A szülők foglalkozása szerint	pap, tanár, tanító	5	9	1	8	—	8	4	1	—	2	3	4	9	54
		önálló értelmiségi, orvos, ügyvéd, stb.	4	8	3	—	4	1	6	2	—	6	2	7	2	45
		alkalmazott tisztviselő, irnok	—	—	3	—	3	2	—	—	—	—	—	—	—	8
		közhivatali altiszt, segédszemély	1	1	—	3	2	1	1	1	—	1	1	1	1	8
		katonatiszt	1	—	—	2	2	1	1	—	—	—	—	—	—	12
		katonaealtiszt	2	—	1	—	1	2	2	—	—	2	4	—	—	14
		nyugdíjas közlisztviselő	—	2	1	—	2	—	5	3	4	6	2	3	6	34
		egyéb nyugdíjas tisztviselő	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	5
		nyugdíjas altiszt, szolga, stb.	—	2	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	2	6
		tőkés háztulajdonos	—	—	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	3
		egyéb és ismeretlen foglalkozású	4	—	—	—	1	—	—	2	—	—	—	—	—	7
		internátus szerint	Horthy internátus	—	6	—	5	—	5	—	—	1	2	3	4	26
			Máv.	9	—	15	—	13	—	2	3	—	1	1	5	1
	Szent Gellért „		—	17	—	4	—	4	2	2	3	1	4	3	1	41
	Szent József „		—	4	—	1	—	1	2	—	—	—	—	—	—	9
	a szülők lakhelye szerint	Szeged*	22	14	22	15	23	25	44	22	17	28	24	49	36	341
		Csongrád vm.***	11	6	1	7	5	2	3	1	1	3	1	4	5	50
		Baja	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
		Budapest	—	2	1	1	—	1	—	1	1	1	—	1	—	9
		Debrecen	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
		Hódmezővásárhely****	—	1	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	3
		Bács-Bodrog vm.	—	3	1	1	—	3	2	1	—	—	—	—	—	11
		Baranya vm.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2
		Békés vm.	—	2	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	6
		Bihar vm.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1
		Borsod vm.	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	3
		Csanád-Arad-Torontál vm.**	4	2	2	3	1	6	1	—	4	—	5	6	2	36
		Esztergom vm.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
		Fejér vm.	3	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	5
		Hajdu vm.	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1
		Heves vm.	—	1	—	—	2	—	1	—	—	—	—	—	—	4
		Jász-N. Kun-Szolnok	—	4	1	2	—	—	1	1	—	—	—	1	—	10
		Komárom-Pozsony vm.	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Mármaros vm.		—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Nógrád vm.		—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Pest-Pilis-Solt-Kk. vm.		1	5	5	2	2	1	3	—	1	2	—	1	2	25	
Somogy vm.		—	1	1	—	1	—	—	—	—	1	1	—	—	5	
Szabolcs vm.		1	—	1	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Szatmár vm.		1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	
Tolna vm.	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	3		
Vas vm.	2	—	2	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	6		
Veszprém vm.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
Zemplén vm.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1		
Jugoszlávia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
Románia	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	2		
Óra mulasztások	Igazolt óramulasztás	1562	854	1129	829	1824	969	2250	834	756	1518	887	3420	1811	18613	
	Igazolatlan óramulasztás	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	1	—	3	
	Összes óramulasztás	1562	854	1129	829	1826	969	2250	834	756	1518	887	3421	1811	18616	
Rendkívül lérgyalanuliek	Zene	—	—	—	—	2	3	3	1	5	2	2	3	7	28	
	Francia társalgás	—	—	—	—	—	—	—	10	5	8	4	—	—	27	
	Művészeti rajz	—	—	—	—	1	1	7	1	—	—	—	1	—	11	
	Műének	9	4	10	10	12	11	9	1	—	10	6	22	17	121	

Bejárók: *Alsóközpont 1, Domaszék 3, Feketeszél 2, Felsőközpont 1, Szatymaz 4, **Deszk 1, Ószentiván 2, Szőreg 9, Ujszentiván 3, ***Kiskúndorozsma 7, Kistelek 4, Sándorfalva 7, Algyó 1. 18-as gátóház 1, Szeged-Rendező p. u. 1, ****Hódmezővásárhely 4.

Kimutatás a nyilvános és

B) táblázat. I.

O s z t á l y o k		I. A.			I. B.			II. A.			II. B.			III. A.			III. B.									
A tanulók száma		46			44			43			34			41			40									
T a n t á r g y a k	Előmenetel	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen							
																				Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jó
1. Hillan		31	15	—	27	16	1	—	32	11	—	20	12	2	—	36	4	1	—	22	14	4	—			
2. Magyar nyelv		11	17	17	1	10	25	8	1	9	18	16	—	8	10	15	1	14	13	14	—	9	10	21	—	
3. Történelem		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4. Földrajz		30	13	2	1	18	21	5	—	12	10	20	—	14	10	10	—	25	13	3	—	15	11	14	—	
5. Latin nyelv		9	18	13	6	9	13	15	7	7	7	25	4	5	8	16	6	8	15	17	1	7	8	21	4	
6. Görög nyelv		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Német nyelv		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	19	15	1	10	7	22	1	
8. Francia nyelv		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9. Filozófia		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Természettudomány		20	21	5	—	25	14	5	—	24	17	2	—	17	10	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11. Vegytan		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Természetrajz		8	18	19	1	14	19	9	2	9	9	24	1	7	13	12	2	12	18	10	1	11	13	16	—	
13. Mennyiségtan		5	25	14	2	7	19	17	1	7	17	18	1	12	10	11	1	3	19	17	2	7	10	21	2	
14. Rajz		20	23	3	—	18	22	3	—	21	18	4	—	23	10	—	—	13	13	15	—	6	10	24	—	
15. Testnevelés		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Egészségtan		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17. Szépirodalom		26	16	4	—	8	32	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18. Gyorsírás		—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
19. Ének		28	12	6	—	25	12	7	—	14	24	5	—	18	8	8	—	22	15	4	—	19	15	6	—	
20. Összesen :		188	178	83	11	161	194	74	11	135	131	114	5	124	91	81	10	170	164	120	5	134	132	165	7	
21. Testnevelés alól felmentve		—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—
22. Magaviselet		31	15	—	—	33	11	—	—	26	17	—	—	20	12	2	—	27	14	—	—	23	17	—	—	
23. Rendszeretel		17	19	8	2	18	23	2	1	16	16	11	—	16	9	8	1	19	18	4	—	11	21	8	—	

II.

Osztály	A tanulók száma	Szám % ₀		Szám % ₀		Szám % ₀		Szám % ₀		Szám % ₀		Szám % ₀		Szám % ₀			
		kitünő rendű	jeles rendű	jó rendű	elégséges rendű	elégtelen I tárgyból	elégtelen 2-4 tárgyból	elégtelen 4-nél több tárgyból	elégtelen összesen								
I. A.	46	2	4:3	4	8.7	17	37.0	16	34.8	6	13.0	—	—	1	2.2	7	15.2
I. B.	44	2	4.5	5	11.4	23	52.3	7	15.9	5	11.4	2	4.5	—	—	7	15.9
II. A.	43	2	4.7	5	11.6	9	20.9	22	51.2	4	9.3	1	2.3	—	—	5	11.6
II. B.	34	2	5.9	6	17.6	8	23.5	12	35.3	4	11.8	2	5.9	—	—	6	17.6
III. A.	41	2	4.9	2	4.9	17	41.5	17	41.5	2	4.9	1	2.4	—	—	3	7.3
III. B.	40	3	7.5	5	12.5	6	15.0	22	55.0	2	5.0	2	5.0	—	—	4	10.0
IV.	56	6	10.7	5	8.9	12	21.4	26	46.4	4	7.1	3	5.4	—	—	7	12.5

magántanulók előmeneteléről.

IV.		V. A.		V. B.		VI. A.		VI. B.		VII.		VIII.		Összesen																	
56		28		25		36		32		65		48		538																	
Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen	Jeles	Jó	Elégséges	Elégtelen												
22	26	8	—	12	13	3	—	18	6	1	—	19	17	—	—	22	9	1	—	42	21	1	—	36	11	1	—	339	174	24	—
18	22	16	—	8	12	8	—	9	9	6	—	9	17	10	—	11	15	6	—	20	25	20	—	31	12	5	—	148	205	162	4
18	13	24	1	7	18	3	—	9	12	4	—	10	10	14	2	11	9	10	2	18	32	5	—	15	11	22	—	124	135	108	5
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	32	14	—	—	—	—	—	133	110	68	1
12	10	32	2	4	8	13	3	3	11	10	1	7	10	17	2	10	6	15	1	12	31	22	—	10	16	22	—	103	161	238	36
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	9	6	—	4	4	1	—	22	20	9	—
10	13	29	4	4	6	15	3	5	10	10	—	2	11	17	—	11	11	10	—	20	22	23	—	18	14	16	—	92	113	157	9
—	—	—	—	5	7	11	4	2	7	7	1	4	10	16	2	5	5	7	10	3	13	13	16	9	15*	15	—	38	59*	75	10
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	15	12	—	21	15	12	—
—	—	—	—	14	10	6	—	15	8	2	—	10	11	15	—	18	10	4	—	—	—	—	—	21	15	12	—	143	101	46	—
19	14	23	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	14	23	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	63	71	59	1
17	13	22	4	7	8	14	1	4	15	6	—	9	11	16	—	10	9	12	1	27	25	13	—	13	15	20	—	124	184	216	16
16	19	21	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	30	16	—	10	10	28	—	66	113	120	5
30	22	2	—	13	13	—	—	15	8	—	—	20	15	1	—	20	8	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	280	217	22	—
29	18	9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	28	1	—	33	9	2	—	61	44	16	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	48	8	—
22	21	11	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	22	21	11	2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	128	86	36	—
213	191	197	13	74	95	73	11	82	92	46	3	98	112	108	6	124	85	70	7	273	293	146	—	200	131	144	—	1958	1791	1410	89
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	4	4	4	4	20	20	20	20
33	23	—	—	20	8	—	—	17	8	—	—	19	17	—	—	19	13	—	—	31	33	1	—	33	12	3	—	332	200	6	—
18	32	6	—	7	18	3	—	13	10	2	—	13	15	8	—	16	15	1	—	21	42	2	—	28	17	1	—	213	255	66	4

*1 angol nyelvből.

Osztály	A tanulók száma	Szám %		Szám %		Szám %		Szám %		Szám %		Szám %		Szám %			
		kitűnő-rendű	jeles-rendű	jó-rendű	elégséges-rendű	elégtelen 1 tárgyból	elégtelen 2-4 tárgyból	elégtelen 4-nél több tárgyból	elégtelen összesen								
V. A.	28	3	10,7	1	3,6	8	28,6	11	39,6	2	7,1	3	10,7	—	5	17,9	
V. B.	25	2	8,0	—	—	13	52,0	8	32,0	1	4,0	1	4,0	—	2	8,0	
VI. A.	36	4	11,1	2	5,6	9	25,0	17	42,2	2	5,6	2	5,6	—	4	11,1	
VI. B.	32	4	12,5	6	18,8	7	21,9	10	31,3	4	12,5	1	3,1	—	5	15,6	
VII.	65	7	10,8	3	4,6	29	44,6	26	40,0	—	—	—	—	—	—	—	
VIII.	48	4	8,3	7	14,6	12	25,0	25	52,1	—	—	—	—	—	—	—	
I—VIII.	538	43	8,0	51	9,5	170	31,6	219	40,7	36	6,7	18	3,3	1	0,2	55	10,2

C) táblázat.

Tandíjkimutatás.

Osztály			I. A	I. B.	II. A.	II. B.	III. A.	III. B.	IV.	V. A	V. B.	VI. A.	VI. B.	VII.	VIII.	Összesen grám szertári	Összesen százalék szertári
Egész tandíjat fizetett			30	29	31	22	22	26	41	18	11	21	18	31	28	328	58 05
Tandíjmentes volt			1	—	—	1	—	1	1	1	—	1	3	1	2	12	2 12
Tandíjkezdő vált		Fizetett															
	I. fok.	80 P	11	6	3	7	10	7	8	7	4	5	5	10	5	88	15 57
	II. fok.	60 P	3	8	6	3	—	2	3	2	4	2	1	11	9	54	9 55
	III. fok.	40 P	2	1	2	1	10	3	5	1	5	5	4	10	4	53	9 38
IV. fok.	20 P	—	—	1	—	—	1	1	—	1	2	1	2	—	9	1 59	

Az elengedett tandíj összege 9020 P.

*Kimutatás a felszerelések, szertárak, könyvtárak
gyarapodásáról és értékéről.*

D) táblázat.

Vagyontárgyi csoportok	Ez évi gyarapodás:			Tanévvégi állomány drb.	Az állomány értéke P.
	vétel útján drb.	ajándékútján drb.	értéke P.		
Bútorok	—	—	—	662	14.727 85
Házi, irodai felszerelés	—	—	—	479	8.556 20
Tanári könyvtár	94	21	500 —	15278	43.550 —
Nagyobb íljúsági könyvtár	90	—	200 —	4253	5367 50
Kisebb íljúsági könyvtár	4	—	18 80	1076	1.111 80
Énekszertár	41	1	334 65	8710	1 733 75
Fizikai szertár	18	1	969 40	1084	52.057 79
Földrajzi szertár	—	—	—	353	4.789. —
Fiológiai és tört. szertár	—	—	—	518	1 923 —
Rajzszerár	—	56	136 80	2963	1.756 70
Természetrázi szertár	—	—	—	8345	16.392 32
Tornaszertár	—	—	—	529	11 375 09
Vegyrtani szertár	38	—	66 64	57	631 64
Zeneszertár	6	—	24 18	200	696 10
Összesen	291	79	2310 47	44.107	164.649 48

Az iskola benépesülésének visszatekintő táblázata.

E) táblázat. (A párhuzamos osztályok adatai összevontan szerepelnek.)

Tanév	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
1920/21	106 ¹ 120 ³ 14 ²	129 135 6	113 117 4	107 116 9	58 60 2	49 55 6	58 63 5	41 46 5	651 702 51
1921/22	105 111 6	104 108 4	101 104 3	106 110 —	56 62 6	53 54 1	47 48 1	48 49 1	620 646 26
1922/23	157 158 1	106 112 6	97 100 1	87 89 2	62 64 2	49 58 9	37 43 6	43 44 1	638 668 30
1923/24	162 168 6	130 132 2	87 91 4	75 78 3	64 67 3	50 51 1	39 41 2	42 44 2	649 672 23
1924/25	174 176 2	164 166 2	110 113 3	83 86 3	45 48 3	62 63 1	46 46 —	40 41 1	712 727 15
1925/26	171 171 —	147 151 4	126 128 2	107 111 4	43 46 3	44 47 3	55 60 5	45 48 3	738 762 24
1926/27	119 122 3	139 144 5	124 131 7	120 122 2	64 66 2	44 45 1	35 38 3	50 53 3	695 721 26
1927/28	104 112 8	95 103 8	112 114 2	99 101 2	92 96 4	53 56 3	39 41 2	34 37 3	628 660 32
1928/29	101 102 1	76 81 5	89 91 2	91 94 3	68 69 1	74 74 —	57 59 2	36 39 3	592 009 17
1929/30	117 122 5	89 91 2	87 89 2	82 85 3	57 57 —	60 60 —	72 74 2	56 56 —	620 634 14
1930/31	161 161 —	90 91 1	76 77 1	80 82 2	61 61 —	53 53 —	59 59 —	72 74 2	652 658 6
1931/32	130 132 2	141 141 —	67 67 —	71 71 —	54 56 2	46 46 —	57 57 —	55 57 2	621 627 6
1932/33	97 98 1	115 116 1	127 127 —	55 55 —	61 61 —	50 51 1	39 39 —	56 59 3	600 606 6
1933/34	143 143 —	92 92 —	104 105 1	114 114 —	42 43 1	48 49 1	44 45 —	33 33 —	620 024 4
1934/35	142 142 —	130 130 —	81 81 —	111 112 1	87 87 —	44 44 —	50 50 —	43 45 2	688 691 3
1935/36	122 122 —	106 107 1	98 99 —	74 74 —	81 81 —	63 64 1	41 41 —	46 47 1	631 634 3
1936/37	106 107 1	90 91 1	94 94 —	93 93 —	60 60 —	61 61 —	56 57 1	38 38 —	597 600 3
1937/38	96 96 —	76 77 1	94 94 —	93 93 2	75 77 2	52 53 1	48 48 —	52 53 1	574 579 5
1938/39	92 92 —	91 91 —	67 77 —	82 82 —	76 76 —	63 63 —	51 51 —	48 48 —	570 570 —
1939/40	100 100 —	83 83 —	85 85 —	60 60 —	56 56 —	68 68 —	65 65 —	48 48 —	565 565 —

¹ Nyilvános tanulók száma.² Magántanulók száma.³ Nyilvános és magántanulók száma összesítve.

IX.

Tankönyvjegyzék az 1940—41. iskolai évre.

I. osztály. Róm. kat. nagyobb katekizmus, — Alszeghy—Sík—Brisits: Magyar olvasó; Alszeghy—Sík—Techert: Magyar nyelvtan; Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin olvasó és gyakorló I.; Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin nyelvtan; Karl—Temesy: A magyar föld és népe 2. kiadás; Greguss—Karl: A magyar lakóház és tájéka; Mérey—Hadarits—Sárközy: Mennysiségtan I., Harmat—Karvaly: Magyar fiúk nótáskönyve I.

II. osztály. Dr. Radó—Rajeczky: Az ószövetségi kinyilatkoztatás története, Alszeghy—Sík—Brisits: Magyar olvasó. Alszeghy—Sík—Techert: Magyar nyelvtan, Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin olvasó és gyakorló II., Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin nyelvtan, Karl—Temesy: A világrészek leíró földrajza, Greguss—Karl: A magyar tájak élete, Mérey—Hadarits—Sárközy: Mennysiségtan II., Harmat—Karvaly: Magyar fiúk nótáskönyve II.

III. osztály. Radó—Rajeczky: Az újszövetségi kinyilatkoztatás története, Alszeghy—Sík—Brisits: Magyar olvasó, Alszeghy—Sík—Techert: Magyar nyelvtan, Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin olvasó III., Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin nyelvtan, Osztie—Sándor: Német stílusgyakorlatok I., Bitter—Puhr: Német nyelvkönyv I., Balanyi—Balogh: Magyarország története, Karl—Temesy: Általános földrajz, Öveges: Kis fizika, Mérey—Hadarits—Sárközy: Mennysiségtan III., Harmat—Karvaly: Magyar fiúk nótáskönyve III.

IV. osztály. Radó—Rajeczky: A katolikus liturgia, Alszeghy—Sík—Brisits: Magyar olvasó, Alszeghy—Sík—Techert: Magyar nyelvtan, Arany—Lehr: Toldi, Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin olvasó IV., Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin nyelvtan, Bitter—Puhr: Német nyelvkönyv II. r., Osztie—Sándor: Német stílusgyakorlatok I., Balanyi—Marcel—Szegedi: Az antik világ és a ker. Európa története, Bodrosi—Hoffer: Ásványtan, Mérey—Hadarits—Sárközy: Mennysiségtan IV., Kiss József: Gyorsírás, Melly—Párdányi—Mohay: Egészségtan.

V. osztály. Schütz: Kat. Hittan, Alszeghy—Sík—Brisits: Magyar olvasó, Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin nyelvtan, Márkus: Szemelvények T. Liviusból, Vézner: Anthologia lyrica, Maywald—Vayer—Mészáros: Görög nyelvtan, Maywald—Mészáros: Görög olvasó, Bitter—Puhr: Német nyelvkönyv, V., Osztie—Sándor: Német stílusgyakorlatok I., Birkás: Francia nyelvtan, Birkás: Francia nyelvkönyv, Marcel—Szegedi: Egyetemes történelem, Greguss—Karl: Az élők világa, Mérey—Hadarits—Sárközy: Mennysiségtan V.

VI. osztály. Schütz: Kat. erkölcsstan, Alszeghy—Sík: Magyar olvasó VI. o., Alszeghy—Sík—Techert: Magyar nyelvi olvasó V—VI. o. Marcel—Szegedi: A legújabb kor története, Csóka—Zibolen: Gazdasági- és társadalmi ismeretek, Esztergomi—Gaál—Nagy: Latin nyelvtan, Márkus: Szemelvények P. Vergilius Aeneiséből. Kuzmics: Szemelvények Ciceró beszédeiből Bitter—Puhr: Német nyelvkönyv VI., Bodrossi: Vegytan., Birkás—Petrich: Francia nyelvkönyv., Maywald—Vayer: Görög nyelvtan, Maywald—Vayer: Görög ol-

vasókönyv II. r., Mérey—Hadarits—Sárközy—Lovas: Mennyiségtan VI. r.

VII. osztály. Schütz: Kat. Egyháztörténet, Prónai—Alszegehy—Sik: Magyar irodalomtörténet és olvasókönyv VII., Pirchala—Esztergomi—Nagy: Latin nyelvtan, Wirth: Szemelvények Vergilius Aeneiséből, Huszti: Szemelvények ifj. Plinius műveiből, Fehér: Cicero: De signis, Maywald—Vayer: Görög nyelvtan, Marót—Wagner: Homeros Iliasa, Bitler—Teveli: Német irodalomtörténet I., Osztie—Sándor: Német stílusgyakorlatok II., Birkás: Francia nyelvtan, Birkás: Francia irodalmi olvasókönyv, Kontraszty—Tihanyi: Egyetemes történet IV., Kalmár—Varga: Földrajz VII., Nagy—Fehér—Szekeres: Kísérleti Fizika I., Suták—Lóky—Halvani: Algebra és geometria VII—VIII., Gerlóczy—Fodor: Egészségtan.

VIII. osztály. Schütz: Kat. hitvédelem, Prónai—Alszegehy—Sik: Magyar irodalomtörténet és olvasókönyv VIII., Pirchala—Esztergomi—Nagy: Latin nyelvtan, Wirth: Szemelvények Horatius műveiből, Balogh: Szemelvények Tacitus műveiből, Maywald—Vayer: Görög nyelvtan, Kerényi: Platon és Aristoteles, Bitler: Német irodalom tört. II., Bitler—Teveli; Rendszeres német nyelvtan, Bitler—Teveli: Goethe: Iphigenie, Osztie—Sándor: Német stílusgyakorlatok II., Birkás: Francia irodalmi olvasókönyv II., Birkás: Francia nyelvtan, Balanyi—Jászai: Magyarország története, Nagy—Fehér—Szekeres: Kísérleti fizika II. r., Suták—Lóky—Halvani: Algebra geometria VII—VIII., Kornis: A pszichológia és logika elemei. Gerlóczy—Fodor: Egészségtan.

Segédkönyvek: I—VIII. Sik—Schütz: Imakönyv, Harmat—Sik: Szent vagy Uram, I—II—III. és VII. Kogutowicz: Földrajzi iskolai atlasz, III—VIII. Barthos—Kurucz: Történelmi atlasz megfelelő füzete, VI—VIII. Lóky: Négyjegyű logaritmuskönyv, V—VIII. Wágner—Gaál—Oszvald: Római régiségek, III—IV. Bíró: Műalkotások könyve, III—VIII. Burián: Magyar—latin, latin—magyar szótár vagy Vézner—Jirka: Magyar—latin, latin—magyar szótár, IV—VIII. Kelemen: Magyar—német, német—magyar szótár, vagy Bitler—Puhr: Német—magyar, magyar—német szótár, V—VIII. Birkás: Magyar—francia, francia—magyar szótár, Lévy—Vida: Görög—magyar, magyar—görög szótár.

X.

Tájékoztató az 1940—41. iskolai évre.

1. Az egy kötelező tárgyból elégtelen érdemjegyet nyert tanulók igazgatói engedéllyel tehetnek javítóvizsgálatot. Ezért folyamodniok nem kell. Ellenben a Rendtartás 98. §. 4. c. pontja értelmében az olyan tanuló, aki két egymást követő osztályt már javító vizsgálatlalt végzett s ebben az iskolai évben egy tantárgyból újból elégtelen érdemjegyet kapott, tanulmányait csak az osztály megismétlésével folytathatja. Ezek, valamint a két kötelező tárgyból elégtelen érdemjegyet nyert tanulók, javítóvizsgálatért nem folyamodhatnak. A javítóvizsgálatok kezdete szeptember 5-én, reggel, 9 órakor.

2. Az 1940—41. iskolai évre a beíratásokat június hó 26-27-én és szeptember 6-7-én tartjuk, délelőtt 9—12 óráig. A beíratási díj minden tanuló részére 16 P. 50 f. Az első osztályba íratkozók hozzák magukkal Értesítő könyvecskéjüket, a többiek pedig előző gimnáziumi bizonyítványukat. Szeptember 6 és 7-én minden beírt tanuló köteles jelentkezni szülője vagy szállásadója kíséretében az osztályfőnök uraknál. A szeptemberi évkezdésre vonatkozó többi tudnivalókat idejében közöljük az igazgatói hirdetőtáblán.

3. A szeptemberi magánvizsgálatokat szeptember 5, 6, és 7 napján tartjuk. A kérvényt a Kat. Középiskolai Főigazgatósághoz Budapestre címezve július 5-ig kell benyújtani az igazgatói irodában. A folyamodványra 2 P-ös okmánybélyeget kell ragasztani. A kérvény mellékletei: az összes középiskolai bizonyítványok, anyakönyvi kivonat, a helybelieknél orvosibizonyítvány, hogymint rendes tanuló nem végezhetette tanulmányait. A tanulmányokat megszakított tanuló köteles bizonyítványt hozni arról, hogy mi volt az elfoglaltsága a közbeeső időben. A kérvényben pontosan fel kell tüntetni a vizsgázó tanuló és szüleinek lakhelyét. A magánvizsgálatokra vonatkozólag minden kérdésre válaszbélyeg melléklése esetén készséggel válaszol az igazgatóság.

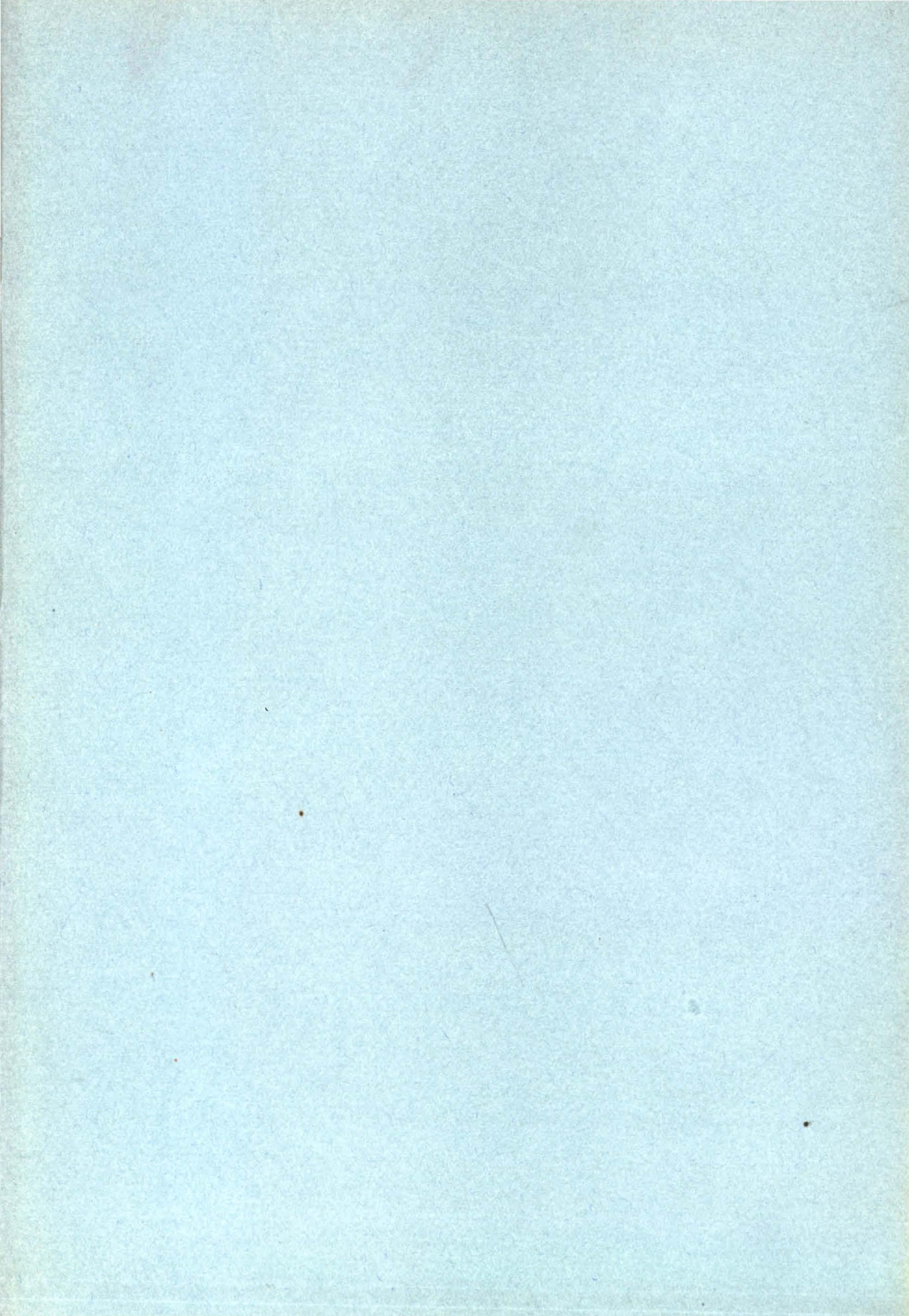
4. Iskolánk fegyelmi szabályai a tanulókat a szünidőben is kötelezik.

5. Az iskola igazgatósága a nyári szünetben hivatalos órát szerdán 11—12 óráig tart.

Igazgatóság.

Tartalom :

	Lap.
I. 1920—1940.	3
II. A Horváth Cyrill Önképzőkör (Olvasó társaság) története. Diósi Géza dr.	6
III. Dies fasti. Muntyán István dr. beszéde	48
IV. Fekete Jpoly. Tóth Béla dr. beszéde	51
V. Nováky Bertalan. Révai József dr.	53
VI. Intézetünk múltja	55
VII. Iskolánk az 1939—40. iskolai évben	59
VIII. Iskolánk tanulói	87
A tanulók érdemsorozata. Rendes tantárgyak	89
Rendkívüli tárgyak	106
Érettségi vizsgálatok	106
Segélyezések, jutalmazások	107
A tanulók statisztikai adatai	108
IX. Tankönyvjegyzék az 1940—41. iskolai évre	114
X Tájékoztató az 1940—41. iskolai évre	116

2. In 1900-11, the total population of the district was 1,27,000. The population in 1911 was 1,45,000. The increase in population during this period was 18,000. The population in 1921 was 1,65,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 1931 was 1,85,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 1941 was 2,05,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 1951 was 2,25,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 1961 was 2,45,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 1971 was 2,65,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 1981 was 2,85,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 1991 was 3,05,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 2001 was 3,25,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 2011 was 3,45,000. The increase in population during this period was 20,000. The population in 2021 was 3,65,000. The increase in population during this period was 20,000.

3. The population of the district in 1900-11 was 1,27,000. The population in 1911 was 1,45,000. The population in 1921 was 1,65,000. The population in 1931 was 1,85,000. The population in 1941 was 2,05,000. The population in 1951 was 2,25,000. The population in 1961 was 2,45,000. The population in 1971 was 2,65,000. The population in 1981 was 2,85,000. The population in 1991 was 3,05,000. The population in 2001 was 3,25,000. The population in 2011 was 3,45,000. The population in 2021 was 3,65,000.

4. The population of the district in 1900-11 was 1,27,000. The population in 1911 was 1,45,000. The population in 1921 was 1,65,000. The population in 1931 was 1,85,000. The population in 1941 was 2,05,000. The population in 1951 was 2,25,000. The population in 1961 was 2,45,000. The population in 1971 was 2,65,000. The population in 1981 was 2,85,000. The population in 1991 was 3,05,000. The population in 2001 was 3,25,000. The population in 2011 was 3,45,000. The population in 2021 was 3,65,000.

5. The population of the district in 1900-11 was 1,27,000. The population in 1911 was 1,45,000. The population in 1921 was 1,65,000. The population in 1931 was 1,85,000. The population in 1941 was 2,05,000. The population in 1951 was 2,25,000. The population in 1961 was 2,45,000. The population in 1971 was 2,65,000. The population in 1981 was 2,85,000. The population in 1991 was 3,05,000. The population in 2001 was 3,25,000. The population in 2011 was 3,45,000. The population in 2021 was 3,65,000.

Annexure

- I. Districts - 10
- II. A. Districts - 10
- III. B. Districts - 10
- IV. C. Districts - 10
- V. D. Districts - 10
- VI. E. Districts - 10
- VII. F. Districts - 10
- VIII. G. Districts - 10
- IX. H. Districts - 10
- X. I. Districts - 10
- XI. J. Districts - 10
- XII. K. Districts - 10
- XIII. L. Districts - 10
- XIV. M. Districts - 10
- XV. N. Districts - 10
- XVI. O. Districts - 10
- XVII. P. Districts - 10
- XVIII. Q. Districts - 10
- XIX. R. Districts - 10
- XX. S. Districts - 10
- XXI. T. Districts - 10
- XXII. U. Districts - 10
- XXIII. V. Districts - 10
- XXIV. W. Districts - 10
- XXV. X. Districts - 10
- XXVI. Y. Districts - 10
- XXVII. Z. Districts - 10